

Jaarstukken 2025

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	4
ALGEMEEN	7
SAMENVATTING	8
PROGRAMMA 1 SOCIAAL DOMEIN.....	13
1.1 SOCIALE VEERKRACHT	14
1.2 INTEGRALE TOEGANG SOCIAAL DOMEIN.....	16
1.3 WERK EN INKOMEN	18
1.4 MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING	20
1.5 ZORG VOOR JEUGD EN SOCIALE VEILIGHEID	22
1.6 GEZONDHEID EN SPORT	24
1.7 ONDERWIJS	26
1.8 INDICATOREN	29
PROGRAMMA 2. RUIMTE	36
2.1 RUIMTELIJKE ORDENING EN BOUWZAKEN	37
2.2 GRONDBELEID	41
2.3 RECREATIE EN TOERISME	43
2.4 SPORT EN EVENEMENTEN	45
2.5 INDICATOREN	46
PROGRAMMA 3. LEEFOMGEVING	49
3.1 LANDSCHAP EN NATUUR	50
3.2 MILIEU EN DUURZAAMHEID	52
3.3 BEHEER OPENBAAR GEBIED	55
3.4 VERKEER EN VERVOER	57
3.5 MONUMENTEN EN CULTUUR.....	60
3.6 BURGER- EN OVERHEIDSPARTICIPATIE.....	62
3.7 GEMEENTELIJKE GEBOUWEN EN ACCOMMODATIES	64
3.8 INDICATOREN	66
PROGRAMMA 4. ECONOMIE.....	68
4.1 WERKGELEGENHEID	69
4.2 MIDDENSTAND EN WINKELGEBIEDEN	71
4.3 BEDRIJVENTERREINEN	72
4.4 AFVALINZAMELING	73
4.5 AVIOLANDA	75
4.6 INDICATOREN	76
PROGRAMMA 5. BESTUURSKRACHT	82
5.1 OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID.....	83
5.2 HANDHAVING	86

5.3 DIENSTVERLENING EN BURGERZAKEN	87
5.4 SAMENWERKEN EN BESTUREN	89
5.5 FINANCIËN	90
5.6 BELASTINGEN EN HEFFINGEN	92
5.7 INFORMATIEVOORZIENING EN AUTOMATISERING	93
5.8 OVERHEAD	95
5.9 PERSONEEL EN ORGANISATIE	97
5.10 COMMUNICATIE.....	99
5.11 INDICATOREN	100
PARAGRAFEN	107
PARAGRAAF 1. OPGAVEN.....	108
OPGAVE VERDUURZAMING: KLIMAATADAPTATIE, DUURZAAMHEID EN ENERGIETRANSITIE	108
OPGAVE ECONOMIE & AVIOLANDA.....	110
OPGAVE BOUWEN & WONEN	112
PARAGRAAF 2 LOKALE HEFFINGEN	115
PARAGRAAF 3 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	127
PARAGRAAF 4 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN.....	134
PARAGRAAF 5 FINANCIERING	139
PARAGRAAF 6 BEDRIJFSVOERING	144
PARAGRAAF 7 VERBONDEN PARTIJEN	154
PARAGRAAF 8 GRONDBELEID	163
PARAGRAAF 9 WET OPEN OVERHEID	169
JAARREKENING 2025	170
BALANS PER 31 DECEMBER 2025	171
TOELICHTING OP DE BALANS	173
VASTE ACTIVA.....	173
VLOTTENDE ACTIVA	180
VASTE PASSIVA	184
VLOTTENDE PASSIVA.....	193
NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN/VERPLICHTINGEN	194
NIET IN DE BALANS OPGENOMEN BELANGRIJKE VERPLICHTINGEN WAARAAN DE GEMEENTE VOOR TOEKOMSTIGE JAREN IS VERBONDEN	195
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN IN DE JAARREKENING	199
ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN.....	203
BEDRAG VAN HEFFING VOOR DE VENNOOTSCHAPSBELASTING	206
TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVES.....	207
OVERZICHT VAN DE AANWENDING VAN HET BEDRAG VOOR ONVOORZIEN	209
OVERZICHT VAN DE INCIDENTELE BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA	210
OVERZICHT VAN STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVES.....	215
WET NORMERING TOPINKOMENS	216
RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING	217
VERANTWOORDINGSINFORMATIE OVER SPECIFIEKE UITKERINGEN	219
OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN NAAR TAAKVELDEN	238
CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT	243
OVERZICHT LOPENDE INVESTERINGEN	251

BIJLAGEN	290
A. SUBSIDIEOVERZICHT	291
B. STAND VAN ZAKEN REKENKAMER.....	292
C. AFKORTINGENLIJST.....	295

Algemeen

Samenvatting

Leeswijzer

Gebaseerd op de *Programmabegroting 2025* legt het college met deze *Jaarstukken 2025* verantwoording af over realisatie van de gestelde doelen en financiële kaders binnen de vijf programma's en hun producten. Op programmaniveau beschrijven we de stand van zaken per 31 december 2025 en verantwoorden we de daarmee samenhangende totale baten en lasten. Op productniveau laten we zien welke resultaten we hebben gerealiseerd, wat we hebben gedaan en welke middelen we hebben ingezet.

Op grond van de regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 24 maart 2016 tot vaststelling van de beleidsindicatoren die door gemeenten in de programma's en programmaverantwoording worden opgenomen, geven wij u aan het eind van elk programma inzicht in de verplichte indicatoren.

Onderstaand treft u een samenvatting per programma aan waarin de belangrijkste ontwikkelingen worden benoemd. Vervolgens laten we zien hoe het exploitatieresultaat tot stand komt.

Programma 1 Sociaal Domein

In 2025 hebben we verdere stappen gezet in het versterken van zorg, welzijn, onderwijs en participatie. We investeerden in preventie, samenwerking met lokale en regionale partners en toekomstbestendige voorzieningen voor inwoners van alle leeftijden.

We startten met de JOGG-aanpak, waarmee gezonde voeding en bewegen nadrukkelijker worden gestimuleerd via scholen, kinderopvang, sportverenigingen en andere lokale partners. Daarnaast groeide de aandacht voor basisvaardigheden, dankzij een steeds breder Taalnetwerk dat inwoners sneller naar passend (digi-)taalaanbod kan doorverwijzen. Ook besteedden we blijvende aandacht aan armoede- en schuldenproblematiek, met een sterke samenwerking tussen ketenpartners en een focus op vroegsignalering en duurzame financiële stabiliteit.

Binnen het jeugd- en onderwijsterrein zijn meerdere trajecten in gang gezet of verder uitgewerkt. Zo ontwikkelden we, samen met regionale partners, een nieuw jongerenprogramma om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Ook ontwikkelden we de Thuis in Taal-aanpak verder, stelden we een nieuwe regionale Samenwerkingsagenda 2025–2027 vast en startten we met de uitwerking van een visie op het Stevig Lokaal Team. Daarnaast kregen de ketenaanpakken binnen preventie verder vorm, waaronder valpreventie, Kansrijke Start en Welzijn op Recept.

Voor inburgering en participatie zijn brede intakes uitgevoerd en werkte het Steunpunt Statushouders aan begeleiding op meerdere leefgebieden. Het Werkcentrum ondersteunde daarnaast bijstandsgerechtigden en organiseerde bedrijfsbezoeken en arbeidsmarktactiviteiten.

In 2025 hebben we ingezet op toekomstbestendige voorzieningen en ondersteuning dicht bij huis. Zo is gewerkt aan de herijking van het Integraal Huisvestingsplan, de tijdelijke huisvesting van de bibliotheek in Ossendrecht en de verdere ontwikkeling van VraagWijzer. Met regionale partners werd bovendien gewerkt aan de woonzorgvisie, de transformatie van zorg voor kwetsbaren en de organisatorische versterking binnen de Wmo-toezichtstructuur.

Tot slot hebben we verschillende onderzoeks- en evaluatietrajecten voorbereid voor 2026, waaronder de evaluatie van ZorgDomein, het vernieuwen van afspraken met welzijnspartners en het afronden van uitgestelde beleidsopgaven zoals: het beleidsplan schuldhulpverlening en de verordening jeugd.

Met deze maatregelen heeft de gemeente een stevig fundament gelegd voor verdere versterking van het sociaal domein in de komende jaren.

Programma 2. Ruimte

Sinds 2024 is de Omgevingswet van kracht en onze gemeentelijke organisatie heeft hierop ingespeeld door de interne processen aan te passen en de werkwijze volledig op de nieuwe wet af te stemmen. In 2025 werkten we richting een volwaardig omgevingsplan, dat uiterlijk voor 31 december 2029 gereed moet zijn. Daarbij stelden we een transitieplan vast waarin de strategische keuzes zijn vastgelegd en de concrete ontwikkeling van het omgevingsplan stap voor stap wordt uitgewerkt.

In de tussentijd zijn tal van ruimtelijke plannen en initiatieven in procedure gebracht en succesvol afgerond. Waar projecten door de strenge landelijke regels rond stikstofdepositie niet uitvoerbaar bleken, hebben we intensief samengewerkt met initiatiefnemers en ontwikkelaars om naar haalbare alternatieven te zoeken. Op deze manier blijft er ruimte voor ontwikkeling, terwijl we tegelijkertijd binnen de wettelijke kaders blijven en zorgvuldig omgaan met onze leefomgeving.

Programma 3. Leefomgeving

In 2025 hebben we ingezet op het op orde houden van de fysieke leefomgeving en zijn ambities op diverse beleidsterreinen heroverwogen en opnieuw vastgesteld. We stelden een duurzaamheidsvisie met uitvoeringsprogramma's vast rondom de thema's energie, circulair, mobiliteit en klimaatadaptatie. Daarin staan onze inwoners en betaalbaarheid op één. Vanuit dat perspectief werkten we aan de voorbereiding van het lokale isolatieprogramma en startten we met de voorbereidingen voor het warmteprogramma, terwijl we ook het *Regionaal Plan Energiesysteem West-Brabant Energie in Balans* vaststelden.

We gaven uitvoering aan de *Groene Agenda* door bij realisatie van civiele projecten, en andere ruimtelijke ontwikkelingen aandacht te besteden aan een biodivers en klimaatbestendig groen, zoals met de aanleg van het eerste gedenkbos en het vernieuwen van groenstroken en lieten burgers actief hierin participeren.

We realiseerden afgelopen jaar diverse projecten in de openbare ruimte op het gebied van wegen, riool en groen, waarbij we rekening hielden met duurzaamheid, klimaatadaptatie en verbetering van biodiversiteit. Ook in het nieuw vastgestelde mobiliteitsplan is ruime aandacht voor groen en duurzaamheid en gaan deze waarden hand in hand met veiligheid, bereikbaarheid, toegankelijkheid en keuzevrijheid.

We zijn bezig met beheer en verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Bovendien is overeenstemming voor een nieuw te bouwen clubgebouw voor voetbalvereniging de Grenswachters in Putte bereikt. Tot slot versterkten we ons cultureel erfgoed en namen aanvragen voor nieuwe monumenten in behandeling.

Programma 4. Economie

We leverden in 2025 diverse inspanningen om het economisch klimaat en de arbeidsmarkt verder te versterken. We bleven betrokken bij de voorwaarden voor uitgifte van kavels op het te ontwikkelen regionaal bedrijventerrein Reinierpolder III in Steenbergen. Via ISD Brabantse Wal werden bedrijven, instellingen en werkzoekenden actiever met elkaar verbonden.

In Woensdrecht zijn twee externe aanjagers gestart, die zich richten op het verduurzamen en professionaliseren van de bedrijventerreinen en het ondersteunen van ondernemers. Daarnaast brachten we vier economische nieuwsbrieven uit die naar 149 abonnees zijn gestuurd, namen we deel aan het Grens Informatie Punt (GIP) en participeerden we in verschillende human-capitalinitiatieven.

Verder realiseerden we huisvesting voor studenten van Curio/AM&TS die op Business Park Aviolanda werkzaam zijn. We startten het onderzoek naar snelfietsroute F289, bezochten we op maandelijkse basis bedrijven en informeerden we ondernemers actief over subsidiemogelijkheden. We droegen bij aan onderzoek naar civiel-militaire dual-use toepassingen. Dit zijn producten, software en technologieën die primair voor civiele doeleinden zijn ontworpen, maar ook voor militaire doeleinden gebruikt kunnen worden.

Programma 5. Bestuurskracht

De boa capaciteit die wij inzetten ten behoeve van de leefbaarheid in onze kernen, is in 2025 uitgebreid met twee formatie plaatsen (tijdelijk). Dit bovenop de twee vaste boa's.

In 2025 is het project 'Weerbaarheid' gestart. Hierbij is samen met partners in de samenleving een project opgestart om de weerbaarheid van de samenleving bij langdurige ontwrichting te vergroten. We richten ons hierbij met name op de kwetsbare doelgroepen. Dit project sluit aan bij de landelijke campagne 'Denk vooruit'.

De overeenkomst voor de opvang van asielzoekers aan de Bosweg in Putte is in 2025 verlengd met twee jaar met een optie voor verlenging van nog eens twee jaar. Hierbij is de tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO) omgevormd tot een duurzame gemeentelijke opvang (DGO). De gemeente voldoet sinds 2025 aan de norm voor de spreidingswet. Dit betekent dat de opvang 124 plaatsen heeft.

De opvang van Oekraïense vluchtelingen in de Volksabdij is in 2025 voortgezet. Het contract met het bisdom voor het gebruik van de Volksabdij wordt jaarlijks verlengd.

De dynamiek op de arbeidsmarkt is groot. Ondanks deze dynamiek slaagden wij er goed in om vacatures in te vullen. Personele knelpunten konden worden opgelost door een beroep te doen op de reserve *Personele veerkracht* zodat de personele kosten beheersbaar bleven.

Voor wat openbare orde en veiligheid betreft vergrootten we de weerbaarheid op het gebied van cybercrime, hadden we aandacht voor actiegerichte aanpak van ondermijning en sloten we aan bij landelijke en regionale campagnes. We optimaliseerden onze dienstverlening continu en gingen mee in de technologische ontwikkelingen en veranderende behoeften in dienstverlening. We versterkten de bestuurskracht door samenwerking en wendbaarheid.

We zijn een financieel gezonde gemeente. De P&C-producten zijn tijdig en transparant opgeleverd. Qua informatievoorziening en automatisering zijn stappen gemaakt om te kunnen voldoen aan wetten en Europese kaders voor het onder andere borgen van informatieveiligheid en privacy. Nieuwe wetgeving implementeerden we en onze juristen werkten samen aan kwaliteitsverbetering en zorgen ervoor dat ontvangen Woo-verzoeken, bezwaarschriften en klachten tijdig worden afgehandeld.

Onze inwoners waren tevreden over de wijze waarop wij met hen communiceerden. Social media werden een steeds belangrijker communicatiemiddel om inwoners te informeren.

Financiële samenvatting

Het boekjaar 2025 wordt afgesloten met een nog te bestemmen resultaat van ruim 6,8 miljoen euro.

Hieronder is op hoofdlijnen en afgerond te zien hoe dit resultaat tot stand is gekomen sinds het vaststellen van de Programmabegroting 2025.

Begrotingssaldo Programmabegroting 2025 (d.d. oktober 2024)	€	243.202
Dividenduitkering ZEH	€	645.000
Opvang vluchtelingen	€	2.200.000
Mutaties Gemeentefonds	€	3.381.908
Rente opbrengsten kort geld	€	407.000
Totaal resultaat	€	6.877.110

In de volgende tabel wordt de opbouw van het resultaat getoond. Te zien is in hoeverre de programma's en de mutaties in de reserves bijdragen aan het uiteindelijke resultaat. In de hierna volgende programmahoofdstukken wordt het resultaat per programma nader uitgesplitst en toegelicht. In het raadsvoorstel behorende bij deze jaarstukken doet het college voorstellen voor de bestemming van het jaarrekeningresultaat.

Leeswijzer

tabel:

Onderstaande tabel toont per programma het saldo van baten en lasten. De kolom Verschil 2025 toont het verschil tussen de begroting (inclusief wijzigingen) en de realisatie.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
1. Sociaal Domein	-27.829.739	-224.798	-28.054.537	-26.876.759	1.177.778
2. Ruimte	-47.048	-3.754.443	-3.801.491	-1.556.686	2.244.805
3. Leefomgeving	-5.277.426	-283.219	-5.560.645	-5.890.243	-329.598
4. Economie	340.540	-26.343	314.197	331.152	16.955
5. Bestuurskracht	33.353.099	5.728.795	39.081.894	39.989.894	908.000
Saldo	539.426	1.439.992	1.979.418	5.997.358	4.017.940
5. Bestuurskracht					
5.05 Financiën					
Onttrekkingen	1.602.220	4.371.762	5.973.982	8.735.796	2.761.814
Stortingen	-1.898.444	-1.182.256	-3.080.700	-7.856.044	-4.775.344

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Totaal 5.05 Financiën	-296.224	3.189.506	2.893.282	879.752	-2.013.530
Nog te bestemmen resultaat 2025	243.202	4.629.498	4.872.700	6.877.110	2.004.410

Programma 1 Sociaal Domein

Inleiding

In 2025 werkte de gemeente binnen het sociaal domein vanuit de drie pijlers uit het collegewerkprogramma 2022-2026 *Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht*. Deze pijlers gaven richting aan het beleid en de uitvoering in de gehele collegeperiode.

Pijler 1 – Behouden wat is opgebouwd

We voerden onderhoud uit op het bestaande beleid en bleven voldoen aan wettelijke verplichtingen en kaders. Waar verbetering mogelijk was, zetten we hierop in.

Pijler 2 – Slim verbonden ondersteuning (*VraagWijzer*)

We richtten de op- en afschaling van ondersteuning verder in. Hierbij maakten we gebruik van gecontracteerde voorzieningen én van sociale netwerken, ervaringsdeskundigheid en lokale initiatieven.

Pijler 3 – Samenwerken in het sociaal domein

We versterkten de samenwerking met partners om de kwaliteit van het lokale zorglandschap te vergroten. Afspraken tussen partners ondersteunden elkaar en versterkten het sociaal netwerk van inwoners.

In deze jaarstukken 2025 blikken we terug op de vooraf bepaalde maatregelen binnen de verschillende beleidsterreinen. Daarbij brengen we in beeld in hoeverre deze maatregelen zijn uitgevoerd en welke resultaten zijn bereikt. In 2025 ontvingen veel inwoners hulp en ondersteuning, waardoor het een jaar is waarop we positief terugkijken op de inzet binnen het sociaal domein.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

We werkten samen met de volgende partijen en partners: Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Brabantse Wal, WVS-Groep, GGD West-Brabant, Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord, Regionaal Bureau Leerplicht, Veilig Thuis West-Brabant, Brede Welzijnsinstelling Woensdrecht (BWI) en Zorg Inkoop en Informatie Team (ZI2T).

Wat geven we uit aan programma 1. Sociaal Domein?

Op grond van artikel 5.1 van de *Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025* autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	8.675.093	1.576.289	10.251.382	9.474.622	-776.760
Lasten	-36.504.832	-1.801.087	-38.305.919	-36.351.380	1.954.539
Saldo	-27.829.739	-224.798	-28.054.537	-26.876.759	1.177.778

1.1 Sociale veerkracht

Wat wilden we bereiken?

<i>Een intensievere samenwerking met én tussen onze grootste subsidiepartners.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We maken nieuwe afspraken met de BWI over de inzet van het jongerenwerk en de buurtsportcoaches omdat nieuwe ontwikkelingen vragen om een aangepaste werkwijze.

Stand van zaken

In 2025 legden we nieuwe accenten in het takenpakket van de jongerenwerkers vast in het jaarplan. Maandelijks overlegden we met de jongerenwerkers over voortgang en knelpunten. Elk kwartaal bespraken we de rapportages samen met BWI Woensdrecht.

Met de buurtsportcoaches zetten we vergelijkbare stappen, maar dit traject was eind 2025 nog niet volledig afgerond.

We bekijken samen met onze grootste subsidiepartners welke samenwerkingsvorm de komende jaren het meest passend is.

Stand van zaken

In 2025 verkenden we met welzijnspartners meerdere scenario's voor toekomstige samenwerking. Deze verkenning zal in 2026 resulteren in een eindkeuze.

We investeren in de bibliotheekvoorziening in Ossendrecht zodat dit een volwaardige bibliotheek wordt die voldoet aan de brede maatschappelijke functie.

Stand van zaken

We investeren in de bibliotheekvoorziening in Ossendrecht zodat dit een volwaardige bibliotheek wordt die voldoet aan de brede maatschappelijke functie. In 2025 verhuisde de vestiging van Bibliotheek West-Brabant tijdelijk naar Multifunctioneel Centrum De Drieschaar in Ossendrecht. De verbouwing van 't Paviljoen liep vertraging op, maar de voorbereiding voor uitvoering in 2026 bleef doorgaan. Het Rijk verleende uitstel voor de inzet van middelen uit de specifieke uitkering tot eind 2026. Samen met Bibliotheek West-Brabant bespraken we de inrichting van zowel de tijdelijke als de toekomstige locatie.

Wat wilden we bereiken?

<i>Een duidelijk proces voor het aanvragen van alle vormen van subsidies.</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We stroomlijnen het proces voor alle (subsidie)aanvragen en passen de communicatie op de website daarop aan.

Stand van zaken

Vanaf januari 2025 behandelden we alle subsidieaanvragen via één centraal e-mailadres. Een multidisciplinair subsidieteam stemde aanvragen wekelijks af. De website verwees inwoners en organisaties naar het nieuwe centrale kanaal.

Wat geven we uit aan 1.1 Sociale Veerkracht?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	137.572	3.661	141.233	181.578	40.345
Lasten	-2.757.041	39.179	-2.717.862	-2.680.776	37.086
Saldo	-2.619.469	42.840	-2.576.629	-2.499.199	77.430

Wat veroorzaakt het verschil?

Het gedeelte van de ontvangen middelen in het kader van het leefstijlakoord is, als gevolg van minder subsidieaanvragen, niet volledig uitgegeven. De niet-bestede middelen worden deels terugbetaald aan het Rijk en deels doorgeschoven naar 2026. Dit veroorzaakt een verschil in zowel de baten- als de lastenkant.

Het verzoek tot uitstel voor de besteding van de specifieke uitkering *Lokale Bibliotheekvoorziening* en de bijbehorende cofinanciering is door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport gehonoreerd. De uitgaven voor de cofinanciering zijn uitgebleven door vertraging in de (ver)nieuwbouw van basisschool 't Paviljoen in Ossendrecht. Dit budget zal in 2026 weer worden opgenomen.

Door minder subsidieaanvragen en een lager beroep op het eerstelijnsloket Wmo (sociale activiteiten en innovatie) is een overschot ontstaan.

1.2 Integrale toegang Sociaal Domein

Wat wilden we bereiken?

<i>Zorg en ondersteuning zo dicht als mogelijk bij het gewone leven organiseren.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We evalueren Zorgdomein en sturen zonodig bij.

Stand van zaken

In 2025 evalueerden we *ZorgDomein* nog niet. Huisartsen verwezen wel regelmatig via *ZorgDomein*, en procesondersteuners gebruikten het systeem voor berichtuitwisseling namens team jeugd. De voorbereidingen voor de evaluatie van het zorgdomein startten in 2025. In 2026 richten we hiervoor een werkgroep in.

We starten met een werkgroep integrale toegang met onze subsidie-/netwerkpartners om te komen tot een uniform intakeproces.

Stand van zaken

In april 2025 besloten we eerst een visie op het *Stevig Lokaal Team (SLT)* te ontwikkelen. Deze visie was nodig om keuzes te kunnen maken over een uniform intakeproces. We werkten in 2025 aan de visievorming. Vaststelling wordt in het tweede kwartaal van 2026 verwacht.

Wat wilden we bereiken?

<i>In ieder dorp is een goedlopend dorpssteam waarin alle netwerkpartners deelnemen.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We onderzoeken de behoefte aan een digitaal platform per dorpskern en zo nodig wordt dit geïmplementeerd.

Stand van zaken

In 2025 werkten we het onderzoek naar een digitaal platform per dorpskern niet verder uit. De bestaande sociale kaart voldeed voor het ondersteunen van de dorpssteams.

We stellen een werkproces op waardoor op- en afschalen van hulp en ondersteuning soepel verloopt.

Stand van zaken

Als gevolg van de verbreding van de opdracht heeft de uitwerking van het project 'Vraagwijzer' meer tijd gekost dan voorzien. Wel is in 2025 een belangrijke efficiëntieslag gemaakt in de behandeling van binnenkomende hulp- en ondersteuningsvragen. Dit heeft geleid tot een snellere verwerking en een betere doorverwijzing naar betrokken welzijnspartners. Deze ontwikkelingen vormen een stevige basis om in het komende jaar verder te bouwen aan een uniform en breed gedragen werkproces.

Wat geven we uit aan 1.2 Integrale toegang Sociaal Domein?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	0	0	0	12.812	12.812
Lasten	-153.999	-90.999	-244.998	-184.508	60.490
Saldo	-153.999	-90.999	-244.998	-171.695	73.303

Wat veroorzaakt het verschil?

Het deel van de ontvangen middelen uit de specifieke uitkeringsregeling *Cliëntondersteuning* dat in 2025 niet is besteed, wordt doorgeschoven naar 2026. Dit leidt tot een verschil aan zowel de baten- als de lastenkant. Daarnaast wordt het verschil aan de lastenkant veroorzaakt door het niet-benutte deel van het krediet van *VraagWijzer*.

1.3 Werk en inkomen

Wat wilden we bereiken?

<i>Het vergroten van de kansen van inwoners (met afstand tot de arbeidsmarkt) op werk.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voorzien in passende trajecten die in een sluitende keten worden aangeboden (arbeidsmatige dagbesteding, ontwikkeltrajecten, re-integratietrajecten en sociale activering).

Stand van zaken

In 2025 begeleidde het *Werkcentrum* inwoners met een bijstandsuitkering actief richting de arbeidsmarkt. Het *Werkcentrum* volgde ontwikkelingen op de regionale en lokale arbeidsmarkt en bezocht bedrijven om kansen in beeld te brengen. Tijdens de *Week van Kijk Binnen Bij Bedrijven* koppelde het *Werkcentrum* potentiële kandidaten aan deelnemende bedrijven. Hierdoor kregen meer inwoners zicht op passende werkmogelijkheden.

We ondersteunen inwoners die over de landsgrens (willen gaan) werken o.a. door promotie van het Grensinformatiepunt (GIP).

Stand van zaken

In 2025 organiseerde het *Grens Informatie Punt (GIP)* maandelijks fysieke spreekuren in het gemeentehuis. Deze spreekuren zijn gepromoot op social media en op de gemeentelijke website. Inwoners ontvingen daar kosteloos informatie over grensoverschrijdend werken, wonen, studeren en ondernemen. Daarnaast versterkten we de samenwerking tussen *EURES (European Employment Services)* en het *GIP*, onder andere via themabijeenkomsten over grensarbeid. Hierdoor kregen inwoners beter inzicht in praktische mogelijkheden en regelgeving rond werken over de grens.

We begeleiden en leren inburgeringsplichtigen de Nederlandse taal op een niveau waarmee zij zich goed kunnen redden, aangevuld met kennis van de Nederlandse samenleving en gewoontes.

Stand van zaken

ISD Brabantse Wal voerde in 2025 brede intakes uit voor alle inburgeringsplichtigen. Voor iedere deelnemer stelden we een persoonlijk *Plan Inburgering en Participatie* op, met afspraken over leerroute, taalontwikkeling en maatschappelijke integratie. Het *Steunpunt Statushouders* ondersteunde statushouders op meerdere leefgebieden en begeleidde hen in het participatieverklaringstraject. Hiermee versterkten we hun zelfredzaamheid én hun voorbereiding op deelname aan de arbeidsmarkt en samenleving.

Wat wilden we bereiken?

Het tegengaan van armoede en schulden.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We investeren op bekendheid van inkomensondersteunende voorzieningen door te communiceren via o.a. sociale media en we maken inwoners bewust van maatregelen die zij zelf kunnen nemen om het huishoudboekje op orde te houden.

Stand van zaken

In 2025 besteedden we brede aandacht aan armoede- en schuldenproblematiek, ook bij werkenden. We bereidden de *Meedoen Webshop* voor, zodat inwoners vanaf 2026 op één plek inzicht krijgen in beschikbare voorzieningen. Hiermee verbeterden we de toegankelijkheid van ondersteuning voor mensen met een laag inkomen.

We voeren vroegsignalering uit in samenwerking met alle ketenpartners en zetten daarbij in op passende inkomensvoorzieningen.

Stand van zaken

In 2025 ontvingen we via ketenpartners zoals woningcorporaties, verzekeraars en energiebedrijven maandelijks signalen van betalingsachterstanden. We benaderden betrokken huishoudens actief via e-mail, telefoon, brief of huisbezoek en zochten nadrukkelijk persoonlijk contact. Samen met partners zoals *BWI Woensdrecht*, *WijZijn*, *MEE West-Brabant* en cliëntondersteuners van *Senoren Brabant-Zeeland* (voorheen KBO-Brabant), zetten we inwoners in op passende inkomensvoorzieningen, schuldhelpverlening en controles van inkomens- en toeslagrechten. De inzet richtte zich op het voorkomen van problematische schulden én het bereiken van duurzame financiële stabiliteit.

Wat geven we uit aan 1.3 Werk en inkomen?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	7.511.861	1.196.059	8.707.920	8.310.668	-397.252
Lasten	-11.461.852	-1.703.623	-13.165.475	-12.646.327	519.149
Saldo	-3.949.991	-507.564	-4.457.555	-4.335.658	121.897

Wat veroorzaakt het verschil?

Het overschot wordt veroorzaakt door een lagere uitgave op het participatiebudget door een lagere instroom en door een teruggave vanuit *ISD Brabantse Wal* vanwege het positieve resultaat. Daartegenover staat dat er middelen zijn toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren.

1.4 Maatschappelijke ondersteuning

Wat wilden we bereiken?

Het op peil houden van het huidige productenaanbod Wmo-maatwerkvoorzieningen.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren een cliëntervaringsonderzoek uit en richten ons op eventuele verbeterpunten.

Stand van zaken

In 2025 voerden we opnieuw het cliëntervaringsonderzoek Wmo uit. De resultaten over 2025 volgen in 2026. Wel ontvingen we in 2025 de uitkomsten over 2024. Inwoners beoordeelden de Wmo-ondersteuning met een 8,3. Daarnaast gaf 88% aan dat de ondersteuning aansloot bij de hulpvraag en ervoer ruim 80% de kwaliteit als goed. Deze uitkomsten deelden we met Wmo-consulenten, zorgaanbieders, de gemeenteraad, de *Adviesraad Sociaal Domein* en inwoners. Hiermee versterkten we het kwaliteitsbewustzijn binnen de uitvoering.

We onderzoeken op welke wijze we het toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid van Wmo maatwerkvoorzieningen kunnen doorontwikkelen.

Stand van zaken

In 2025 startte een kwartiermaker namens de negen gemeenten in de regio West-Brabant West met het verkennen van een gezamenlijke visie en organisatie voor Wmo-toezicht. Dit onderzoek bevond zich in de verkennende fase. De verdere uitwerking staat gepland voor 2026.

Wat wilden we bereiken?

Een geïntegreerde en toekomstbestendige woon- en zorgomgeving.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We stellen een Woonzorgvisie op met ketenpartners (lokaal én regionaal).

Stand van zaken

In november 2025 stelde de gemeenteraad de *Regionale Woonzorgvisie West-Brabant West* vast. Daarnaast werkten we aan de lokale uitwerking hiervan binnen het *Volkshuisvestingsprogramma*. Deze stukken vormen de basis voor toekomstige investeringen in wonen en zorg. Aanbieding van het *Volkshuisvestingsprogramma* aan de gemeenteraad volgt in 2026.

Wat wilden we bereiken?

Een toegankelijke en inclusieve samenleving.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

In 2025 realiseren we een lokale inclusie agenda voor de gemeente Woensdrecht.

Stand van zaken

In 2025 stelden we de *Lokale Inclusie Agenda 2026-2030* op. De agenda vertaalde de verplichtingen van het VN-verdrag *Handicap* naar lokale acties op zes leefdomeinen. We spraken af dat we de uitvoering jaarlijks monitoren, evalueren en waar nodig bijstellen. Hiermee legden we de basis voor structurele verbetering van toegankelijkheid en inclusie.

Wat geven we uit aan 1.4 Maatschappelijke ondersteuning?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	280.640	0	280.640	235.787	-44.853
Lasten	-9.774.783	1.005.930	-8.768.853	-8.473.467	295.386
Saldo	-9.494.143	1.005.930	-8.488.213	-8.237.680	250.533

Wat veroorzaakt het verschil?

Het negatieve saldo aan de batenkant wordt veroorzaakt doordat het aantal Wmo-meldingen lager is dan geraamd. Hierdoor vallen ook de inkomsten uit eigen bijdragen lager uit.

Het positieve saldo aan de lastenkant hangt voornamelijk samen met een verdere afname van de uitgaven voor persoonsgebonden budgetten (pgb's) en de kosten voor huishoudelijke ondersteuning. Door sterker in te zetten op eigen kracht en het sociaal netwerk verschuift de ondersteuning vaker naar lichtere vormen. Dit leidt tot lagere kosten.

1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid

Wat wilden we bereiken?

Een financieel beheersbaar en duurzaam jeugdhulpstelsel.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We verzamelen informatie voor de inkoop van JeugdzorgPlus voor 2026 (en verder) door het opbouwen en experimenteren met alternatieven voor de gesloten jeugdhulp.

Stand van zaken

Eind 2025 stelden we het *Spoedplan JeugdzorgPlus* vast. Hiermee bereidden we een nieuwe, duurzame inkoop voor. Daarmee startten we de opbouw van alternatieven voor gesloten jeugdhulp en planden we de inrichting van twee woonvoorzieningen in 2026.

We evalueren de huidige werkwijze in de toegang op basis van de resultaten van het Project Versterking Analyse in de Toegang en stellen deze bij waar nodig.

Stand van zaken

In 2025 startten we met de implementatie van de gedeelde verklarende analyse binnen team jeugd. Meerdere professionals volgden hiervoor een training. Zorgaanbieders erkenden de meerwaarde van deze aanpak en zetten een eerste stap naar dezelfde werkwijze. Hiermee verbeterden we de kwaliteit van de toegang en de analyse van ondersteuningsvragen.

Om meer inzicht te krijgen op de effectiviteit van de beschikbare en ingezette jeugdhulp analyseren we -minimaal vijf- langlopende zorgpaden van jeugdigen en hun gezinnen.

Stand van zaken

In 2025 analyseerden we de vijf zorgpaden nog niet. Door omstandigheden werd dit doorgeschoven naar 2026.

Wat wilden we bereiken?

Het voorkomen, stoppen en blijvend oplossen van huiselijk geweld (HG) en kindermishandeling (KM).

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We geven invulling aan het vormen van een sterk lokaal team Woensdrecht zodat we aan de uitgangspunten van de Hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming voldoen.

Stand van zaken

In 2025 startten we met de ontwikkeling van een visie op het *Stevig Lokaal Team (SLT)*. Hiermee leggen we de basis voor een *SLT* dat beter aansluit bij de landelijke hervormingsagenda.

We evalueren het aanbod van maatwerkvoorzieningen rondom zorgvragen voortvloeiend uit scheidingsproblematiek en stellen deze bij waar nodig.

Stand van zaken

In 2025 constateerden we dat het beschikbare aanbod voor kinderen, jongeren en ouders rond scheidingsproblematiek beperkt was. Binnen het *Lokaal Preventief Jeugdbeleid* gaven we extra aandacht aan dit thema. Het beleid werd in 2025 vastgesteld; de uitvoering start in 2026.

Wat geven we uit aan 1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	0	0	0	54.956	54.956
Lasten	-7.707.385	-932.539	-8.639.924	-8.249.087	390.837
Saldo	-7.707.385	-932.539	-8.639.924	-8.194.132	445.792

Wat veroorzaakt het verschil?

Het positieve saldo binnen het jeugdbudget in 2025 wordt verklaard door meerdere factoren. De bezuinigingen vanuit het Rijk op het jeugdbudget zijn teruggedraaid. Dit budget is bedoeld om tekorten binnen de jeugdhulp op te vangen en om de afspraken uit de *Hervormingsagenda Jeugd* uit te voeren. Niet alle afspraken zijn al gerealiseerd: zo wordt gewerkt aan een visie voor het *Stevig Lokaal Team (SLT)* en wordt regionaal gekeken naar de inrichting van het *Regionaal Veiligheidsteam (Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming)*.

Daarnaast blijft er budget over op *JeugdzorgPlus*, de duurste voorziening binnen de Jeugdwet. Deze voorziening wordt bevoorschot op basis van het aantal jeugdigen tot 18 jaar en afgerekend op werkelijke inzet. In 2025 heeft geen enkele jeugdige uit Woensdrecht gebruikgemaakt van *JeugdzorgPlus*.

Tot slot waren de kosten voor de verbouwing van de *Safegroup* in 2025 binnen het gemeentelijke budget opgenomen, maar deze zijn uiteindelijk bekostigd uit een regionaal budget. Dit draagt eveneens bij aan het positieve saldo.

1.6 Gezondheid en Sport

Wat wilden we bereiken?

<i>Een gezonde generatie in 2040.</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Als Jongeren Op Gezond Gewicht (JOGG)-gemeente zetten we stappen om, samen met partners, de JOGG-aanpak verder uit te rollen.

Stand van zaken

In 2025 startten we met de uitrol van de *JOGG-aanpak*. We organiseerden samen met basisscholen, kinderopvangorganisaties, sportverenigingen, jongerenwerk en leveranciers activiteiten die op bewegen en gezonde voeding zijn gericht. De *JOGG-regisseur* verbond deze partijen in één werknets. Hiermee legden we de basis voor verdere groei van de *JOGG-aanpak* in de komende jaren.

We gaan in gesprek met (sport)verenigingen en scholen over de thema's gezonde voeding en rookvrije generatie uit het Woensdrechtse Leefstijlakkoord.

Stand van zaken

In 2025 voerden we gesprekken met verschillende basisscholen en alle voetbalverenigingen over gezonde voeding. Bij de voetbalverenigingen voerden we de pilot *Water en Fruit* uit, gericht op het stimuleren van gezonde keuzes in de kantines. Het thema rookvrije generatie kreeg minder concrete invulling; alle basisscholen waren rookvrij, maar niet alle sportverenigingen namen deze stap.

We actualiseren het preventie- en handhavingsplan 'Alcohol'.

Stand van zaken

De actualisatie van het preventie- en handhavingsplan *Alcohol* liep in 2025 vertraging op, deels door regionale ontwikkelingen. We onderzochten daarom of we het onderwerp in breder regionaal verband konden oppakken. Daarom stelden we de actualisatie uit totdat hierover duidelijkheid bestaat.

Wat wilden we bereiken?

<i>Behoud van goede, toegankelijke en betaalbare zorg.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We implementeren de vijf verschillende regionale ketenaanpakken binnen het IZA (Integraal Zorgakkoord).

Stand van zaken

In 2025 zetten we concrete stappen in de vijf ketenaanpakken binnen het *Integraal Zorgakkoord (IZA)*.

Belangrijke resultaten waren:

- Vorming van een lokale coalitie valpreventie.
- Beschikbaarheid van valpreventiecursussen in alle dorpskernen.
- Start van *Welzijn op Recept* in de huisartsenpraktijken in Ossendrecht en Hoogerheide.
- Oprichting van een lokale coalitie *Kansrijke Start*.

Binnen *Kind naar Gezonder Gewicht* en de *Gecombineerde Leefstijlinterventie* behaalden we minder voortgang door landelijke onduidelijkheden en het ontbreken van afspraken met zorgverzekeraars.

We koppelen het programma 'Grip op Kwetsbaarheid' aan de vijf verschillende ketenaanpakken binnen het IZA.

Stand van zaken

In tegenstelling tot de intentie koppelden we in de praktijk *Grip op Kwetsbaarheid* niet direct aan de *IZA-ketenaanpakken*, maar aan themalijnen uit het regionale *IZA-plan*. In 2025 werkten we binnen deze themalijnen via regionale werkplaatsen, waarin partners input aanleverden voor verdere ontwikkeling. De eerste concrete uitwerking was het *Transformatieplan Kwetsbare Ouderen*.

Wat geven we uit aan 1.6 Gezondheid en Sport?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	295.791	11.643	307.434	294.226	-13.208
Lasten	-1.648.026	-14.219	-1.662.245	-1.636.779	25.466
Saldo	-1.352.235	-2.576	-1.354.811	-1.342.553	12.258

Wat veroorzaakt het verschil?

Het deel van de ontvangen middelen uit het *GALA-budget (Gezond en Actief Leven Akkoord)* dat in 2025 niet is besteed, wordt terugbetaald aan het Rijk of doorgeschoven naar 2026. Dit veroorzaakt een verschil aan zowel de baten- als de lastenkant. Daarnaast blijkt het budget voor lokale gezondheid ontoereikend door de vervanging van meerdere AED's; deze kosten zijn gedekt vanuit de daarvoor beschikbare bestemmingsreserve.

Binnen *Gezondheid en Sport* is een klein overschot zichtbaar op de bijdrage aan de GGD West-Brabant, doordat de afrekening van btw over 2024 is doorgeschoven. Daartegenover staat een vergelijkbaar tekort op het budget voor jeugdgezondheidszorg, veroorzaakt door een narekening van Thuiszorg West-Brabant omdat in 2025 meer kinderen zijn gezien dan begroot. Deze bedragen heffen elkaar grotendeels op.

1.7 Onderwijs

Wat wilden we bereiken?

<i>Het voorkomen onderwijsachterstanden en kansenongelijkheid.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren het nieuwe uitvoeringsprogramma onderwijsachterstandenbeleid uit en hanteren hierbij het geactualiseerde subsidiebeleid.

Stand van zaken

In 2025 voerden we het vernieuwde onderwijsachterstandenbeleid uit met gebruik van het geactualiseerde subsidiebeleid. Hiermee verstrekten de gemeente subsidies voor voorschoolse educatie transparant en rechtmatig. Monitorrapportages lieten zien dat de afgesproken resultaten op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie werden behaald.

Om geletterdheid bij jeugdigen en volwassenen te stimuleren zoeken we nieuwe samenwerkingen op om meer mensen te bereiken.

Stand van zaken

In 2025 verbreedden we het *Taalnetwerk*. Steeds meer partners sloten aan, waaronder ook partijen buiten het sociaal domein, zoals apotheken. Hierdoor konden inwoners sneller worden doorverwezen naar passende (digi-)taalactiviteiten. Het netwerk droeg bij aan betere signalering van laaggeletterdheid en een groter bereik van het taalaanbod.

We continueren de Thuis in Taal-aanpak in de gemeente en ontwikkelen en borgen deze.

Stand van zaken

In 2025 ontwikkelden we de *Thuis in Taal-aanpak* verder samen met onderwijs- en kinderopvangpartners. In een nieuw convenant legden we afspraken vast om ouders sterker te ondersteunen bij taalontwikkeling van hun kinderen. We besteedden daarbij aandacht aan meertaligheid en culturele diversiteit. Hiermee borgden we de aanpak structureel.

Wat wilden we bereiken?

<i>Alle jongeren verlaten het onderwijs met een startkwalificatie, als dat mogelijk is.</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We evalueren de samenwerking binnen de Netwerksamenwerking West-Brabant West voor de kwalitatieve uitvoering van de Leerplichtwet en het Doorstroompunt.

Stand van zaken

In 2025 evalueerden we de regionale samenwerking *Leerplicht en Doorstroompunt*. De evaluatie leidde tot een vernieuwd convenant voor 2026-2031, met geactualiseerde afspraken, heldere

mandaten en duidelijke taakverdeling. Hiermee borgden we de kwaliteit en continuïteit van de regionale samenwerking.

We stellen een nieuw meerjarig uitvoeringsprogramma op voor de Netwerksamenwerking West-Brabant West.

Stand van zaken

Na afloop van het programma 2021-2025 stelden we in 2025 een nieuw uitvoeringsprogramma op voor 2026-2027. Hierin verwerkten we lokale en subregionale ontwikkelingen en formuleerden we concrete en uitvoerbare acties. De acties werden geprioriteerd op urgentie en impact en opgenomen in een overzichtelijke uitvoeringsagenda.

In regio West-Brabant stellen we een (regionaal) nieuw programma op om voortijdig schoolverlaten tegen te gaan waarbij de samenwerking met de arbeidsmarkt wordt geïntensiveerd.

Stand van zaken

In 2025 ontwikkelden we samen met regionale partners een nieuw jongerenprogramma gericht op het terugdringen van voortijdig schoolverlaten. Het programma omvatte verschillende programmalijnen, waaronder een soepele overstap naar het mbo en één centrale plek voor ondersteuning. Jongeren dachten actief mee over de inhoud, waardoor het programma goed aansloot op hun behoeften.

Wat wilden we bereiken?

<i>Iedereen in de gemeente kan zo volwaardig mogelijk gebruikmaken van onderwijs.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We gaan aan de slag met het geactualiseerde Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP).

Stand van zaken

In 2025 stelden we het geactualiseerde *Integraal Huisvestingsplan Onderwijshuisvesting 2025-2028 (IHP)* vast. Hiermee actualiseerden we de plannen voor onderwijshuisvesting op basis van bouwkosten, regelgeving en leerlingenprognoses. In het *IHP* namen we vernieuwbouwprojecten voor basisschool 't Paviljoen in Ossendrecht en basisschool Ste. Marie in Huijbergen op, inclusief integratie van kinderopvang bij Ste. Marie. Zo kunnen we de komende jaren blijven investeren in toekomstbestendige onderwijsvoorzieningen.

We bevorderen de zelfredzaamheid van leerlingen die nu gebruik maken van het leerlingenvervoer. We verstevigen en breiden de samenwerking uit tussen onderwijs, welzijn en jeugdhulp.

Stand van zaken

In 2025 stimuleerden we de zelfredzaamheid van leerlingen door voor ieder kind een persoonlijk vervoersontwikkelingsplan op te stellen. Dit deden we in overleg met de leerling, ouders, de onderwijsinstelling en, waar nodig, een jeugdprofessional. We ondersteunden leerlingen bij het (leren) reizen met het openbaar vervoer door de *Voor Elkaar-pas* van vervoerder Arriva beschikbaar te stellen. Deze pas namen we standaard op in de vervoersontwikkelingsplannen en brachten we jaarlijks onder de aandacht.

Daarnaast versterkten we de samenwerking tussen onderwijs, welzijn en jeugdhulp door de vaststelling van de *Regionale Samenwerkingsagenda Brabantse Wal & Tholen 2025-2027*. Deze agenda richtte zich op een gezonde en veilige ontwikkeling van jeugdigen. Door ondersteuning en hulpverlening vaker in de schoolomgeving te organiseren, benutten we elkaars expertise beter en versterkten we de sociale basis. De agenda omvatte onder andere de themalijnen *Onderwijs en jeugdhulp op school georganiseerd*, *Aanpak thuiszitters/VSV* en *Gelijke kansen*.

Wat geven we uit aan 1.7 Onderwijs?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	449.229	364.926	814.155	384.596	-429.559
Lasten	-3.001.746	-104.816	-3.106.562	-2.480.437	626.125
Saldo	-2.552.517	260.110	-2.292.407	-2.095.841	196.566

Wat veroorzaakt het verschil?

Een deel van de ontvangen middelen uit de specifieke uitkeringsregeling *Onderwijsachterstanden* is in 2025 niet volledig besteed. Het resterende bedrag wordt doorgeschoven naar 2026, wat een verschil veroorzaakt aan zowel de baten- als de lastenkant.

De lagere lasten zijn grotendeels toe te schrijven aan minder uitgaven voor leerlingenvervoer, het uitblijven van kosten voor onderzoek en ontwikkelingen en lagere exploitatiekosten voor onderwijshuisvesting.

1.8 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 1. Sociaal Domein

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren:

Lokale indicator	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1. Tevredenheid met Wmo-ondersteuning	90%	89%	91%	89%	88%	88%	n.t.b.
2. Inzet van maatwerkvoorzieningen Jeugd en Wmo	1650	1927	1628	1518	2065	1566	1459

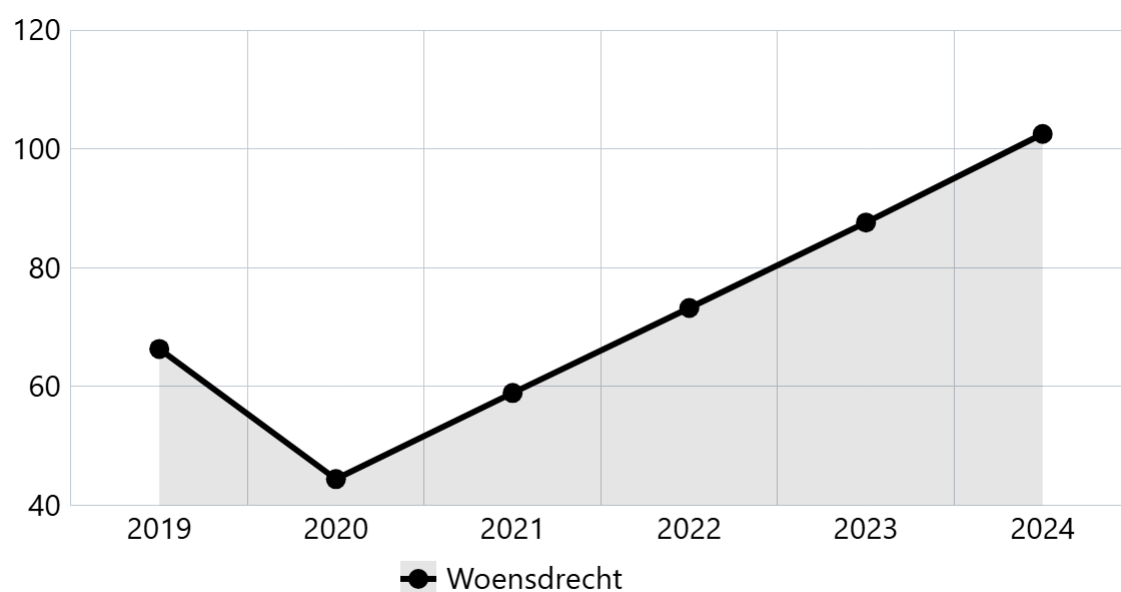
Toelichting lokale indicatoren:

1. De mate waarin cliënten tevreden zijn over de Wmo-ondersteuning die zij van de gemeente Woensdrecht krijgen. Het percentage geeft weer in welke mate men het eens is met de volgende stelling: 'De ondersteuning die ik krijg past bij mijn hulpvraag'. Bron: wettelijk cliëntonderzoek.
2. Totaal aantal afgegeven indicaties maatwerkvoorzieningen jeugdhulp en Wmo. Bron: Suite4SociaalDomein

Verplichte BBV Indicatoren Programma 1

In deze paragraaf worden de indicatoren behorende bij *Programma 1. Sociaal Domein* weergegeven. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, de provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen we u naar deze twee websites. Indien cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, waren deze op het moment van het opstellen van dit document niet beschikbaar. De gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren waarschijnlijk geactualiseerd.

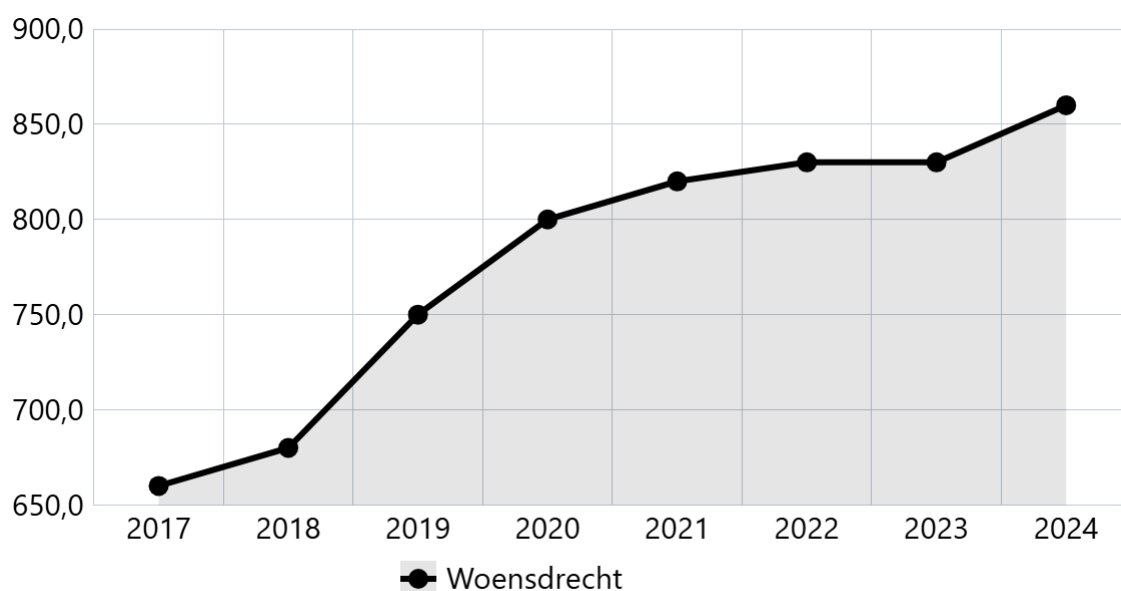
Lopende reïntegratievoorzieningen per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

Bron: CBS - Re-integratie-/participatievoorzieningen

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	66	44	59	73	88	103

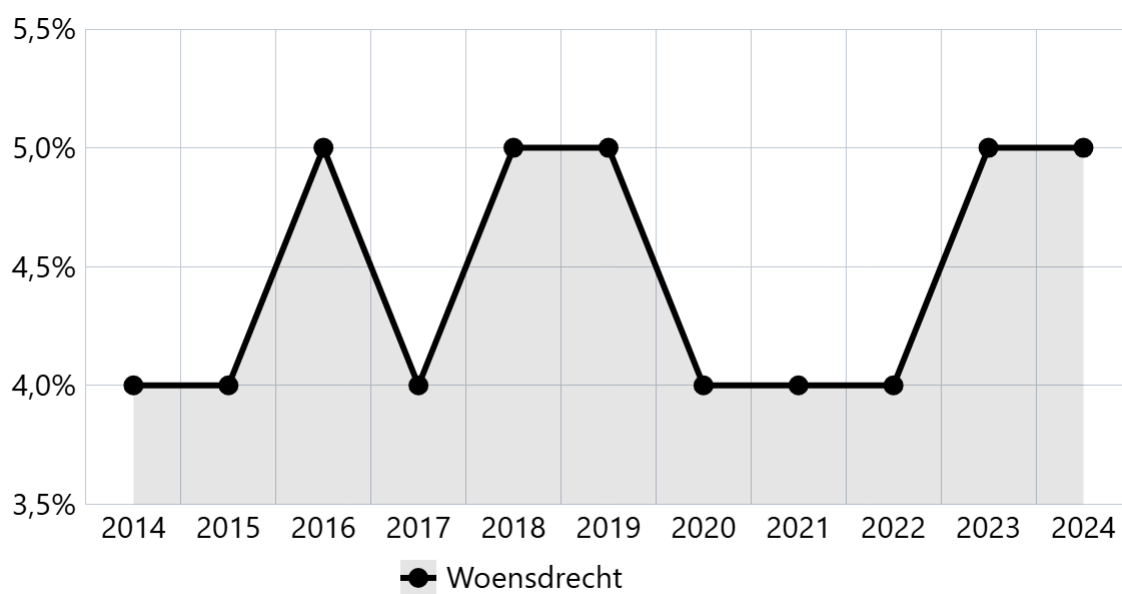
Clënten met een maatwerkvoorziening Wmo per 10.000 inwoners

Bron: CBS - Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein Wmo

Gebied	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	660,0	680,0	750,0	800,0	820,0	830,0	830,0	860,0

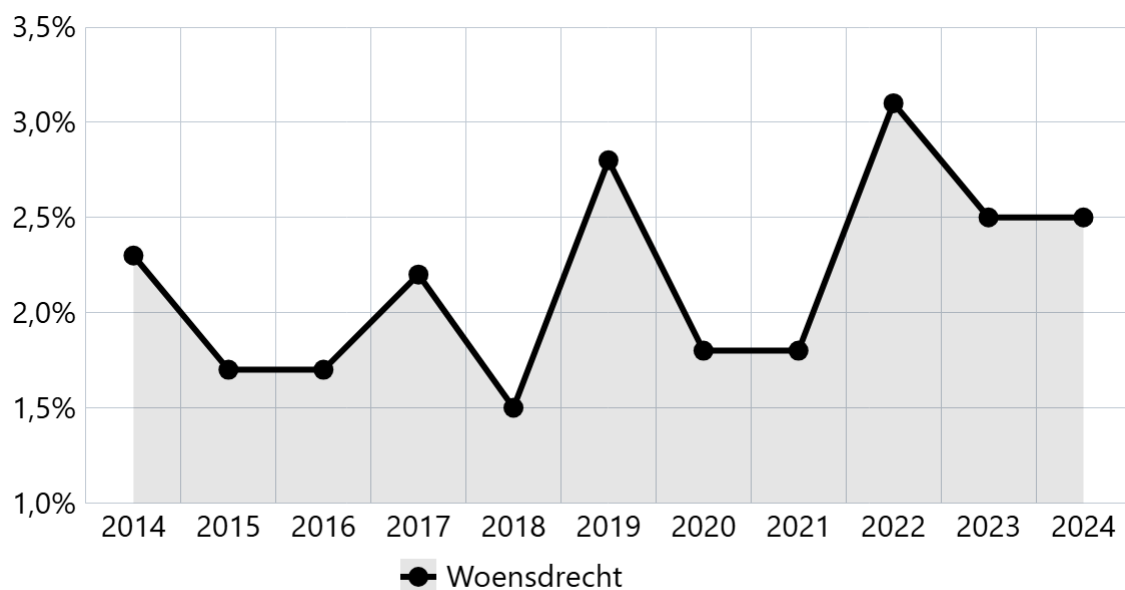
Kinderen in uitkeringsgezin in % van kinderen tot 18 jaar

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	4,0%	4,0%	5,0%	4,0%	5,0%	5,0%	4,0%	4,0%	4,0%	5,0%	5,0%

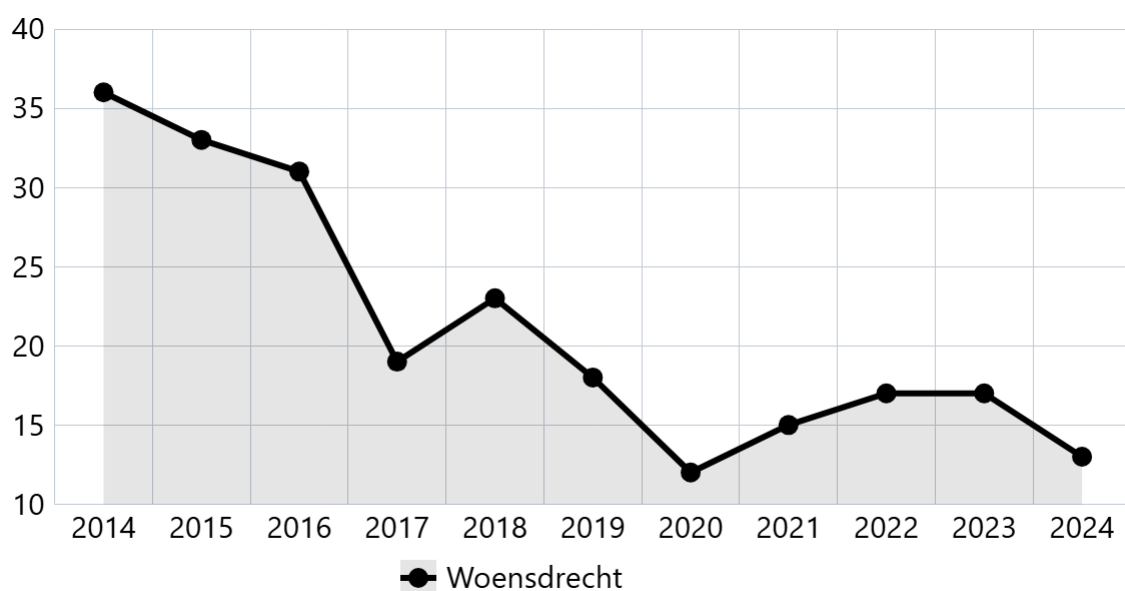
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie in % van deelnemers aan het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	2,3%	1,7%	1,7%	2,2%	1,5%	2,8%	1,8%	1,8%	3,1%	2,5%	2,5%

Relatief verzuim aantal per 1.000 leerlingen

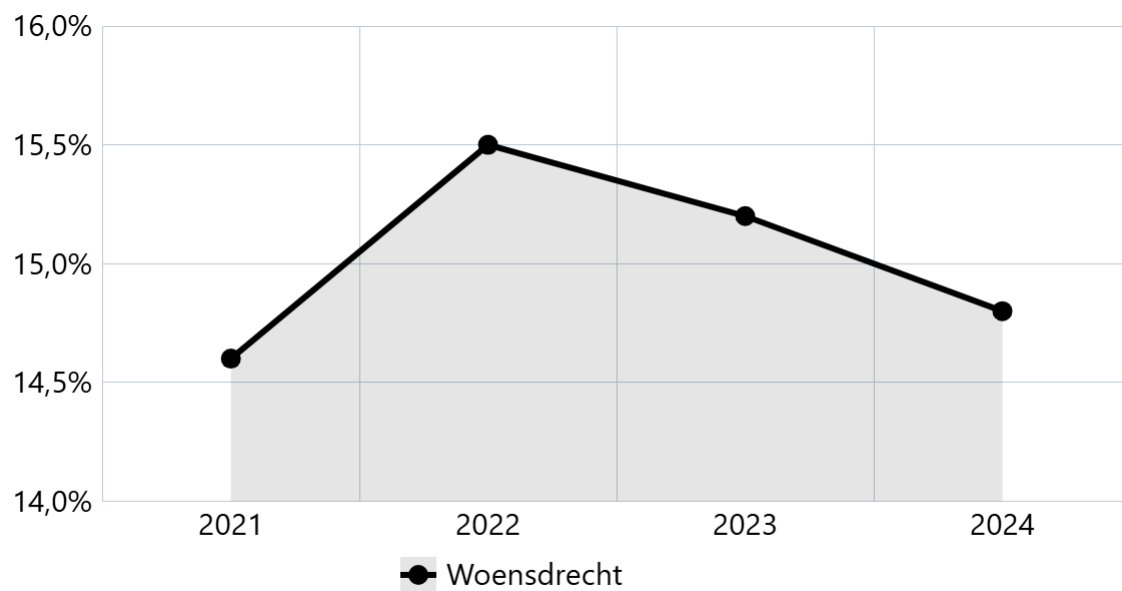

Bron: DUO/Ingrado

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	36	33	31	19	23	18	12	15	17	17	13

Woensdrecht	36	33	31	19	23	18	12	15	17	17	13
-------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

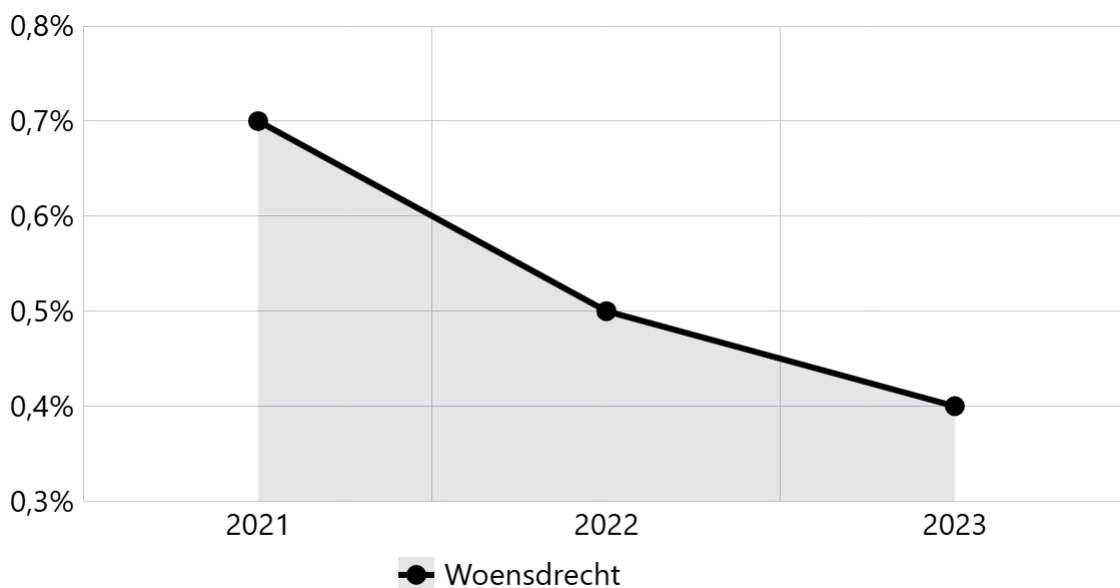
Jongeren met jeugdhulp in % van alle jongeren tot 18 jaar

Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	14,6%	15,5%	15,2%	14,8%

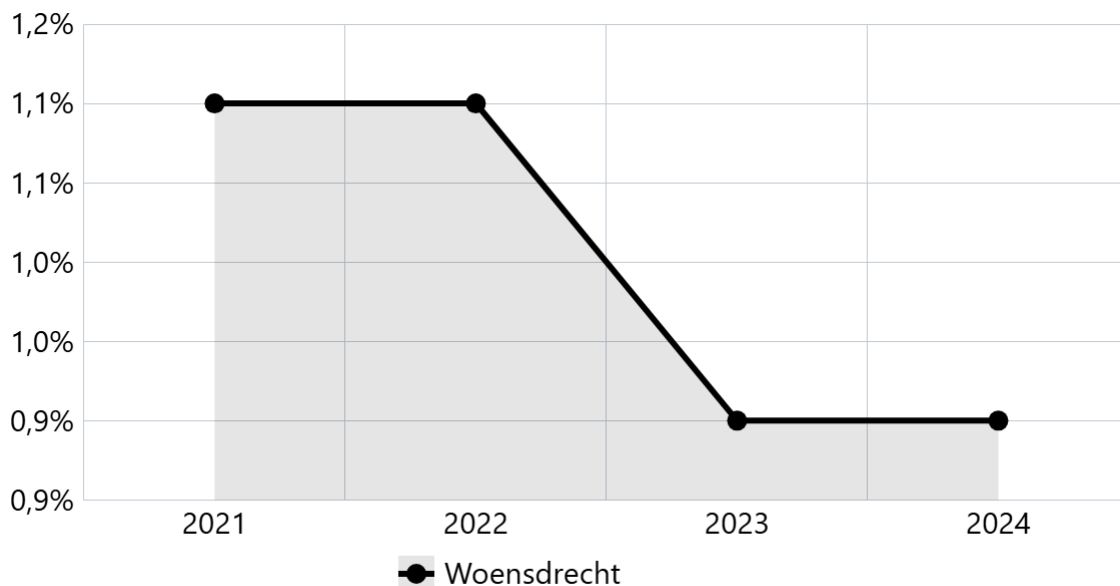
Jongeren met jeugdreclassering in % van alle jongeren tot 18 jaar

Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2021	2022	2023
Woensdrecht	0,7%	0,5%	0,4%

Jongeren met jeugdbescherming in % van alle jongeren tot 18 jaar

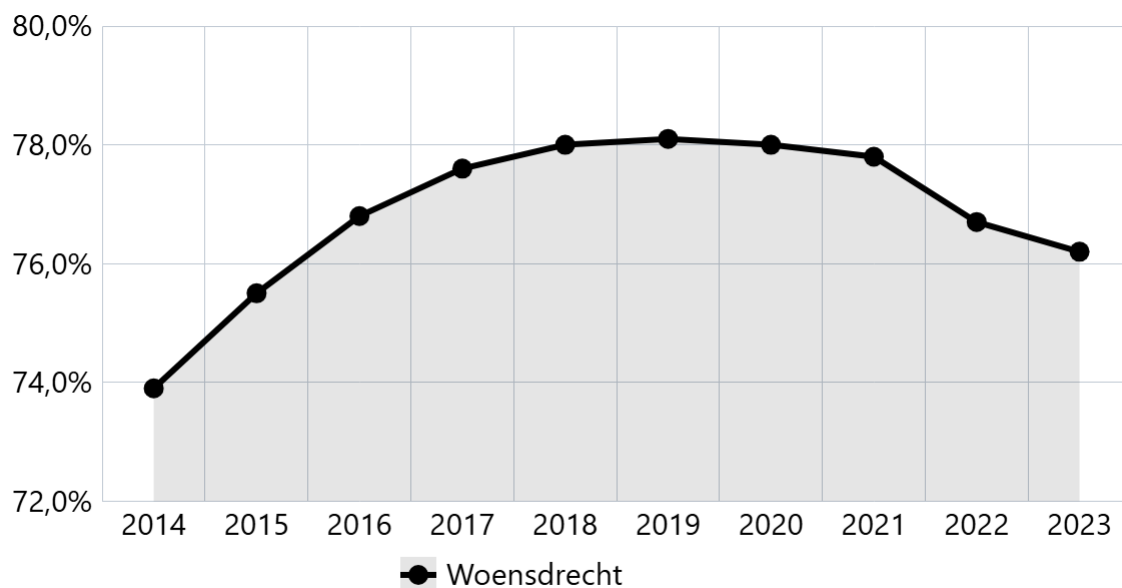
Bron: CBS - Indicatoren jeugdzorg in natura

Gebied	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	1,1%	1,1%	0,9%	0,9%

Demografische druk

Omschrijving (toelichting)

Het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder per 100 personen van 20 tot 65 jaar.

Bron: CBS - Bevolking naar leeftijd en geslacht

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	73,9%	75,5%	76,8%	77,6%	78,0%	78,1%	78,0%	77,8%	76,7%	76,2%

Programma 2. Ruimte

Inleiding

In onze gemeente richten we ons op een toekomstbestendige leefomgeving waarin wonen, zorg, duurzaamheid, vitaliteit en toerisme hand in hand gaan. Via de Omgevingswet en de omgevingsvisie creëren we ruimte voor vernieuwende woonvormen en werken we toe naar een omgevingsplan dat volledig voldoet aan de eisen van deze wet. Bij de bouw van nieuwe woningen passen we bewezen technieken toe om klimaatbestendig en natuurinclusief te ontwikkelen. Samen met de woningbouwcorporaties voeren we de meerjarige prestatieafspraken uit, waarin zowel de beschikbaarheid als de kwaliteit van woningen centraal staat. Daarnaast geven we invulling aan de Woondeal West-Brabant West, waarin is vastgelegd dat minimaal 30% van alle nieuw te realiseren woningen uit sociale huur zal bestaan. Om onze woningbouwplannen daadwerkelijk te realiseren, onderhouden we intensief contact met de provincie. Ook hebben we een woonzorgvisie opgesteld die richting geeft aan het inspelen op de toekomstige vraag naar wonen en zorg voor diverse doelgroepen. Ons grondbeleid ondersteunt deze ambities en draagt bij aan het behalen van onze doelstellingen op het gebied van wonen. Tegelijkertijd stimuleren we toerisme en recreatie en vergroten we onze naamsbekendheid als fiets- en wielergemeente. Tot slot vinden we het belangrijk dat sport voor iedereen toegankelijk is en zetten we ons ervoor in om onze inwoners te stimuleren en te faciliteren om actief te sporten.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in het programma Ruimte zijn de navolgende organisaties betrokken: Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB), woningbouwcorporaties, Hypotheekfonds Noord-Brabantse Gemeenten, Streekorganisatie Brabantse Wal, VVV, Regio West-Brabant, Grenspark Kalmthoutse Heide, Union Cycliste Internationale (UCI), Belgisch-Nederlands Grensoverleg, Regionaal ruimtelijk overleg, Wonen Subregio West-Brabant West.

Wat geven we uit aan programma 2. Ruimte?

Op grond van artikel 5.1 van de *Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025* autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	2.657.190	-2.094.325	562.865	1.056.894	494.029
Lasten	-2.704.238	-1.660.118	-4.364.356	-2.613.581	1.750.775
Saldo	-47.048	-3.754.443	-3.801.491	-1.556.686	2.244.805

2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken

Wat wilden we bereiken?

Implementatie van de Omgevingswet
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Uitvoering geven aan de reeds vastgestelde Omgevingsvisie en een start maken met het opstellen van het Omgevingsplan.

Stand van zaken

In 2025 stelden we een transitieplan op waarin het tempo en de volgorde van wijzigingsbesluiten is bepaald en waar richtinggevende uitspraken zijn gedaan over hoe de transitie wordt aangepakt. Ook startten we met het bouwen van een basisregeling en de voorbereiding voor de eerste wijzigingsbesluiten.

De Omgevingswet biedt meer afwegingsruimte en mogelijkheden tot het bieden van maatwerk. Bij (gewenste) initiatieven worden deze mogelijkheden zo optimaal mogelijk benut.

Stand van zaken

Initiatiefnemers nodigen wij uit voor een persoonlijk intakegesprek. Daarbij kijken we gezamenlijk naar mogelijkheden en/of oplossingen. In 2025 voerden we 34 van zulke gesprekken.

We werken verder aan een verbetering van onze dienstverlening binnen de kaders van de Omgevingswet. Het tijdelijke Omgevingsplan vertalen we uiterlijk 31 december 2031 (wettelijke eis) door naar een integraal Omgevingsplan voor de gemeente.

Stand van zaken

Bij het vaststellen van het transitieplan voor het omgevingsplan is bepaald dat het tijdelijk deel van het omgevingsplan uiterlijk op 31 december 2029 naar het nieuwe omgevingsplan wordt omgezet.

Wat wilden we bereiken?

Een grotere duurzame woningvoorraad die is afgestemd op de behoeften en ingevuld wordt.
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We werken aan een toename van de voorraad sociale huurwoningen.

Stand van zaken

Door stikstofmaatregelen voegden woningcorporaties in 2025 slechts acht sociale huurwoningen door nieuwbouw toe aan de totale voorraad. Daarnaast werden tien huurwoningen door woningcorporaties uit exploitatie genomen in verband met herstructurering van een woningbouwlocatie en verkochten ze zes huurwoningen. Per saldo nam de totale voorraad sociale

huurwoningen dus af. In 2025 startte de voorbereiding voor de bouw van ruim negentig sociale huurwoningen.

We geven uitvoering aan de gemeentelijke woningbouwprogrammering en we werken aan een stedenbouwkundige visie op de dorpskernen.

Stand van zaken

Volgens de vastgestelde woningbouwplanning maakten we inzichtelijk welke plannen een sluitende stikstofberekening hebben en welke plannen niet. We faciliteerden initiatiefnemers bij het indienen van vergunningsaanvragen voor *omgevingsplanactiviteiten (OPA)* en *buitenplanse omgevingsplanactiviteiten (BOPA)*. Uitgangspunten voor de kerken in Ossendrecht en Hoogerheide zijn uitgewerkt.

Starters- en stimuleringsleningen gebruiken we als instrument ter ondersteuning van de doelstellingen uit de Woonvisie.

Stand van zaken

We verstrekten in 2025 vijftien startersleningen en vier stimuleringsleningen.

Wat wilden we bereiken?

<i>We zorgen ervoor dat onze kernen zich blijven ontwikkelen als dorpen waarin het goed wonen is.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Er wordt uitvoering gegeven aan de meerjarige prestatieafspraken met de woningcorporaties.

Stand van zaken

De meerjarige prestatieafspraken met de woningcorporaties zijn doorlopende prestatieafspraken in de periode 2024 tot en met 2028. De voortgang van de prestatieafspraken, acties uit de uitvoeringsagenda en de procesafspraken worden tweemaal per jaar geëvalueerd. Minimaal één keer per jaar wordt overwogen of er aanleiding is om de opgaven, ontwikkelingen en gemaakte prestatieafspraken te actualiseren. Per jaar wordt een jaarschijf opgesteld waarin is opgenomen op welke wijze partijen uitvoering geven aan de meerjarige prestatieafspraken. In 2025 ronden we de meeste afspraken af met uitzondering van het regionale toewijzingsbeleid woonwagens en procesafspraken met woningbouwcorporaties over de realisatie van sociale huurwoningen.

Er wordt gewerkt aan de totstandkoming van een Volkshuisvestingsprogramma.

Stand van zaken

In 2025 leverden we het ontwerp van het *Volkshuisvestingsprogramma* en legden dit ter inzage. Hierop kwam één zienswijze binnen. Bij het opstellen van het definitieve programma houden we rekening met deze zienswijze; besluitvorming is beoogd in het tweede kwartaal van 2026.

We gaan aan de slag met de uitkomsten van het Leefbaarheidsonderzoek (LEMON).

Stand van zaken

Uit de resultaten van het *LEMON-onderzoek* haalden we aanbevelingen die hoog scoren die betrekking hebben op kwaliteit van de openbare ruimte, groenbeheer, verduurzaming en klimaatbeheer. Ook bevordering van sociale cohesie en veiligheid in het algemeen waren aanbevelingen uit dit onderzoek. Deze aanbevelingen koppelden we aan concrete actiepunten die al werden uitgevoerd of in voorbereiding zijn. Daarnaast zijn er actiepunten die vragen om aanvullend beleid. Dit zal in de nieuwe bestuursperiode worden meegenomen.

Wat wilden we bereiken?

Een merkbare verandering in de ruimtelijke inrichting van de gemeente en een gebied waar het goed toeven is.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We implementeren de Omgevingswet. We maken een integrale en breed gedragen visie op de fysieke leefomgeving en de wijze waarop de gemeente Woensdrecht samenwerkt met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties binnen die leefomgeving.

Stand van zaken

In 2025 gaven we verder uitvoering aan de implementatie van de Omgevingswet. Binnen de fasering van het vastgestelde transitieplan werkten we door aan de opbouw van het omgevingsplan. Daarnaast stelden we een interim-projectleider aan om de beleidscyclus binnen het fysieke domein nader in te richten en te borgen. Hiermee werkten we toe naar een integrale en samenhangende werkwijze die recht doen aan de uitgangspunten van de Omgevingswet. Een afzonderlijke, breed gedragen visie op de fysieke leefomgeving stelden we niet als losstaand document op. Wel startten we met de voorbereidingen voor het herijken van de omgevingsvisie. Deze heroverweging en aanpassing vormt het kader voor de fysieke leefomgeving en wordt nadrukkelijk gekoppeld aan een zorgvuldig participatietraject met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Zodoende legden we in 2025 de inhoudelijke en procesmatige basis om tot een breed gedragen actualisatie van de omgevingsvisie te komen die past binnen de doelstellingen van de Omgevingswet.

We benutten de vergunningsvrije mogelijkheden die de Omgevingswet biedt en verminderen de regeldruk.

Stand van zaken

De Omgevingswet trad op 1 januari 2024 in werking. In 2025 maakten we in toenemende mate gebruik van de instrumenten die deze wet biedt. Met ingang van 1 januari 2025 werden in het *Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)* gevallen opgenomen waarbij verruimde vergunningsvrije mogelijkheden van toepassing zijn. Het ging onder meer om isolatiemaatregelen, zonnepanelen, zonwering, luiken en nutsvoorzieningen. Deze verruiming leidde tot een vermindering van administratieve lasten voor zowel particulieren als bedrijven.

Er wordt met o.a. Defensie, ZLTO, de TBO's, de provincie en Evides in een gebiedsgerichte aanpak voor de Brabantse Wal samengewerkt inzake de integrale aanpak van uitdagingen op vlak van natuur, landbouw, water en ruimtelijke ontwikkelingen.

Stand van zaken

Met de *Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) Brabantse Wal* dienden we projectvoorstellen bij de provincie Noord-Brabant in die bijdragen aan de gebiedsopgaven in het landelijk gebied. Baten kwamen vooral vanuit de zogeheten provinciale *no-regret maatregelpakketten*. Daarnaast werkten we aan het samenstellen van een ontwikkelperspectief voor de Brabantse Wal, waarbij oplevering in 2026 wordt voorzien.

Wat geven we uit aan 2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	792.483	-465.573	326.910	730.333	403.423
Lasten	-294.329	-2.040.787	-2.335.116	-657.233	1.677.883
Saldo	498.154	-2.506.360	-2.008.206	73.099	2.081.305

Wat veroorzaakt het verschil?

Ruimtelijke plannen

De raad heeft voor de invoering van het omgevingsplan een budget van € 1,0 miljoen beschikbaar gesteld. Dit budget is niet (geheel) benut omdat dit budget beschikbaar is gesteld voor de periode 2026-2027 en dus geen betrekking heeft op begrotingsjaar 2025.

Voor de invoering van de Omgevingswet is een budget beschikbaar van € 0,65 miljoen. Dit budget is niet (geheel) benut in 2025 omdat het een meerjarig krediet betreft. Het budget is door de vergoedingen uit de Mei- en Decembecirculaire 2025 tussentijds aangevuld.

Woningbouw, plannen en programmering

De raad heeft voor de versnelling van de woningbouw een budget van € 0,4 miljoen beschikbaar gesteld. Dit budget is niet (geheel) benut omdat dit budget voor de periode 2025-2026 beschikbaar is gesteld en deze periode nog niet is afgelopen. De middelen worden ingezet voor het aantrekken van extra personele capaciteit binnen het ruimtelijk domein.

2.2 Grondbeleid

Wat wilden we bereiken?

Het grondbeleid ondersteunt het realiseren van doelen, ambities en ontwikkelprincipes die voortkomen uit de Omgevingsvisie, Woonvisie en overige (ruimtelijke) beleidsdocumenten.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We actualiseren de nota grondbeleid, de nota grondprijzenbeleid en de bijbehorende grondprijzenbrief, vanwege gewijzigde wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen.

Stand van zaken

Op 28 mei 2025 stelde de gemeenteraad de nieuwe nota *Grondbeleid 2025-2029* vast. De norm in deze kader stellende nota is dat de gemeente een situationeel grondbeleid voert. Dat houdt in dat we private initiatiefnemers faciliteren waar dit mogelijk is als het om wenselijke ontwikkelingen gaat. Aan de andere kant nemen we een actieve houding aan door zelf gronden te verwerven en te exploiteren als de situatie hierom vraagt. De nota grondbeleid pasten we (onder andere) aan op de invoering van de Omgevingswet.

Samenhangend met het grondbeleid herzag het college het grondprijzenbeleid inclusief een grondprijzenbrief. Uitgangspunt is dat de gemeente grond uitgeeft tegen een marktconforme prijs. Door nieuwe grondprijzen vast te stellen en regels voor indexatie op te stellen, voldoen we hieraan.

De instrumenten van grondbeleid zetten wij optimaal in om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van huisvesting, economie, duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie te realiseren. Uitvoeren motie bovenwijkse voorziening.

Stand van zaken

De instrumenten van grondbeleid zetten we daar waar nodig in. Dit is een doorlopend proces. Per situatie/ontwikkeling bekeken we welk instrument het meest doeltreffend is.

Op 28 mei 2025 lichtten we de gemeenteraad in de vorm van een raadsinformatienota in dat de motie onderzoek naar een *Fonds bovenwijkse kwaliteitsimpuls* niet uitvoerbaar is.

Wat geven we uit aan 2.2 Grondbeleid?

Binnen dit product is het effect zichtbaar van de actualisatie van de grondcomplexen op de exploitatie. Voor een toelichting daarop verwijzen wij u naar de paragraaf Grondbeleid.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	1.831.928	-1.689.018	142.910	153.416	10.506
Lasten	-761.838	684.673	-77.165	-66.409	10.756
Saldo	1.070.090	-1.004.345	65.745	87.007	21.262

Wat veroorzaakt het verschil?

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

2.3 Recreatie en toerisme

Wat wilden we bereiken?

<i>We vergroten ons recreatieve- en toeristische aanbod.</i>
--

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We hanteren de nieuwe toeristische visie om richting te geven aan ons beleid op het gebied van toerisme en recreatie en leggen in navolging daarvan een uitvoeringsagenda voor waarin de benodigde middelen voor uitvoering worden gevraagd.

Stand van zaken

De *Uitvoeringsagenda economie en recreatie & toerisme 2026-2030* stelden we vast. Deze uitvoeringsagenda sluit aan bij de uitvoeringsagenda van de andere gemeenten op de Brabantse Wal.

Vanuit Brabantse Wal samenwerking versterken we onze positie op verschillende schaalniveaus waaronder het meer zichtbaar en maken van de contouren van het Geopark Schelde Delta.

Stand van zaken

In regionaal verband gingen we op toeristisch-recreatief gebied een samenwerkingsverband aan waarin de ambities voor de komende jaren zijn vastgelegd. In samenwerking met stichting De Brabantse Wal worden er op een tiental plaatsen belevingsborden geplaatst. Deze zijn in ontwikkeling en worden in 2026 geplaatst. We hebben voorbereidingen getroffen voor het openen van een nieuw VVV-informatiepunt bij de Tovertuin. Vanaf de opening is dat informatiepunt operationeel.

We steunen de ontwikkeling van het nieuwe recreatiepark De Tovertuin / Woezel en Pip.

Stand van zaken

Het faciliteren en ondersteunen van de realisatie van het project is voorspoedig verlopen. Het park opende haar deuren op 27 maart 2026.

Wat wilden we bereiken?

<i>Een grotere naamsbekendheid als fiets-, wiel- en recreatieve gemeente.</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We blijven inzetten op het binnenhalen van grote sport- en wielerevenementen.

Stand van zaken

Op lokaal, regionaal, nationaal en internationaal niveau werden diverse fiets- en wielervedstrijden georganiseerd binnen de gemeente Woensdrecht, waaronder de finale van de wereldbeker veldrijden. Voor 2028 is het WK veldrijden binnengehaald.

We zorgen voor een betere benutting en versterking van ons UCI Bike City Label.

Stand van zaken

De benutting van het *UCI Bike City-label* is versterkt door het intensiveren van de contacten met UCI en overige deelnemende partners.

We zorgen voor een goed klimaat voor onze recreatieve ondernemers, verenigingen en organisaties zodat we recreatie beter kunnen benutten.

Stand van zaken

We hebben een regionale samenwerking opgezet om de regio sterker en beter herkenbaar als toeristische bestemming te positioneren. Door gezamenlijk op te trekken in promotie en ontwikkeling wordt het recreatieve aanbod beter zichtbaar voor bezoekers. Naar verwachting profiteren recreatieve ondernemers, verenigingen en organisaties hiervan doordat hun activiteiten meer aandacht krijgen en nieuwe bezoekers worden aangetrokken.

Wat geven we uit aan 2.3 Recreatie en toerisme?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	0	11.748	11.748	30.405	18.657
Lasten	-220.008	-63.495	-283.503	-235.393	48.110
Saldo	-220.008	-51.747	-271.755	-204.989	66.766

Wat veroorzaakt het verschil?

Het verschil is ontstaan doordat de gebiedsvisie *Volksabdij* is doorgeschoven naar 2026. Daarnaast zijn er minder subsidies aangevraagd en zijn de kosten voor het project met de Geopark Schelde Delta-belevingsborden lager uitgevallen.

2.4 Sport en evenementen

Wat wilden we bereiken?

Evenementen zijn ons visitekaartje.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We zetten in op een kwaliteitsslag voor onder meer de jaarmarkt in Putte.

Stand van zaken

We pasten de kermisverordening voor Jaarmarkt in Putte aan. Zo houden we invloed op behoud en verbetering van het evenement.

We benutten de spin-off van grote fiets- en wielervedstrijden in relatie tot ons recreatieve aanbod.

Stand van zaken

Er zijn op verschillende schaalniveaus (lokaal, regionaal, nationaal en internationaal) verschillende wielervedstrijden georganiseerd. Deze wedstrijden droegen bij aan versterking van het imago van Woensdrecht als wielervedgemeente.

Wat geven we uit aan 2.4 Sport en evenementen?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	32.779	48.518	81.297	142.741	61.444
Lasten	-1.428.063	-240.509	-1.668.572	-1.654.545	14.027
Saldo	-1.395.284	-191.991	-1.587.275	-1.511.804	75.471

Wat veroorzaakt het verschil?

Van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is een specifieke uitkering *Stimulering Sport 2025* ontvangen. Deze specifieke uitkering zorgt voor hogere baten dan voorzien. Het budget voor het sportplan is niet benut en er zijn minder subsidies aan de sportverenigingen uitgekeerd dan verwacht. Het college verstrekke Voetbalvereniging Vivoo in Huijbergen een eenmalige vergoeding voor het plaatsen van tijdelijke kleedkamers tijdens de bouw van het nieuwe complex.

2.5 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 2. Ruimte

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

Lokale indicatoren	2021	2022	2023	2024	2025
1. Aantal afgegeven vergunningen voor nieuwbouw-woningen (grondgebonden woningen en appartementen)					
<i>Hoogerheide</i>	8	34	44	45	12
<i>Huijbergen</i>	4	23	22	2	0
<i>Ossendrecht</i>	8	7	2	4	0
<i>Putte</i>	2	2	1	0	8
<i>Woensdrecht</i>	5	5	1	1	8
2. Uitgifte reststroken en overige gemeentegrond	€ 100.935	€ 78.910	€ 24.270	€ 114.760	€ 112.870

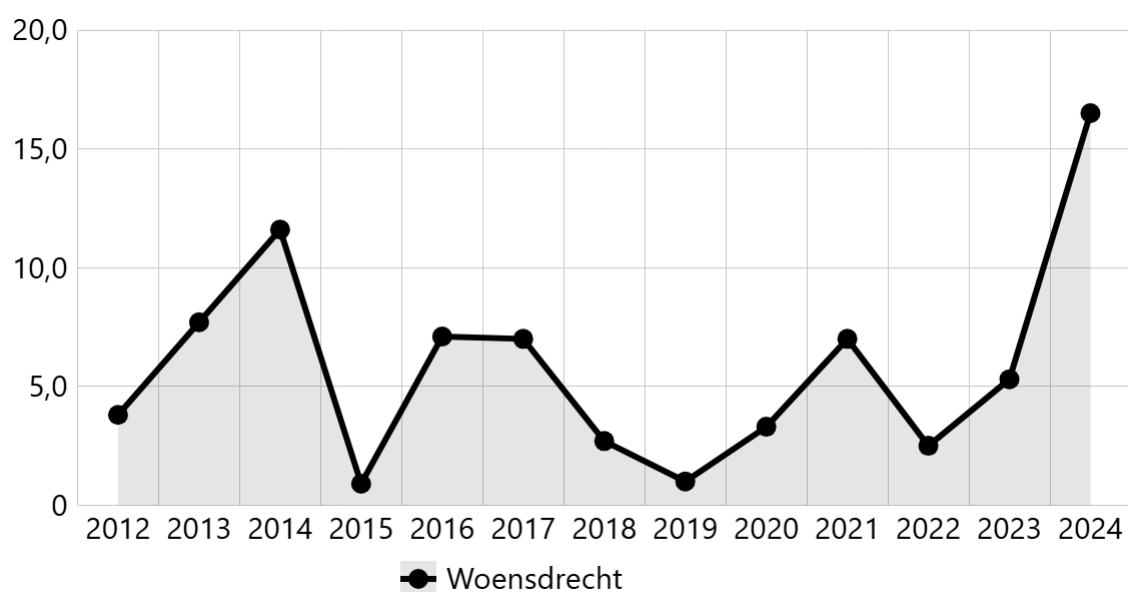
Toelichting

1. Aantal nieuwbouwwoningen per dorp. Bron: CLO/Squit/handmatige telling op 2 februari 2026.
2. Totaalopbrengst grondverkoop per jaar (reststroken en overige percelen, met uitzondering van bouw kavels). Bron: financiële administratie gemeente Woensdrecht.

Verplichte BBV-indicatoren Programma 2. Ruimte

In deze paragraaf worden de indicatoren weergegeven die bij *Programma 2. Ruimte* horen. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, de provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen we u naar deze twee websites. Indien cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, waren deze op het moment van het opstellen van dit document niet beschikbaar. De gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren waarschijnlijk geactualiseerd.

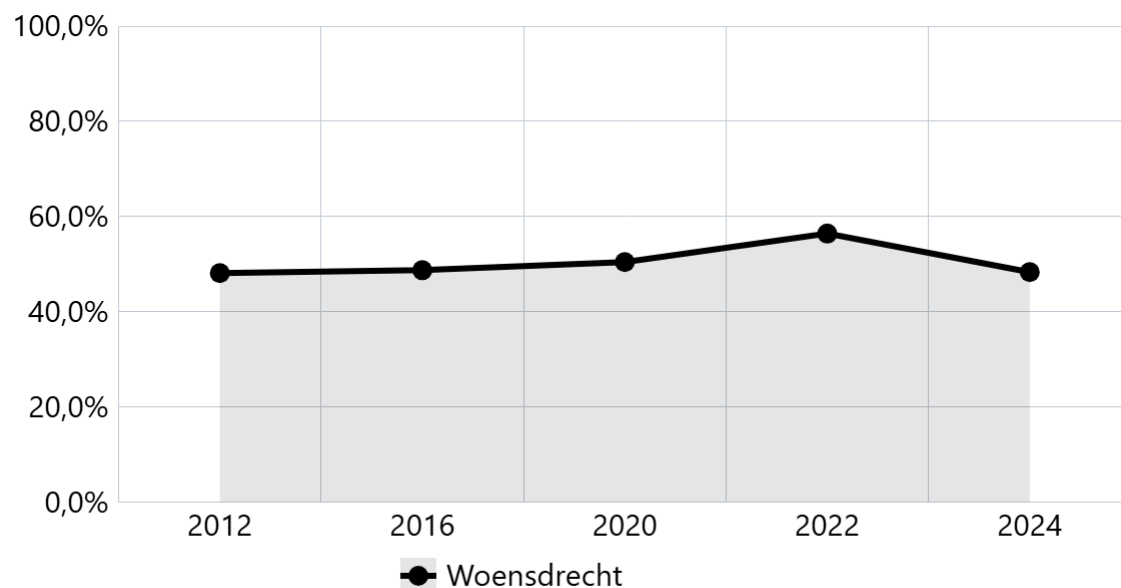
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen

Bron: Basisregistraties adressen en gebouwen - bewerking ABF Research

Gebied	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	3,8	7,7	11,6	0,9	7,1	7,0	2,7	1,0	3,3	7,0	2,5	5,3	16,5

Niet-sporters

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen (en ouderen), GGD'en, CBS en RIVM

Gebied	2012	2016	2020	2022	2024
Woensdrecht	48,1%	48,7%	50,4%	56,4%	48,3%

Programma 3. Leefomgeving

Inleiding

De groene gemeente op de Brabantse Wal: dat is Woensdrecht en daarmee ook de basis van waaruit in de deelthema's van dit programma wordt gewerkt. Dit doen we omdat onze inwoners trots zijn op ons groene karakter en omdat dit het unieke profiel maakt voor onze gemeente. Dat koesteren en beschermen we omdat we er trots op zijn, maar ook omdat het in grote mate positief uitwerkt op ons leef- en vestigingsklimaat.

Groen betekent ook duurzaam en steeds meer betekent duurzaam ook veiliger en goedkoper voor onze inwoners. Zo kijken we naar het beheer van onze openbare ruimte, mobiliteit en energie, maar ook naar het versterken van biodiversiteit en onze weerbaarheid tegen weersextremen.

Aan de ene kant worden de uitdagingen op deze thema's steeds urgenter, aan de andere kant hebben we te maken met uitdagingen op de arbeidsmarkt, waardoor uitbreiding van taken of verloop in de organisatie niet altijd even makkelijk is op te vangen. Aan de andere kant pakken we dit samen met onze inwoners en ook met onze (regionale) samenwerkingspartners op.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Om doelstellingen te kunnen realiseren is samenwerking met partners belangrijk. Bij de realisatie van de beoogde doelstellingen en effecten in het programma Leefomgeving zijn dan ook diverse organisaties betrokken. Het betreft de volgende organisaties: Saver N.V., WVS West-Brabant (Werkvoorzieningsschap), Samenwerken aan water in Midden- en West-Brabant, Water- en klimaatkring West, Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord, Inkoopbureau West-Brabant, Waterschap Brabantse Delta, Waterwinbedrijf Evides, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Brabants Landschap, Defensie, Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO), Namiro, Benegora, Grenspark Kalmthoutse Heide en de provincie Noord-Brabant. Tenslotte werken wij nauw samen met dorpsplatforms en de buurtpreventieteam.

Wat geven we uit aan programma 3. Leefomgeving?

Op grond van artikel 5.1 van de *Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025* autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	2.819.721	915.594	3.735.315	3.000.853	-734.462
Lasten	-8.097.147	-1.198.813	-9.295.960	-8.891.096	404.864
Saldo	-5.277.426	-283.219	-5.560.645	-5.890.243	-329.598

3.1 Landschap en natuur

Wat wilden we bereiken?

<i>We dragen actief bij aan biodiversiteitsherstel.</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Binnen bestekken en projecten passen we actief maatregelen toe om hogere ecologische-natuurwaarden te bereiken.

Stand van zaken

Bij alle projecten en werkzaamheden streven we naar een hogere ecologische natuurwaarde. We kijken bijvoorbeeld naar het soort groen dat wordt toegepast of de wijze waarop een project technisch wordt uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan is de inrichting van de buitenruimte bij het Integraal Kind Centrum (IKC) Fortuna in Woensdrecht.

We realiseren biodiverse landschappen door meer en verschillende beplanting toe te passen.

Stand van zaken

Waar mogelijk houden bij alle projecten rekening met toepassing van biodiversiteit in beplanting. Dat geldt bijvoorbeeld bij nieuwe aanplant of bij herinrichting van gebieden bij ruimtelijke ontwikkelingen, herinrichting van wegen en civieltechnische projecten waarbij ook het groenareaal wordt aangepast. Bij de inboet van het bomenbestand zorgen we voor een verbetering van de soortenrijkdom.

We benutten de ‘Stimuleringsregeling Landschap’ voor gebiedseigenaren om landschap en natuur in het buitengebied te versterken.

Stand van zaken

De regeling is recent verlengd. Het betreft een continu proces waarin we meedenken met eigenaren over de mogelijkheden.

Wat wilden we bereiken?

<i>Aanpak van droogteproblematiek, natuurherstel en de landbouwtransitie.</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We participeren in de Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) waarbij we samen met gebiedspartners inzetten op mee-koppel-kansen.

Stand van zaken

Binnen het Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpakoverleg (GGA) Brabantse Wal werkten we in 2025 aan het ontwikkelperspectief. Dit perspectief wordt begin 2026 afgerond. Daarnaast zijn projecten uitgewerkt en ingediend voor de zogeheten provinciale *no-regretmaatregelen*, zoals de projecten ‘Het

Eiland' in Huijbergen en 'De Kooislout' in Hoogerheide. Beide projecten dragen bij aan het hydrologisch herstel van de Brabantse Wal.

We verkennen kansen om water beter vast te houden en te infiltreren door samenwerking in het convenant werkgroep Brabantse Wal en het uitvoeren van kleinschalige buffer- en infiltratieprojecten zoals het stuwen van de Kooislout.

Stand van zaken

Binnen de werkgroep van het convenant Brabantse Wal zijn verschillende stappen gezet op het gebied van hydrologisch herstel. In 2025 zijn samenwerkingspartners gestart met de aanleg van een tweede ijzerzandfilter om de waterkwaliteit van de Groote Meer in Ossendrecht te verbeteren en zijn er maatregelen rondom de Kleine Meer in Ossendrecht genomen. In 2025 is een projectvoorstel ingediend voor het hydrologisch herstel van de Kooislout in Hoogerheide; naar verwachting kan hier in 2026 uitvoering aangegeven worden.

We hebben een regulier overleg met een agrarische vertegenwoordiging om de ontwikkelingen te bespreken, input op te halen en dit te verwerken in onze gesprekken met medeoverheden zoals de provincie.

Stand van zaken

We overleggen in de Groenblauwe Gebiedsgerichte Aanpak (GGA) Brabantse Wal. Daarnaast voeren we wel regulier overleg met de organisatie voor boeren en tuinders ZLTO. Via bestuurlijke overlegtafels (waaronder de Brabantse overlegtafel landbouw) brengen we de belangen van de Woensdrechtse agrariërs onder de aandacht.

Wat geven we uit aan 3.1 Landschap en natuur?

Het merendeel van de baten en lasten die een oorzakelijk verband hebben met dit product worden verantwoord op product 3.3 Beheer openbaar gebied en 5.8 Overhead.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	0	50.000	50.000	50.000	0
Lasten	-3.592	-51.534	-55.126	-38.523	16.603
Saldo	-3.592	-1.534	-5.126	11.477	16.603

Wat veroorzaakt het verschil

Doordat bij enkele projecten vertraging is opgetreden zijn deze middelen niet volledig benut.

3.2 Milieu en duurzaamheid

Wat wilden we bereiken?

We geven samen met onze inwoners invulling aan de energietransitie.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Uitvoering geven aan de ambities zoals vastgesteld in de Warmtevisie (verkenning en uitvoering 2023-2030).

Stand van zaken

In 2025 zijn we gestart met de voorbereidende werkzaamheden en onderzoeken om het *Warmteprogramma* op te stellen. Dit programma is de opvolger van de *Warmtevisie*. Het *Warmteprogramma* geeft antwoord op de vragen waar, wanneer en op welke manier we gaan van het aardgas gaan ontkoppelen. Tot 2030 richten we ons sterk op het verlagen van de energievraag door woningisolatie.

We starten met een isolatieprogramma in het kader van het Nationaal Isolatie Programma (NIP).

Stand van zaken

In 2025 zijn de voorbereidingen getroffen om uitvoering te kunnen geven aan het *Nationaal Isolatieprogramma (NIP)*. Dit bestond onder andere uit het vaststellen van de subsidieregeling, het implementeren van alle (IT-gerelateerde) processen en publicatie van alle informatie over het *NIP* op de gemeentelijke website. Verder ontwikkelden we een communicatiestrategie om het *NIP* bij inwoners onder de aandacht te brengen. Voorbereiding van een informatieavond voor inwoners maakte hier deel van uit.

We ondersteunen inwoners in verduurzamingsmaatregelen met concrete instrumenten zoals via het geven van voorlichting en diverse stimuleringsleningen. En de energiecoöperatie in oprichting.

Stand van zaken

In 2025 werd de energiecoöperatie opgericht. Inwoners kunnen onafhankelijk advies krijgen van een energiecoach. We hielpen inwoners met het realiseren van kleine maatregelen om hun woning te verduurzamen in samenwerking met de hulp- en klussendienst (klusbus) van BWI Woensdrecht.

Wat wilden we bereiken?

De gemeente ontwikkelt beleid en zet instrumenten in gericht op een duurzame toekomst.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We stellen een Regionale Energie Strategie (RES) 2.0 vast.

Stand van zaken

Het Regionaal Plan Energiesysteem “West-Brabant: Energie in Balans” - de nieuwe naam voor RES 2.0 - stelden we in 2025 vast. Dit geldt bovendien voor de *Duurzaamheidsvisie*.

We starten als gemeente met Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen.

Stand van zaken

We ondertekenden in 2025 het convenant *Biobased bouwen en telen in de regio West-Brabant*: West-Brabantse gemeenten spraken op regionaal met elkaar af om biobased en circulair bouwen te stimuleren en ambities op dit vlak waar mogelijk te betrekken bij beleid, planvorming, inkoop en aanbestedingen. Daarmee geeft het convenant invulling aan maatschappelijk verantwoord ondernemen en inkopen binnen de gemeente.

We ondersteunen de Zero Waste Week.

Stand van zaken

Het *Zero Waste Festival* vond plaats van 24 tot en met 30 maart 2025. Tijdens dit evenement konden inwoners uit de gemeenten Roosendaal, Steenbergen, Halderberge en Woensdrecht deelnemen aan workshops en activiteiten rondom afvalvrij en verspillingsvrij leven.

Wat wilden we bereiken?

De gemeente ondersteunt de verduurzaming van bedrijven en bedrijventerreinen.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We denken mee in het Opwek Energie op Rijksground traject (OER-traject) en ondersteunen de verdere verduurzaming van de vliegbasis en Business Park Aviolanda.

Stand van zaken

Defensie heeft haar prioriteiten verlegd door de spanningen in de wereld. Het project *Opwek Energie op Rijksground (OER)* op terrein dat in eigendom is van Defensie heeft daarmee minder prioriteit gekregen. We voerden overleg met Business Park Aviolanda over hun verduurzamingsambities en hoe we daarin samen kunnen werken, bijvoorbeeld op het vlak van onderzoek naar een waterstofnetwerk.

Er wordt in samenwerking met onder meer de vliegbasis en Business Park Aviolanda een onderzoek gedaan naar alternatieve warmtebronnen en verkennen de mogelijkheden voor realisatie van energiehubs.

Stand van zaken

We voerden een onderzoek uit naar de kansen voor een energiehub in onze gemeente. Daarvoor organiseerden we diverse sessies met belanghebbenden om informatie op te halen. Deze bijeenkomsten vonden plaats onder leiding van een extern bureau en de resultaten hiervan worden verder uitgewerkt. Daarnaast zijn we met Business Park Aviolanda in gesprek over de mogelijkheden om een waterstofaftakking op het landelijke netwerk te realiseren. We verwachten hier in 2026 meer duidelijkheid over te krijgen.

Wat geven we uit aan 3.2 Milieu en duurzaamheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	12.500	848.406	860.906	18.126	-842.780
Lasten	-461.251	-497.482	-958.733	-420.797	537.936
Saldo	-448.751	350.924	-97.827	-402.670	-304.843

Wat veroorzaakt het verschil?

Het verschil wordt bijna in zijn geheel veroorzaakt door de uitkering voor het uitvoeren van klimaat- en energiebeleid in het kader van de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). In 2025 beschikten we nog over voldoende budget in de CDOKE-middelen van de in 2024 toegekende tranche om onze uitgaven mee te dekken. In de loop van 2025 gingen we aan de slag gegaan met het geleidelijk uitbreiden van structurele personele capaciteit binnen het cluster duurzaamheid gebaseerd op de vastgestelde Duurzaamheidsvisie. Krapte op de arbeidsmarkt was daarnaast medeoorzaak van onderbesteding van dit budget.

3.3 Beheer openbaar gebied

Wat wilden we bereiken?

Onze inwoners leven in een veilige, schone, groene en toekomstbestendige leefomgeving.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We dragen zorg voor het onderhoud van wegen, voet- en fietspaden en houden deze voor iedereen toegankelijk.

Stand van zaken

We hielden onze wegen, voet- en fietspaden op het gewenste niveau door klein en groot onderhoud uit te voeren. Periodiek vonden wegininspecties plaats, zodat de kwaliteit hiervan goed in beeld is. De kwaliteit is gebaseerd op de landelijke *CROW-richtlijnen* waarin aanbevelingen zijn opgenomen voor het veilig en efficiënt ontwerpen, inrichten en onderhouden van de openbare ruimte, infrastructuur en wegen. Op termijn wensen we naar een *Integraal Beheerplan voor de Openbare Ruimte (IBOR)* over te gaan. In 2025 troffen we daarvoor diverse voorbereidingen. Zo voerden we een nulmeting uit naar onze assets (eigendommen in de openbare ruimte) en zijn de lijnen uitgezet voor het *IBOR-project*.

We zorgen ervoor dat het rioolstelsel goed blijft functioneren en maken het klimaatrobuust.

Stand van zaken

Jaarlijks werken we aan het up-to-date houden van ons rioolbestand, wat een doorlopend proces is. In dat kader vond in 2025 onderhoud plaats en waar nodig vervingen we versleten riolen, waarbij we rekening hielden met het zwaarste klimaatscenario voor de berekening van de benodigde capaciteit van het rioolstelsel.

We zetten in op verdere modernisering van ons openbare verlichtingsbestand zodat we nog meer energie gaan besparen en nog slimmer kunnen gaan verlichten.

Stand van zaken

Het afgelopen jaar vervingen we op verschillende plaatsen conventionele armaturen door de slimme energiezuinige exemplaren. Daarnaast gaven we uitvoering aan de motie *Donkere plekken* door extra verlichting te plaatsen.

Wat wilden we bereiken?

Het openbaar gebied maken we klimaatrobuust.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Bij vervangingen en reconstructies bekijken we de openbare ruimte in zijn geheel en gaan voor een integrale benadering waarbij we zoeken naar mogelijkheden om klimaatverandering, natuur, beweegvriendelijkheid binnen dezelfde ruimte te combineren.

Stand van zaken

In het vastgestelde *Gemeentelijke Waterplan* zijn de grote rioolreconstructies voor meerdere jaren geprogrammeerd. Bij de aanpak van projecten houden we rekening met belangrijke uitgangspunten zoals klimaatbestendigheid, biodiversiteit en duurzaamheid die beleidsmatig zijn vastgelegd in de *Duurzaamheidsvisie*, de *Groene Agenda* en het *Gemeentelijk Waterplan*. In 2025 realiseerden we vervanging van het riool en bovenbouw aan de Montgomerystraat in Huijbergen. Dit riool is klimaatadaptief ingericht door vermindering van de verhardingen en realisatie van extra waterberging op herwaardering van de aanwezige groenvoorzieningen. Ook pakten we de Grensstraat in Putte grootschalig aan en is dit grotendeels ten uitvoer gebracht.

Wat geven we uit aan 3.3 Beheer openbaar gebied?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	2.531.740	-25.106	2.506.634	2.542.673	36.039
Lasten	-5.821.176	-37.273	-5.858.449	-6.034.460	-176.011
Saldo	-3.289.436	-62.379	-3.351.815	-3.491.787	-139.972

Wat veroorzaakt het verschil?

De budgetoverschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door een overschrijding op rioolonderhoud. Door grote schommelingen in de grondwaterstanden als gevolg van de klimaatsverandering ontstaan er steeds meer verzakkingen in de ondergrond. Het gevolg hiervan is dat rioolstrengen lokaal instabiel worden en gaan lekken. Dat veroorzaakt verzakkingen in de bovengrond en brengt extra (herstel)kosten met zich mee.

3.4 Verkeer en vervoer

Wat wilden we bereiken?

We beschikken over een hernieuwd vastgesteld Gemeentelijk Verkeer- en Vervoersplan (GVVP) 2025-2029.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We zetten in op de aanpak van actuele verkeersknelpunten en we benutten kansen voor een veilig, duurzaam en toegankelijk verkeerssysteem.

Stand van zaken

In 2025 pakten we de kruising van de Doelstraat en de Scheldeweg in Hoogerheide aan om de verkeersveiligheid te verbeteren. Ook zijn de Groene Papegaai in Hoogerheide en de Postbaan tussen Hoogerheide en Ossendrecht heringericht om toekomstige verkeersdrukke te kunnen opvangen. Daarnaast verwerkten we de resultaten van de verkeersveiligheidsrapportage (BLIQ) in het *Mobiliteitsplan Woensdrecht 2026-2030*. Deze worden meegenomen in het uitvoeringsprogramma.

We stellen een mobiliteitsparagraaf op als onderdeel van het nieuw op te stellen omgevingsplan. Deze paragraaf vervangt het GVVP.

Stand van zaken

Op 10 november 2025 heeft de gemeenteraad het *Mobiliteitsplan Woensdrecht 2026-2030* vastgesteld. Dit *Mobiliteitsplan* is de vervanger van het voormalige *Gemeentelijke Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)* en heeft een bredere reikwijdte omdat het meerdere vormen van mobiliteit omvat. Het *Mobiliteitsplan* wordt bij de verdere ontwikkeling van het *Omgevingsplan* geïmplementeerd.

Wat wilden we bereiken?

We vergroten de verkeersveiligheid.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

In de directe omgeving van scholen nemen we gerichte maatregelen zoals het instellen van snelheidsbeperkingen en de realisatie van infrastructurele aanpassingen.

Stand van zaken

In 2025 zijn rondom scholen gerichte verkeersmaatregelen gerealiseerd en ingezet. Zo plaatsten we matrixborden om weggebruikers te attenderen op de geldende maximumsnelheid. Daarnaast hebben boa's controles uitgevoerd op foutparkeren.

We voerden in 2025 geen infrastructurele aanpassingen uit. Wel is met basisschool 't Paviljoen in Ossendrecht overlegd om extra zebapaden aan te leggen, zodat de verkeersveiligheid voor voetgangers wordt verbeterd; aanleg hiervan vindt in 2026 plaats.

We versterken de samenwerking met partners zoals inwoners, scholen en verkeersveiligheidsorganisatie VVN (Veilig Verkeer Nederland).

Stand van zaken

We versterkten de samenwerking met inwoners en samenwerkingspartners (zoals scholen en verkeersveiligheidsorganisaties). We overlegden regelmatig met scholen en voerden campagnes, bijvoorbeeld rondom de start van het schooljaar, waarbij spandoeken zijn opgehangen om automobilisten te attenderen op schoolgaande kinderen. Een andere actie was om in samenspraak met de boa's aandacht te geven aan foutparkeerders in nabijheid van de zebrapaden bij basisschool Fortuna in Woensdrecht. Verder vond er een workshop voor ouderen op de fiets plaats.

We besteden aandacht aan verkeersveiligheid door verkeerseducatie, het voeren van campagnes en het benutten van buurtinitiatieven.

Stand van zaken

We besteedden aandacht aan verkeersveiligheid door middel van verkeerseducatie, campagnes en buurtinitiatieven. Er was een campagne op gebied van (fiets)verlichting in samenwerking met de *ValOpShop* bij het ZuidWestHoek College in Ossendrecht, basisschool 't Paviljoen in Ossendrecht en voetbalvereniging Vivoo in Huijbergen. Ook werden er remwegdemonstraties georganiseerd bij basisschool Op Dreef in Putte en basisschool Klim-Op in Hoogerheide. We stimuleerden het afnemen van verkeersexamens voor leerlingen in groep 7 door een bijdrage te leveren bij het uitdelen van de verkeersdiploma's. Daarnaast voerden we diverse kleine fysieke maatregelen uit, zoals de aanleg van zebrapaden, wegversmallingen en realisatie van verkeersdrempels.

Wat wilden we bereiken?

<i>Verbeteren van de mobiliteit en de toegankelijkheid binnen de gemeente.</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We stimuleren het gebruik van innovatieve duurzame mobiliteitsoplossingen zoals elektrische voertuigen en fietshubs.

Stand van zaken

We stelden een plankaart op met potentiële locaties voor openbare laadpalen. Inwoners konden hierover inspreken. Het aantal laadpaalleveranciers nam toe (waardoor ook de keuzemogelijkheden voor inwoners zijn vergroot) en troffen we voorbereidingen voor een semi-snellader bij de oude carpoolplaats bij de A4/A58 in Hoogerheide. Deze semi-snellader is inmiddels in gebruik. De fietshub is nog niet gerealiseerd.

We blijven inzetten op verbetering en de beschikbaarheid van het openbaar vervoer voor alle inwoners waaronder een goede bereikbaarheid van de kernen.

Stand van zaken

We hebben ingezet op het behoud en verbetering van openbaar vervoer voor alle inwoners, waarbij alle dorpen goed bereikbaarheid zijn en blijven. Op 6 juli 2025 ging de nieuwe concessie voor het openbaar vervoer in. Arriva verzorgt de komende tien jaar het busvervoer. We maakten ons sterk voor

een zo optimaal mogelijk openbaar vervoersaanbod voor onze inwoners, waaronder bediening van de halte Aviolandalaan in Hoogerheide en het aanbod van busvervoer in de weekenden. Ook is *Bravoflex* sinds 2025 actief in de gemeente Woensdrecht. Dat zorgde voor drie extra opstaplocaties op locaties die niet via regulier bussen worden bediend, namelijk Calfven in Ossendrecht, de Minckelersweg in Hoogerheide en de Dorpsstraat in Woensdrecht.

We verkennen samen met de provincie de haalbaarheid van een snelfietspad.

Stand van zaken

We troffen diverse voorbereidingen voor het snelfietsroute F289 tussen Bergen op Zoom en Businesspark Aviolanda. Hiervoor sloten we een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Bergen op Zoom en startten we in de zomer van 2025 met een haalbaarheidsonderzoek. De uitwerking van de mogelijke route en het sluiten van de vaststellingsovereenkomst is voorzien voor 2026.

Wat geven we uit aan 3.4 Verkeer en vervoer?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	24.369	88.042	112.411	40.111	-72.300
Lasten	-712.637	-86.533	-799.170	-784.103	15.067
Saldo	-688.268	1.509	-686.759	-743.992	-57.233

Wat veroorzaakt het verschil?

Verkeersplanologie en -veiligheid

Het product toont ogenschijnlijk een onderschrijding op de baten. Deze baten zijn echter verantwoord op de lopende investering *Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2024*. Van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is een specifieke uitkering *Stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030* ontvangen. Een deel van verkeersveiligheidsmaatregelen zijn in 2025 uitgevoerd. Het betreft onder andere de aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland op het kruispunt Doelstraat-Scheldeweg in Hoogerheide, het aanbrengen van bermverharding in de vorm van grasbetontegels bij de Zandvlietseweg in Ossendrecht en de 1e Verdelingsweg in Putte. De specifieke uitkering van deze onderdelen zijn verantwoord op het krediet *Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2024*.

Exploitatie openbare verlichting

Er is een overschrijding op kosten van elektriciteitsverbruik op de openbare verlichting. Dit is een gevolg van hogere energieprijzen.

Verkeersborden, bewegwijzering, straatnaamborden

Er is een overschrijding als gevolg van de aanschaf van afvalbakken met slotjes voor diverse bushaltes in de gemeente en de realisatie van extra verkeerskundige voorzieningen (plaatsing veerpalen, een ANWB-bord en afscheidingsblokken).

3.5 Monumenten en cultuur

Wat wilden we bereiken?

We beschermen en behouden het Woensdrechts cultuurhistorisch erfgoed.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We wijzen nieuwe gemeentelijke monumenten aan.

Stand van zaken

We wezen geen nieuwe gemeentelijke monumenten aan. De reden hiervoor is dat we om flexibiliteit te behouden eerst ruimtelijke ontwikkelingen afwachten voordat monumentenstatus wordt overwogen. We namen wel aanvragen in behandeling en bereidden deze grotendeels voor.

We onderzoeken de mogelijkheden om monumenteigenaren te ondersteunen, waaronder een financiële tegemoetkoming voor eigenaren van een gemeentelijk monument.

Stand van zaken

We adviseerden eigenaren van monumenten bij vragen en sloten ons aan bij een regionaal adviesorgaan. Per casus is er een bedrag van € 5.000 beschikbaar voor instandhouding van monumenten.

We maken het erfgoed zichtbaar en beleefbaar op basis van de uitgangspunten van het nieuwe erfgoedbeleid.

Stand van zaken

Hiervoor zochten wij samenwerking met het *Erfgoedplatform* op. We organiseerden de *Open Monumentendag* op 13 en 14 september 2025. We troffen voorbereidingen voor de toekomstige aanwys van nieuwe gemeentelijke monumenten. We stelden een online monumentenlijst op en onderzochten of de toeristische (bruine) verwijsbordjes met informatie over monumenten en erfgoed kunnen worden vervangen. In samenwerking met de overige gemeenten op de Brabantse Wal troffen we voorbereidingen voor het verhaal van Woensdrecht in relatie tot de Slag om de Schelde en de realisatie van een bezoekerscentrum bij de militaire erebegraafplaats in Bergen op Zoom.

Wat geven we uit aan 3.5 Monumenten en cultuur?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	43.000	0	43.000	42.329	-671
Lasten	-80.378	-93.944	-174.322	-111.089	63.233
Saldo	-37.378	-93.944	-131.322	-68.760	62.562

Wat veroorzaakt het verschil?

De functie voor beleidsmedewerker erfgoed is vanwege een vacature niet het hele jaar ingevuld. Daardoor zijn verscheidene zaken stil komen te liggen. Tevens geven we bij veel aanvragen voor een

monumentale status bij lopende ontwikkelingen prioriteit aan ruimtelijke ontwikkeling. Daardoor zijn er ook minder kosten gemaakt voor adviezen en redengevende omschrijvingen voor potentieel aan te wijzen monumenten.

3.6 Burger- en overheidsparticipatie

Wat wilden we bereiken?

Meer inwoners betrekken bij initiatieven en inwoners die al met uitvoering bezig zijn enthousiast houden.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We onderhouden een goed netwerk tussen inwoners, ketenpartners en gemeente.

Stand van zaken

Waar mogelijk werkten we samen met ketenpartners, bijvoorbeeld op het gebied van waterbeheer met waterschap Brabantse Delta en Evides. Op het vlak van groen en landschap werkten we samen met onder meer Natuurmonumenten, Brabants Landschap en het Grenspark Kalmthoutse Heide. Door periodiek overleg met de verschillende dorpsplatforms te voeren, bleven we goed op de hoogte van wat er leeft binnen onze kernen. Initiatieven vanuit de samenleving juichten wij toe: dergelijke initiatieven beoordeelden we op integrale wijze waarbij we keken naar onder meer de (financiële) haalbaarheid en de mogelijkheid om 'werk met werk' te maken. Een goed voorbeeld hiervan was het herinrichtingsplan voor park Het Eikelhof in Ossendrecht waarbij inwoners en dorpsplatform Ossendrecht samen een plan hebben bedacht om te komen tot een verbetering van het park.

We verbinden partners aan elkaar om elkaar te versterken en om van elkaar te leren.

Stand van zaken

Bij burger- en overheidsparticipatie zetten we in op het versterken van de zelfredzaamheid van onze inwoners. Door mensen met elkaar in contact te brengen, konden onze inwoners samen meer slagkracht ontwikkelen waardoor zij zelf initiatieven op hebben kunnen pakken. Ook vergrootte het de sociale cohesie.

We gaan aan de slag met de uitkomsten van het Leefbaarheidsonderzoek (LEMON).

Stand van zaken

Naar aanleiding van de uitkomst van de LEMON-enquête zijn hoog scorende aandachtspunten op een rij gezet, zoals verbetering van onderhoud in de woonomgeving, meer klimaatadaptatie, upgrade van speelvoorzieningen, verduurzaming van woningen en aanpak van zwerfafval. Deze aandachtspunten nemen we, afhankelijk van wat nodig is, mee bij in de toekomst op te stellen nieuw beleid of uitvoeringsplannen en bij het dagelijks beheer en onderhoud van de openbare ruimte. We stelden in 2025 nieuw beleid vast voor openbare speelterreinen in de *Nota Speelvoorzieningen*. Eind 2025 startten we met een schouw van alle speelterreinen met als doel om meer klimaatadaptieve maatregelen te passen. Ook troffen we voorbereidingen voor de start van het *Nationaal Isolatie Programma (NIP)* waarbij woningen met energielabel D of lager in aanmerking komen voor een subsidie van maximaal € 3.000 per woning. Tot slot voorzagen we veel afvalbakken in de buitenruimte van sensoren. Op die manier kan op afstand worden gezien of bakken vol zitten en dus geleegd moeten worden.

Wat geven we uit aan 3.6 Burger en overheidsparticipatie?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	13.396	559	13.955	13.955	0
Lasten	-83.158	-88.391	-171.549	-161.935	9.614
Saldo	-69.762	-87.832	-157.594	-147.980	9.614

Wat veroorzaakt het verschil?

Door regulier overleg met de verschillende dorpsplatforms blijven we goed op de hoogte van wat er leeft binnen onze kernen. Initiatieven vanuit de samenleving juichen wij toe. Dergelijke initiatieven beoordelen wij op integrale wijze waarbij gekeken wordt naar onder meer de (financiële) haalbaarheid en de mogelijkheid om *werk met werk* te maken.

3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties

Wat wilden we bereiken?

We voeren duurzaamheidsmaatregelen uit volgens de nota verduurzamen van gemeentelijk vastgoed.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Plaatsen van zonnepanelen, warmtepompen en het treffen van isolatiemaatregelen bij de gemeentelijke gebouwen, MFC's en verenigingsgebouwen.

Stand van zaken

Het verduurzamingstraject van gemeentelijk vastgoed is volop in uitvoering en wordt per gebouw opgepakt. In 2025 voerden we verduurzamingsmaatregelen uit in het gemeentehuis en multifunctioneel centrum De Drieschaar in Ossendrecht. We startten voorbereidingen in het kader van een landelijk pilotproject dat op weerbaarheid van de gemeente bij langdurige stroomuitval gericht is.

Wat wilden we bereiken?

We beheren en onderhouden het gemeentelijk vastgoed op het afgesproken conditieniveau overeenkomstig het meerjarenonderhoudsplan gebouwenbeheer 2022-2025.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We zetten in op privatiseren door het (klein) onderhoud weg te leggen bij de huurders van de gemeentelijke gebouwen.

Stand van zaken

We voerden overleg met verschillende partijen om dit te onderzoeken. Waar mogelijk worden privatiseringstrajecten gestart. Dit traject is nog niet afgerond.

We actualiseren het MJOP voor de termijn 2026-2029.

Stand van zaken

In 2025 bereidden we de voorbereiding van het nieuwe *Meerjarenonderhoudsplan (MJOP)* voor. Dit plan is in ontwerp gereed en leggen we in 2026 voor besluitvorming aan de gemeenteraad voor.

Wat geven we uit aan 3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	194.716	-46.307	148.409	293.659	145.250
Lasten	-934.955	-343.656	-1.278.611	-1.340.190	-61.579
Saldo	-740.239	-389.963	-1.130.202	-1.046.531	83.671

Wat veroorzaakt het verschil?

Bij MFC De Drieschaar gaat dit specifiek om de kosten van gas en elektriciteit als gevolg van de vertraging bij de realisatie van de verduurzamingsmaatregelen en de beëindiging van het prijsplafond voor energie. Bij MFC De Biezen in Putte betreft dit de hogere beheersvergoeding. Daarnaast hebben we niet begrote baten gerealiseerd doordat de gemeente zelf de exploitatie van multifunctioneel centrum Kloosterhof in Hoogerheide, waaronder het horecadeel, heeft uitgeoefend.

3.8 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 3. Ruimte

Voor *Programma 3. Ruimte* bestaan er geen verplichte BBV-indicatoren (meer). Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

Burgerinitiatieven openbaar gebied

Burgerinitiatieven openbaar gebied	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal aantal	17	15	26	39	36	48
Totaal bedrag	€ 22.127	€ 53.250	€ 23.570	€ 25.569	€ 17.979	€ 18.387

Het betreft hier de burgerinitiatieven die bekend zijn bij het subsidieteam. Initiatieven worden vaak ook uit andere budgetten betaald.

Klimaatmitigatie

Energie

1. NIP: Aantal verstrekte subsidies
2. Energielabels: percentage woningen met minimaal label B
3. Opwek: Aantal duurzaam opgewekte GWh (RES)

Circulair

4. Restafval: Aantal kg restafval per inwoner
5. Afval: Aantal kg afval per inwoner
6. Inkoop: Toepassen van de R-ladder in onze inkopen en aanbestedingen

Mobiliteit

7. CO2: CO2-uitstoot Verkeer in kiloton

Onderwerp			Realisatie / Doel								
Nr.	Thema	Indicator	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1	Energie	NIP			-	-	195			779	779
2	Energie	Energielabels woningen		43%	44%	46%	50%				95%
3	Energie	Opwek		60		206	159				159
4	Circulair	Restafval	128	125		130	111				93
5	Circulair	Afval	686	657		610	587				493
6	Circulair	Inkoop*									
7	Mobiliteit	CO2	64	65	62		57				45

Toelichting

We hebben deze indicatoren in de *Programmabegroting 2026* voor het eerst opgenomen. Sinds dat moment is de geactualiseerde data beperkt. Het is daarmee ook nog te vroeg om conclusies te trekken op dit moment.

*) Inkoop: we onderzoeken nader hoe we dit inzichtelijk kunnen maken en kunnen monitoren.

Legenda Kleurstelling

Arceringskleur	Betekenis	Tekstkleur	Betekenis
Geel	Gerealiseerd	Zwart	Doelstelling
Grijs	Niet bekend	Groen	Gehaald
Geen	Nog niet bekend		

Programma 4. Economie

Inleiding

De economie van de gemeente Woensdrecht wordt gekenmerkt door een sterke combinatie van traditionele sectoren en moderne bedrijvigheid. De strategische ligging binnen de Schelde-Rijn Delta en de aanwezigheid van luchtvaart-, defensie- en landbouwactiviteiten vormen een solide basis voor economische continuïteit. Tegelijkertijd onderstrepen technologische en internationale ontwikkelingen de noodzaak van blijvende aanpassingskracht.

De kwaliteit van de leefomgeving, de natuurlijke positie op de Brabantse Wal en de goede bereikbaarheid versterken het vestigingsklimaat. Deze jaarrekening 2025 geeft inzicht in de gerealiseerde resultaten en de ontwikkelingen die richting geven aan een toekomstbestendige lokale economie.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van doelstellingen en effecten in *Programma 4. Economie* zijn de navolgende organisaties betrokken: Business Park Aviolanda, Regio West-Brabant, N.V. REWIN, Saver N.V., Ondernemers MKB, Bedrijven, Ondernemersverenigingen en Bedrijventerreinverenigingen, Vliegbasis Woensdrecht, VNO NCW, Stedelijke regio West Brabant.

Wat geven we uit aan programma 4. Economie?

Op grond van artikel 5.1 van de *Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025* autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	3.320.095	168.785	3.488.880	3.612.782	123.902
Lasten	-2.979.555	-195.128	-3.174.683	-3.281.631	-106.948
Saldo	340.540	-26.343	314.197	331.152	16.955

4.1 Werkgelegenheid

Wat wilden we bereiken?

We versterken het economisch klimaat en de arbeidsmarkt.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren de nieuwe economische visie uit waarmee we richting geven aan ons beleid op het gebied van economisch klimaat en arbeidsmarkt mede in relatie tot de Human Capital Agenda.

Stand van zaken

Onze inspanningen vanuit het economische beleid zijn gericht op realisatie van brede welvaart. We vinden het een goede ontwikkeling dat brede welvaart inmiddels ook is toegevoegd aan de agenda van de Stedelijke Regio West-Brabant. We zijn aangesloten bij de werkgroep *Human Capital* van HIVE en de in 2025 opgeleverde *HCA-agenda* van de Regio West-Brabant. Er is huisvesting voor studenten gerealiseerd die een luchtvaartgerelateerde studie volgen bij onderwijsinstelling Curio/AM&TS. Het onderzoek naar snelfietsroute F289 is gestart en wij hebben diverse ondernemers gesproken tijdens de diverse bedrijfsbezoeken die in het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden. We informeerden onze ondernemers actief over subsidiemogelijkheden en andere relevante ontwikkelingen. We namen deel aan de *Dag van de Ondernemer* en we participeren in het O&O-onderzoek naar civiel-militaire *dual-use* toepassingen.

We stimuleren grensoverstijgende arbeid door middel van het Grens Informatie Punt en het Schakelpunt Grensbelemmeringen Vlaanderen-Nederland.

Stand van zaken

We namen deel aan het *Grens Informatie Punt (GIP)*. Daar worden mensen geholpen die in België willen werken.

We bevorderen werkgelegenheid en participatie door bedrijven te verbinden met maatschappelijke instellingen en de Triple Helix.

Stand van zaken

Vanuit het werkcentrum van ISD Brabantse Wal is ingezet op het leggen van verbinding tussen bedrijven, instellingen en werkzoekenden. Daardoor worden kandidaten weer actief op de arbeidsmarkt. We organiseerden activiteiten als de *Kijk binnen bij bedrijven-dagen* in samenwerking met *Samen in de Regio*.

Wat geven we uit aan 4.1 Werkgelegenheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Lasten	-69.317	-16.283	-85.600	-65.595	20.005

Wat veroorzaakt het verschil?

Er zijn geen bijzonderheden te melden.

4.2 Middenstand en winkelgebieden

Wat wilden we bereiken?

We houden winkelgebieden en detailhandel vitaal.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren de nieuwe economische visie uit waarmee we richting geven aan ons beleid op het gebied van middenstand en winkelgebieden.

Stand van zaken

De uitgangspunten van de economische visie maken deel uit van de uitvoeringsagenda we opstelden voor economie, recreatie en toerisme.

We onderhouden actief contact met de ondernemersverenigingen.

Stand van zaken

In 2025 voerden we periodiek overleg met de ondernemersverenigingen. Daarnaast legden collegeleden en de bedrijfscontactfunctionaris bedrijfsbezoeken af. Ook organiseerden we in samenwerking met *HIVE* een ondernemersbijeenkomst.

Wat geven we uit aan 4.2 Middenstand en winkelgebieden?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	22.000	0	22.000	19.977	-2.023
Lasten	-85.251	10.400	-74.851	-82.409	-7.558
Saldo	-63.251	10.400	-52.851	-62.433	-9.582

Wat veroorzaakt het verschil?

Het tekort wordt veroorzaakt doordat er enkele werkzaamheden moesten worden uitbesteed om de jaarmarkt in Putte goed te laten verlopen.

4.3 Bedrijventerreinen

Wat wilden we bereiken?

<i>Bestaande bedrijvigheid behouden en duurzaam versterken.</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We verkennen de mogelijkheden voor samenwerking bij de inrichting van het sub-regionaal strategisch bedrijventerrein gericht op de topsectoren.

Stand van zaken

De risicodragende ontwikkeling van bedrijventerrein Reinierpolder III is door de gemeente Steenbergse zelfstandig ter hand genomen. Vanwege de thematische programmastatus op de topsectoren blijven we wel betrokken bij de voorwaarden voor uitgifte.

We communiceren actief met bedrijven over verduurzamingsmogelijkheden in het kader van de SPUK regeling.

Stand van zaken

Voor Woensdrecht startten twee externe aanjagers die zich richten op de specifieke uitkeringsregeling voor bedrijven.

We gaan intensiever communiceren met ondernemers via een economische nieuwsbrief.

Stand van zaken

In 2025 verstuurden we vier economische nieuwsbrieven naar ondernemers in de gemeente Woensdrecht. Er zijn 149 abonnees die de nieuwsbrief ontvangen.

Wat geven we uit aan 4.3 Bedrijventerreinen?

De baten en lasten, die een oorzakelijk verband hebben met dit product worden verantwoord binnen product 3.4 *Verkeer en vervoer* en product 3.3 *Beheer openbaar gebied* op basis van de vastgestelde kostensoort/kostenplaatsstructuur.

4.4 Afvalinzameling

Wat wilden we bereiken?

Voldoen aan de VANG-doelstellingen (Van Afval Naar Grondstof) waarbij het aandeel restafval zoveel mogelijk naar beneden gaat.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Monitoren van de beschikbaarheid en toegankelijkheid van de dienstverlening en inzamelfaciliteiten zodat inwoners effectiever hun afval kunnen scheiden.

Stand van zaken

Eind 2025 hebben we de meeste prullenbakken voorzien van vulgraadsensoren. De optimalisatie is bijna afgerond. Verder startte in 2025 een pilotproject met realisatie van een inzamelpunt voor GFT-afval bij een appartementencomplex. Tot slot troffen we voorbereidingen voor een proef met de *GRIP-wagen* (*GRondstoffen InleverPunt*). Deze ophaalvoorziening is gericht op inzameling van kleine hoeveelheden (chemisch en herbruikbaar) afval in elke kern bij een mobiel inzamelpunt.

We informeren inwoners actief en verkennen educatieve mogelijkheden om (jonge) inwoners te motiveren tot het beter scheiden van afval.

Stand van zaken

Wij namen in 2025 deel aan het *Zero Waste Festival*. Doel van het festival is om mensen en organisaties te inspireren en te laten ervaren hoe eenvoudig het is om hun hoeveelheid afval te verminderen en verspilling tegen te gaan. Daarnaast bereidden we (in samenwerking met met Saver) in 2025 het pilotproject voor om een *GRIP-wagen* in de gemeente te laten rijden.

We doen mee met de Zero Waste Week 2025.

Stand van zaken

Het *Zero Waste Festival* vond plaats van 24 tot en met 30 maart 2025. Tijdens dit evenement konden inwoners uit de gemeenten Roosendaal, Steenberghe, Halderberge en Woensdrecht deelnemen aan workshops en activiteiten rondom afvalvrij en verspillingvrij leven.

Wat wilden we bereiken?

Afvalinzameling- en verwerking is 100% kostendekkend waarbij de gebruiker betaalt.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We nemen maatregelen waardoor de gebruiker betaalt en proberen de kosten voor inwoners niet meer te laten stijgen dan de inflatie.

Stand van zaken

Hoewel het inflatiepercentage voor 2025 is vastgesteld op 3,24%, verhoogden we de tarieven van de afvalstoffenheffing niet in 2025. De reden hiervoor is dat de verwachte lasten en baten in 2025 gelijk zijn aan die van 2024. Indexatie was daarom niet nodig.

Medewerkers van de milieustraat hielden toezicht om te voorkomen dat bedrijven hun bedrijfsafval tegen relatief lagere kosten konden deponeren.

We actualiseren de afvalstoffenverordening en het uitvoeringsbesluit van de afvalstoffenverordening.

Stand van zaken

We onderzochten of actualisatie van de afvalstoffenverordening en het uitvoeringsbesluit nodig was om bestuurlijke doelen te kunnen realiseren. Het bleek niet nodig om de verordening en het uitvoeringsbesluit te wijzigen omdat ze al voldoende grondslag bieden om de gestelde doelen te bereiken.

Wat geven we uit aan 4.4 Afvalinzameling?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	3.298.095	168.785	3.466.880	3.565.855	98.975
Lasten	-2.824.987	-160.078	-2.985.065	-3.057.012	-71.947
Saldo	473.108	8.707	481.815	508.843	27.028

Wat veroorzaakt het verschil?

Er is een financieel voordeel gerealiseerd als gevolg van lagere verwerkingskosten, ondanks dat er op de milieustraat 232 meer ton afval is aangeboden. Daarnaast zijn de opbrengsten van de afvalstoffenheffing hoger als gevolg van een hogere opbrengst van het vastdeel van de afvalstoffenheffing en meer aanbiedingen van restafvalcontainers. Aan GFT, oud papier en glas is respectievelijk 256, 84 en 66 ton minder aangeboden. Aan restafval is 83 ton meer ingezameld. Tot slot hebben we in 2025 een SUP-vergoeding (Single-use plastics) over 2023 en 2024 ontvangen. Deze was niet begroot en verklaart het grootste deel van het verschil tussen de begrote en gerealiseerde baten.

4.5 Aviolanda

Wat wilden we bereiken?

We faciliteren een gunstig onderwijsklimaat voor studenten.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We beheren de studentenhuisvesting bij de Volksabdij in Ossendrecht.

Stand van zaken

Kamers in *The Cabin* verhuurden we aan studenten die hun opleiding op Business Park Aviolanda volgen. Nog niet alle kamers werden verhuurd. Onderwijsinstelling Curio promoot verblijf in *The Cabin* voor het nieuwe schooljaar. De verwachting is dat de bezetting in de toekomst verder zal oplopen.

Wat geven we uit aan 4.5 Aviolanda?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	0	0	0	26.951	26.951
Lasten	0	-29.167	-29.167	-76.614	-47.447
Saldo	0	-29.167	-29.167	-49.664	-20.497

Wat veroorzaakt het verschil?

De meeste beheerlasten worden via de servicekosten doorberekend aan de huurders. Voor de nog niet verhuurde woningen kan dit niet, dat deel van de kosten is voor de verhuurder (de gemeente). Omdat in het eerste studiejaar de bezetting - conform de business case - rond de 30% ligt, kan zo'n 70% van de servicekosten niet worden doorberekend aan de huurders. Daarnaast leveren de nog leegstaande kamers nog geen huuropbrengsten op. In de begroting 2025 is met deze beide factoren niet voldoende rekening gehouden, Het werkelijk behaalde resultaat ligt daardoor lager dan het begrote resultaat.

4.6 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 4. Economie

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren.

Lokale indicatoren	2021	2022	2023	2024	2025
1. Gemiddeld aantal aanbiedingen grijze container					
140 liter	9,3	9	8,3	8,99	9,36
240 liter	12	11,7	10,5	11,36	11,86
2. Kostendekkendheid afvalinzameling	101%	107,5%	106,7%	107,6%	111,2%
3. Hoeveelheid ingezameld afval bij de milieustraat	6.757	6.219	6.057	6.648	6.482

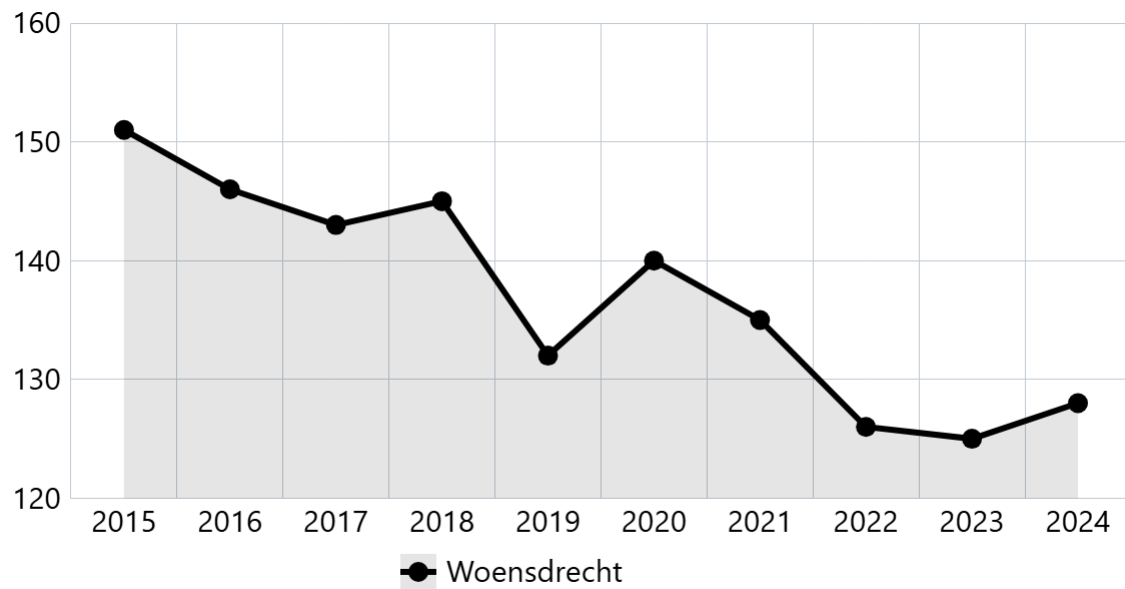
Toelichting

1. Gemiddeld aantal aangeboden containers voor restafval (grijze containers) per huishouden per jaar. *Bron: Saver.*
2. De mate van kostendekkendheid weerspiegelt de mate waarin de gemeente voldoet aan de opgave om kosten en opbrengsten van afvalverwerking in evenwicht te houden. *Bron: financiële administratie gemeente Woensdrecht.*
3. Hoeveelheid ingezameld afval (x 1.000 kg) per jaar. *Bron: Saver N.V.*
4. Zie voor aantallen kg per inwoner de indicatoren van *Programma 3. Leefomgeving*. Deze indicatoren vloeien voort uit de *Duurzaamheidsvisie* en staan daarom gebundeld in Programma 3.

Verplichte BBV indicatoren Programma 4 Economie

In deze paragraaf worden de indicatoren weergegeven die bij *Programma 4. Economie* horen. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, de provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen we u naar deze twee websites. Indien cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, waren deze op het moment van het opstellen van dit document niet beschikbaar. De gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren waarschijnlijk geactualiseerd.

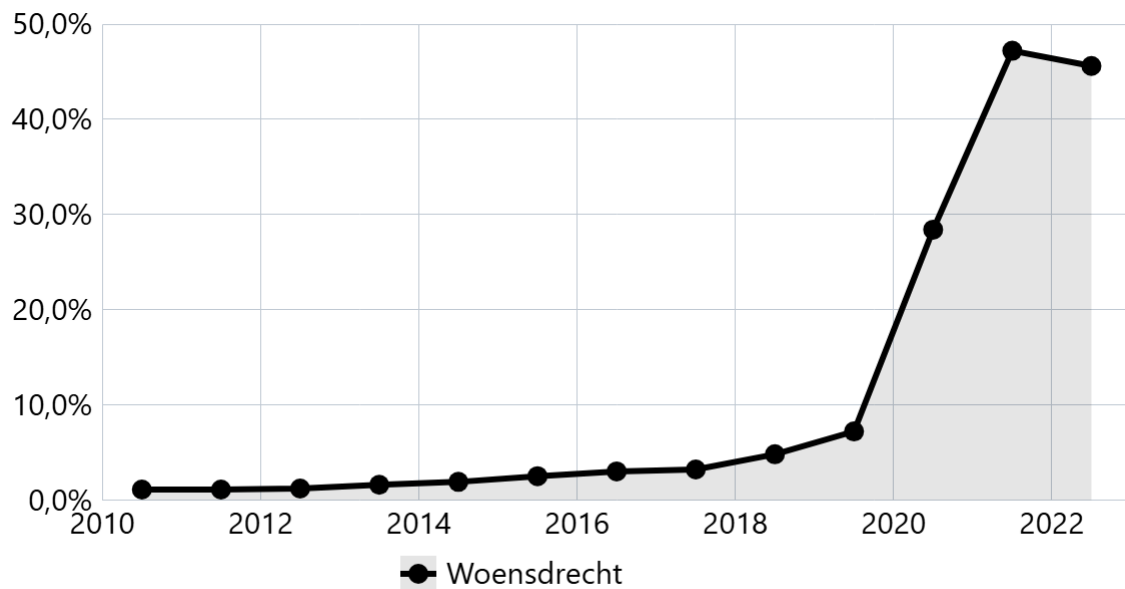
Omvang huishoudelijk restafval in kg. per inwoner

Bron: CBS - Huishoudelijk afval

Gebied	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	151	146	143	145	132	140	135	126	125	128

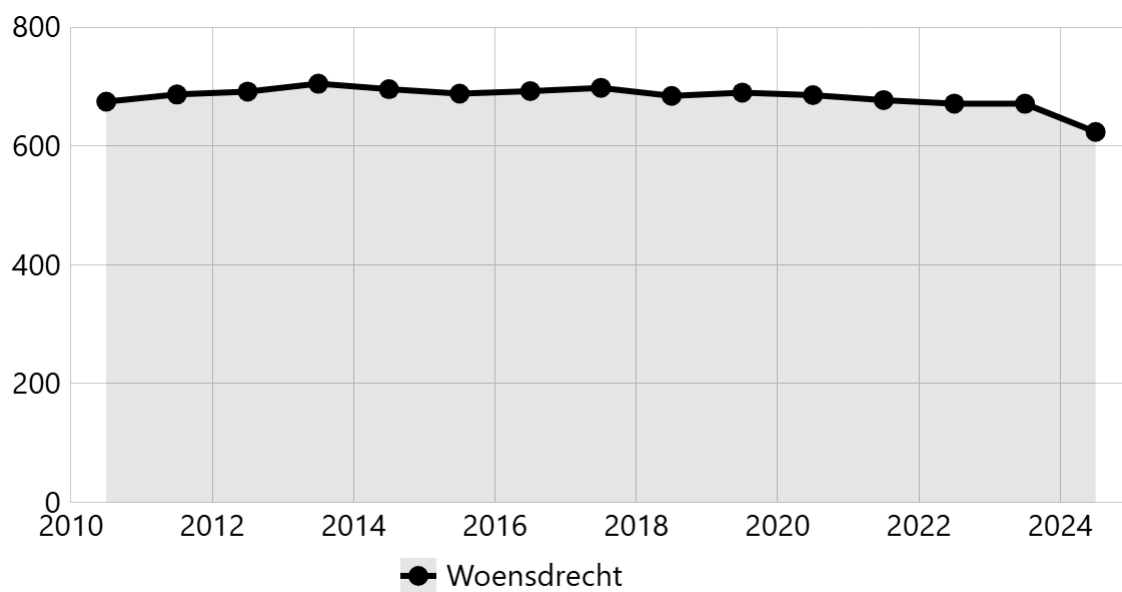
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

Bron: RVO - Regionale Klimaatmonitor

Gebied	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Woensdrecht	1,1%	1,1%	1,2%	1,6%	1,9%	2,5%	3,0%	3,2%	4,8%	7,2%	28,4%	47,2%	45,6%

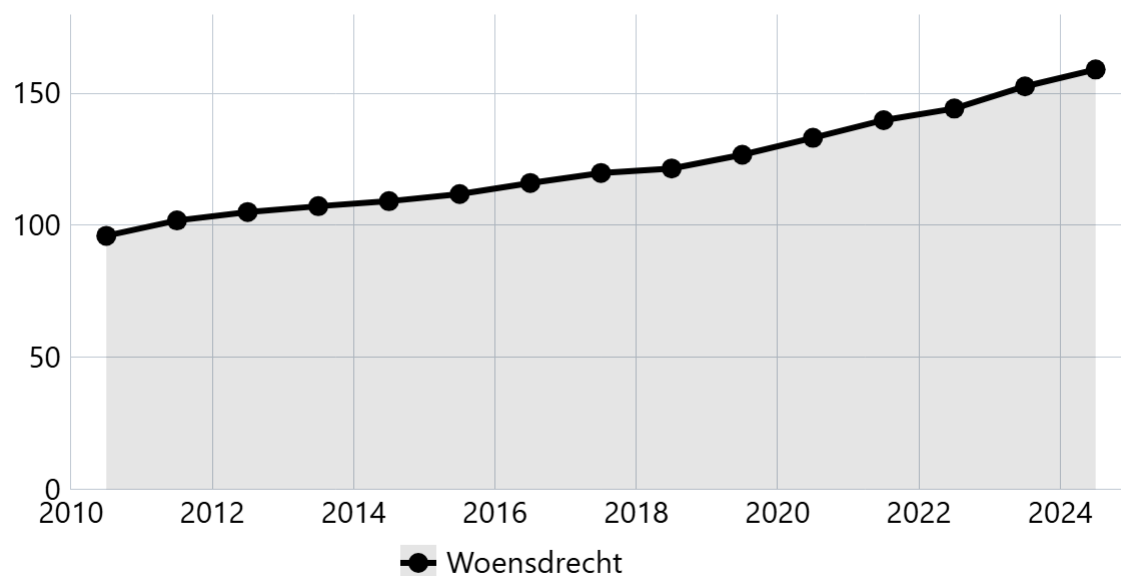
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

Bron: CBS Bevolkingsstatistiek / LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	674	687	691	705	695	688	692	698	684	690	685	677	671	671	623

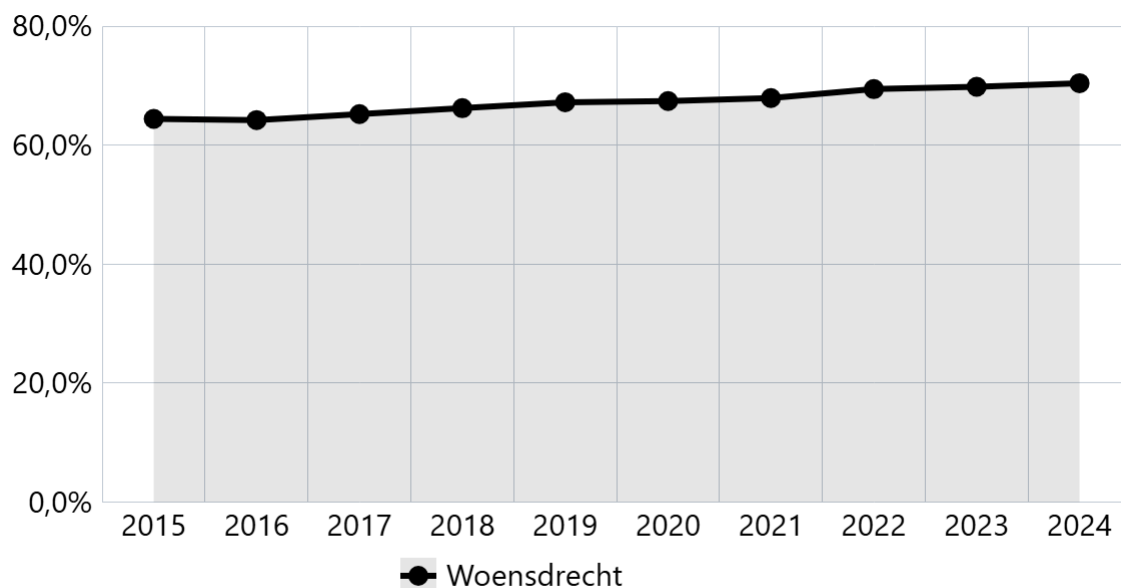
Vestigingen (van bedrijven) per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar

Bron: LISA

Gebied	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	96	102	105	107	109	112	116	120	122	127	133	140	144	153	159

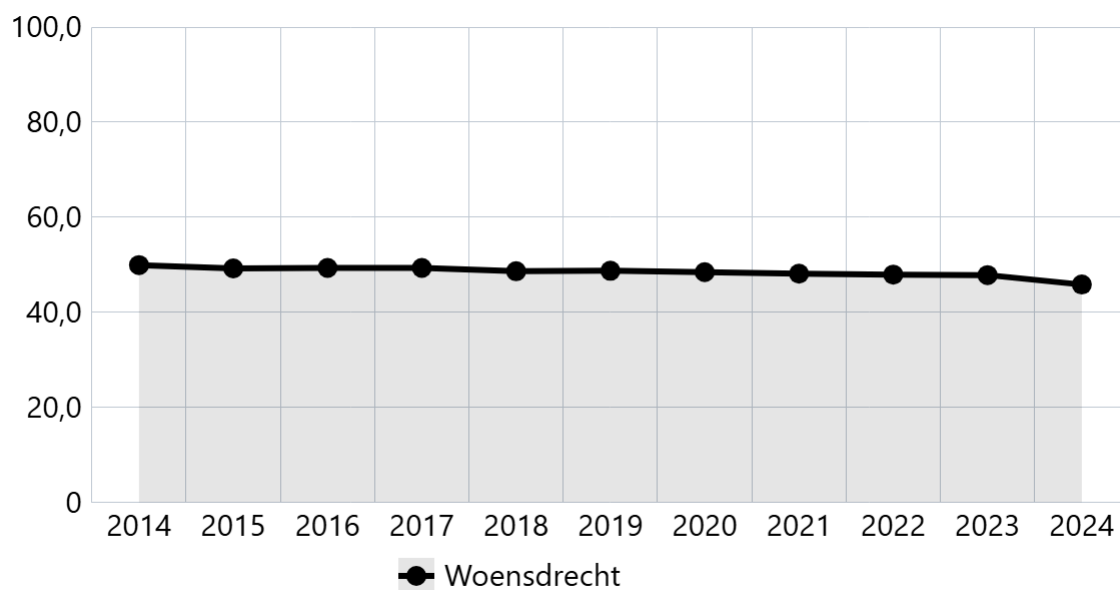
Netto arbeidsparticipatie in % van de (potentiële) beroepsbevolking

Bron: CBS - Arbeidsdeelname (gemeente)

Gebied	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	64,4%	64,2%	65,2%	66,2%	67,2%	67,4%	67,9%	69,4%	69,8%	70,4%

Funcziemenging

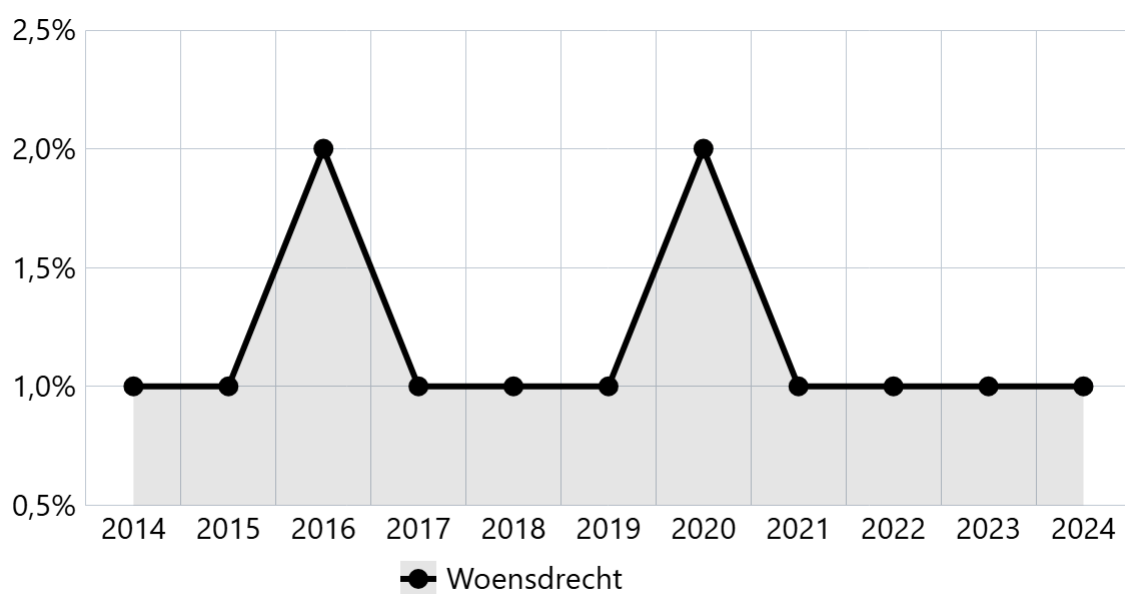
Bron: CBS BAG/LISA - bewerking ABF Research

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	49,9	49,2	49,3	49,3	48,6	48,7	48,4	48,1	47,9	47,8	45,8

Omschrijving (toelichting)

De funcziemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen (BBV).

Werkloze jongeren 16-22 jaar in %

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	1,0%	1,0%	2,0%	1,0%	1,0%	1,0%	2,0%	1,0%	1,0%	1,0%	1,0%

Programma 5. Bestuurskracht

Inleiding

Vanuit haar dienstverlenende rol aan de samenleving en als partner in andere maatschappelijke opgaven, blijft het boeken van tastbare resultaten in maatschappelijke vraagstukken de belangrijkste opgave voor gemeenten. Deze opgave wordt echter al lang niet meer alleen door de gemeente bepaald.

Opgaven werden in 2025 in nauw contact met de omgeving bepaald. Digitalisering en veranderende wetgeving hadden hun invloed op de inhoud en uitvoering van deze opgaven. We zagen dat we met veel uitdagingen te maken hadden: de gevolgen van de invoering van de Omgevingswet, stikstofcrisis, weerbaarheid vergroten, kwetsbaarheid verkleinen, woningbouwopgave, opvang van vluchtelingen, huisvesting van asielzoekers en statushouders, krapte op de arbeidsmarkt, toenemende vraag binnen het sociaal domein, snelheid van informatie (social media en AI), klimaat, duurzaamheid en energietransitie.

Het zijn allemaal vraagstukken die naast de lokale ambities - die hier veelal op aansloten - veel van de politiek, het bestuur en van de ambtelijke organisatie vroegen. De opgaven waar we voor staan vroegen om meer flexibiliteit en wendbaarheid om adequaat te kunnen inspelen op onze snel veranderende omgeving. Het nastreven van die wendbaarheid staat centraal in dit programma. Vanuit dit programma worden de randvoorwaarden gecreëerd waarbinnen college en organisatie kunnen voldoen aan de eisen van deze tijd.

Verbonden partijen en samenwerkingspartners

Bij de realisatie van het programma 5. *Bestuurskracht* zijn de volgende organisaties betrokken: GGD, Politie, buurtpreventie, WijZijn, Regio West-Brabant (RWB), Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB), Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB), Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB), N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Karel (voormalig Stichting Inkoopbureau West-Brabant), het West-Brabants Archief (WBA) en Equalit.

Wat geven we uit aan programma 5. Bestuurskracht?

Op grond van artikel 5.1 van de *Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025* autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting de totale lasten en de totale baten per programma.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	49.765.009	11.390.392	61.155.401	61.506.027	350.626
Lasten	-16.411.910	-5.661.597	-22.073.507	-21.516.132	557.375
Saldo	33.353.099	5.728.795	39.081.894	39.989.894	908.000
Onttrekkingen	1.602.220	4.371.762	5.973.982	8.735.796	2.761.814
Stortingen	-1.898.444	-1.182.256	-3.080.700	-7.856.044	-4.775.344
Mutaties reserves	-296.224	3.189.506	2.893.282	879.752	-2.013.530
Resultaat	33.056.875	8.918.301	41.975.176	40.869.646	-1.105.530

5.1 Openbare orde en veiligheid

Wat wilden we bereiken?

<i>We bieden inwoners een veilige leefomgeving.</i>

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We zorgen dat de inwoners alert zijn op het gebied van (georganiseerde) criminaliteit en dat signalen hiervan worden herkend en gemeld. Communicatie zetten we in als middel.

Stand van zaken

We organiseerden meerdere bijeenkomsten waarin we inwoners informeerden over (georganiseerde) criminaliteit. We gaven handelingsperspectief mee en besteedden extra aandacht aan digitale oplichting en nepagenten.

Daarnaast:

- Verspreidden we regelmatig *awareness*-berichten.
- Deelden we behaalde resultaten om de meldingsbereidheid te vergroten.
- Zetten het social media-account Handhaving Woensdrecht van de boa's actief in.
- Gebruikten we social media en wijkbijeenkomsten om informatie snel te delen en contact laagdrempelig te houden.

Met deze inzet vergrootten we het vertrouwen in onze aanpak en stimuleerden we betrokkenheid van inwoners.

We zetten ons in om jeugdoverlast tegen te gaan en zorgen dat jonge aanwas richting criminaliteit zoveel als mogelijk voorkomen wordt.

Stand van zaken

We werkten intensief samen met jongerenwerk, boa's, politie, Zorg- en Veiligheidshuis De Markiezaten en het onderwijs. We versterkten onze informatiepositie rond risicogroepen en individuele jeugdigen en zetten vervolgens gerichte interventies in.

We bezochten scholen om bewustwording te vergroten en jongeren te helpen veilige keuzes te maken, zodat de stap richting criminaliteit werd voorkomen.

In het kader van het tegengaan van natuurbranden wordt het natuurbrandbeheersplan opgesteld en uitgevoerd.

Stand van zaken

We stelden in 2025 het *Natuurbrandbeheersplan* op. Vrijwel alle betrokken partijen ondertekenden het plan datzelfde jaar. Twee partijen tekenen in 2026. Na deze laatste ondertekeningen is het plan volledig bekrachtigd door alle Nederlandse en Belgische partners.

Wat wilden we bereiken?

We voorkomen zoveel als mogelijk dat (georganiseerde) criminaliteit de openbare (rechts)orde aantast.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren met onze veiligheidspartners gezamenlijke acties uit.

Stand van zaken

We voerden samen met onze bestuurlijk uitvoeringsspecialist, politie, het Openbaar Ministerie en andere ketenpartners meerdere integrale acties uit. Deze richtten zich op ondermijning, mensenhandel, drugshandel en verkeersveiligheid. Door deze samenwerking vergrootten we de effectiviteit van onze veiligheidsaanpak.

We zorgen dat we voldoen aan de ‘Brabantse norm weerbare overheid’ waarmee ons weerbaarheidsniveau wordt vergroot.

Stand van zaken

We trokken binnen het district gezamenlijk op in de implementatie van de *Brabantse norm weerbare overheid*. We hebben hierin aantoonbare stappen gezet en ons weerbaarheidsniveau is versterkt. De volledige borging van alle onderdelen van de norm vraagt een gefaseerde doorontwikkeling, onder meer waar het gaat om formele vastlegging van werkprocessen, verdere implementatie van informatiebeveiligingsstandaarden en het expliciet verankeren van aanvullende controlerende maatregelen binnen kwetsbare functies. Deze onderdelen maken onderdeel uit van lopende verbetertrajecten. We blijven hier bestuurlijk en ambtelijk aandacht voor houden.

We evalueren de inzet van de twee gemeentelijke boa's.

Stand van zaken

We ronden de evaluatie af en boden deze in mei 2025 aan de gemeenteraad aan. De raad stemde vervolgens in met een tijdelijke uitbreiding van de boa-formatie met twee extra fte voor een periode van twee jaar.

Wat geven we uit aan 5.1 Openbare orde en Veiligheid?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	24.895	0	24.895	-5.978	-30.873
Lasten	-2.021.473	-170.860	-2.192.333	-2.136.535	55.798
Saldo	-1.996.578	-170.860	-2.167.438	-2.142.512	24.926

Wat veroorzaakt het verschil?

In de programmabegroting is een te ontvangen energieprestatievergoeding opgenomen van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) in verband met de realisatie van verduurzamingsmaatregelen aan de vier brandweerkazernes in onze gemeente. De VRMWB is niet bereid deze vergoeding aan de gemeente te betalen. De exploitatiebijdrage aan de VRMWB valt als gevolg van een verkeerde indexatie lager uit dan begroot.

In 2025 is via de Meicirculaire een bedrag ontvangen voor uit te voeren maatregelen natuurbrandpreventie en -mitigatie. Het budget is niet volledig benut.

5.2 Handhaving

Wat wilden we bereiken?

Behouden en bevorderen van het naleefgedrag voor een veilige en gezonde leefomgeving.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voeren de taken uit in het kader van Vergunningen, Toezicht en Handhaving in samenwerking met onze handhavingpartners volgens de actuele kwaliteitscriteria.

Stand van zaken

Zoals gebruikelijk toetste de provincie ook dit jaar onze uitvoering van de taken op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving (VTH-taken) binnen het *Interbestuurlijk Toezicht (IBT)*. Uit deze toetsing bleek dat we deze taken uitvoerden volgens de geldende kwaliteitscriteria.

We voeren toezicht en handhaving uit conform het Uitvoeringsprogramma Handhaving en Omgevingsvergunningen. We passen dit bewust en transparant aan, indien de dynamiek van de omgeving dit vraagt.

Stand van zaken

We voerden toezicht en handhaving uit volgens het jaarlijks vastgestelde *Uitvoeringsprogramma VTH Omgevingsrecht*. Wanneer ontwikkelingen in de omgeving daarom vroegen, stelden we het programma gemotiveerd en transparant bij. Hierdoor konden we effectief inspelen op actuele risico's en prioriteiten.

Wat geven we uit aan 5.2 Handhaving?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	17.301	0	17.301	27.978	10.677
Lasten	-290.785	-56.613	-347.398	-354.019	-6.621
Saldo	-273.484	-56.613	-330.097	-326.041	4.056

Wat veroorzaakt het verschil?

Er waren meerkosten voor werkmateriaal van onze eigen boa's. Er zijn meer kosten gemaakt voor advisering door de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant dan oorspronkelijk geraamd. Zo is er onder andere meer ingezet op handhavingdossiers.

5.3 Dienstverlening en burgerzaken

Wat wilden we bereiken?

Wij zorgen voor een dienstverleningsproces dat aansluit op ons gastvrijheidsprogramma 'Welkom in Woensdrecht' en dat voldoet aan de verwachtingen van de klant.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Door het verbeteren van processen verhogen we de kwaliteit van de dienstverlening. De focus voor 2025 leggen we op de klanttevredenheid vanuit de klant door het realiseren van een klantreis op het product omgevingsplanactiviteit.

Stand van zaken

In 2025 voerden we de klantreis uit met als doel het communicatieproces van de omgevingsvergunningen te verbeteren. Het proces is daarin geanalyseerd en verbeterpunten worden doorgevoerd. We concludeerden dat de rol van frontofficemedewerker, met als taak de inwoners te begeleiden in de voorbereiding op het aanvraagproces en hun vragen te beantwoorden, noodzakelijk is. Deze rol wordt in 2026 geïntegreerd in een functie binnen vergunningverlening.

De door ontwikkeling van het Klantcontactcentrum vindt verder plaats.

Stand van zaken

We startten met bellen via Microsoft Teams. Hierdoor kregen we *realtime* inzicht in gespreksstromen en konden we de dienstverlening efficiënter organiseren.

De berichtenbox van Mijn Overheid wordt geïmplementeerd voor enkele producten van Burgerzaken en het Sociaal Domein.

Stand van zaken

We implementeerden de *Berichtenbox* van *MijnOverheid* voor verschillende producten van burgerzaken. Voor het sociaal domein was implementatie nog niet mogelijk, omdat eerst softwareaanpassingen door de leverancier nodig zijn.

Wat wilden we bereiken?

We verbeteren de gebruikerservaring en breiden de contactmomenten verder uit.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Er wordt een visie op een Omnichannelstrategie (inzet van meerdere kanalen met als doel de gebruikerservaring te verbeteren en de contactmomenten verder uit te breiden) vastgesteld.

Stand van zaken

In 2025 stelden we de *Visie op de Omnichannelstrategie* op. Vaststelling staat gepland voor het tweede kwartaal van 2026.

In de visie nemen we mee of de kanalen Beeldbellen-, Whatsapp- en Chatbot kanalen zijn die een toegevoegde waarde kunnen hebben in de dienstverlening aan de klant .

Stand van zaken

We namen beeldbellen, WhatsApp en chatbotfunctionaliteiten mee in de *Visie op de Omnichannelstrategie*.

We onderzoeken of een track & trace-service mogelijk is op door de klant aangevraagde producten.

Stand van zaken

Uit eerste onderzoek bleek dat een *track & trace* service voor bepaalde producten technisch tot de mogelijkheden behoort. In 2026 analyseren we randvoorwaarden, haalbaarheid en wenselijkheid.

Wat geven we uit aan 5.3 Dienstverlening en burgerzaken?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	411.635	0	411.635	473.346	61.711
Lasten	-222.636	-3.090	-225.726	-245.519	-19.793
Saldo	188.999	-3.090	185.909	227.827	41.918

Wat veroorzaakt het verschil?

De hogere baten ontstonden door een stijging van het aantal paspoortaanvragen en een toename van het aantal naturalisatieverzoeken in 2025.

5.4 Samenwerken en besturen

Wat wilden we bereiken?

Waar het ons werk effectiever en efficiënter maakt zoeken we de samenwerking op zodat de bestuurskracht van Woensdrecht wordt versterkt.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Woensdrecht vervult zowel bestuurlijk als ambtelijk en uitgaande van de eigen doelstellingen bewust de juiste rol in de regionale samenwerking met andere overheden en organisaties.

Stand van zaken

In de regio gaan ontwikkeling en samenwerking hand in hand. Bestuurlijk en ambtelijk stemden we onze inzet continu af, waarbij het belang van Woensdrecht centraal stond. We participeerden actief in besturen van verbonden partijen en in diverse regionale samenwerkingsverbanden. Hiermee versterkten we onze positie en bestuurskracht.

Wat geven we uit aan 5.4 Samenwerken en besturen?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten	155.776	-56.461	99.315	117.636	18.321
Lasten	-2.147.031	-550.048	-2.697.079	-3.167.084	-470.005
Saldo	-1.991.255	-606.509	-2.597.764	-3.049.448	-451.684

Wat veroorzaakt het verschil?

Dotatie voorziening *Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa)*

In aanloop naar de invoering van de Wet toekomst pensioenen (Wtp) per 1 januari 2028 zullen de pensioenen van politieke ambtsdragers in 2027 worden overgedragen aan het ABP. In dat kader is door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, samen met onder meer de Vereniging Nederlandse Gemeenten en het Interprovinciaal Overleg (IPO), onderzoek gedaan naar de hoogte van de benodigde overdrachtswaarde van de huidige *Appa*-verplichtingen. Hieruit blijkt dat de huidige voorzieningen bij decentrale overheden gemiddeld 10-20% te laag zijn. Op basis hiervan heeft de Commissie BBV bepaald dat gemeenten in 2025 hun voorziening moeten herijken en verhogen naar de geprognostiseerde overdrachtswaarde. Dit leidt in 2025 naast de reguliere dotatie tot een extra dotatie aan de voorziening *Appa*.

5.5 Financiën

Wat wilden we bereiken?

Woensdrecht is een financieel gezonde gemeente.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Onze Jaarstukken voldoen aan de criteria van de accountant, met als resultaat een goedkeurende controleverklaring.

Stand van zaken

De in 2025 opgestelde *Jaarstukken 2024* zijn door de accountant voorzien van een goedkeurende controleverklaring, waarna de gemeenteraad de *Jaarstukken 2024* op 3 juli 2025 unaniem heeft vastgesteld.

Onze meerjarenbegroting voldoet aan de criteria van de Provincie Noord-Brabant voor repressief toezicht, wat blijkt uit het verkrijgen van een schriftelijke goedkeuring van onze begroting.

Stand van zaken

Op 17 december 2025 meldde de toezichthouder dat de door de gemeenteraad vastgestelde *Programmabegroting 2026* structureel en reëel in evenwicht was. Dit betekent dat voor het begrotingsjaar 2026 regulier repressief toezicht zal gelden.

Wat wilden we bereiken?

Woensdrecht verantwoordt transparant.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

De verbijzonderde interne controle wordt zodanig uitgevoerd, dat het college bij de Jaarstukken een rechtmatigheidsverklaring kan afgeven over het af te sluiten boekjaar.

Stand van zaken

In deze jaarstukken is, gebaseerd op de uitgevoerde verbijzonderde interne controle, de rechtmatigheidsverklaring opgenomen. Aandachtspunt voor 2025 was dat de wettelijke materialiteitsgrenzen voor de accountant en de VIC zijn veranderd. Vanaf 2025 geldt een maximale materialiteitsgrens van 2% voor fouten en onzekerheden/onzekerheden samen. Hiervoor zijn in 2025 de financiële verordening, het controleprotocol voor de accountant en het normenkader aangepast.

We geven opvolging aan de bevindingen van onze accountant uit de jaarlijkse managementletter.

Stand van zaken

In de *Managementletter 2025* concludeerde de accountant dat de interne beheersing in de basis op orde was en dat er geen noemenswaardige tekortkomingen waren.

Gedurende het lopende begrotingsjaar verstrekken we openbare financiële tussenrapportages waardoor wanneer nodig tussentijds kan worden bijgestuurd door de gemeenteraad.

Stand van zaken

In 2025 boden we drie financiële tussenrapportages (kwartaalrapportages) aan de gemeenteraad aan. De gemeenteraad stelde de bijbehorende begrotingswijzigingen vast.

Wat geven we uit aan 5.5 Financiën?

Het merendeel van de (te ontvangen) algemene uitkering is begroot op dit product. Daarnaast is een groot deel van de integratie-uitkeringen met ingang van 2019 opgegaan in de algemene uitkering. Daarmee is een deel van de baten van programma 1 Sociaal Domein verhuisd naar programma 5 Bestuurskracht (algemene middelen). Onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves lopen ook via dit product.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	41.971.447	11.381.601	53.353.048	53.639.951	286.903
Lasten	-508.501	-5.705.587	-6.214.088	-5.531.841	682.247
Saldo	41.462.946	5.676.014	47.138.960	48.108.110	969.150
Onttrekkingen	1.602.220	4.371.762	5.973.982	8.735.796	2.761.814
Stortingen	-1.898.444	-1.182.256	-3.080.700	-7.856.044	-4.775.344
Mutaties reserves	-296.224	3.189.506	2.893.282	879.752	-2.013.530
Resultaat	41.166.722	8.865.520	50.032.242	48.987.862	-1.044.380

Wat veroorzaakt het verschil?

Vergoeding voor vluchtelingen Oekraïne

Zowel de baten als de lasten voor opvang en ondersteuning vielen hoger uit dan begroot.

Renteopbrengsten kort geld vierde kwartaal 2025

De rente over het vierde kwartaal 2025 leidde tot een positief saldo boven op de al begrote opbrengsten.

Budget onvoorziene uitgaven

Dit budget werd in 2025 niet benut.

Saldo van de kostenplaatsen

Op de kostenplaatsen ontstond een overschot doordat de begrote structurele personele kosten voor duurzaamheid niet werden gerealiseerd. Dit positieve saldo werd via product 5.5 in de exploitatie verwerkt.

Mutaties reserves

Per saldo werd minder aan reserves onttrokken dan begroot. Dit resulteerde in een nadeel in de exploitatie.

5.6 Belastingen en heffingen

Wat wilden we bereiken?

We streven ernaar om de gemeentelijke heffingen en belastingen op hetzelfde niveau te houden en passen maximaal alleen een inflatiecorrectie toe.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Voor het jaar 2026 streven we er naar maximaal de inflatiecorrectie toe te passen op de tarieven van 2025.

Stand van zaken

De tarieven in de in november 2025 vastgestelde *Programmabegroting 2026* bevatten een inflatiecorrectie van +3,12%. Deze correctie was gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) van juni 2025 ten opzichte van juni 2024 (bron: CBS).

Wat geven we uit aan 5.6 Belastingen en heffingen?

Het merendeel van de belastinginkomsten (vooruitlopend op vaststelling van de nieuwe belastingverordeningen) van onze gemeente wordt binnen dit product geraamd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	6.924.365	185.059	7.109.424	7.056.338	-53.086
Lasten	-598.457	5.059	-593.398	-567.919	25.479
Saldo	6.325.908	190.118	6.516.026	6.488.419	-27.607

Wat veroorzaakt het verschil?

De definitieve cijfers van de Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB) lieten lagere opbrengsten zien voor de onroerendezaakbelasting niet-woningen en de toeristenbelasting dan in eerdere prognoses was voorzien.

5.7 Informatievoorziening en automatisering

Wat wilden we bereiken?

Datagedreven werken: beleid wordt mede gebaseerd op data.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Voor het onderhouden, actualiseren, beheren en beveiligen van data groeien we toe naar centraal datamanagement voor Woensdrecht.

Stand van zaken

In het *Informatiebeleidsplan 2025-2028* namen we als uitgangspunt op dat het functioneel beheer van applicaties centraal werd georganiseerd. Hiermee borgden we kennisdeling, professionaliteit en continuïteit in de uitvoering.

Bij het opstellen van beleid starten we met het gebruik van data (analyses en trends).

Stand van zaken

We maakten bij beleidsvorming gebruik van actuele data. In 2025 ontwikkelden we *Woensdrecht Inzicht* verder door. Hierdoor kwamen nieuwe dashboards beschikbaar die beleidsvorming beter ondersteunden.

Voor het maken van analyses en voorspelmodellen ontwikkelen we in het Equalit-samenwerkingsverband een technisch platform.

Stand van zaken

Binnen Equalit ontwikkelden we de dienst *Technisch Platform Datafundament*. Voor het maken van diepere analyses en voorspelmodellen is verdere doorontwikkeling nodig.

Wat wilden we bereiken?

Onze informatievoorziening is maximaal digitaal, betrouwbaar, transparant en veilig.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We voldoen aan wettelijke eisen op het gebied van betrouwbare en transparante informatievoorziening.

Stand van zaken

Ook in 2025 voldeden we aan de eisen van de Wet open overheid (Woo). We breidden de publicatie van informatiestromen uit en startten de voorbereidingen voor inzet van een ondersteunende Woo-applicatie.

We zorgen ervoor dat de betrouwbaarheid, kwaliteit en actualiteit van informatie is geborgd.

Stand van zaken

De archivaris voerde in 2025 een archiefinspectie uit en bracht een rapport met verbeter suggesties uit. Met deze aanbevelingen borgden we de betrouwbaarheid, kwaliteit en actualiteit van de informatievoorziening. We voldoen aan de eisen op het gebied van informatiebeveiliging (Baseline Informatiebeveiliging Overheid/NIS2) en de eisen van de privacywetgeving (zoals de (Uitvoeringswet) Algemene verordening gegevensbescherming en de Wet politiegegevens).

We voldoen aan de eisen op het gebied van informatiebeveiliging (Baseline Informatiebeveiliging Overheid/NIS2) en de eisen van de privacywetgeving (zoals de (Uitvoeringswet) Algemene verordening gegevensbescherming en de Wet politiegegevens).

Stand van zaken

Volgens de rapportage 2025 voldeed de organisatie grotendeels aan de wettelijke beveiligings- en privacyeisen. We zetten aanvullende stappen om gegevensbescherming te versterken. Punten waarop we nog niet voldeden werden opgenomen in verbeterplannen.

Wat geven we uit aan 5.7 Informatievoorziening en automatisering?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Lasten	-285.505	678	-284.827	-263.565	21.262

Wat veroorzaakt het verschil?

We benutten in 2025 niet het volledige budget voor de Wet open overheid (Woo). De generieke Woo-oplossing was nog niet geïmplementeerd, waardoor geen gebruikskosten werden gedeclareerd.

5.8 Overhead

Wat wilden we bereiken?

Goed en aantrekkelijk werkgeverschap en de ontwikkeling van mens en organisatie.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Waar nodig gaan we samenwerkingsverbanden aan om de kwaliteit en continuïteit van onze dienstverlening te garanderen.

Stand van zaken

De organisatie werkte op verschillende niveaus samen. In 2025 maakten we afspraken met andere gemeenten over salarisverwerking, gericht op kennisdeling en onderlinge vervangbaarheid. De regionale samenwerking via het Mobiliteitscentrum West-Brabant (onderdeel van de samenwerking Regio West-Brabant (RWB)) zetten we onverminderd voort.

We zorgen voor een gezonde en veilige (hybride) werkomgeving en bieden vertrouwen, verantwoordelijkheid en vrijheid in de uitvoering van de werkzaamheden binnen de gestelde kaders.

Stand van zaken

We voerden in 2025 een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uit. De thema's vertrouwen, veiligheid en verantwoordelijkheid maakten hier deel van uit. We bespraken de uitkomsten met leidinggevenden en medewerkers. In 2026 werken we de verbeterpunten verder uit op team- en organisatieniveau.

Wat geven we uit aan 5.8 Overhead?

Om te voorkomen dat er verschillen ontstaan in de wijze van toerekening van overhead is een algemene definitie van 'overhead' in artikel 1 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) opgenomen: 'het geheel van functies gericht op de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces'. Uitgangspunt van deze definitie is overigens dat (andere uitvoerings-) kosten zoveel mogelijk direct aan de betreffende taken/activiteiten worden toegerekend. Dit uitgangspunt wordt vanzelfsprekend gehanteerd. Vanwege BBV worden alle personeelslasten welke niet direct toewijsbaar zijn aan een taakveld binnen dit product geraamd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	259.590	-119.807	139.783	194.982	55.199
Lasten	-9.715.320	1.416.534	-8.298.786	-8.208.623	90.163
Saldo	-9.455.730	1.296.727	-8.159.003	-8.013.642	145.361

Wat veroorzaakt het verschil?

Het gerealiseerde overschot op dit product is het resultaat van meerdere factoren:

- De salariskosten vielen lager uit dan begroot.

- De kosten voor onderhoud van hard- en software waren lager dan verwacht.
- Op dit product werden niet-begrote vergoedingen verantwoord voor ambtelijke inzet bij de opvang van vluchtelingen en ontheemden uit Oekraïne.
- De elektriciteitskosten waren hoger dan geraamd omdat de zonnepanelen op het gemeentehuis nog niet volledig operationeel waren.

5.9 Personeel en organisatie

Wat wilden we bereiken?

We binden en boeien (potentiële) medewerkers, die bewust de keuze maken om te werken bij de gemeente Woensdrecht.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We stemmen ontwikkeltrajecten, beleid en personeelsvoorwaarden af op de behoefte van organisatie en medewerkers.

Stand van zaken

We keken vanuit goed werkgeverschap naar de ontwikkeling van zowel individuele medewerkers als van de organisatie. Waar mogelijk boden we maatwerk. Met de gesprekscyclus hielden we zicht op behoeften en ontwikkeling van medewerkers.

Wat wilden we bereiken?

We streven naar een leiderschapsstijl waarbij vanuit een inspirerende visie medewerkers zich gewaardeerd en gemotiveerd voelen.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

Leidinggevenden stimuleren en coachen de onderlinge samenwerking en verbinding tussen het bestuur en medewerkers. We bevorderen zelforganisatie.

Stand van zaken

We startten in 2025 een leiderschapstraject met management en directie, gericht op een meer coachende en sturende rol en duidelijkere positionering binnen de organisatie. Dit traject krijgt in 2026 een vervolg. Daarnaast startten we een pilot zelforganisatie binnen een deel van team RO-VTH. De pilot loopt in 2026 door.

We leggen minder nadruk op hiërarchie en meer nadruk op samenspel en houden in de organisatie rekening met de verschillen tussen mensen, teams en taken.

Stand van zaken

Medewerkers werden gestimuleerd om meer verantwoordelijkheid te nemen en samenwerking over hiërarchische lijnen heen te zoeken. Managers vervulden hierbij een coachende rol. We startten in 2025 een pilot met een systeem dat samenwerking ondersteunt. De resultaten volgen in 2026.

We versterken de zelfstandigheid en het probleemoplossend vermogen van onze medewerkers.

Stand van zaken

Vanuit een faciliterende leiderschapsstijl creëerden we voorwaarden om zelfstandigheid te vergroten. Leidinggevenden ondersteunden medewerkers in hun ontwikkeling en bij het bereiken

van persoonlijke doelen. We gaven medewerkers vertrouwen en middelen om oplossingsgericht te werken.

Wat geven we uit aan 5.9 Personeel en organisatie?

Vanwege BBV-regelgeving worden de baten en lasten voor formatie grotendeels verantwoord binnen product 5.8: Overhead.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten	0	0	0	1.774	1.774
Lasten	-586.025	-597.670	-1.183.695	-1.010.557	173.138
Saldo	-586.025	-597.670	-1.183.695	-1.008.782	174.913

Wat veroorzaakt het verschil?

- De kosten voor externe beleids-, juridische en financiële advisering vielen hoger uit dan begroot.
- De kosten voor opleidingsactiviteiten waren lager dan geraamd.
- De niet-benutte vacatureruimte leidde elk kwartaal tot toevoegingen aan de reserve *Personele veerkracht*.

5.10 Communicatie

Wat wilden we bereiken?

Onze inwoners zijn goed geïnformeerd en tevreden over hoe de organisatie en bestuur met hen communiceren.

Welke maatregelen hoorden daar bij?

We communiceren tijdig en via verschillende kanalen.

Stand van zaken

In 2025 communiceerden we tijdig en via diverse kanalen. We analyseerden zowel de digitale themanieuwsbrief als de nieuwsbrief voor ondernemers. Hieruit bleek dat deze goed werden gelezen. Daarom namen we deze communicatiemiddelen structureel op in ons aanbod.

We vergroten de effectiviteit en het bereik van onze online berichten.

Stand van zaken

In 2025 onderzochten we de optimale spreiding en timing van online berichten per platform. Door het gebruik van passende *hashtags* en het *taggen* van relevante partners vergrootten we het bereik en de vindbaarheid van onze berichten. Daarnaast zetten we vaker betaalde publicaties in om meer doelgroepen te bereiken.

We volgen online berichtgeving om te weten wat er leeft, zodat we hier onze communicatie en dienstverlening op af kunnen stemmen.

Stand van zaken

Met behulp van onze socialmediamonitoringtool volgden we nauwgezet wat er online speelde. Waar nodig pasten we onze communicatie daarop aan, zodat deze beter aansloot bij actuele vragen en signalen uit de samenleving.

Wat geven we uit aan 5.10 Communicatie?

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Lasten	-36.177	0	-36.177	-30.471	5.706

Wat veroorzaakt het verschil?

Een deel van de communicatieve uitingen binnen grote beleidsvelden en projecten, zoals duurzaamheid, werd rechtstreeks vanuit projectbudgetten bekostigd in plaats van uit het centrale communicatiebudget. Hierdoor vielen de lasten lager uit dan begroot.

5.11 Indicatoren

Lokale indicatoren Programma 5. Bestuurskracht

Met ingang van de programmabegroting 2020 zijn de verplichte BBV-indicatoren aangevuld met een aantal lokale indicatoren. In onderstaande tabel zijn indicatoren 1 tot en met 5 ook verplicht vanuit het BBV, maar omdat deze lokaal ingevuld moeten worden, komen deze in onderstaande tabel terecht.

Lokale indicatoren	2021	2022	2023	2024	2025
1. Formatie per 1.000 inwoners	6,1	6,1	6,2	6,3	6,9
2. Bezetting per 1.000 inwoners	6,1	5,6	5,8	6,1	6,3
3. Apparaatskosten	€ 776	€ 889	€ 1.148	€ 1.330	€ 1.323
4. Externe inhuur	3,20%	10,20%	9,30%	10,60%	5,4%
5. Overhead	15,30%	13,81%	12,06%	14,31%	11,99%
6. Veiligheidsgevoel overdag	-	-	-	8,3	-
7. Veiligheidsgevoel 's avonds		-	-	7,3	-
8. Klanttevredenheid dienstverlening					
Baliebezoek	8,1	8	8,5	9,1	8,5
Inrichting wachtruimte	-	-	-	8,4	8,5
Privacy balie	-	-	-	8,2	8,2
Openingstijden	-	-	-	8,4	8,5
Telefoon	7,7	8,2	9	7,4	7,1

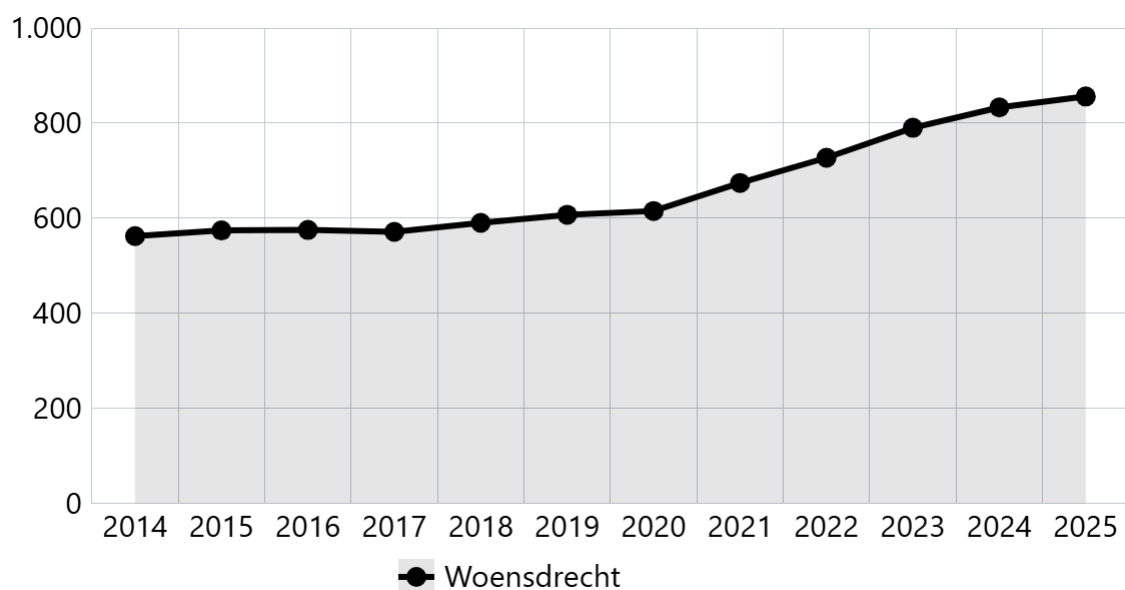
Toelichting:

1. Formatie betreft het aantal fte's dat in dienst mag zijn. *Uitgaande van formatie per 1 september 2025.*
2. Bezetting betreft het werkelijke aantal fte's dat werkzaam is. *Uitgaande van bezetting per 1 september 2025.*
3. Apparaatskosten per inwoner: alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.
4. Externe inhuur: kosten als percentage van de totale loonsom.
5. Overhead: percentage van de totale lasten.
6. Veiligheidsbeleving is weergegeven op een schaal van 1 (laag) tot 10 (hoog). *Bron: Lemon-onderzoek 'Leefbaarheid in Woensdrecht'.*
7. Waardering die de afnemer van de dienst geeft aan de dienstverlening op een schaal van 1 (laag) tot 10 (hoog). *Bron: Intern klanttevredenheidsonderzoek.*

Verplichte BBV-indicatoren Programma 5. Bestuurskracht

In deze paragraaf worden de indicatoren weergegeven die bij *Programma 5. Bestuurskracht* horen. Deze cijfers worden automatisch opgehaald van www.waarstaatjegemeente.nl en www.woensdrecht.incijfers.nl. Voor verdere verdieping en vergelijking met Nederland, de provincie Noord-Brabant en andere gemeenten verwijzen we u naar deze twee websites. Indien cijfers, jaarschijven of toelichtingen ontbreken, waren deze op het moment van het opstellen van dit document niet beschikbaar. De gemeente Woensdrecht heeft daar geen invloed op. In een volgend document worden deze indicatoren waarschijnlijk geactualiseerd.

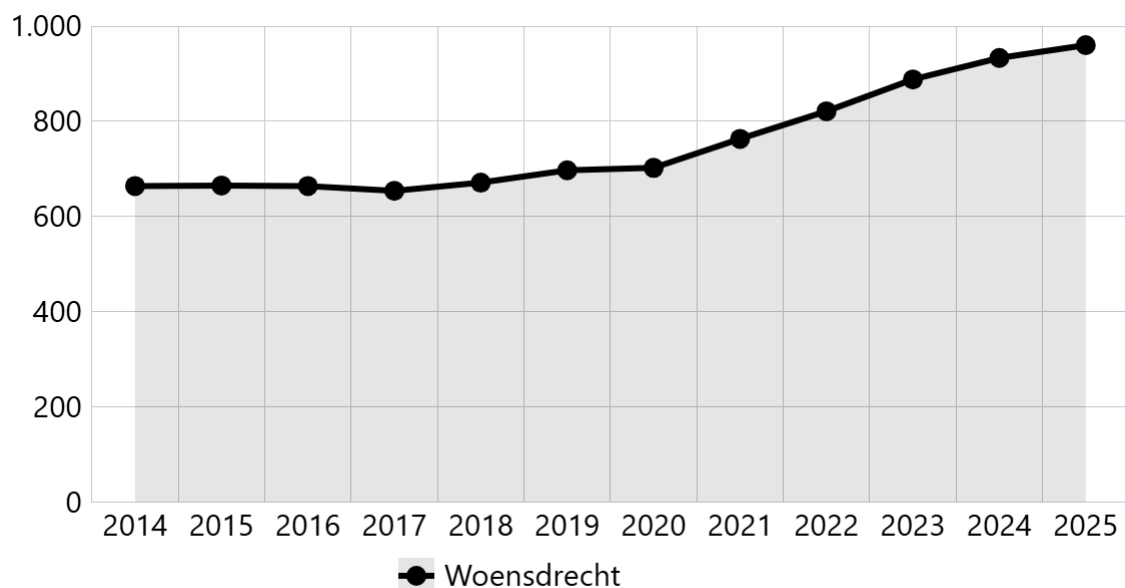
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden in euro's

Bron: COELO - Atlas lokale lasten

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Woensdrecht	562	574	575	571	590	607	615	674	727	790	833	856

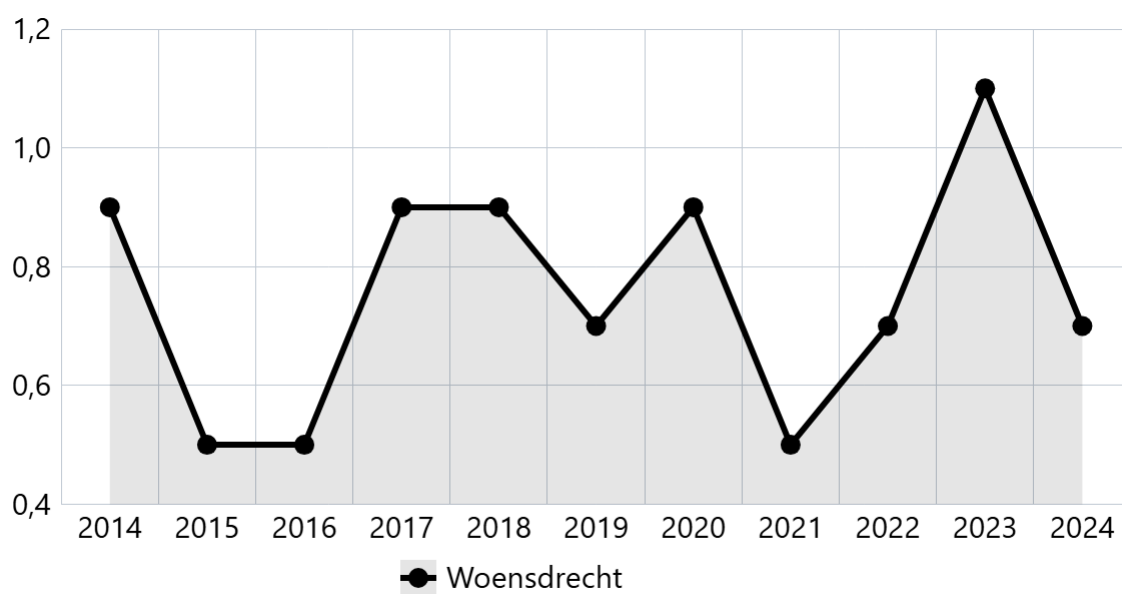
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden in euro's

Bron: COELO - Atlas lokale lasten

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Woensdrecht	664	665	664	654	671	697	702	763	821	888	933	960

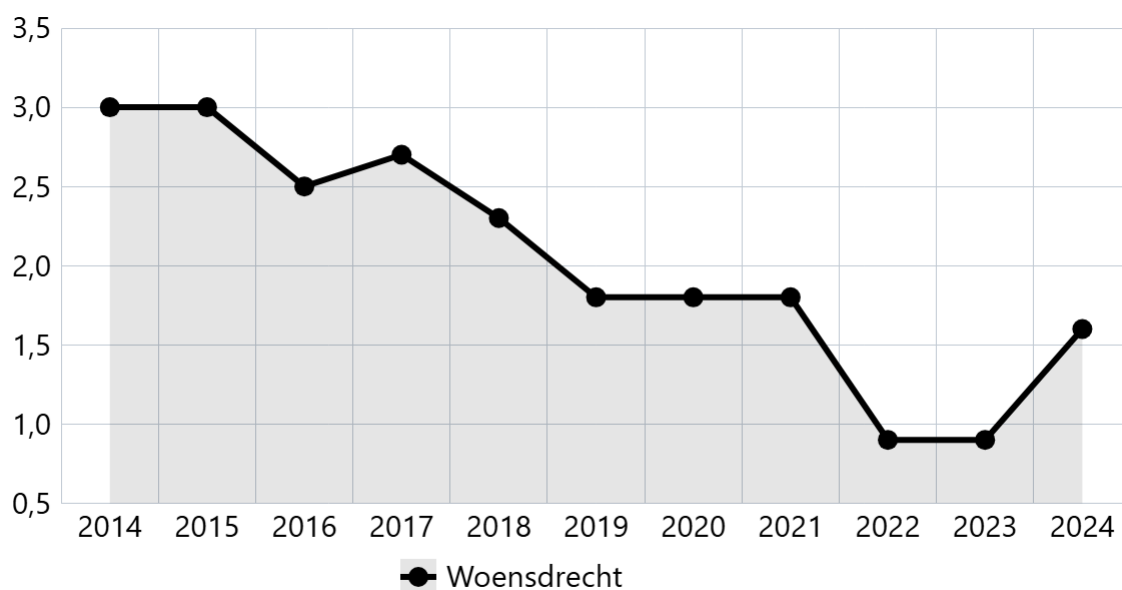
Winkeldiefstallen per 1.000 inwoners

Bron: CBS - Geregistreerde diefstallen

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	0,9	0,5	0,5	0,9	0,9	0,7	0,9	0,5	0,7	1,1	0,7

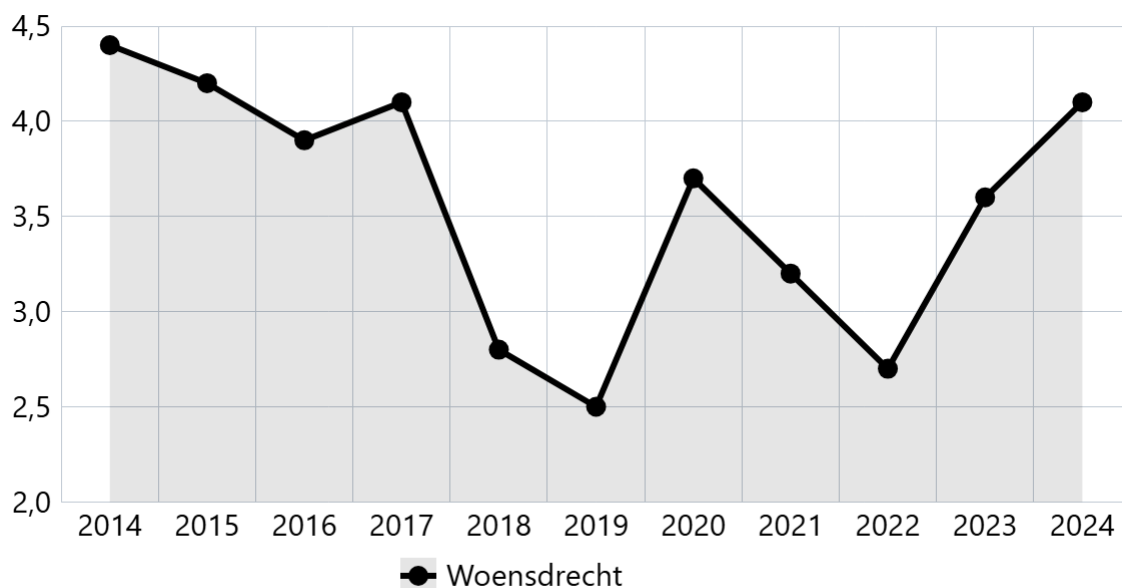
Diefstallen uit woning per 1.000 inwoners

Bron: CBS - Geregistreeerde diefstallen

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	3,0	3,0	2,5	2,7	2,3	1,8	1,8	1,8	0,9	0,9	1,6

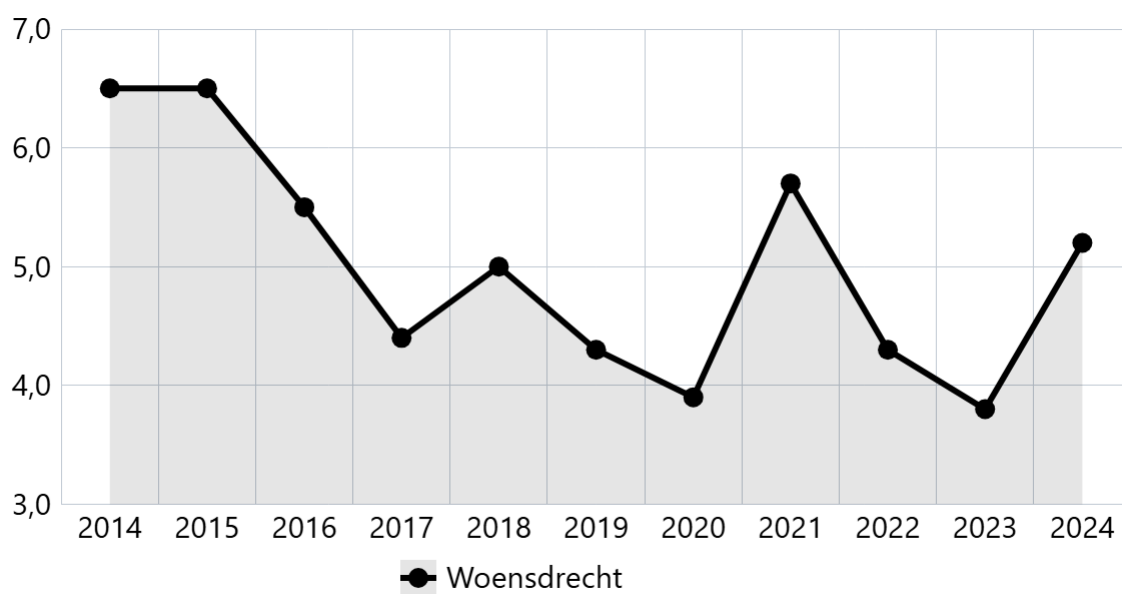
Geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners

Bron: CBS - Geregistreeerde criminaliteit

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	4,4	4,2	3,9	4,1	2,8	2,5	3,7	3,2	2,7	3,6	4,1

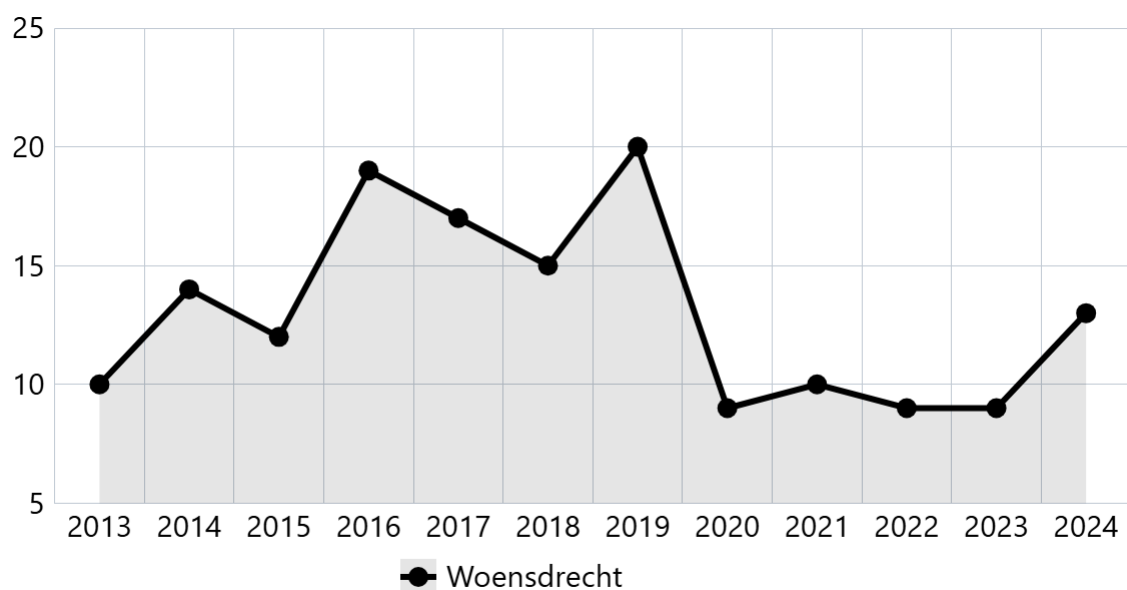
Vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag per 1.000 inwoners

Bron: CBS - Geregistreeerde criminaliteit

Gebied	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	6,5	6,5	5,5	4,4	5,0	4,3	3,9	5,7	4,3	3,8	5,2

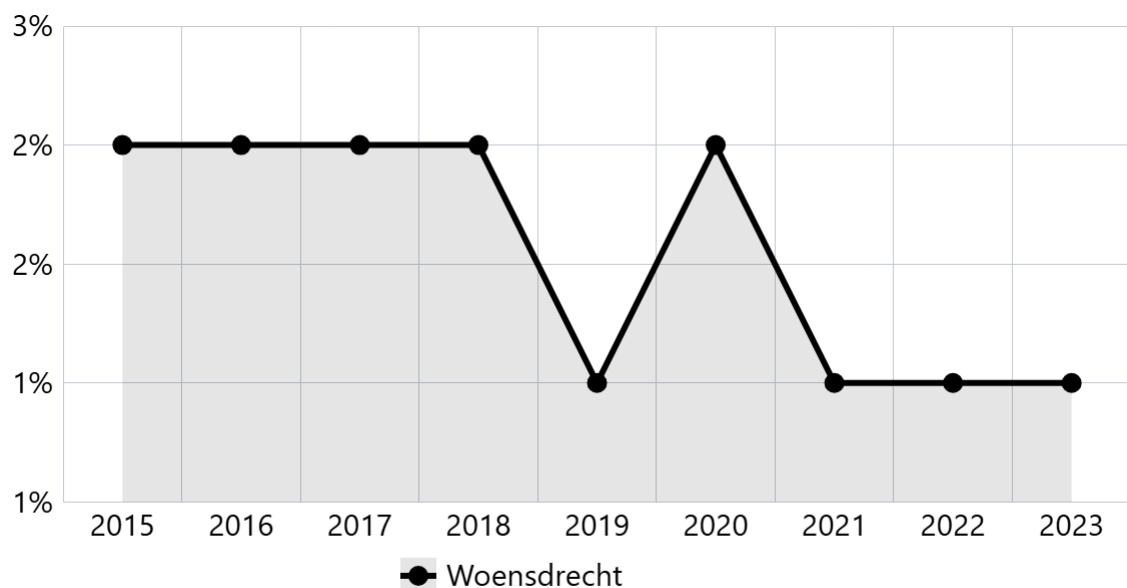
Verwijzingen Halt per 1.000 jongeren

Bron: Stichting Halt

Gebied	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Woensdrecht	10	14	12	19	17	15	20	9	10	9	9	13

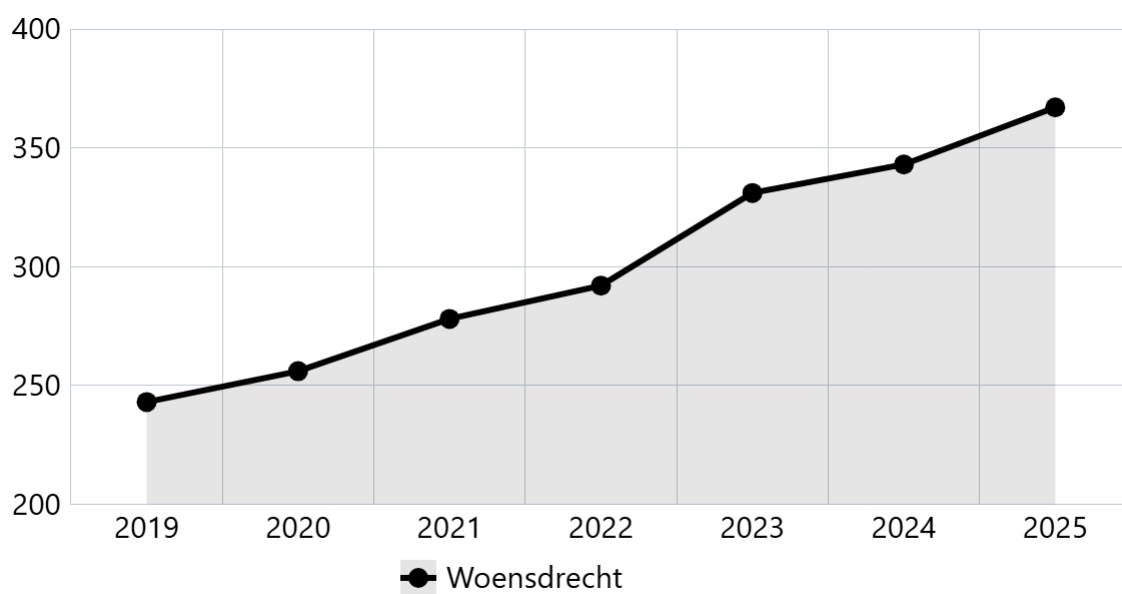
Percentage jongeren 12-21 jaar met een delict voor de rechter

Bron: CBS - Jeugdmonitor

Gebied	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Woensdrecht	2%	2%	2%	2%	1%	2%	1%	1%	1%

Gemiddelde WOZ-waarde woningen (x €1000)

Bron: CBS - Waarde onroerende zaken

Gebied	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Woensdrecht	243	256	278	292	331	343	367

Paragrafen

Paragraaf 1. Opgaven

Algemeen

De *Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht* stelt dat de raad, bij aanvang van de raadsperiode, kan aangeven over welke aanvullende onderwerpen zij in een aparte paragraaf bij de P&C-stukken wenst te worden geïnformeerd. In het *Collegewerkprogramma 2022-2026* heeft het college de volgende onderwerpen bestempeld als opgaven:

1. Verduurzaming: klimaatadaptatie, duurzaamheid en energietransitie
2. Economie
3. Bouwen en wonen

Opgave Verduurzaming: Klimaatadaptatie, Duurzaamheid en Energietransitie

Inleiding

Woensdrecht is de groene gemeente op de Brabantse Wal en heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. De *Duurzaamheidsvisie 2025* heeft als doel de gemeente in 2050 energie- en klimaatneutraal te maken.

Met uitvoeringsprogramma's op de thema's energie, circulair, mobiliteit en klimaatadaptatie geven we hier invulling aan. We kijken ook wat we als gemeente zelf kunnen in de openbare ruimte, gemeentelijk vastgoed en inkoop. Hierin vervullen we en nemen daarbij ook een voorbeeldfunctie in.

Daarnaast zoeken we nadrukkelijk de samenwerking op met onze inwoners, verenigingen, ondernemers en bedrijven. Dit is noodzakelijk voor de gezamenlijke verduurzamingsopgave.

De agrarische sector is onlosmakelijk verbonden met ons landschap. Daar moet ruimte voor blijven. We realiseren ons dat het verminderen van stikstofuitstoot noodzakelijk is, maar we zijn geen voorstander van een gedwongen uitkoop van onze agrariërs.

Ontwikkelingen

- Klimaatverandering: we zien steeds vaker extremere weersvormen, met langere perioden van droogte en wateroverlast door hevige regenbuien.
- Klimaatakkoord: vanuit het klimaatakkoord dienen Nederlandse gemeenten een warmteprogramma op te stellen waarin beschreven staat hoe we uiterlijk 2050 van het aardgas af zijn. De energietransitie hangt hiermee samen, waarbij we overgaan van fossiele brandstoffen naar duurzame en CO₂-neutrale energiebronnen.
- Landelijk zien we een onduidelijkheid op het gebied van milieuwetgeving/stikstof.
- Fluctuaties binnen energieprijzen.

Ambities

- Duurzaamheid en klimaatbestendigheid worden een onderdeel van alle gemeentelijke beleidsterreinen.
- Een energie- en klimaatneutrale gemeente in 2050.
- Hoeveelheid (rest)afvalstoffen verder naar beneden brengen en voldoen aan de *VANG-doelstellingen* (Van Afval Naar Grondstof).

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- We denken op een duurzame en klimaatbestendige manier en handelen daar naar in de ontwikkeling en uitvoering van plannen op alle beleidsterreinen
- Nieuw uitvoeringsprogramma duurzaamheid opstellen op basis van de *Duurzaamheidsvisie*.
- Uitvoering geven aan diverse projecten en activiteiten:
 - Warmtevisie wijkscans en uitvoering (2023-2030)
Op basis van wijkscans gaan we kijken welke wijken kansrijk zijn voor een snelle transitie naar aardgasvrij. Vervolgens stellen we samen met de inwoners een wijkuitvoeringsplan op en brengen dit gezamenlijk tot uitvoering.
 - Energiebesparing en verduurzaming
In deze bestuursperiode worden het gemeentelijk vastgoed en de gemeentelijke accommodaties zo energieneutraal mogelijk gemaakt volgens het *BENG* (bijna energieneutraal) of *ENG* (energie-neutraal) uitgangspunt. Met subsidies vanuit het Rijk stimuleren we energiebesparing en verduurzaming bij inwoners en bereiken we de kwetsbare huishoudens die het meest te lijden hebben onder de hoge energieprijzen.
 - Regionale Energie Strategie (RES) 2.0
Vormgeving *Regionale Energie Strategie (RES) 2.0* en richting geven aan de gekoppelde uitvoering.
 - Groene Agenda
Uitvoering geven aan de *Groene Agenda* voor de periode 2021-2025. Hierin wordt extra aandacht geschonken aan de thema's biodiversiteit, klimaatbestendigheid en duurzaamheid.
 - Duurzame mobiliteit
We zetten in op innovatieve toepassingen op het gebied van elektrisch vervoer en het ontwikkelen van mobiliteitshubs.
 - (Her)ontwikkeling afvalinzameling
Samen met Saver N.V. zetten we in op innovatieve manieren van recycling en afvalscheiding.

Stand van zaken per Jaarstukken 2025

Duurzaam en klimaatbestendig werken

In 2025 pasten wij duurzame en klimaatbestendige uitgangspunten toe bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid op verschillende terreinen. Door onder meer via vastgestelde beleidskaders en doorlopend overleg bij planvorming en uitvoering werd dit geborgd.

Uitvoeringsprogramma duurzaamheid

In 2025 stelden we, in samenhang met de nieuwe *Duurzaamheidsvisie*, uitvoeringsprogramma's op om de ambities voor energie, klimaat en duurzaamheid concreet te maken. Hiermee gaven we richting aan de verdere uitwerking en uitvoering van de duurzaamheidsopgave.

Warmtevisie: wijkscans en uitvoering

In 2025 startten we met voorbereidende werkzaamheden en onderzoeken voor het *Warmteprogramma* als opvolger van de *Warmtevisie*. Hierbij werkten we aan de beantwoording van de vragen waar, wanneer en op welke manier wijken stapsgewijs van het aardgas konden worden ontkoppeld. Tot 2030 richten we ons nadrukkelijk op het verlagen van de energievraag, met woningisolatie als belangrijkste maatregel.

Energiebesparing en verduurzaming

In 2025 bereidden we de uitvoering van het *Nationaal Isolatie Programma (NIP)* voor. We stelden de subsidieregeling vast, richtten de benodigde (IT-)processen in en publiceerden uitgebreide informatie op de gemeentelijke website. Daarnaast ontwikkelden we een communicatiestrategie en bereidden we een informatiebijeenkomst voor inwoners voor.

Verder werd in 2025 de lokale energiecoöperatie opgericht. Inwoners kunnen via deze coöperatie gebruikmaken van onafhankelijk advies van een energiecoach. Ook ondersteunden we inwoners bij kleine energiebesparende maatregelen in samenwerking met de hulp- en klussendienst (klusbus) van BWI Woensdrecht, met specifieke aandacht voor kwetsbare huishoudens.

Regionale Energie Strategie (RES) 2.0

In 2025 stelden we het *Regionaal Plan Energiesysteem West-Brabant: Energie in Balans* (de nieuwe naam voor de RES 2.0) vast. Dit plan geeft richting aan de verdere uitvoering van de energietransitie in regionaal verband.

Groene Agenda 2021-2025

In 2025 gaven we uitvoering aan de *Groene Agenda 2021-2025*. We besteedden daarbij nadrukkelijk aandacht aan biodiversiteit, klimaatbestendige en duurzame ruimtelijke inrichting, onder andere door inzet op vergroening en toekomstbestendige plant- en boomsoorten.

Duurzame mobiliteit

We stelden een nieuw mobiliteitsprogramma op waarin duurzame mobiliteit als uitgangspunt is opgenomen. Hiermee legden we de basis voor verdere inzet op innovatieve mobiliteitsoplossingen.

(Her)ontwikkeling afvalinzameling

Samen met Saver N.V. hebben we in 2025 stappen gezet richting innovatieve vormen van afvalscheiding en recycling. In dat kader ondersteunden we de *Zero Waste Week*. Het *Zero Waste Festival* vond plaats van 24 tot en met 30 maart 2025 en bood inwoners de mogelijkheid deel te nemen aan activiteiten en workshops rondom afvalvrij en verspillingsvrij leven.

Opgave Economie & Aviolanda

Inleiding

De gemeente Woensdrecht is gelegen op een gunstige geografische locatie tussen de havens van Antwerpen, Moerdijk en Rotterdam en is hierdoor een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijvigheid. Er is een aantal grote werkgevers, waaronder op het gebied van luchtvaartgebonden onderhoud. Midden- en kleinbedrijf vormt een onmisbare voorziening binnen onze kernen. Het is voor de leefbaarheid belangrijk om dit in stand te houden. Hierbij is een goede relatie tussen gemeente en ondernemers van belang.

Ontwikkelingen

- Druk op de arbeidsmarkt.

- Economische onzekerheid vanwege de energiecrisis.
- Toenemende inflatie.

Ambities

- We stimuleren hergebruik en verduurzaming van bestaande bedrijventerreinen.
- Stimuleren van samenwerking tussen ondernemers/bedrijven en gemeente.
- Voorzien in voldoende geschoold en gekwalificeerd personeel.

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- We versterken onze netwerken met ondernemers om samenwerking te versterken.
- Samen met onze ondernemers en inwoners stellen we een nieuwe economische visie op.
- Stimuleren verbinding overheid, onderwijs, ondernemers, om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt te matchen.
- We intensiveren de contacten met Vlaamse en Nederlandse netwerkorganisaties.
- We realiseren Driehoeven III voor bestaande en eigen ondernemers uit de gemeente.

Stand van zaken per Jaarstukken 2025

Versterken van netwerken met ondernemers

We onderhielden actief contact met ondernemers en ondernemersverenigingen. Collegeleden en de bedrijfscontactfunctionaris legden in dit kader bedrijfsbezoeken af en organiseerden samen met *HIVE* een ondernemersbijeenkomst. Daarnaast informeerden we ondernemers gericht over subsidiemogelijkheden en economische ontwikkelingen, onder meer via economische nieuwsbrieven.

Uitvoering Economische visie

In 2025 gaven we uitvoering aan de bestaande *Economische visie*. De inhoudelijke uitgangspunten hiervan maakten onderdeel uit van de uitvoeringsagenda voor economie, recreatie en toerisme en gaven richting aan de inzet op brede welvaart en een toekomstbestendig economisch klimaat.

Verbinding overheid, onderwijs en ondernemers

We stimuleerden actief de samenwerking tussen overheid, onderwijs en ondernemers om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar af te stemmen. Via ISD Brabantse Wal werden bedrijven, instellingen en werkzoekenden met elkaar verbonden. De gemeente organiseerde onder meer *Kijk binnen bij bedrijven-dagen* en nam deel aan human capitalinitiatieven binnen *HIVE* en de Regio West-Brabant.

Regionale en grensoverschrijdende samenwerking

In 2025 bleven we actief participeren in regionale en grensoverschrijdende netwerken. We namen deel aan het *Grens Informatie Punt (GIP)* en het *Schakelpunt Grensbelemmeringen Vlaanderen-Nederland* om grensoverschrijdende arbeid en economische samenwerking te stimuleren.

Aviolanda

In 2025 gaf Business Park Aviolanda uitvoering aan het *Ondernemingsplan 2024-2028*, dat door de Provincie Noord-Brabant en de gemeente Woensdrecht was vastgesteld. Dit plan richt zich op de verdere ontwikkeling van het *Maintenance, Repair, Overhaul & Upgrades-cluster (MRO&U)* en de versterking van het aerospace-ecosysteem. Binnen deze kaders startten in 2025 diverse projecten, waarvan de uitvoering volgens planning verliep. Aviolanda werkte daarbij samen met de Koninklijke Luchtmacht en de op het park gevestigde bedrijven binnen het *HIVE Aerospace Cluster*. Om deze

ontwikkeling mogelijk te maken, bereidde Aviolanda een herfinanciering voor. Deze herfinancieringsoperatie wordt in januari 2026 afgerond, waarbij de door de gemeente Woensdrecht verstrekte leningen volledig werden afgelost. Eind 2025 besloten we daarnaast tot versterking van het eigen vermogen van BPA B.V. De Provincie Noord-Brabant bevond zich eind 2025 in een vergevorderd besluitvormingstraject hierover. Het doel van de deelneming bleef het realiseren van maatschappelijk rendement. In 2024 stelde BPA B.V. een meetmodel vast en voerde zij een nulmeting uit. In 2025 volgde een tweede meting. De uitkomsten werden in 2026 met de aandeelhouders gedeeld. Op het gebied van human capital werd in 2025 verder uitvoering gegeven aan de *Human Capital Agenda 2.0*. Studentenhuisvesting vormde daarbij een belangrijk onderdeel. In augustus 2025 werd gebouw Boszicht (*The Cabin*) opgeleverd. De eerste kamers werden direct verhuurd aan studenten die hun opleiding volgden op Business Park Aviolanda. De bezetting was nog niet volledig, maar onderwijsinstelling Curio nam het verblijf actief mee in haar werving. De bereikbaarheid van Aviolanda met het openbaar vervoer werd in 2025 geborgd door de inwerkingtreding van de nieuwe OV-concessie. Daarnaast startten we met de voorbereiding van een onderzoek naar een snelfietsverbinding, waarvan de verdere uitwerking in 2026 plaats zal vinden.

Opgave Bouwen & wonen

Inleiding

De gemeente Woensdrecht zet zich ervoor in dat haar dorpen zich ook in de toekomst blijven ontwikkelen als kernen waarin het goed wonen is. Met het inzetten op nieuwbouw, wordt een passend antwoord gevonden op de groeiende vraag naar woningen. Het woningbouwprogramma stemmen we op de eerste plaats af op de vraag naar woningen van de eigen inwoners. We geven daarom prioriteit aan het realiseren van betaalbare woningen voor starters, jonge huishoudens en senioren die in Woensdrecht willen blijven wonen. Doorstromers moeten de mogelijkheid krijgen om door te stromen naar een passende woning. Daarnaast willen we ook een kwaliteitsslag maken en focussen we op het verduurzamen en levensloopbestendig maken van de bestaande woningvoorraad.

Door de hoge huizenprijzen en het minimale aanbod van passende woningen, verhuizen mensen minder snel waardoor ze te lang in hun eigen - niet altijd passende - woning blijven wonen. Dit belemmert de doorstroming.

De afgelopen jaren heeft Woensdrecht te weinig kunnen bouwen door stikstofproblemen. De vraag naar woningen binnen onze gemeente komt van meerdere doelgroepen, waaronder eigen inwoners (starters en doorstromers), instroom van buiten de gemeente, arbeidsmigranten en statushouders.

Vergrijzing en ontgroening vinden plaats, maar leiden niet tot bevolkingsafname. Er is een toename in het aantal huishoudens, maar het aantal inwoners per huishouden neemt af.

De wijziging van samenstelling en doelgroepen leidt niet alleen tot de behoefte aan meer woningen, maar ook aan andere woningtypen.

Ontwikkelingen

- Ouderen en inwoners die zorg nodig hebben, blijven door rijksbeleid langer thuis wonen: deze mensen wonen in veel gevallen in een woning die niet langer aansluit op hun woonbehoefte.
- Het vinden van een passende en betaalbare woning is voor veel mensen moeilijk; we voorzien een extra behoefte in het sociale huursegment.

- De komende jaren zal - als gevolg van het door het Rijk aangekondigde stikstofbeleid - het bouwen binnen onze gemeente speciale aandacht vragen.

Ambities

- Ondanks de stikstofproblematiek kijken we waar er mogelijkheden zijn voor woningbouw.
- Voldoende huisvesting en maatschappelijke ondersteuning in combinatie met de juiste zorg.
- We bouwen voor alle categorieën woningzoekenden, alle typen en woonvormen en richten ons in het bijzonder op jongeren (starters) en senioren en willen dat daar in totaliteit één op de drie nieuw te bouwen woningen voor deze doelgroepen beschikbaar komt.
- We streven ernaar om binnen de bestuursperiode tenminste 250 woningen te bouwen; onze ambitie is groter.

Wat doen we in deze bestuursperiode?

- Contacten met de provincie geven wij hoge prioriteit om onze woningbouwplanning te realiseren.
- De Omgevingswet geeft ons ruimte om vernieuwende woonvormen toe te passen, op voorwaarde dat deze niet met de *Omgevingsvisie* strijdig zijn.
- Met de woningbouwcorporaties geven we uitvoering aan de meerjarige prestatieafspraken waarin zowel afspraken gemaakt zijn over beschikbaarheid als over kwaliteit.
- Wij geven uitvoering aan de *Woondeal West-Brabant West* waarbinnen is afgesproken dat 30% van de nieuw te bouwen woningen bestaat uit sociale huurwoningen; 37% bestaat uit 'overig'-betaalbaar tot € 355.000 en 33% is vrij in te vullen.
- Naast het vergroten van de kwantiteit is er ook aandacht voor het verhogen van de kwaliteit van de woningvoorraad. Er zijn hoge ambities voor het energiezuinig (en daar waar mogelijk energieneutraal maken) van woningen volgens de uitgangspunten *BENG* (bijna energieneutraal) of *ENG* (energie-neutraal). Ook wordt ingezet op het levensloopbestendig maken van woningen, zowel bij de bestaande voorraad als bij nieuwbouw.
- Bij het realiseren van nieuwe woningen, zetten we bewezen technieken in om zoveel mogelijk klimaatbestendig en natuurinclusief te bouwen.
- We stellen een *Woonzorgvisie* op om de toekomstige vraag naar wonen en zorg van verschillende doelgroepen in beeld te brengen en hier beleidsmatig en qua uitvoering richting aan te geven. Voor wat het urgentievraagstuk voor woningzoekenden uit bijzondere doelgroepen betreft wordt een *Huisvestingsverordening* opgesteld.

Stand van zaken per Jaarstukken 2025

Intensief contact met de provincie

We gaven in 2025 hoge prioriteit aan het onderhouden van intensieve contacten met de Provincie Noord-Brabant om de woningbouwplanning te realiseren. Binnen de kaders van stikstofregulering werkten we samen met initiatiefnemers en ontwikkelaars aan haalbare alternatieven voor woningbouwprojecten. Daarbij maakten we inzichtelijk welke plannen over een sluitende stikstofberekening beschikten en welke aanvullende stappen nodig waren om ontwikkelingen te kunnen realiseren.

Ruimte voor vernieuwende woonvormen via de Omgevingswet

Sinds de invoering van de Omgevingswet paste de gemeente de nieuwe werkwijze actief toe. In 2025 voerde zij 34 intakegesprekken met initiatiefnemers om vernieuwende wooninitiatieven te verkennen. Zij maakte daarbij gebruik van de extra afwegingsruimte die de Omgevingswet biedt, mits deze initiatieven pasten binnen de *Omgevingsvisie*. Daarnaast stelde de gemeente een transitieplan vast voor de ontwikkeling van het *Omgevingsplan* en startte zij met de opbouw van de basisregeling.

Uitvoering prestatieafspraken met woningcorporaties

In 2025 werkten we samen met woningcorporaties aan de uitvoering van de meerjarige prestatieafspraken voor de periode 2024-2028. Deze afspraken richtten zich zowel op beschikbaarheid als kwaliteit van woningen. De voortgang werd tweemaal per jaar geëvalueerd en vertaald naar een jaarlijkse jaarschijf. In 2025 werden de meeste afgesproken acties afgerond.

Uitvoering van de Woondeal West-Brabant West

We gaven in 2025 uitvoering aan de *Woondeal West-Brabant West*, waarin is vastgelegd dat minimaal 30% van de nieuw te bouwen woningen uit sociale huur moet bestaan. Door stikstofbeperkingen konden corporaties in 2025 slechts acht sociale huurwoningen aan de voorraad toevoegen. Tegelijkertijd werd gestart met de voorbereiding van de bouw van circa negentig sociale huurwoningen. Per saldo nam de sociale huurvoorraad in 2025 af door herstructurering en verkoop, maar de voorbereidingen voor toekomstige uitbreiding zijn wel gereed.

Verbeteren van de kwaliteit van de woningvoorraad

Naast het vergroten van de woningvoorraad hebben we op kwaliteitsverbetering ingezet. We stimuleerden energiezuinig en - waar mogelijk - energieneutraal bouwen en bestaande woningen te verduurzamen. In dit kader verstrekten we vijftien startersleningen en vier stimuleringsleningen. Ook bereidden we de uitvoering van het *Nationaal Isolatie Programma (NIP)* voor, gericht op woningen met een laag energielabel.

Klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen

Bij nieuwe woningbouwontwikkelingen pasten we bewezen technieken toe om klimaatbestendig en natuurinclusief te bouwen. Stedenbouwkundige uitgangspunten voor de gehele gemeente zijn verankerd in de eerder opgestelde *Omgevingsvisie*. Deze uitgangspunten boden een kader voor duurzaam ruimtegebruik, vergroening en toekomstbestendige inrichting van woongebieden.

Woonzorgvisie en Volkshuisvestingsprogramma

In 2025 stelden we - samen met regionale partners - een Woonzorgvisie op waarin de toekomstige vraag naar wonen en zorg voor verschillende doelgroepen werd uitgewerkt. Daarnaast leverden we het ontwerp van het *Volkshuisvestingsprogramma* op en legden dit ter inzage. Na verwerking van de ontvangen zienswijze zijn stappen gezet in de richting van definitieve besluitvorming door de gemeenteraad in 2026. Voor urgente doelgroepen bereidden we het instrumentarium verder beleidsmatig voor.

Paragraaf 2 Lokale heffingen

Algemeen

Deze paragraaf gaat nader in op de lokale heffingen die gedurende het rapportagejaar zijn ontvangen.

De lokale heffingen zijn onder te verdelen in twee categorieën:

- belastingen zijn heffingen waar geen aanwijsbare tegenprestaties van de overheid tegenover staan; de lokale belastingen dragen bij aan de algemene middelen van de gemeente.
- rechten zijn heffingen voor het gebruik van bepaalde werken, diensten of inrichtingen van de overheid; tegenover de heffing staat een tegenprestatie van de overheid.

De belastingverordeningen voor 2025 zijn door de raad in de openbare raadsvergadering van november 2024 vastgesteld. Na de uitgangspunten van ons lokaal beleid, een tabel van de geraamde en gerealiseerde inkomsten in 2025 (A) en een overzicht van de tariefontwikkeling 2021-2025 (B) worden achtereenvolgens de volgende onderwerpen toegelicht:

1. Onroerendezaakbelastingen (ozb)
2. Afvalstoffenheffing
3. Rioolheffing
4. Lokale lastendruk
5. Vergelijkend overzicht woonlasten
6. Hondenbelasting
7. Forensenbelasting
8. Toeristenbelasting
9. Marktgelden
10. Lijkbezorgingsrechten
11. Leges
12. Kwijtscheldingsbeleid

Lokaal beleid

Het beleid ten aanzien van lokale heffingen is gebaseerd op de uitgangspunten van het coalitieakkoord 2022-2026 en het collegewerkprogramma 2022-2026 *Stabiel en daadkrachtig voor Woensdrecht*. We streven ernaar om de gemeentelijke heffingen en belastingen op hetzelfde niveau te houden en passen maximaal alleen een inflatiecorrectie toe.

De uitgangspunten met betrekking tot de financiën van de gemeente zijn:

- Om alle thema's te kunnen uitvoeren, heeft de gemeente behoefte aan voldoende financiële middelen. De financiële positie van de gemeente is gezond, het huishoudboekje is op orde. Van belang is dat dit zo blijft. De hoge inflatie plaatst ons voor grote uitdagingen. Dit leidt tot hogere uitgaven in de exploitatie, maar ook de ramingen voor investeringen worden daardoor ongewis. Dat laatste kan leiden tot het temporiseren van uitgaven. Mogelijk stelt ook een herverdeling van het gemeentefonds ons voor extra uitdagingen. We streven ernaar om de gemeentelijke heffingen en belastingen op hetzelfde niveau te houden en passen maximaal alleen een inflatiecorrectie toe.
- De inflatie raakt onze inwoners in hun portemonnee. De gemeente doet binnen haar wettelijke mogelijkheden wat ze kan.

- De hoeveelheid (rest)afvalstoffen moet verder naar beneden en uitgangspunt is het voldoen aan de *VANG-doelstellingen* (Van Afval Naar Grondstof). Samen met Saver N.V. zetten we in op innovatieve manieren van recycling en afvalscheiding. De milieustraat zal daar een spil in zijn. Het uitgangspunt blijft dat de gebruiker betaalt en de afvalstoffenheffing kostendekkend is.

A. Geraamde en gerealiseerde inkomsten

In 2025 zijn de volgende inkomsten met betrekking tot de lokale heffingen geraamd en gerealiseerd:

Bedragen kolom 2 t/m 7 x € 1.000

Inkomsten lokale heffingen per belastingsoort									
Titel	Jaarstukken 2024	Begroting 2025				Jaarstukken 2025	% Realisatie	Aandeel in % van totaal 2025	Bedrag 2025 (per inwoner)
		Primitieve begroting 2025	Heffingsmaatregel	Wijzigingen	Totaal begroot 2025				
1	2	3	4	5	6 (3 t/m 5)	7	8	9	10
Onroerende zaakbelastingen	€ 5.839	€ 5.887	€ 174	€ 201	€ 6.262	€ 6.210	99%	50%	€ 280
Afvalstoffenheffing	€ 2.974	€ 2.884	€ -	€ 116	€ 3.000	€ 3.029	101%	24%	€ 136
Rioolheffing	€ 2.259	€ 2.257	€ 99	€ -	€ 2.356	€ 2.370	101%	19%	€ 107
Hondenbelasting	€ 117	€ 122	€ -	€ -4	€ 118	€ 120	102%	1%	€ 5
Forensenbelasting	€ 50	€ 54	€ 2	€ -11	€ 45	€ 56	124%	0%	€ 3
Toeristenbelasting	€ 730	€ 641	€ -	€ -	€ 641	€ 603	94%	5%	€ 27
Totaal:	€ 11.969	€ 11.845	€ 275	€ 302	€ 12.422	€ 12.388	100%	100%	€ 558

(1) Inwonertal gemeente Woensdrecht per 1-1-2025, definitief cijfer vastgesteld door het CBS: 22.194.

B. Tariefontwikkeling 2021-2025

De belastingverordeningen voor 2025 zijn door de raad in de openbare raadsvergadering van november 2024 vastgesteld. De vastgestelde tarieven voor 2021-2025 zijn opgenomen in het volgend overzicht.

Tarieven per belastingsoort	2021	2022	2023	2024	2025
Onroerende zaakbelastingen					
Woningen: eigenaren	0,1134%	0,1081%	0,1058%	0,1075%	0,1040%
Niet-woningen: eigenaren	0,1844%	0,1862%	0,1821%	0,1887%	0,1887%
Niet-woningen: gebruikers	0,1546%	0,1561%	0,1527%	0,1582%	0,1582%
Afvalstoffenheffing					
Vast deel	175,00	178,50	197,25	212,25	212,25
Afvalcontainer (per lediging):					
- 240 liter restafvalcontainer					
1 - 13 ledigingen	8,00	8,16	9,02	9,71	9,71
14 - 20 ledigingen	10,00	10,20	11,27	12,13	12,13
21 - 26 ledigingen	12,00	12,24	13,53	14,56	14,56
- 140 liter restafvalcontainer					
1 - 13 ledigingen	4,70	4,79	5,29	5,69	5,69
14 - 20 ledigingen	5,85	5,97	6,60	7,10	7,10
21 - 26 ledigingen	7,00	7,14	7,89	8,49	8,49
- 240 liter gft-afvalcontainer	-	-	-	-	-
- 140 liter gft-afvalcontainer	-	-	-	-	-

Tarieven per belastingsoort			2021	2022	2023	2024	2025
- Ondergrondse restafvalcontainer (per inworp)			1,00	1,02	1,13	1,22	1,22
Rioolheffing	Art.nr.	Systematiek	Bedragen in €				
Vastrecht	1.1.1	woning met één persoon	152,50	152,50	157,40	165,35	173,60
		woning met meerdere personen	203,50	203,50	210,00	220,50	231,50
	1.1.2	niet-woning	203,50	203,50	210,00	220,50	231,50
Gedifferentieerde tarieven niet-woningen	2.1.1	vastrecht + variabel tarief voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 501 m3 tot en met 1.000 m3, per m3	0,92	0,92	0,95	1,00	1,05
	2.1.2	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 1.001 tot en met 10.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 berekende bedrag	0,52	0,52	0,54	0,57	0,60
	2.1.3	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 10.001 tot en met 20.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 en 2.1.2 berekende bedrag	0,24	0,24	0,25	0,26	0,27
	2.1.4	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 20.001 tot en met 30.000 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 tot en met 2.1.3 berekende bedrag	0,23	0,23	0,24	0,25	0,26
	2.1.5	voor de hoeveelheid afgevoerd water vanaf 30.001 m3, per m3 verhoogd met het op basis van 2.1.1 tot en met 2.1.4 berekende bedrag	0,22	0,22	0,23	0,24	0,25
Hondenbelasting							
1e hond			37,50	37,50	37,50	37,50	37,50
2e en volgende hond			65,00	65,00	65,00	65,00	65,00
Kennel			155,00	155,00	155,00	155,00	155,00
Forensenbelasting							
Tarief			0,3413%	0,3251%	0,3179%	0,3231%	0,3125%
Toeristenbelasting							
Per overnachting, per persoon			1,50	1,50	1,50	1,50	1,50
Marktgeden							
Weekmarkt Hoogerheide			4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Weekmarkt Putte			4,50	4,50	4,50	4,50	4,50
Jaarmarkt Putte			105,00	105,00	105,00	105,00	105,00

1. Onroerende zaakbelastingen (ozb)

De onroerendezaakbelastingen (ozb) worden berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak: de WOZ-waarde. De peildatum van de WOZ-waarde is 1 januari van het jaar voorafgaand aan het jaar waarop de aanslag betrekking heeft. De WOZ-waarde per 1 januari 2024 is leidend voor de belastingaanslag van 2025.

De tarieven van 2025 zijn ten opzichte van 2024 verhoogd met het inflatiepercentage van 3,24 procent.

Het aantal ingediende WOZ-bezwaren is in 2025 licht gestegen ten opzichte van 2024. Deze stijging hangt samen met het ingezette beleid om burgers te stimuleren zelf bezwaar in te dienen, waardoor de proceskostenvergoedingen worden beperkt. Dit komt tot uitdrukking in een daling van het aandeel bezwaren ingediend door no-cure-no-pay-organisaties (NCNP).

2. Afvalstoffenheffing

De gemeente Woensdrecht heeft de wettelijke plicht om huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen binnen haar grondgebied. De kosten voor inzameling en verwerking worden gedekt via de afvalstoffenheffing. Dit is een gesloten en kostendekkend systeem, waarbij de lasten volledig worden gedragen door de baten.

De gemeente hanteert het principe 'de gebruiker betaalt'. Via een systeem van variabele en progressieve tarieven (diftar). Hoe meer restafval iemand aanbiedt, hoe hoger de kosten. Hiermee wordt afvalscheiding gestimuleerd en wordt bijgedragen aan het beperken van de hoeveelheid restafval.

De gemeente Woensdrecht werkt aan het verhogen van het recycling percentage en het verminderen van de hoeveelheid restafval. Dit past binnen de transitie naar een circulaire economie, waarin grondstoffen zo lang mogelijk worden hergebruikt en restafval wordt beperkt. Deze ontwikkeling is niet allen van belang vanuit duurzaamheidsperspectief, maar ook financieel relevant, aangezien schaarser wordende grondstoffen en de stijgende verwerkingskosten invloed hebben op de lasten binnen de afvalstoffenheffing.

Landelijke doelen en de VANG-doelstellingen

Het rijksbrede programma *Circulaire Economie* richt zich op een volledig circulaire economie voor 2050. Onderdeel hiervan is het programma *Van Afval Naar Grondstoffen (VANG)*. Waar eerder werd gestuurd op het terugdringen van restafval (100 kg per inwoner in 2020 en 30 kg per inwoner in 2025), zijn de doelen op basis van Europese richtlijnen herijkt. De huidige doelstelling is om in 2030 minimaal 60% van het huishoudelijk restafval te recyclen (bron: www.vang-hha.nl). Hoewel de focus verschuift naar hogere recyclingpercentages en circulair grondstoffenbeheer, blijft het verminderen van restafval een belangrijk uitgangspunt.

In lijn met de landelijke ontwikkelingen heeft de gemeente Woensdrecht in 2025 haar Duurzaamheidsvisie geactualiseerd en doelen bijgesteld:

- maximaal 93 kg restafval per inwoner in 2030;
 - volledig circulair in 2050, zonder gebruik van primaire grondstoffen.
- (bron: Duurzaamheidsvisie gemeente Woensdrecht 2025)

In 2025 bedraagt de hoeveelheid (huishoudelijk) restafval 130 kg (bron: Saver N.V.).

Uitvoeringen en maatregelen

Sinds 2020 zijn de volgende maatregelen van kracht:

- variabele en progressieve tarieven voor restafval;
- verhoging van het tarief voor de extra tikken op de milieustraat; en
- inzameling van restafval aan huis eenmaal in de twee weken.

Tarieven

Vanuit het principe “de gebruiker betaalt” is er met ingang van het jaar 2020 een progressief tariefstelsel ingevoerd. Vanaf 2025 geldt er een tarief voor een extra GFTE-container. Omdat de verwachte baten en lasten van de inzameling en verwerking van het afval in 2025 nagenoeg niet afwijken van 2024 zijn de tarieven voor 2025 niet verhoogd. De tarieven van de afvalstoffenheffing zijn opgenomen in het overzicht van de tariefontwikkeling 2021-2025 (B) in deze paragraaf. Het percentage kostendekkendheid voor 2025 bedraagt 111,2% (2024: 107,6%).

Voorziening 'egaliserie afvalinzameling en -verwerking'

Woensdrecht heeft een voorziening 'egaliserie afvalinzameling en -verwerking' tot haar beschikking voor het afdekken van risico's en financiële resultaten van afval. Het saldo van de voorziening was eind jaar 2019 gedaald naar nul. Het positief financieel resultaat op 'afval' van de jaren 2020 tot en met 2025 is aan de voorziening toegevoegd. Het saldo van de voorziening per 31-12-2025 bedraagt (afgerond) € 879.000.

Met ingang van de Programmabegroting 2017 is een overzicht van de kostendekkendheid, ingericht naar taakvelden, opgenomen. Hierna volgt het overzicht voor het jaar 2025.

Kostendekkendheid afvalinzameling en -verwerking

Taakveld/omschrijving	Specificatie	Begroting 2025	%	Realisatie 2025	%
Lasten					
7.3 Afval	1. Afvalinzameling	€ -1.183.500		€ -1.175.202	
	2. Afvalverwerking	€ -556.575		€ -535.801	
	3. Milieustraat	€ -875.000		€ -846.531	
	4. Overig	€ -201.205		€ -193.590	
2.1 Verkeer en vervoer	5. Straatreiniging	€ -31.112		€ -41.731	
6.3 Inkomensregelingen	6. Kwijtschelding afvalstoffenheffing	€ -85.000		€ -86.606	
Baten (exclusief opbrengsten afvalstoffenheffing)					
7.3 Afval	2. Afvalverwerking	€ 350.000		€ 430.970	
	3. Milieustraat	€ 9.595		€ 9.345	
	7. Dividenduitkering Saver NV	€ 96.577		€ 96.577	
BTW		€ -357.691		€ -349.832	
Overhead				€ -30.673	
Totaal (lasten minus baten)		€ -2.833.911		€ -2.723.074	
Opbrengsten afvalstoffenheffing (opgenomen in taakveld 7.3 Afval)		€ 3.000.000		€ 3.028.963	
Saldo en kostendekkendheid		€ 166.089	106%	€ 305.889	111%
Toevoeging aan de voorziening 'afvalinzameling & -verwerking'		€ -158.077		€ -305.889	
Saldo afvalinzameling & -verwerking na toevoeging aan de voorziening		€ 8.012		€ -	

Toelichting op de tabel 'kostendekkendheid afvalinzameling en -verwerking'

Het taakveld '7.3 Afval' is het centrale taakveld. Naast de baten en lasten uit het taakveld '7.3 Afval' wordt van het taakveld '2.1 Verkeer en vervoer' een bedrag van (afgerond) € 42.000 in de heffing betrokken. Dit betreft 25% van de gerealiseerde lasten van straatreiniging inclusief het veegvuil. Van het taakveld '6.3 Inkomensregelingen' wordt een bedrag van (afgerond) € 87.000 voor het deel van de kwijtschelding van de afvalstoffenheffing in de heffing betrokken.

Financieel resultaat afvalinzameling en -verwerking

Het voordelig resultaat op 'afval' bedraagt in 2025 (afgerond) € 306.000. Het voordelig resultaat is toegevoegd aan de voorziening 'egalisatie afvalinzameling en verwerking'. De kostendekkendheid bedraagt 111,2% (2024: 107,6%). In de (gewijzigde) begroting is rekening gehouden met een voordelig resultaat van (afgerond) € 166.000 en een toevoeging aan de voorziening 'egalisatie afvalinzameling en -verwerking' van € 158.000.

Ondanks dat er bij de milieustraat 232 ton meer afval is aangeboden dan verwacht, is voornamelijk als gevolg van lagere verwerkingskosten een financieel voordeel gerealiseerd van (afgerond) € 28.000. De opbrengsten van de afvalstoffenheffing zijn (afgerond) € 29.000 hoger als gevolg van een hogere opbrengst van het vast deel van de afvalstoffenheffing en meer aanbiedingen van restafvalcontainers. Aan GFTE-afval, oud papier en karton en glas is 256 ton, respectievelijk 84 ton en 66 ton minder aangeboden. Aan restafval is 83 ton meer ingezameld.

3. Rioolheffing

Onder de naam 'rioolheffing' wordt geheven: een belasting ter bestrijding van de kosten die voor de gemeenten verbonden zijn aan:

- de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater, evenals de zuivering van huishoudelijk afvalwater;
- de inzameling van afvloeiend hemelwater en de verwerking van het ingezamelde en afvloeiende hemelwater, evenals het treffen van maatregelen teneinde structureel nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

Het college van burgemeester en wethouders kan ter invulling van de taak, op het gebied van het beheer van watersystemen en waterketenbeheer, een gemeentelijk rioleringsprogramma vaststellen (art. 3.14 Omgevingswet). In het *Gemeentelijk Waterprogramma (GWP)* wordt aangegeven op welke manier de gemeente de gemeentelijke watertaken wil verbeteren, uitbreiden, onderhouden en beheren en welke middelen noodzakelijk zijn om de gestelde doelen te bereiken. Het huidige GWP is vastgesteld door de gemeenteraad in november 2023 en heeft een looptijd van 4 jaar (2024-2027).

Met ingang van het belastingjaar 2010 wordt een rioolheffing geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel wordt afgevoerd. De rioolheffing kent twee grondslagen:

- een vast tarief per perceel;
- een bedrag op basis van het aantal kubieke meters water dat vanuit het perceel direct of indirect op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

De tarieven voor 2025 zijn opgenomen in het overzicht van de tariefontwikkeling 2021-2025 (B) in deze paragraaf. De tarieven voor 2025 zijn ten opzichte van de tarieven 2024 gemiddeld met 5% verhoogd. De stijging van de tarieven is gebaseerd op het GWP 2024-2027. Voor het variabele tarief worden er staffels (grootteklassen) onderscheiden.

Met ingang van de programmabegroting 2017 is een overzicht van de kostendekkendheid, ingericht naar taakvelden, opgenomen. Onderstaand het overzicht voor het jaar 2025.

Kostendekkendheid riolering					
Taakveld/omschrijving	Specificatie	Begroting 2025	%	Realisatie 2025	%
Lasten					
7.2 Riolering	1. Exploitatie en beheer riolering	€ -877.973		€ -972.068	
	2. Heffing en invordering rioolheffing	€ -42.363		€ -41.267	
	3. Sparen (dotatie voorzien. Vervang.invest.)	€ -990.132		€ -990.132	
2.1 Verkeer en vervoer	4. Aandeel kosten straatreiniging	€ -93.338		€ -125.194	
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	5. kosten onderhoud watergangen	€ -97.500		€ -100.069	
6.3 Inkomensregelingen	6. Kwijtschelding rioolheffing	€ -70.000		€ -63.619	
Overhead				€ -269.915	
BTW		€ -148.599		€ -171.301	
Baten (exclusief opbrengsten rioolheffing)					
7.2 Riolering	N.v.t.	-		-	
Totaal (lasten minus baten)		€ -2.319.905	100,0%	€ -2.733.566	100,0%
Opbrengsten rioolheffing (opgenomen in taakveld 7.2 Riolering)		€ 2.356.000		€ 2.369.961	
Saldo en kostendekkendheid		€ 36.095	101,6%	€ -363.605	86,7%

Toelichting op de tabel 'kostendekkendheid riolering'

In de tabel zijn de lasten en baten opgenomen, die voor het bepalen van de tarieven van de riolheffing van toepassing zijn. Naast de baten en lasten uit het taakveld '7.2 Riolering' wordt van het taakveld '2.1 Verkeer en vervoer' een bedrag van (afgerond) € 125.000 in de heffing betrokken. Dit betreft 75% van de gerealiseerde lasten van straatreiniging inclusief het veegvuil. Het vegen van de goten beperkt het instromen van vuil in de straatkolken en voorkomt vervuiling van het rioolstelsel.

Van het taakveld '5.7 Openbaar groen & (openlucht)recreatie' wordt een bedrag van (afgerond) € 100.000 in de heffing betrokken. Dit betreft de gerealiseerde lasten van het onderhoud van de gemeentelijke watergangen (sloten) inclusief het afvoeren van het slootvuil. Het toerekenen van het onderhoud watergangen aan rioolbeheer is reëel vanuit de relatie met de zorgplicht hemelwater. Het functioneren van het hemelwaterriool is gekoppeld aan het functioneren van de watergangen die dienen voor de afvoer van regenwater.

Van het taakveld '6.3 Inkomensregelingen' wordt een bedrag van (afgerond) € 64.000 voor het deel van de kwijschelding van de riolheffing in de heffing betrokken. In de lasten van het taakveld '7.2 Riolering' is een toevoeging aan de voorziening 'vervangingsinvestering riolering' opgenomen van (afgerond) € 990.000. De toevoeging aan de voorziening is gebaseerd op het *GWP Woensdrecht 2024-2027*.

In afstemming met de accountant is met ingang van boekjaar 2023 de voorziening 'rioolbeheer' gewijzigd naar een voorziening 'vervangingsinvesteringen riolering' (conform artikel 44, lid 1d van het BBV). Tevens is een nieuwe voorziening 'riolering' gevormd (conform artikel 44, lid 2 van het BBV). Het gerealiseerde financiële resultaat op 'riolering' wordt - op basis van de BBV-regelgeving - op een andere (extracomptabele) wijze berekend dan gebruikelijk. Het kostendekkingspercentage van riolering is 87%.

4. Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de lastenontwikkeling van een gezin (meerpersoonshuishouden). De woonlasten bestaan uit drie onderdelen: onroerende zaakbelasting, afvalstoffen- en riolheffing. Voor de onroerende zaakbelasting is uitgegaan van een gezin met in eigendom een woning met een getaxeerde waarde voor het jaar 2025 van € 406.000. De waarde van € 406.000 is gebaseerd op de definitieve gemiddelde woningwaarde van 2025 van de gemeente Woensdrecht (bron: CBS Statline 04-2026). Voor de afvalstoffenheffing is voor het jaar 2025 uitgegaan van gemiddeld 13 ledigingen van een 240 liter restafvalcontainer.

Lokale lastendruk	2021 (t)	2022	2023	2024	2025*	% Stijging t.o.v. (t)
Lastenontwikkeling gezin	832,91	839,41	912,80	968,56	992,22	19,13%

* Berekend als volgt: OZB € 406.000 x 0,1040% + riool € 231,50 + afval vast € 212,25 + afval variabel 13 x € 9,71

De in de tabel gehanteerde WOZ-waarden zijn gebaseerd op de door het CBS gepubliceerde cijfers 'gemiddelde WOZ-waarde van woningen'.

5. Vergelijkend overzicht woonlasten

Om inzicht te hebben in de hoogte van de woonlasten in Woensdrecht zijn in onderstaande tabel de woonlasten van een aantal (buur)gemeenten opgenomen.

Ter informatie zijn ook de “laagste” en de “hoogste” waarden opgenomen. De cijfers zijn ontleend aan “de Atlas van de lokale lasten 2025” van het COELO. Het begrip ‘bruto gemeentelijke woonlasten’ is samengesteld uit de ozb voor een woning met een voor die gemeente gemiddelde waarde, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing.

Bedragen in €

Vergelijkend overzicht woonlasten			
Gemeente	Bruto woonlasten eph 2025	Bruto woonlasten mph 2025	Landelijk rangtelnummer
Ameland	596	680	1
Etten-Leur	779	804	7
Tholen	754	848	17
Rucphen	838	918	53
Woensdrecht	856	960	85
Reimerswaal	787	962	90
Gemiddelde Noord-Brabant	889	973	
Halderberge	864	997	129
Steenbergen	868	999	131
Roosendaal	978	1.014	156
Moerdijk	840	1.016	157
Gemiddelde Nederland	964	1.053	
Bergen op Zoom	1.006	1.057	197
Zundert	1.088	1.246	312
Bloemendaal	1.860	2.117	346

eph = éénpersoonshuishouden

mph = méérpersoonshuishouden met eigen woning

Hieruit blijkt dat Woensdrecht ten opzichte van 2024 in de stand van het landelijk rangnummer is gedaald. Stond Woensdrecht in 2024 op nummer 103 (bruto woonlasten meerpersoonshuishouden € 933), nu staat Woensdrecht op nummer 85 (bruto woonlasten meerpersoonshuishouden € 960). Woensdrecht bevindt zich daarmee onder het gemiddelde van de Provincie Noord-Brabant en Nederland.

6. Hondenbelasting

In 2017 zijn de tarieven van de hondenbelasting met 10 procent verlaagd. In 2018 tot en met 2020 zijn de tarieven en opbrengsten van de hondenbelasting in drie stappen verlaagd en teruggebracht tot een kostendekkend niveau in 2020; dit uitgaande van het huidige voorzieningenniveau. De tarieven van 2025 zijn ten opzichte van 2020 niet veranderd. Echter, door de gestegen kosten is het tarief niet kostendekkend.

Op 26 juni 2025 heeft de gemeenteraad het besluit genomen om de hondenbelasting per 1 januari 2026 af te schaffen.

7. Forensenbelasting

De forensenbelasting wordt opgelegd aan natuurlijke personen die geen hoofdverblijf in de gemeente hebben en die meer dan 90 dagen een tweede (gemeubileerde) woning beschikbaar houden voor zichzelf of hun gezin. Bij de tariefbepaling wordt rekening gehouden met een correctie voor de waardemutatie van de onroerende zaken. Het tarief van 2025 is verhoogd met een inflatiepercentage van 3,24 procent.

8. Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is een directe belasting die geheven wordt voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen vergoeding - in welke vorm dan ook - door personen die niet als ingezetene met een adres in de basisadministratie personen van de gemeente zijn opgenomen. De belastingplichtige is degene die gelegenheid biedt tot verblijf in hem ter beschikking staande ruimten dan wel op hem ter beschikking staande terreinen. De belasting wordt geheven naar het aantal overnachtingen.

De gerealiseerde opbrengst toeristenbelasting (€ 603.051) blijft achter op de geraamde opbrengst (€ 641.000). Dit verschil wordt met name veroorzaakt door het feit dat de definitieve aanslagen nog niet zijn opgelegd.

De Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB) verstrekt geen prognose voor de opbrengst toeristenbelasting 2025, aangezien deze niet betrouwbaar te ramen is. De aangiften voor de toeristenbelasting 2025 zijn verzonden; de definitieve oplegging van de aanslagen toeristenbelasting 2025 vindt plaats in juli 2026.

Hierdoor bestaat er op het moment van opstellen van de jaarrekening nog onzekerheid over de uiteindelijke opbrengst, wat het verschil tussen de geraamde en de tot op heden gerealiseerde baten verklaart.

Op 28 mei 2025 heeft de gemeenteraad de *Verordening verblijfsbelasting gemeente Woensdrecht 2026* vastgesteld. De ingangsdatum van de heffing is bepaald op 1 januari 2026. De *Verordening toeristenbelasting gemeente Woensdrecht 2025* is op die datum ingetrokken.

Opbrengsten toeristenbelasting	Realisatie 2025
Opgelegde toeristenbelasting 2025	€ 500.424
Nog op te leggen toeristenbelasting 2025	€ -
	€ 500.424
Opbrengsten toeristenbelasting voorgaande jaren	€ 102.627
Totale opbrengst toeristenbelasting 2025	€ 603.051

Tarief

Het tarief van 2025 bedraagt € 1,50 per persoon per nacht en is ten opzichte van 2024 niet veranderd.

9. Marktgelden

De tarieven voor de marktgelden zijn voor het laatst verhoogd in 2004. Gezien de al langere tijd ongunstige economische omstandigheden voor markten is sindsdien afgezien van een tariefsverhoging. De tarieven voor 2025 zijn ten opzichte van 2024 ongewijzigd gebleven.

In onderstaande tabel zijn de baten en lasten van de markten in 2025 opgenomen, evenals de mate van kostendekkendheid. De lasten zijn weergegeven inclusief compensabele btw.

Kostendekkendheid marktgelden	Begroting 2025	Realisatie 2025
Weekmarkt Putte	€ 3.032	€ 1.645
Jaarmarkt Putte	€ 16.869	€ 16.065
Weekmarkt Hoogerheide	€ 2.099	€ 2.267
Totaal baten	€ 22.000	€ 19.977

Kostendekkendheid marktgelden	Begroting 2025	Realisatie 2025
Totaal lasten	€ -58.069	€ -56.376
Kostendekkingspercentage	37,9%	35,3%

In de programmabegroting is uitgegaan van een kostendekkingspercentage van 37,9 procent. Het gerealiseerde kostendekkingspercentage bedraagt 35,3 procent. De lagere realisatie is het gevolg van een combinatie van hogere lasten en lagere baten dan oorspronkelijk geraamd.

10. Lijkbezorgingsrechten

De tarieven van de lijkbezorgingsrechten zijn in 2025 verhoogd met het inflatiepercentage van 3,24 procent. In onderstaande tabel zijn de baten en lasten en de mate van kostendekkendheid van de lijkbezorging van 2025 opgenomen. De lasten zijn weergegeven inclusief compensabele btw.

Kostendekkendheid lijkbezorging	Begroting 2025	Realisatie 2025
Baten (diverse tarieven)	€ 88.838	€ 56.130
Lasten: begraafplaatsen / lijkbezorging	€ -109.302	€ -128.647
Kostendekkingspercentage	81,3%	43,6%

Het kostendekkingspercentage bedraagt 43,6 procent. Dit tegenover het kostendekkingspercentage van 81,3 procent dat in de programmabegroting van 2025 was opgenomen. Het lagere kostendekkingspercentage wordt enerzijds verklaard door lagere baten. Anderzijds is bij een nadere inventarisatie gebleken dat in 2025 meer graven geruimd moesten worden dan oorspronkelijk was voorzien. Hierdoor zijn de kosten hoger dan geraamd. Beide ontwikkelingen werden in de loop van het jaar zichtbaar en hierop is de programmabegroting tussentijds aangepast.

11. Leges

Naast belastingen heft de gemeente rechten (leges) voor individuele dienstverlening aan haar inwoners. De tarieven van de rechten dienen zodanig vastgesteld te worden dat de opbrengsten de kosten van het verlenen van de dienst niet overschrijden. De opbrengst van deze zogeheten gebonden heffingen dient alleen ter compensatie van de kosten die de gemeente voor de betreffende dienstverlening maakt. Ook dient er rekening gehouden te worden met van rijkswege gestelde maximumtarieven, zoals bijvoorbeeld voor reisdocumenten en rijbewijzen. Het voorziene kostendekkingspercentage bij de leges is wettelijk gelimiteerd op 100%.

De legesverordening is naar aard van de dienstverlening ingedeeld in drie hoofdstukken:

- Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening;
- Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet;
- Hoofdstuk 3 Dienstverlening waarop de dienstenrichtlijn van toepassing is.

Het komt voor dat bepaalde onderdelen van de legesverordening een hogere opbrengst realiseren dan de daaraan toegerekende kosten, terwijl bij een ander onderdeel geen 100%-kostenverhaal mogelijk blijkt te zijn. Binnen hoofdstuk 1 en 2 is kruissubsidiëring toegestaan, zodat een eventueel dekkingstekort van de ene paragraaf gecompenseerd kan worden door een hoger dekkingspercentage van een andere paragraaf in deze hoofdstukken. Bij hoofdstuk 3 is alleen binnen het hoofdstuk kruissubsidiëring per paragraaf toegestaan. Het streven is een volledige kostendekking te realiseren en voor zover nodig daartoe kruissubsidiëring toe te passen.

Hierna is een overzicht opgenomen van de gerealiseerde baten en lasten voor 2025 met bijbehorende percentages van de kostendekking per paragraaf. De verhaalbare kosten bestaan uit arbeidskosten, overhead (opslag 66%) en directe kosten. Niet vermelde paragrafen zijn 'gereserveerde' paragrafen.

Uit de gehelde verordening is een kostendekkendheid gerealiseerd van 106%, terwijl bij de begroting werd uitgegaan van 93%. Dit betekent dat de gerealiseerde opbrengsten de geraamde kosten hebben overschreden. De afwijking wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere legesopbrengsten uit één omvangrijk project.

Met betrekking tot de genoemde hoofdstukken wordt het volgende toegelicht:

- **Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening**
Er is sprake van zowel hogere baten als hogere lasten ten opzichte van de begroting. Het aantal afgegeven reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaarten ligt hoger dan geraamd, wat heeft geleid tot zowel hogere opbrengsten als hogere kosten. Daarentegen is het aantal verstrekte rijbewijzen lager uitgevallen dan geraamd, wat resulteert in zowel lagere opbrengsten als lagere kosten. De kosten voor rijbewijzen vallen daarnaast lager uit doordat de gemeente van het Rijk een tegemoetkoming heeft ontvangen voor de verwerking van digitale aanvragen. Met deze tegemoetkoming was in de begroting geen rekening gehouden.
- **Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet**
Er is sprake van zowel lagere baten als lasten ten opzichte van de begroting. Als gevolg van de strenge stikstofregels zijn minder vergunningen voor bouwactiviteiten afgegeven. De totale kostendekkendheid binnen dit hoofdstuk bedraagt 162% en ligt daarmee hoger dan geraamd. Dit wordt veroorzaakt door één groot project. Aan grote projecten zijn over het algemeen relatief lage (uitvoerings)kosten verbonden. Indien de legesopbrengsten van dit project buiten beschouwing worden gelaten, bedraagt de kostendekkendheid voor dit hoofdstuk 108%.
- **Hoofdstuk 3 Dienstverlening waarop de dienstenrichtlijn van toepassing is**
Hier is sprake van zowel lagere baten als lasten ten opzichte van de begroting. Er zijn minder ontheffingen horecavergunningen aangevraagd.

In volgend overzicht zijn de baten en de lasten en de mate van kostendekkendheid van de leges 2025 opgenomen.

Noot: alleen de opbrengsten waar legesverordening 2025 van toepassing was, zijn hier meegenomen. Leges zijn verschuldigd op het moment dat een aanvraag in behandeling wordt genomen. Het kan dus zo zijn dat een aanvraag in het jaar 2024 in behandeling is genomen en in het jaar 2025 bij afhandeling wordt gefactureerd. De legesverordening 2024 is hier van toepassing en de opbrengsten zijn dan ook niet in onderstaande tabel opgenomen.

Baten en lasten van leges						
Onderwerp legesverordening	Primitieve begroting 2025			Realisatie 2025		
	Baten	Lasten	Dekkings %	Baten	Lasten	Dekkings %
Hoofdstuk 1 Algemene dienstverlening						
Paragraaf 1.1 Burgerlijke stand	€ 32.154	€ 32.780	98%	€ 41.038	€ 37.588	109%
Paragraaf 1.2 Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	€ 244.804	€ 302.856	81%	€ 304.090	€ 357.793	85%
Paragraaf 1.3 Rijbewijzen	€ 105.968	€ 156.785	68%	€ 79.226	€ 99.652	80%

Paragraaf 1.4 Verstrekkingen ihkv de basisregistratie persoonsgegevens	€ 8.402	€ 12.224	69%	€ 12.571	€ 16.928	74%
Paragraaf 1.6 Vastgoed informatie	€ 55	€ 55	100%	€ -	€ -	-
Paragraaf 1.7 Overige publiekszaken	€ 5.390	€ 11.018	49%	€ 6.091	€ 12.174	50%
Paragraaf 1.8 Gemeente archief	€ 475	€ 903	53%	€ 1.496	€ 2.655	56%
Paragraaf 1.9 Bijzondere wetten	€ 50.713	€ 75.215	67%	€ 61.130	€ 74.164	82%
Paragraaf 1.10 Diversen	€ 1.686	€ 2.162	78%	€ 132	€ 421	31%
Totaal hoofdstuk 1	€ 449.647	€ 593.998	76%	€ 505.774	€ 601.375	84%

Hoofdstuk 2 Dienstverlening en besluiten in het kader van de omgevingswet						
Paragraaf 2.2 Voorfase	€ 42.313	€ 42.679	99%	€ 25.847	€ 33.751	77%
Paragraaf 2.3 tm 2.13 Bouwactiviteiten en samenhangende activiteiten	€ 765.925	€ 698.801	110%	€ 406.807	€ 233.240	174%
Totaal hoofdstuk 2	€ 808.238	€ 741.480	109%	€ 432.654	€ 266.991	162%

Hoofdstuk 3 Dienstverlening waarop de dienstenrichtlijn van toepassing is						
Paragraaf 3.1 Horeca	€ 11.778	€ 17.071	69%	€ 4.582	€ 6.322	72%
Paragraaf 3.2 Seksbedrijven	€ -	€ -	-	€ -	€ -	-
Paragraaf 3.3 Winkeltijdenwet	€ -	€ -	-	€ -	€ -	-
Paragraaf 3.4 Organiseren evenement of markt	€ 1.068	€ 13.007	8%	€ 890	€ 10.115	9%
Paragraaf 3.5 Standplaatsen	€ 2.262	€ 3.252	70%	€ 2.978	€ 4.552	65%
Paragraaf 3.6 Huisvestingswet 2014	€ -	€ -	-	€ -	€ -	-
Totaal hoofdstuk 3	€ 15.108	€ 33.330	45%	€ 8.450	€ 20.989	40%
Totale verordening	€ 1.272.993	€ 1.368.808	93%	€ 946.878	€ 889.355	106%

12. Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente heeft de mogelijkheid om opgelegde aanslagen kwijt te schelden indien een belastingplichtige niet in staat is een aanslag geheel of gedeeltelijk te betalen. In de Gemeentewet en de Invorderingswet 1990 is het juridisch kader voor de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen opgenomen. De gemeente is wettelijk verplicht de door de minister van Financiën vastgestelde regels in de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 toe te passen. In de Gemeentewet is geregeld op welke onderdelen de gemeente van de uitvoeringsregeling af mag wijken. Kwijtschelding van gemeentelijke belastingen wordt verzorgd door de Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB), op basis van de regeling die de raad vaststelt.

Kwijtschelding kan worden verleend voor (een deel) van de afvalstoffen- en rioolheffing. Voor de overige belastingsoorten is in Woensdrecht geen kwijtschelding mogelijk. In 2025 is voor een bedrag van € 150.000 kwijtgescholden. Dit bedrag is opgebouwd uit € 86.500 kwijtschelding voor afvalstoffenheffing en € 63.500 voor rioolheffing.

Paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen

Het doel van deze paragraaf is om inzicht te geven in de ontwikkelingen die van invloed zijn op de financiële positie van de gemeente Woensdrecht. Verduidelijkt wordt in welke mate de in onze begroting 2025 onderkende strategische risico's zich ook daadwerkelijk voor hebben gedaan.

Daarnaast wordt een actualisatie gegeven van onze risico's, ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening. Daarvoor zijn in maart 2026 de organisatiebrede strategische risico's geïnventariseerd en beoordeeld op kans en impact. Ieder risico wordt voor beide onderwerpen geclassificeerd als Laag, Midden of Hoog. Bij deze waardering wordt gebruik gemaakt van de zogenaamde intersubjectieve methode. Dat wil zeggen dat de waardering niet door één, maar door meerdere personen vanuit verschillende achtergronden (waaronder management, financiën en concerncontrol) zijn beoordeeld op kans en impact. Ieder heeft daarbij vanuit andere invalshoeken zijn inbreng gehad en de waardering die gebruikt is in de risico-analyse is de gezamenlijke uitkomst van deze beoordelingen.

Op basis van de combinatie van kans- en impactclassificatie wordt aan ieder risico een risicobedrag toegerekend. Dit risicobedrag is niet gelijk aan het nominale risicobedrag, er wordt in de berekeningen rekening mee gehouden dat niet alle risico's zich tegelijk voor zullen doen. Op basis van de Kans en Impact inschatting wordt daarom bij ieder risico een passend deel van het nominale risicobedrag meegenomen in de berekeningen.

Het totale risicobedrag van alle risico's wordt afgezet tegen het beschikbare weerstandsvermogen. Dit weerstandsvermogen bestaat uit de vrij te besteden reserve(s), de post onvoorzien en eventuele onbenutte belastingcapaciteit. Door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het totale risicobedrag wordt de weerstandsratio berekend. Gemeente Woensdrecht streeft ernaar een structureel financieel gezonde organisatie te zijn. Daarbij past een weerstandsratio van minimaal 1,4.

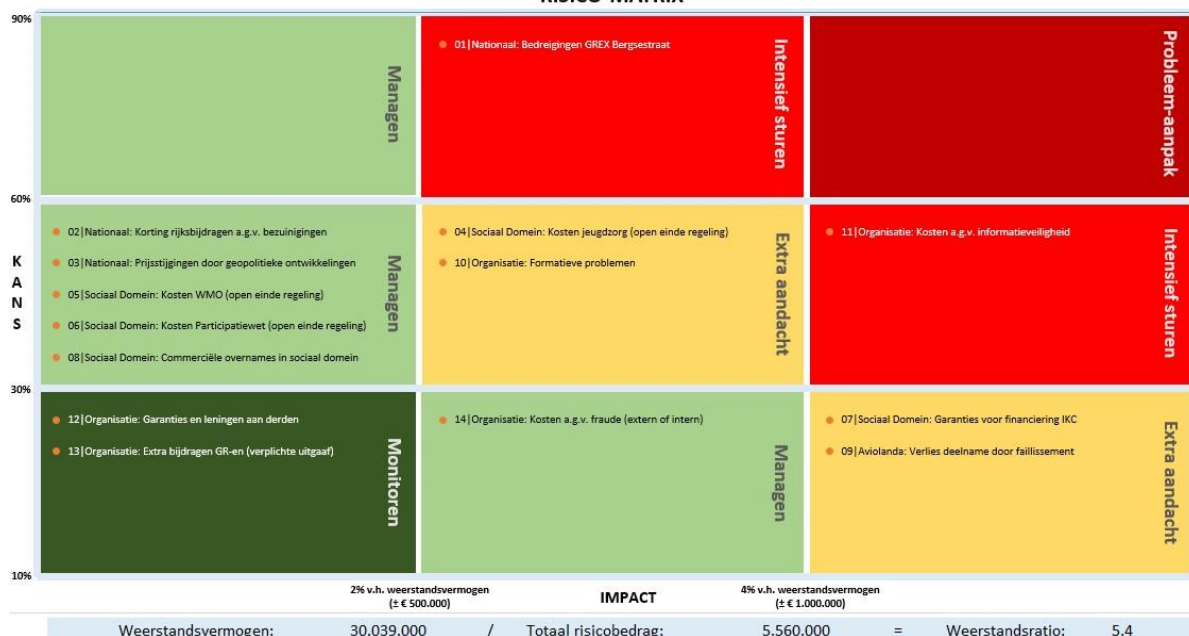
In de onderstaande matrix zijn de geïnventariseerde risico's en de bijbehorende waarderingen weergegeven. In de tabel daaronder zijn de risico's beschreven. Deze overzichten geven de stand van zaken weer in maart 2026. In verband met de benodigde tijd voor het opstellen van deze jaarrekening was dit de meest actuele stand die kon worden opgenomen in dit document. Voor de begroting 2027 zal de inventarisatie en de matrix weer worden geactualiseerd. Het huidige weerstandsratio komt uit op 5,4, dat is bijna viermaal de norm. Uit dit hoge weerstandsratio blijkt dat Gemeente Woensdrecht financieel gezond is.

Dat wil niet zeggen dat Woensdrecht daarom alle risico's accepteert. In het algemeen houdt de gemeente een voorzichtige houding aan ten aanzien van risico's. Aanvaardbare risico's voor onze gemeente zijn die risico's, die onvermijdelijk zijn om onze doelstellingen te realiseren, zoals die door de gemeenteraad zijn vastgesteld. Dit alles wel zolang de weerstandscapaciteit niet onder de ondergrens van 1,0 zakt.

Risico's die zijn afgedekt door het treffen van beheersmaatregelen, zoals het afsluiten van verzekeringen of aanpassingen in processtappen, zijn niet opgenomen in onderstaande matrix en tabel. De kans en/of impact van dergelijke risico's zijn immers gereduceerd naar nul. Zij hebben daardoor ook geen invloed meer op de weerstandsratio. Zoals te zien volgt uit de Kans en Impact combinatie ook direct welke strategie passend is bij het risico. Dit kan variëren van monitoren (bewaken) of managen (onderdeel van de dagelijkse sturing) tot aan een intensieve probleem-aanpak waarbij veel inzet nodig is om het risico tegen te gaan.

RISICO-MATRIX

Categorie	Nr Risico	Toelichting	Kans	Impact	Risicobedrag	Passende strategie
Nationaal	01 Bedreigingen GREX Bergsestraat	Door de stikstofproblematiek wordt de voortgang van de GREX Bergsestraat bedreigd. Ook door de discussie rondom de gezondheidsrisico's van geitenhouderijen is de aanwezigheid van Costa Cabrita een bedreiging voor de GREX Bergsestraat. De begrote winst uit deze GREX-en is daarmee onzeker.	H	M	€ 530.000	Intensief sturen
	02 Korting rijksbijdragen a.g.v. bezuinigingen	Het nieuwe kabinet gaat bezuinigen. Het is niet uit te sluiten dat dit (direct of indirect) gaat leiden tot bezuinigingen op het gemeentefonds of specifieke uitkeringen.	M	L	€ 130.000	Managen
	03 Prijsstijgingen door geopolitieke ontwikkelingen	In de begroting is rekening gehouden met inflatie. Prijsstijgingen kunnen in de praktijk hoger zijn dan verwacht.	M	L	€ 130.000	Managen
Sociaal Domein	04 Kosten jeugdzorg (open einde regeling)	Jeugdzorg is een open einde regeling, de kosten kunnen daardoor hoger uitvallen dan geraamd omdat budgetsturing niet mogelijk is. De invoering van de hervormingsagenda jeugdzorg verhoogd het risico op extra uitgaven licht.	M	M	€ 380.000	Extra aandacht
	05 Kosten WMO (open einde regeling)	De WMO is een open einde regeling, de kosten kunnen daardoor hoger uitvallen dan geraamd omdat budgetsturing niet mogelijk is.	M	L	€ 130.000	Managen
	06 Kosten Participatiewet (open einde regeling)	De participatiewet is een open einde regeling, de kosten kunnen daardoor hoger uitvallen dan geraamd omdat budgetsturing niet mogelijk is.	M	L	€ 130.000	Managen
	07 Garanties voor financiering IKC	Indien IKC zijn leningen niet meer kan betalen staat de gemeente garant.	L	H	€ 1.910.000	Extra aandacht
	08 Commerciële overnames in sociaal domein	Enkele gecontracteerde leveranciers in het sociaal domein zijn of worden overgenomen door private equity partijen. Daarmee worden deze leveranciers commercieel. De ervaringen bij huisartsen, dierenartsen en tandartsen leert dat hierdoor bewegingen kunnen ontstaan die leiden tot mindere kwaliteit tegen hogere kosten.	M	L	€ 130.000	Managen
Fysiek Domein	Er zijn geen bijzondere financiële risico's in het fysieke domein					

Avirolanda	09	Verlies deelname door faillissement	Als Avirolanda failliet zou gaan zijn de aandelen en de extra kapitaalstorting van de gemeente vrijwel niets meer waard.	L	H	€ 710.000	Extra aandacht
Organisatie	10	Formatieve problemen	De arbeidsmarkt is krap en wordt de komende jaren naar verwachting nog krappere. Dit is merkbaar door relatief veel personele wisselingen en moeilijker in te vullen vacatures. Daarnaast wordt door de organisatie soms een hoge werkdruk ervaren. Extra werving- en/of personeelskosten zijn daarom niet uit te sluiten.	M	M	€ 380.000	Extra aandacht
	11	Kosten a.g.v. informatieveiligheid	Voortdurend is er dreiging op hacks, phishing of datalekken. Ondanks de gerealiseerde beveiligingsmaatregelen is het nooit uit te sluiten dat er iets mis gaat. In dat geval kan dat leiden tot extra herstel- en beveiligingskosten, boetes en wellicht schadeclaims.	M	H	€ 750.000	Intensief sturen
	12	Garanties en leningen aan derden	De gemeente staat vanuit maatschappelijke oogpunt garant voor diverse leningen, en heeft ook leningen verstrekt. Bij liquiditeitsproblemen bij de leners kan dit financiële schade voor de gemeente veroorzaken.	L	L	€ 50.000	Monitoren
	13	Extra bijdragen GR-en (verplichte uitgaaf)	De bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen zijn een verplichte uitgaaf, indien het bestuur van een gemeenschappelijke regeling instemt met (extra) verhoging van de bijdrage. De kosten kunnen daardoor hoger uitvallen, budgetsturing is slechts beperkt mogelijk.	L	L	€ 50.000	Monitoren
	14	Kosten a.g.v. fraude (extern of intern)	Voortdurend is er dreiging op frauduleuze handelingen, zeker ook van buitenaf. Ondanks de gerealiseerde beveiligingsmaatregelen is het nooit uit te sluiten dat er iets mis gaat. In dat geval kan dat leiden tot extra herstel- en beveiligingskosten, en weglekken van geldmiddelen.	L	M	€ 150.000	Managen
Totaal risicobedrag						€ 5.560.000	weerstandratio
Weerstandvermogen						€ 30.039.000	5,4

Status en ontwikkeling van de belangrijkste risico's

Terugkijkend naar de begroting 2025 moeten we concluderen dat het grootste risico, het stikstofbeleid, onveranderd is gebleven. Door de politieke ontwikkelingen in Den Haag heeft dit dossier in 2025 min of meer stil gestaan. Intern proberen we in Woensdrecht stikstofruimte te vinden om zo veel als mogelijk projecten door te kunnen laten gaan, maar de bijzondere positie van Woensdrecht aan de Brabantse Wal en de grens bij Antwerpen maakt het bijzonder ingewikkeld. Vanuit de gemeente vragen we hier continu aandacht voor in Den Haag. Onze signalen beginnen langzaam te landen, maar voorsnog is er nog geen definitieve oplossing voor het stikstofprobleem en blijft dit een grote rem op allerlei projecten.

Daar bovenop is in 2025 de discussie ontstaan over de gezondheidseffecten van geitenhouderijen in bewoond gebied. Het dringende advies is om voorlopig niet meer te gaan bouwen in de omgeving van geitenhouderijen. Dit zorgt in Huijbergen voor het project Bergsestraat voor een extra probleem, omdat dit project binnen korte afstand van Costa Cabrita is gepland. Er wordt gezocht naar een oplossing, maar het risico dat dit project nog lang stil zal staan door stikstof en de geitenhouderij blijft voorlopig onverminderd aanwezig.

Het risico op extra prijsstijgingen als gevolg van de geo-politieke ontwikkelingen is in 2025 niet echt werkelijkheid geworden. Daarentegen is het in 2026 inmiddels wel werkelijkheid geworden. Als gevolg van de oorlog in Iran zijn de olieprijsen explosief gestegen, en inmiddels begint dat steeds meer door te werken naar de prijzen van andere producten. Het risico blijft daarom zeker van kracht en blijft daarom in onze risico-matrix staan.

De herfinanciering van Aviolanda is in 2025 in gang gezet en qua besluitvorming afgerond, waarbij ook is besloten om in 2026 de reserve Aviolanda te verhogen. Het risico wordt daarmee grotendeels gemitigeerd, Het risicoprofiel rond de investering Aviolanda is daardoor verlaagd. Nietemin blijft het wel een deelname van een substantiele omvang, die extra aandacht blijft krijgen van ons.

De financiële ontwikkelingen in het sociaal domein blijven aandacht vragen. Met name bij jeugdzorg lopen de kosten op. Woensdrecht kan de kosten nog goed budgetair beheersen, maar het speelveld blijft in beweging. De in ontwikkeling zijnde gemeenschappelijke regeling jeugdzorg kan straks ook voor een herverdeling van kosten tussen de gemeenten zorgen. Vanuit Woensdrecht wordt in ieder geval intensief meegewerkt in werkgroepen jeugdzorg, om zo maximaal invloed te houden op de ontwikkelingen.

De ontwikkelingen rond de WMO zijn voorlopig onzeker. In 2025 hebben zich geen bijzondere ontwikkelingen voorgedaan. Maar het is afwachten wat het nieuwe kabinet precies voor plannen heeft. De invoering van de inkomensafhankelijke bijdrage is voorlopig uitgesteld tot 2028. Daarnaast staat in het regeerakkoord dat de huishulp in 2029 uit de WMO wordt geschrapt met een gelijktijdige afname uit het gemeentefonds van ruim € 1 miljard. Waarbij de gemeente wel een vangnetfunctie moet invullen voor degene die huishulp niet zelf kunnen betalen. Zolang niet meer duidelijk is over deze plannen, betekent dit een groot risico voor de gemeenten. Dat zal in de volgende risico-inventarisatie tot uiting gaan komen.

Rondom de beheerplannen is in 2025 het opstellen van een Integraal Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) gestart. Met name het groenonderhoud en het wegenonderhoud vragen veel aandacht de laatste jaren, het is daarom een reëel risico dat uit het IBOR zal blijken dat meer geld voor het onderhoud nodig is. In 2026 moet hier meer zicht op gaan komen.

Rondom de overige risico's zoals beschreven in de begroting 2025 zijn er geen bijzondere ontwikkelingen geweest in het afgelopen jaar.

Weerstandscapaciteit

Bij de berekening van het weerstandsvermogen wordt onderscheid gemaakt tussen weerstandsvermogen in de vermogenssfeer en in de exploitatiesfeer. Weerstandsvermogen in de vermogenssfeer wordt gevormd door het aanwendbare deel van de algemene reserve en door de stille reserves. Van een stille reserve is sprake indien activa een hogere waarde vertegenwoordigen dan de boekwaarde op de balans. In het weerstandsvermogen van onze gemeente zijn geen stille reserves opgenomen.

Ook de bestemmingsreserves (met uitzondering van de reserve dekking kapitaalslasten) zijn in principe vrij te besteden. Deze reserves zijn geoormerkt voor vooraf bepaalde doeleinden, maar de gemeenteraad kan altijd besluiten er een ander doel aan te geven of ze vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve. Toch maken de bestemmingsreserves geen onderdeel uit van ons weerstandvermogen. Het zonder meer aanwenden van een bestemmingsreserve om een risico op te vangen is niet verstandig, dat vraagt eerst een nadere afweging wat de effecten daarvan zijn op de doelstelling die aan de bestemmingsreserve is verbonden. Het kan andere consequenties hebben als die doelstelling niet kan worden behaald omdat de bestemmingsreserve is ingezet om een risico op te vangen. Daarom worden bestemmingsreserves niet beschouwd als onderdeel van ons weerstandsvermogen en niet meegenomen in de berekening van de weerstandsratio.

De algemene reserve bedraagt op 31 december 2025 € 25.865.000. Daarnaast is er een nog te bestemmen resultaat over 2025 van € 6.877.110. Dit wordt meegenomen als een verwachte storting in de algemene reserve na de vaststelling van deze jaarrekening. Op de algemene reserve zijn de in 2026 geraamde onttrekkingen voor investeringsuitgaven en exploitatie-uitgaven (totaal € 3.020.000) vervolgens in mindering gebracht, waarna een vrij te besteden algemene reserve van € 30.039.000 resteert.

Het weerstandsvermogen in de exploitatiesfeer wordt gevormd door de post onvoorzien en de onbenutte belastingcapaciteit. De omvang van de post onvoorzien is in onze financiële verordening vastgesteld op € 35.000. De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra structurele middelen, die gegenereerd kunnen worden door de tarieven van gemeentelijke heffingen te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de toegestane belastingtarieven (het tarief om tot een artikel 12 gemeente gerekend te worden) te vergelijken met de belastingbaten/belastingtarieven in onze gemeente. Voor artikel 12 gemeenten wordt gerekend met 100% kostendeekkende tarieven voor reiniging en riolering, een OZB-tarief van 120% van het landelijk gemiddelde. De afvalstoffenheffing en het rioolrecht zijn in Woensdrecht al kostendeekkend, daar zit geen onbenutte belastingcapaciteit meer op. Het OZB-tarief 2026 van Woensdrecht bedraagt 112% van het landelijk gemiddelde. Er resteert dus in theorie nog een verhoging van 8% ten opzichte van het landelijk gemiddelde, wat voor Woensdrecht neerkomt op € 282.000. Dit bedrag is meegenomen in de berekening van het weerstandsvermogen.

In onderstaande tabel is de berekening samengevat:

Werkelijke weerstandsvermogen	Jaarrekening 2025
Stand van algemene reserve per 31-12-2025	€ 25.865.000
plus: Nog te bestemmen resultaat 2025	€ 6.877.000
min: Begrote onttrekkingen uit de algemene reserve in 2026	€ 3.020.000
In 2026 vrij aanwendbaar deel van de algemene reserve	€ 29.722.000
plus: onbenutte belastingcapaciteit 2026	€ 282.000
plus: post onvoorzien 2026	€ 35.000
Totale werkelijke weerstandsvermogen voor 2026	€ 30.039.000

Overigens is in deze berekening het positieve saldo van onze lopende begroting 2026 niet meegenomen, maar mocht een risico optreden is dat positieve saldo nog een voorliggende buffer voordat het weerstandsvermogen moet worden aangesproken.

Weerstandsratio

De weerstandsratio in deze jaarrekening bedraagt 5,4. De stand bij de vorige berekening (begroting 2026) was 4,6. De weerstandsratio wordt daarmee beoordeeld als zijnde 'uitstekend'.

Weerstandsratio	Beoordeling
groter dan 2.0	Uitstekend
van 1.4 tot 2.0	Ruim Voldoende
van 1.0 tot 1.4	Voldoende

Ontwikkeling kengetallen

Navolgende financiële kengetallen geven inzicht in onze financiële positie. Door de Commissie BBV is de keuze gemaakt om geen normen op te leggen voor de kengetallen. Een kengetal of de ontwikkeling van een kengetal is een weerspiegeling van het gevoerde beleid. Hierin kunnen bewuste keuzes zijn gemaakt. Het gaat om de onderlinge samenhang van de kengetallen en de uitleg hierbij.

Kengetallen	Jaarstukken	Begroting	Jaarstukken
	2024	2025	2025
Netto schuldquote	-11,3%	12,3%	-19,7%
Netto schuldquote, gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-16,6%	7,2%	-20,7%
Solvabiliteitsratio	51,4%	53,7 %	56,4%
Grondexploitatie	-1,2%	0,2%	-1,2%
Structurele exploitatieruimte	5,0%	0,2%	5,9%
Belastingcapaciteit	97,4 %	100,0%	94,2%
Weerstandsratio	4,1	3,7	5,4

Beoordeling van de kengetallen in relatie tot de financiële positie

Navolgend wordt de realisatie per 31-12-2025 van onze financiële kengetallen beoordeeld aan de hand van de signaleringswaarden van de provincie Noord-Brabant zijn gedefinieerd. Van de zeven financiële kengetallen hebben 3 kengetallen betrekking op onze balanspositie. De ratio's over de schuldquotes en solvabiliteit geven aan in welke mate onze gemeente in staat is om aan haar financieringsverplichtingen te voldoen en over welk financieel buffervermogen we beschikken.

De werkelijke financiële risicopositie van onze gemeente per 31-12-2025 is te typeren als zijnde uitstekend. In vergelijking met de voor 2025 begrote ratio's zijn alle ratio's verder verbeterd.

Ter toelichting op de ratio's die onze vermogenspositie weergeven, vermelden we enkele relevante financiële waarden per eind 2025: het balanstotaal bedraagt € 78 miljoen, het eigen vermogen € 44 miljoen, totaal aan voorzieningen € 17 miljoen, het totaal aan langlopende leningen € 5 miljoen en het totaal aan kortlopende leningen en overlopende posten € 12 miljoen.

Netto schuldquote & netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een waarde van minder dan 90% wordt beschouwd als zijnde minst risicovol. Onze gerealiseerde waarden liggen daar ver onder en zijn daarmee uitstekend.

De schuldquote is in de afgelopen jaren afgenomen en heeft ook over 2025 een negatieve waarde. Deze negatieve waarde wordt veroorzaakt door enerzijds het geringe totaal aan vaste en vlottende schulden en anderzijds het hoge bedrag aan uitzettingen met een looptijd korter van een (1) jaar. De meerjarige ontwikkeling van beide kengetallen zal afhangen van de mate waarin we ons reguliere investeringsniveau weer gaan behalen. De verschillen tussen de begroting en realisatie 2025 worden hoofdzakelijk verklaard door de financieringsgevolgen van de achterblijvende investeringsuitgaven.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin we in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Een waarde van meer dan 50% is volgens het toezichtkader het minst risicovol. Een solvabiliteit van 50% of meer leidt ook tot de meest gunstige beoordeling door onze leningverschaffers. Per eind 2025 bedraagt de solvabiliteitswaarde 56,4%, waarmee we aan deze minimumeis voldoen.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting / jaarrekening en uitgedrukt in een percentage. Volgens het toezichtkader is een waarde van minder dan 20% het minst risicovol. Daaraan voldoen we met een waarde van -1,2% ruimschoots.

Structurele exploitatieruimte

Beoordeling welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. We zitten met een gerealiseerde waarde van 5,9% in 2025 ruimschoots boven de nullijn; want minder dan 0% is risicovol. Begroot was een waarde van 0,2%.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Dit kengetal wordt berekend door de vergelijking van de woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t (boekjaar) en het landelijk gemiddelde in jaar t-1 (jaar voorafgaand aan boekjaar). De waarde van dit kengetal was voor 2025 begroot op 100,0%, terwijl een waarde van 94,2% gerealiseerd is.

Weerstandsratio

De ontwikkeling van het weerstandsratio is eerder in deze paragraaf uitgebreid toegelicht. Per 31 december 2025 bedraagt deze 5,4 waar in de begroting 2025 was uitgegaan van 3,7.

Alles overziend blijkt dat de gemeente Woensdrecht bij alle financiële kengetallen beter scoort dan de minimale normen. Daaruit blijkt dat de financiële positie van de gemeente gezond is, en de gemeente financieel robuust is.

Paragraaf 4 Onderhoud kapitaalgoederen

Algemeen

Woensdrecht bezit een groot aantal collectieve eigendommen in de buitenruimte (zoals wegen, riolering, water, groen, openbare verlichting, gebouwen en speelvoorzieningen). Het onderhoud van deze eigendommen is van groot belang met het oog op het goed functioneren van de samenleving, de kwaliteit van de woon- en leefomgeving en de veiligheid en een adequaat gebruik van de openbare ruimte. Onderhoud is nodig om kapitaalvernietiging te voorkomen.

Deze paragraaf geeft inzicht in het beleidskader en de daaruit voortvloeiende financiële consequenties met betrekking tot de grotere kapitaalgoederen van de gemeente Woensdrecht.

Beheer en onderhoud openbaar gebied

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025			Begrotings-wijzigingen 2025			Begroting 2025 (incl. wijzigingen)			Realisatie 2025			Verschil 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
62100000 Wegen, straten en pleinen	29.777	-2.304.473	-2.274.696	0	-37.852	-37.852	29.777	-2.342.325	-2.312.548	77.114	-2.419.932	-2.342.819	47.337	-77.607	-30.271
62101000 Exploitatie openbare verlichting	0	-497.108	-497.108	0	-4.850	-4.850	0	-501.958	-501.958	795	-546.661	-545.866	795	-44.703	-43.908
62102000 Zoutopslag Korteven (gladheidsbestrijding) acc.	0	-40.921	-40.921	0	-9	-9	0	-40.930	-40.930	0	-38.758	-38.758	0	2.172	2.172
62110100 Verkeersborden, bewegwijzering, straatnaamborden	1.931	-62.631	-60.700	0	1.100	1.100	1.931	-61.531	-59.600	2.527	-84.883	-82.356	596	-23.352	-22.756
62110200 Wegmarkeringen	0	-19.168	-19.168	0	0	0	0	-19.168	-19.168	0	-20.303	-20.303	0	-1.135	-1.135
62400000 Onderhoud watergangen	0	-123.353	-123.353	0	0	0	0	-123.353	-123.353	0	-115.737	-115.737	0	7.616	7.616
65500000 Beleidsadviezen en subsidies natuurbescherming	0	-3.592	-3.592	50.000	-51.534	-1.534	50.000	-55.126	-5.126	50.000	-38.523	11.477	0	16.603	16.603
65600000 Openbaar groen	1.000	-1.148.379	-1.147.379	0	-1.944	-1.944	1.000	-1.150.323	-1.149.323	6.461	-1.160.967	-1.154.506	5.461	-10.644	-5.183
65800000 Speelvoorzieningen	0	-102.275	-102.275	0	-10.047	-10.047	0	-112.322	-112.322	0	-100.766	-100.766	0	11.556	11.556
67220000 Exploitatie en beheer riolering	0	-1.897.516	-1.897.516	0	29.411	29.411	0	-1.868.105	-1.868.105	0	-1.962.200	-1.962.200	0	-94.095	-94.095
Totaal	32.708	-6.199.416	-6.166.708	50.000	-75.725	-25.725	82.708	-6.275.141	-6.192.433	136.897	-6.488.731	-6.351.834	54.189	-213.590	-159.401

Wegen

In het *Beheerplan wegen 2024-2027* zijn de onderhoudsplannen, inclusief de benodigde budgetten, voor meerdere jaren opgenomen. De raming van deze budgetten is tot stand gekomen door middel van een theoretische benadering op basis van areaalgegevens, levensduur en gewenste kwaliteit. Op 14 december 2023 is het *Beleidsplan wegen 2024-2027* door de raad vastgesteld. Uitgangspunt is dat de maatregelen die moeten worden genomen om de wegen te onderhouden en het wegenareaal te verkleinen, passen binnen de huidige financiële kaders.

Waar mogelijk wordt bij groot onderhoud aan de wegen ook direct het riool en de groenvoorziening aangepakt. Een voorbeeld hiervan is het groot onderhoud aan de Montgomerystraat in Huijbergen in 2025. Naast groot onderhoud wordt er ook veel klein onderhoud uitgevoerd. Door adequaat beheer en regelmatig onderhoud voorkomen we dat grote ingrepen noodzakelijk zijn.

Speelvoorzieningen

In het afgelopen jaar hebben wij het reguliere beheer en onderhoud uitgevoerd. Het beschikbare budget was hiervoor toereikend. Daarnaast hebben wij de reguliere inspecties uit laten voeren gericht op de veiligheidseisen. Eind 2024 is begonnen aan het uitwerken van een nieuw beleids- en beheerplan. Dit plan is in 2025 vastgesteld.

Gebouwen

In de gemeente Woensdrecht onderscheiden we binnen het beleidsplan drie typen onderhoud:

- *Planmatig/groot onderhoud*
Dit betreft het periodiek onderhoud dat is vastgelegd in het *Meerjarenonderhoudsplan* (MJOP). Het gaat om terugkerende werkzaamheden die planmatig worden voorbereid en vaak worden gecombineerd met duurzaam onderhoud. De financiering vindt plaats via een voorziening voor onderhoud.
- *Contractonderhoud*
Het doel van contractonderhoud is om gebouwen en installaties in een goede functionele staat te houden en preventieve maatregelen te nemen om storingen te voorkomen. De financiering vindt plaats vanuit het exploitatiebudget.
- *Dagelijks/klein onderhoud*
Dit betreft de dagelijkse onderhoudswerkzaamheden en niet-geplande reparaties die nodig zijn om storingen snel te verhelpen en verdere schade te voorkomen. Ook deze werkzaamheden worden gefinancierd uit het exploitatiebudget.

Naast de verschillende onderhoudsvormen wordt binnen de gemeente onderscheid gemaakt tussen meerdere gebruikerstypen:

- *Eigenaar*
De gemeente is als eigenaar verantwoordelijk voor het vastgoed. Zij draagt zorg voor het onderhoud, zodat de gebouwen in goede, functionele en veilige staat blijven.
- *Gebruiker*
De gebruiker van een gebouw is doorgaans een vereniging of stichting. Zij zijn verplicht het pand als een goed huurder te onderhouden. In de huurovereenkomst zijn via een demarcatielijst de onderhoudstaken en verantwoordelijkheden tussen gemeente en gebruiker vastgelegd.

- *Bevoegd gezag*

De gemeente treedt op als bevoegd gezag bij onderwijsinstellingen. Voor deze gebouwen zijn de onderhoudstaken vastgelegd in het *Integraal Huisvestingsplan (IHP)* en vallen zij niet onder het MJOP.

Het is gebruikelijk om de kosten van periodiek/groot onderhoud op te nemen in een *Meerjarenonderhoudsplan* (MJOP), waarmee de benodigde onderhoudsbedragen per jaar gemiddeld kunnen worden berekend. Wanneer dit gemiddelde jaarlijks in een voorziening wordt gestort en de benodigde bedragen aan de voorziening worden onttrokken, is het volledige periodiek/groot onderhoud van het gemeentelijk vastgoed financieel gedekt. Uiteraard moet regelmatig een herijking plaatsvinden om een reëel inzicht te bieden. Na de gemeenteraadsverkiezingen zal (volgens de planning op het moment van schrijven) een herzien MJOP 2026-2029 aan de gemeenteraad worden aangeboden. Hierin is het uitgangspunt om conditieniveau 4 te handhaven, met uitzondering van het gemeentehuis en MFC Kloosterhof, die zijn vastgesteld op conditieniveau 3. Het is van belang dat het conditieniveau niet onder niveau 4 zakt. Wanneer het onderhoud verder terugloopt dan dit niveau, ontstaat een onomkeerbare achterstand: herstel is dan niet langer doelmatig en vervanging wordt onvermijdelijk. Dit leidt tot aanzienlijk hogere kosten op de langere termijn. Om het huidige conditieniveau te kunnen handhaven, is in de komende periode meer budget noodzakelijk. De afgelopen jaren zijn de kosten voor zowel materialen als arbeid fors gestegen, waardoor de beschikbare middelen binnen zowel het MJOP als de exploitatiebudgetten onder druk zijn komen te staan.

Groen

Het inrichten en onderhouden van de openbare groenvoorzieningen binnen en buiten de bebouwde kom gebeurt volgens de beeldkwaliteitsniveaus uit de *Groene Agenda 2021-2025* (beleidskader).

De *Groene Agenda* is uit verschillende delen opgebouwd: een groenvisie met uitgangspunten, het algemene groenbeleid en meer specifiek boombeleid. De primaire doelstelling van de *Groene Agenda* is: “De Groene Agenda streeft naar een kwalitatieve voorzet van het gemeentelijk groenbeleid, samen met inwoners en met speciale aandacht voor de speerpunten biodiversiteit, duurzaamheid en klimaatbestendigheid.”

Centrumgebieden en begraafplaatsen kennen beeldkwaliteitsniveau A, woonwijken en industrieterreinen niveau B en buitengebied niveau C.

Openbare verlichting

Het in 2023 vastgestelde beleidsplan *Openbare verlichting* is nog steeds van kracht: het zorgt er voor dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor dagelijks onderhoud, kosten energieverbruik en benodigde vervangingen met als inzet een goed functionerend en modern bestand aan openbare verlichting. Naar aanleiding van de motie *Donkere plekken* zijn in samenwerking met de dorpsplatforms en de buurtpreventie teams aandachts-locaties in beeld gebracht. De openbare verlichting op deze nieuwe locaties is begin 2025 geplaatst. Ook heeft de raad de wens uitgesproken om de toegangsweg naar de gemeentelijke opvang van Oekraïners en het ZuidWestHoek College in Ossendrecht extra te verlichten. Deze verlichting is eveneens begin 2025 geplaatst. Tot slot is er extra openbare verlichting geplaatst aan de Groene Papegaai in Hoogerheide met het oog op de komst van de Tovertuin.

Riolering

Het *Gemeentelijk Waterprogramma (GWP) 2024-2027* is sinds 2024 van kracht. De kerndoelstellingen blijven ongewijzigd en worden verder nagestreefd binnen de nieuwe planperiode. Net als in het eerdere *Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2020-2023*, is ook in het GWP 2024-2027 budget gereserveerd voor de realisatie van projecten die bijdragen aan het behalen van deze doelstellingen. Bij de selectie en uitvoering van specifieke projecten ligt de focus op relevantie en efficiëntie, met als uitgangspunt het waarborgen van een effectieve en doelgerichte aanpak. Naast de voortzetting van standaardactiviteiten zoals onderhoud en onderzoeksinitiatieven, blijft de gemeente Woensdrecht een actieve deelnemer in de *Water- en Klimaatkring West*, een samenwerkingsverband dat voortkomt uit het *Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA)*. Sinds de oprichting in 2014, hebben de betrokken gemeenten, het waterschap en de waterbedrijven hun krachten gebundeld om de waterketen te optimaliseren en te beheren. Deze samenwerking heeft geleid tot aanzienlijke verbeteringen in het beheer en zal ook in de komende periode een centrale rol spelen. Het doel is om de professionaliteit binnen het waterbeheer te verhogen en de kwetsbaarheid op het gebied van personeel te verlagen.

Een belangrijk en actueel thema binnen de waterketen is klimaatadaptatie. In het kader van de *Water- en Klimaatkring West* werken gemeenten, het waterschap en drinkwaterbedrijven samen aan het identificeren van klimaatgerelateerde kwetsbaarheden, het vaststellen van ambities en beleid en het implementeren van noodzakelijke maatregelen. Dit alles met het doel om de regio voor te bereiden op de klimaatuitdagingen van de toekomst, zoals extremere weersomstandigheden, watertekorten, wateroverlast, overstromingsrisico's en hogere temperaturen, om zo een klimaatbestendige en water-robuste regio te realiseren tegen 2050.

Paragraaf 5 Financiering

Algemeen

Met deze paragraaf wordt invulling gegeven aan de verplichting uit de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido) om verantwoording af te leggen over het beheer van onze financiële middelen: de manier waarop de gemeente benodigde geldmiddelen aantrekt en (tijdelijk) overtollige geldmiddelen belegt. De kaders van het beheer zijn vastgelegd in het door het college vastgestelde treasurystatuut. In deze paragraaf is weergegeven hoe het beheer van onze financiële middelen in 2025 is vormgegeven.

Beleidsvoornemens/Realisatie

Het doel is te komen tot een verantwoord financieel beheer, dat gekenmerkt wordt door het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Deze risico's zijn hieronder weergegeven:

1. Renteontwikkeling

Een visie omtrent de renteontwikkeling van de korte- en de lange termijn rente is een voorwaarde om de treasury functie te kunnen uitoefenen. Onze rentevisie is gebaseerd op de verwachtingen van diverse financiële instellingen. Door de bestaande economische ontwikkelingen is het maken van een goede visie op de renteontwikkeling gecompliceerd.

In het jaar 2025 is de rente licht gedaald. Momenteel is het saldo op de lopende rekening van de BNG en de schatkistrekening aanzienlijk hoger dan het saldo van de langlopende geldleningen. Dit heeft ertoe geleid dat in 2025 op de schatkistrekening en de lopende rekening van de BNG meer rente ontvangen is, dan er betaald is aan rente op de langlopende geldleningen. Dit betekent dat het percentage van de omslagrente over de investeringen in 2025 nul procent is geworden.

Korte rente

De Europese Centrale Bank (ECB) bepaalt de hoogte van de depositorente en heeft daardoor grote invloed op de geldmarktrente. Na een periode van veel renteverhogingen, voerde de ECB in 2025 een rente verlaging door, waardoor de inflatie in de gehele EU flink is afgezwakt. De ECB-depositorente kwam hierdoor uit op 2% eind 2025, waar deze in het begin van het jaar op 3% stond.

Lange rente

Politieke, economische, fiscale en heel veel andere factoren zijn van invloed op de ontwikkeling van de lange rente. Als gevolg van een dalende inflatie en een beter dan verwachte economische groei zijn de lange kapitaalmarktrentes gestegen. Dit terwijl de ECB de korte beleidsrentes juist heeft verlaagd.

2. Renterisicobeheer

Renterisicobeheer omvat het beperken van de (negatieve) invloed van toekomstige rentewijzigingen op het resultaat van de organisatie en op de waarde van rentedragende activa en passiva, inclusief het minimaliseren van de rentekosten en het optimaliseren van de rentebaten. Renterisico's worden beperkt door:

- Een actuele liquiditeitsprognose;

- Toetsing aan de kasgeldlimiet, beheersingsinstrument korte schuld;
- Toetsing aan de renterisiconorm, beheersingsinstrument lange schuld.

3. Financieringspositie

De financieringspositie geeft inzicht in de ontwikkeling van de financieringsbehoefte, rekening houdend met de investeringen en beschikbare interne en externe middelen. De interne financiering vindt plaats in de vorm van de ten laste van de exploitatierekening gebrachte afschrijvingen en in de vorm van eigen vermogen (reserves). Voor de externe financiering wordt een beroep gedaan op de geld- en kapitaalmarkt. Als de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt een langlopende onderhandse lening aangegaan.

Op grond van de huidige liquiditeitsprognose heeft de gemeente op 31 december 2025 twee langlopende geldleningen met een saldo van € 4.800.000. De lopende geldleningen hebben een looptijd waarbij de rentevervaldatum de komende jaren niet verloopt en vervroegde aflossing niet mogelijk is of alleen met hogere kosten dan de daaraan verbonden rentevoordelen. In 2025 zijn geen nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken.

4. Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat de gemeente loopt wanneer geldleningen worden verstrekt aan rechtspersonen die in voorkomende gevallen in financiële problemen zouden kunnen komen.

5. Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat de gemeente op de korte termijn niet genoeg geld in kas heeft om aan zijn verplichtingen te voldoen.

6. Debiteurenrisico

Onder debiteurenrisico verstaan we het risico dat debiteuren hun rekeningen niet (op tijd) betalen. Dit risico kan worden beperkt door debiteuren vooraf te laten betalen, opbrengsten tijdig te innen en door de twijfelachtigheid van vorderingen en tegenpartijen conform de richtlijnen op dit gebied zo goed als mogelijk in kaart te brengen. Om dit risico op te kunnen vangen is een voorziening dubieuze debiteuren gevormd. Jaarlijks wordt bezien of deze voorziening nog voldoende is.

7. Garantstelling risico

De gemeente kan zich garant stellen tegenover financiële instellingen die leningen verstrekken aan verenigingen/instellingen. Indien de verenigingen/instellingen hun betalingsverplichtingen tegenover de geldgevers niet nakomen, kan de gemeente aansprakelijk gesteld worden. In februari 2017 heeft de raad het geactualiseerde beleid ten aanzien van het verstrekken van gemeentegaranties vastgesteld. Informatievoorziening vooraf en tussentijds moet helpen voorkomen dat risico's ten aanzien van garantstellingen zich daadwerkelijk gaan voordoen.

8. Informatierisico

Dit is het risico dat informatie over de ontwikkeling van financiële risico's niet, niet volledig en/of niet tijdig ter beschikking komt van de treasury verantwoordelijken. Door onjuiste of incomplete informatie bestaat het risico dat onjuiste beslissingen worden genomen. De aanlevering van betrouwbare informatie voor de lange termijnplanning (langer dan één jaar) blijft dan ook een groot aandachtspunt.

Publieke taak en prudent beheer

Conform het treasurystatuut komen leningen, uitzettingen en garanties alleen tot stand indien zij een publieke taak dienen en de uitzettingen een prudent karakter kennen.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van renterisico's op de korte schuld dienen de gemeenten te voldoen aan de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet is de maximale omvang van de korte schuld (korter dan 1 jaar). Deze limiet wordt berekend naar een vast percentage (8,5%, conform de *Uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden*) van het begrotingstotaal per 1 januari. Voor het jaar 2025 bedraagt deze limiet circa € 5,8 miljoen. Blijkt dat de kasgeldlimiet wordt overschreden, dan zal een langlopende geldlening aangetrokken moeten worden.

Bedragen x 1.000

Kasgeldlimiet en financieringstekort	Q1 2025	Q2 2025	Q3 2025	Q4 2025
Totaal jaarbegroting (lasten)	€ 68.596	€ 68.596	€ 68.596	€ 68.596
Percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	€ 5.831	€ 5.831	€ 5.831	€ 5.831
Gemiddelde netto vlottende schuld (-/-) of gemiddeld overschot vlottende middelen	€ 17.946	€ 16.956	€ 20.129	€ 20.452
Ruimte (+) / Overschrijding (-)	€ 23.777	€ 22.787	€ 25.960	€ 26.283

Renterisiconorm

Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden. Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moet worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten. De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet méér mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen. In onderstaande tabel wordt de renterisiconorm voor de komende jaren weergegeven.

Bedragen x 1.000

Renterisiconorm		2023	2024	2025
1	Renteherzieningen	-		
2	Aflossingen	€ 782	€ 638	€ 500
3	Renterisico (1 + 2)	€ 782	€ 638	€ 500
4a	Begrotingstotaal	€ 57.511	€ 62.700	€ 68.596
4b	Percentage regeling	20%	20%	20%
4	Renterisiconorm (4a x 4b)	€ 11.502	€ 12.540	€ 13.719
5a	Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	€ 10.720	€ 11.902	€ 13.219
5b	Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)			

Schatkistbankieren

Per 1 januari 2014 is het Schatkistbankieren ingevoerd. Schatkistbankieren houdt concreet in dat tegoeden worden aangehouden in de Nederlandse schatkist. Hierdoor zal de Nederlandse staat minder geld hoeven te lenen op de financiële markten en zal de staatsschuld dalen. Het principe is dat publiek geld de schatkist niet eerder verlaat dan noodzakelijk is voor de uitvoering van de publieke taak. Volgens het ministerie is dit bevorderlijk voor de doelmatigheid van de bestedingen.

Voor openbare lichamen met een begrotingstotaal kleiner dan of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 2,0% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt. Het drempelbedrag voor de gemeente Woensdrecht in 2025 bedraagt € 1.371.923 (2,0% van het begrote bedrag van € 68.596.126 = € 1.371.923). Het drempelbedrag voor de gemeente Woensdrecht bij de BNG Bank staat op € 1 miljoen.

Berekening EMU-saldo

Het brutoschuldbegrip is een internationale standaard. Financiële marktpartijen en kredietbeoordelaars maken internationale vergelijkingen op basis van de bruto schuld. Het Internationaal Monetair Fonds, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, de Europese Unie (EU) en landen buiten de EU werken met het brutoschuldbegrip. In de EU heet deze schuld de EMU-schuld. Het EMU-saldo geeft informatie over de bijdrage van gemeenten aan het totale EMU-saldo/EMU-tekort. De definitie van het EMU-saldo is grofweg: het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven van een overheidsorgaan in een bepaald jaar.

EMU-saldo		2023	2024	2025
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan respectievelijk onttrekking uit reserves		5.632	7.675	5.751
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	-/-	-91	2.804	2.584
3 Mutatie voorzieningen	+	-236	1.607	-498
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-/-	35	76	11
5 Boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-/-			
Berekend EMU-saldo		5.452	6.402	2.658

Rentetoerekening

Conform het *Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten* (BBV) moet er inzicht worden gegeven in de rentelasten, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Daarnaast is het verplicht dat de rentekosten aan de desbetreffende taakvelden moeten worden toegerekend met behulp van een (rente) omslagpercentage. Dit omdat de onderlinge vergelijking tussen gemeenten het uitgangspunt is voor aanpassingen van het BBV. Onderstaand schema geeft de rentetoerekening van 2025 weer. In 2025 is er meer rente ontvangen dan betaald, er is dus sprake van een negatief renteomslagpercentage. Een negatief rentepercentage mag niet toegerekend worden aan de taakvelden. Het rentepercentage dient dan op 0% gesteld te worden.

Renteschema Jaarrekening 2025			2025
a	Externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 41.302
b	Externe rentebaten	minus	€ 470.060

Renteschema Jaarrekening 2025			2025
	Saldo rentelasten en rentebaten		-428.758
c1	Rente doorberekend aan de grondexploitatie	minus	€ -
c2	Rente van projectfinanciering	minus	0
c3	Rente door verstrekte leningen	minus	0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		-428.758
d1	Rente over eigen vermogen	minus	0
d2	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)	minus	0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		-428.758
e	De werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	minus	
f	Renteresultaat op het taakveld Treasury		-428.758
	Renteomslagpercentage		-0,89714%

Leeswijzer:

Regel f toont het uiteindelijke resultaat van de berekening (a-b-c1-c2-c3-d1-d2-e= f)

Paragraaf 6 Bedrijfsvoering

Algemeen

Onder bedrijfsvoering verstaan we alles wat een bedrijf inzet om zijn producten en diensten te verlenen. Voor de gemeente Woensdrecht is de inzet van die middelen zinvol geweest als inwoners, bestuur, medewerkers en partners zich gehoord, gezien, gerespecteerd en welkom voelen. Wij willen samen maatschappelijke meerwaarde leveren die we met trots delen.

Om dit te bereiken streeft de gemeente naar verbetering en optimalisatie van de dienstverlening. Ze werkt vanuit de kernwaarden: eigen wijze, betrokken, daadkrachtig en dienstbaar. Medewerkers voelen zich verantwoordelijk voor het welzijn van klanten en partners, het bestuur en de collega's. De organisatie hanteert als uitgangspunt de opdracht van het college, dat samen met de gemeenteraad bepaalt wat het voor Woensdrecht wil bereiken.

Dit betekent dat de organisatie mee moet bewegen omdat inzichten veranderen. Daarvoor passen we in voorkomende gevallen plannen aan als dat helpt om doelen te bereiken. Structuur wordt minder belangrijk dan samenwerken om het gezamenlijke doel te bereiken. Structuur is een middel om verantwoordelijkheden, bevoegdheden en taken toe te wijzen. Samenwerking met diverse in- en externe partners is essentieel om de doelen die het bestuur voor ogen heeft te bereiken.

ORGANOGRAM AMBTELIJKE ORGANISATIE GEMEENTE WOENSDBRECHT VANAF 1 JANUARI 2024

De structuur van de organisatie is in 2025 onveranderd gebleven. Deze platte lijnorganisatie zorgt onder andere voor duidelijke verantwoordelijkheden, een snelle besluitvorming en een overzichtelijke structuur.

In de afbeelding is de organisatiestructuur weergegeven vanuit het perspectief van de inwoners. De teams in het primaire proces verlenen hun diensten direct aan onze inwoners. Zij worden hierin ondersteund door twee teams die zich richten op bedrijfsvoering en ondersteuning. Het geheel wordt ondersteund door het management met de algemeen directeur/gemeentesecretaris als eindverantwoordelijke voor de ambtelijke organisatie.

Regionale samenwerking

Samenwerking zit in de genen van de gemeente Woensdrecht en beperkt zich niet alleen tot de eigen organisatie. Bestuur en organisatie werken samen met partners en zitten in verschillende samenwerkingsverbanden. Daarbij zijn uitgangspunten dat dit toegevoegde waarde voor onze inwoners moet hebben en dat de Woensdrechtse identiteit niet verloren gaat.

Naast de inmiddels bekende deelnemingen en samenwerkingen zoals Saver, Belastingssamenwerking West-Brabant, OMWB en Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant werken we ook op andere manieren samen. Hierbij kunt u denken aan de Stedelijke regio West-Brabant (SRWB), waarin we op grond van een samenwerkingsovereenkomst samenwerken met gemeenten, het waterschap en de Provincie Noord-Brabant. Deze samenwerking is in ontwikkeling en neemt vanaf 2027 taken op het gebied van economische ontwikkeling over van de RWB. In 2025 is de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg vastgesteld. Deze wet verplicht gemeenten om regionaal in een gemeenschappelijke regeling samen te gaan werken. Woensdrecht werkt daarom mee aan de opzet van de gemeenschappelijke regeling Jeugdzorg West-Brabant West, waarover besluitvorming zal plaatsvinden in 2026.

Financiën

Op verzoek van de gemeenteraad heeft het college in 2020 de kwartaalrapportages ingevoerd voor een tussentijdse financiële verantwoording, naast de vaste producties in het kader van planning & control (perspectievennota, programmabegroting en jaarstukken). In onderling overleg zijn frequentie en inhoud vastgesteld. Sinds 2023 zijn deze afspraken verankerd in de *Financiële verordening*. Ondanks positieve financiële resultaten de afgelopen jaren, staan de meerjarige structurele financiën van gemeenten in het hele land onder druk. De raad wenst verantwoordelijkheid te kunnen nemen en het college wil tijdig verantwoording afleggen, zodat op tijd bijgestuurd kan worden indien nodig.

Concerncontrol

De standaardwerkzaamheden van concerncontrol zijn reguliere advisering aan bestuur en organisatie en de bewaking van de opvolging van wetgeving, regelgeving, richtlijnen en het vertalen van hogere wet- en regelgeving naar de gemeentelijke consequenties ervan. Voor deze laatste taken zijn de interne controles belangrijk, waarvoor concerncontrol een overeenkomst heeft gesloten met een extern accountantskantoor (niet zijnde de eigen externe accountant). De onafhankelijkheid van deze controles zijn daarmee gegarandeerd.

Naast de reguliere activiteiten van concerncontrol, waren de belangrijkste werkzaamheden in 2025 de intensivering van de samenwerking met de externe accountant, de invoering van nieuwe wettelijke materialiteitsgrenzen voor de accountantscontrole en de interne controles, de invoering van een sluitende controleaanpak in het sociale domein, de herfinanciering van Businesspark Aviolanda en de van Aviolanda afgeleide studentenhuysvesting *The Cabin*. In regionaal verband wordt onder de naam RCO (Regionaal Controllers Overleg) samengewerkt met acht andere West-Brabantse gemeenten en het zorgbureau ZZiT. In RCO-verband was de invoering van een gemeenschappelijke regeling jeugdzorg (wettelijk verplicht per 1 januari 2027) een belangrijk aandachtspunt.

Functionaris Gegevensbescherming

De Functionaris Gegevensbescherming (hierna: FG) rapporteert als 'onafhankelijk intern toezichthouder' jaarlijks over de naleving van de AVG en het gemeentelijk beleid op het gebied van (persoons)gegevensbescherming. Het niveau van informatieveiligheid is daar een onderdeel van. In algemene zin kan worden geconcludeerd dat de gemeente Woensdrecht voor wat betreft de naleving niet substantieel afwijkt van andere (vergelijkbare) gemeenten in de regio. De (governance)structuur die in de gemeente Woensdrecht voor het bereiken van de AVG-compliance heeft opgezet werkt goed.

Er wordt geconstateerd dat de gemeentelijke organisaties uit een achterstand komen vergeleken met bijvoorbeeld gezondheidszorg of banken. Daarbij gesteld dat een gemeente beschikt over enorme hoeveelheid data waaronder persoonsgegevens. Data is het nieuwe goud, waardoor de gemeentelijke organisatie extra aantrekkelijk is voor criminelen. Voorbeelden zijn er te over. Alertheid is geboden. Veranderingen en nieuwe kwetsbaarheden volgen elkaar snel op. Het budget voor informatieveiligheid zal indrukwekkend moeten toenemen. Alle dreigingen voorkomen gaat niet lukken. Zonder uitputtend te zijn, zijn de belangrijkste aandachtspunten:

- Alle samenwerkingen met verbonden partijen dienen meer gemonitord te worden op status en performance informatieveiligheid. In het bijzonder de samenwerking met de gemeente Oosterhout in Equalit verband. De rekenkamercommissie Midden-Brabant heeft een scherp oordeel over de samenwerking van de verschillende gemeenten in Equalit verband.
- Maatregelen welke voortvloeien voor gemeenten uit Europese wetgeving NIS 2.
- Verplichtingen welke voortvloeien uit de EU Ai act.
- Migratie naar de cloud. Cloudbeleid ontbreekt.
- Verplichtingen uit de WPG. Toetsing vindt plaats in een audit welke in het FG-verslag wordt meegenomen.

Informatie & Communicatie Technologie (ICT)

Beschikbare data en technologische mogelijkheden bieden de gemeente kansen om gericht samen te werken en kennis en ervaringen van (keten)partners en inwoners te benutten. Dataverwerking, -ontsluiting en -analyse kunnen we gebruiken om maatschappelijke opgaven te bereiken. Data wordt gegenereerd door mensen, apparaten, publieke en private organisaties. De hoeveelheid data die beschikbaar is in geautomatiseerde systemen neemt toe. Technische ontwikkelingen zorgen ervoor dat deze data beter en sneller gecombineerd en benut kunnen en zullen worden. De inwoner verwacht van ons dat we onze dienstverlening verbeteren door techniek en data slim te combineren. En ook de beleidsontwikkeling wordt in toenemende mate op data gebaseerd. In het *Informatiebeleidsplan 2025-2028* zijn de mogelijkheden reeds geconcretiseerd. Dit plan, met als subtitel 'Wendbare informatievoorziening in een digitale samenleving', richt zich in het kader van de ontwikkeling naar een 'informatie gestuurde organisatie' op een – in basis – goede informatiehuishouding en -voorziening en biedt hiervoor concrete uitgangspunten en handvaten.

In 2025 is het *Bedrijfs Continuïteits Plan (BCP)* vastgesteld. Dit plan voorziet in het continueren van onze bedrijfsvoering en dienstverlening bij informatiecalamiteiten.

Overhead

We kennen binnen de begroting een apart product 'overhead'. Hierover staat in het BBV in artikel 1 '*alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces*'. Daarnaast schrijft het BBV voor hoe de toerekening van overhead in de begroting en jaarstukken moet geschieden. Uitgangspunt daarbij is dat (andere uitvoerings-) kosten zoveel mogelijk direct aan de betreffende taken/activiteiten worden toegerekend.

Personeel

De organisatiestructuur die per 1 januari 2024 van kracht werd, heeft gezorgd voor een meer directe sturing vanuit de directie. Het management heeft, naast de coaching en sturing van de toegewezen teams, een belangrijke rol in de sturing van de organisatie. Onder leiding van de algemeen directeur/gemeentesecretaris zijn we voortvarend aan de slag gegaan waarbij de focus op de verbinding met, en dienstverlening aan, de inwoners, ondernemers en partners onverminderd blijft. Om de dienstverlening zo optimaal mogelijk vorm te geven moeten we beschikken over de juiste mensen. Ondanks een voortdurende krapte op de arbeidsmarkt weet de organisatie nog steeds goede mensen aan te trekken. Om dit zo te houden is er constant aandacht voor goed werkgeverschap en het vinden, binden en boeien van mensen die bij ons willen werken.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage voor de ambtelijke organisatie (incl. griffie) is in 2025 licht gestegen van 5,0% naar 5,4%. Doordat de begeleiding en zorg voor onze werknemers is geborgd in de organisatie is er continu aandacht voor verzuim en herstel. Het ziekteverzuimpercentage voor de overheidssector was 6,7% per einde 2025 (bron: CBS)

Integriteit

De aandacht voor het thema integriteit is geïntegreerd in de gesprekscyclus. De benoeming van twee interne vertrouwenspersonen naast de externe vertrouwenspersoon werkt drempelverlagend en zij worden door medewerkers gevonden. De focus op integriteit heeft niet geleid tot meldingen over niet-integer gedrag, ongewenste omgangsvormen of psychosociale arbeidsbelasting.

Formatie per 31-12 in jaar:	Totaal FTE
2020	135,65
2021	134,01
2022	135,40
2023	137,84
2024	139,97
2025	152,52

Communicatie

De ambities en opgaven uit het collegewerkprogramma 2026-2030 worden transparant gecommuniceerd. Het is belangrijk om laagdrempelig en tijdig te communiceren over de concrete uitvoering en de effecten ervan op de leefbaarheid in onze gemeente. We zetten hier diverse kanalen voor in en hebben oog voor de verschillende doelgroepen.

Juridische kwaliteit

Het borgen van de juridische kwaliteit en dienstverlening binnen de organisatie blijft een speerpunt, zodat de klanten zich welkom, gehoord en goed geholpen voelen. Hierbij gaat het om het op professionele en betrouwbare wijze organiseren van de juridische functie binnen de organisatie, het beschrijven en beperken van risico's op concernniveau en het bieden van maatwerk. Daarbij wordt ingezet op de juridische kennis van medewerkers en de kwaliteit van producten. Dit doen we door het organiseren van interne processen, door het opstellen van jaarverslagen met bijbehorende aandachtspunten en door kennisdelen, ook buiten het eigen team en de eigen organisatie. Hiermee wordt bereikt dat de verschillende vakdisciplines op de hoogte zijn van relevante regelgeving en van de daarbij horende ontwikkelingen en dat zij dit kunnen toepassen in de dagelijkse werkzaamheden. Er wordt gevraagd en ongevraagd advies gegeven over alle juridische onderwerpen aan bestuurders, aan de ambtelijke organisatie en aan klanten van buiten.

Het (juridische) speelveld van de gemeente is uiterst dynamisch. Deze dynamiek zal zich doorgaans niet laten voorspellen, maar er wordt altijd geprobeerd om mogelijke kansen te benutten. Op het gebied van wetgeving is de invoering van de Omgevingswet de grootste opgave voor de gemeente op het niveau van beleid en uitvoering. In 2025 zijn de juridische processen binnen de daarvoor gestelde termijnen afgehandeld. Als daarvan werd afgeweken dan was dat in samenspraak met de wederpartij.

Klachtbehandeling

In 2025 zijn 35 klachten ontvangen. Dat zijn er 10 meer dan in 2024:

- 2021: 24 klachten
- 2022: 31 klachten
- 2023: 19 klachten
- 2024: 25 klachten

Van de 35 klachten konden er 22 informeel worden afgedaan (bijvoorbeeld door het organiseren van een gesprek, het nemen van maatregelen, het doorverwijzen naar een andere organisatie of door intrekking van de klacht). Vijf klachten hebben geleid tot een formeel besluit waarbij de klacht ongegrond is verklaard. Vier klachten zijn nog in behandeling. Dit gebeurt in overleg met de klager.

Vier klachten betroffen geen klacht over het handelen van (medewerkers van) de gemeente. Deze zijn niet als klacht in het kader van de *Klachtenregeling Woensdrecht 2022* behandeld, maar als uitingen van andere vormen van onvrede.

Samengevat betekent dit dat in 2025 31 binnenkomende klachtbrieven zijn behandeld dan wel in behandeling zijn genomen.

De inhoud van deze 31 klachten loopt in hun aard zodanig uiteen dat hierin geen trend of rode lijn kan worden waargenomen. Om toch een beeld te schetsen benoemen we hier enkele meest voorkomende voorbeelden:

- Lange wachttijd/matige communicatie bij Servicelijn of na indienen melding of verzoek;
- Hinder/overlast door werkzaamheden of evenementen;
- Parkeersituatie;

Voor een volledig overzicht van afgedane klachten, uitgesplitst naar teams en de wijze van afdoening, verwijzen we u naar onderstaand schema:

	Advies en Ondersteuning	Leefomgeving	Maatschappelijke Ontwikkeling	Publieks-plein	RO-VTH	Wijk- en dorpsbeheer	Zorg en Ondersteuning	Totaal
Informele afhandeling	2	5	1	4	4	5	1	22
Formele afhandeling		1			3		1	5
Nog in behandeling		1		1	1	1		4
Totaal	2	7	1	5	8	6	2	31

Van de Nationale Ombudsman hebben we een overzicht ontvangen van klachten over de gemeente Woensdrecht die in 2025 zijn ontvangen en afgedaan. Het overzicht omvat zes dossiers. Dat zijn er twee minder dan in 2024. Daarbij moet worden vermeld dat drie van de zes klachten al in 2024 waren ingediend, maar dus pas in 2025 zijn afgehandeld. Dit betekent dat in 2025 drie klachten over de gemeente Woensdrecht bij de Nationale Ombudsman zijn ingediend.

Voor de volledigheid geven we aan wat de strekking is geweest van de klachtenbehandeling door de Nationale Ombudsman van de zes dossiers:

- drie klachten zijn ongegrond verklaard;
- twee klachten zijn opgelost door informatie te verstrekken en door te verwijzen; en
- één klacht is tussentijds beëindigd voor de start van het onderzoek.

Inkoop

Karel. versterkt kwantitatief en kwalitatief de inkoopfunctie van onze gemeente. De inkoopadviseur werkt volgens een vooraf vastgesteld werkplan. Evaluatie van het verloop van dit plan vindt plaats na afloop van het betreffende dienstjaar. Waar mogelijk wordt gebruikgemaakt van aansluiting bij regionale projecten indien sprake is van soortgelijke aankopen dan wel aanbesteding van nieuwe contracten. Belangrijke uitgangspunten zijn de Aanbestedingswet en het gemeentelijk inkoop- en aanbestedingsbeleid.

Toelichting op rechtmatigheidsverantwoording college

Invoering rechtmatigheidsverantwoording

Door invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is de verantwoordelijkheid voor het rapporteren over de rechtmatigheid van de in de jaarrekening opgenomen baten, lasten en balansmutaties verschoven van de accountant naar het college van burgemeester en wethouders (hierna: college). De accountant geeft over het verslagjaar alleen nog een oordeel over:

- De getrouwheid van de jaarrekening; dit omvat ook een oordeel over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheid over de baten, lasten en balansmutaties die samenhangen met de Sisa-verantwoording.

Aanpak verantwoording onrechtmatigheden

Het college van burgemeester en wethouders legt over verslagjaar 2025 door middel van een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening verantwoording af over het rechtmatig handelen aan de gemeenteraad. Aanvullend daarop wordt in de paragraaf bedrijfsvoering een toelichting gegeven op fouten en onzekerheden boven de door de raad bepaalde rapportagegrens. Deze rapportagegrens is in artikel 10 van de verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht vastgelegd en bedraagt € 75.000. Navolgend is de toelichting opgenomen op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden en welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Begrotingscriterium – beschrijving begrotingsonrechtmatigheid

In de verordening *Financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht* hebben raad en college afspraken gemaakt welke begrotingsonrechtmatigheden nog moeten worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

In artikel 12.5 is de volgende passage opgenomen: ‘Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaand beleid van de raad worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording (voor zover de verantwoordingsgrens voor afzonderlijke fouten of onduidelijkheden is overschreden), maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.’

Artikel 12.4 van de aangepaste verordening luidt: ‘Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd. Hierop zijn de volgende bepalingen van toepassing.

a. Overschrijding van lasten wordt als acceptabel aangemerkt in de volgende situaties:

- er is sprake van een overschrijding van lasten waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
- er is sprake van een overschrijding van lasten van een open-eind regeling.
- de overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van een tussentijdse rapportage.

b. Overschrijding van baten en onderschrijding van baten, lasten en investeringskredieten zijn rechtmatig mits de raad tijdig is geïnformeerd. De raad is tijdig geïnformeerd over deze afwijkingen door vermelding van de afwijking met een toelichting in tussentijdse rapportages of bij de jaarrekening.

De over 2025 geconstateerde afwijkingen betreffen:

Begrotingscriterium

De onrechtmatigheden in de exploitatie vallen geheel onder *Programma 4. Economie*. Het bestaat uit twee posten. De eerste betreft de kosten voor de afvalinzameling. Deze komen € 71.940 hoger uit dan begroot. Via de afvalstoffenheffing staan hier ook (toekomstig) hogere opbrengsten afvalstoffenheffing tegenover. Deze post geldt daarom als acceptabel volgens de financiële verordening.

De tweede post betreft de studentenhuysvesting *The Cabin* in Ossendrecht. In de programmabegroting 2025 waren de servicekosten nog niet geheel opgenomen, zowel qua baten als qua lasten. De servicekosten van de nog niet verhuurde woningen zijn niet verrekenbaar, en komen daarom voor rekening van de gemeente. Daarom leidt dit tot een overschrijding van de begroting, en een acceptabele onrechtmatigheid van € 26.951 (wel-verrekenbaar deel) en een niet-acceptabele onrechtmatigheid van € 8.050 (niet-verrekenbaar deel). Overigens is in de businesscase die in 2025 aan de raad is aangeboden wel rekening gehouden met alle (ook de niet-verrekenbare) servicekosten. Voor 2026 en latere jaren zal de begroting hierop worden aangepast.

De onrechtmatigheid op investeringsbudgetten van € 403.642 betreft 19 overschrijdingen. Daaronder zijn er geen die op basis van de financiële verordening als acceptabel worden aangemerkt. Van deze 19 overschrijdingen zijn er drie die boven de rapportagegrens van € 75.000 per krediet uitkomen. Dit zijn:

- krediet 72102503 Reconstructie brug Langeweg Ossendrecht 2025 (overschrijding € 111.111)
- krediet 70152402 Aanleg WTB-installatie 2024 gemeentehuis (overschrijding € 86.155)
- krediet 70152405 Aanleg WTB-installatie 2024 MFC Kloosterhof incl. sportzaal (overschrijding € 82.461)

In het overzicht lopende investeringen in dit jaarverslag zijn deze kredieten opgenomen inclusief een toelichting per krediet. Hier wordt kortweg verwezen naar deze bijlage.

Alles overziend zijn, behoudens het aanpassen van de begroting 2026 en latere jaren inzake de studentenhuysvesting, geen extra beheermaatregelen nodig.

Voorwaardencriterium

De inkooponrechtmatigheid van € 297.790 betreft één contract voor een eenmalige levering van een kokerduiker in Ossendrecht. Vooruitlopend op het aan te besteden werk is deze duiker van besteld i.v.m. lange levertijd. Hierdoor valt de inkoop van deze duiker niet meer onder de aanbesteding van het totale werk, maar moet deze los worden beoordeeld als een "dienst", met de bijbehorende norm van € 221.000 voor Europese aanbesteding. De losse inkoop van deze kokerduiker is niet Europees maar meervoudig onderhands aanbesteed en is daardoor onrechtmatig geworden.

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium - overkoepelend M&O-beleid

De gemeente Woensdrecht beschikt over een overkoepelend beleid voor misbruik en oneigenlijk gebruik, dat in 2015 is vastgesteld.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording heeft het college de volgende werkzaamheden verricht om vast te stellen dat geen sprake is van misbruik en/of oneigenlijk gebruik in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording:

1. De gemeente Woensdrecht heeft in haar belangrijkste financiële processen waarborgen getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Een voorbeeld hiervan is het subsidieproces waar in de lijn waarborgen zijn getroffen en achteraf door de interne controle wordt vastgesteld dat er geen onrechtmatigheden zijn aangetroffen. In het interne controleplan zijn de belangrijkste financiële processen benoemd en hierop zijn (o.a.) rechtmatigheidscontroles verricht.
2. We hebben kennisgenomen van het jaarverslag van de vertrouwenspersonen. Hieruit blijken geen zaken die opgenomen moeten worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Uiteindelijk is ons niet gebleken dat er sprake is van misbruik en oneigenlijk gebruik wat gemeld moet worden in de rechtmatigheidsverantwoording dan wel in deze paragraaf bedrijfsvoering.

Paragraaf 7 Verbonden partijen

Inleiding

Woensdrecht neemt deel in diverse rechtsvormen, zowel publiek als privaat. Wanneer er sprake is van zowel een *bestuurlijk* als een *financieel* belang in een andere partij, is dat voor de gemeente een verbonden partij. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan een zetel in het bestuur en/of het hebben van stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de gemeente financiële middelen beschikbaar stelt, die zij mogelijk kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij.

Deelnemingen in andere partijen brengen risico's met zich mee, zowel politiek/bestuurlijk als financieel. In deze paragraaf geven we een overzicht van alle verbonden partijen van onze gemeente waarbij ingegaan wordt op doelstellingen en risico's. Per verbonden partij nemen we ook diverse financiële cijfers op.

We maken gebruik van verbonden partijen in de verwachting dat zij op effectieve en efficiënte wijze bijdragen aan het realiseren van onze gemeentelijke beleidsdoelstellingen. Uitgangspunten hierbij zijn een heldere verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden tussen de gemeente en de verbonden partij en door het opstellen van dienstverleningsovereenkomsten met prestatieafspraken.

Vanaf begrotingsjaar 2017 moeten gemeenten de lijst met verbonden partijen onderverdelen in: gemeenschappelijke regelingen; vennootschappen en coöperaties; stichtingen en verenigingen; en overige verbonden partijen.

Beleid

Het gemeentelijk beleid met betrekking tot verbonden partijen is vastgelegd in de *Nota verbonden partijen en overige samenwerking in West-Brabant* die alle West-Brabantse gemeenten in 2024 hebben vastgesteld. De nota geeft op pragmatische wijze invulling aan regionale samenwerking en afstemming. De nota kent afspraken over het budgetrecht, de controlerende en kaderstellende taken van de gemeenteraad en is tot stand gekomen met inbreng van verbonden partijen.

Sturing en toezicht

De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) kent sinds enkele jaren een uitgebreider instrumentarium voor de invulling van de taken van de gemeenteraad. Denk aan het meer gericht inzetten van zienswijzeprocedures, meer mogelijkheden voor adviescommissies voor raadsleden en burgerparticipatie. De termijnen voor het indienen van een zienswijze op een begroting zijn verruimd. Ook voor samenwerkingsverbanden die niet onder de Wgr vallen, zijn inmiddels regionale afspraken gemaakt. De *Nota verbonden partijen en overige samenwerking* geeft hiervoor de kaders die in onderling overleg tussen gemeenteraden, griffies, colleges en besturen van verbonden partijen in de vorm van maatwerk nader worden ingevuld.

Belangrijke ontwikkelingen en risico's rond verbonden partijen

In de paragraaf *Weerstandsvormen en risicobeheersing* zijn de relevante ontwikkelingen, indien van toepassing, ten aanzien van de verbonden partijen toegelicht en is aangegeven welke risico's daarbij aanwezig zijn, die van invloed kunnen zijn op de financiële positie van de gemeente. Hier wordt volstaan met de verwijzing naar deze paragraaf.

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN - A. Gemeenschappelijke regelingen

In de tabellen worden vermogen en resultaat genoemd. Uitgegaan is van de meest recente aangeleverde cijfers. Waar het jaar 2025 wordt genoemd, is uitgegaan van de jaarrekening van de betreffende organisatie. Als de gegevens nog niet bekend zijn, is *n.n.b.* ingevuld

A.1 Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB)

Opgericht	1 januari 2010
Doelstelling	In samenwerking met gemeenten, GHOR (Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen), brandweer en politie zorgen voor veiligheid, crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van openbare orde en veiligheid.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2025	€1.358.745
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	- € 1.045.000
Belang Woensdrecht	1,56%
Aantal fte	616,09
Resultaatsbestemming en -verwerking	Het negatieve resultaat van € 1.045.000 wordt als volgt verwerkt: • € 726.000 onttrekking algemene reserve • € 271.000 onttrekking reserve HSL • € 48.000 onttrekking reserve doorontwikkeling organisatie

Omvang per	1-1-2025	31-12-2025
Eigen Vermogen	€ 6.696.000	6.419.000
Vreemd Vermogen	€ 57.282.000	€ 54.659.000

A.2 Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB)

Opgericht	1 januari 2013
Doelstelling	De OMWB voert voor haar deelnemers taken uit op het gebied van omgevingsrecht en milieutaken. Als verlengstuk van lokaal en provinciaal bestuur levert zij een bijdrage aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving in de regio door vergunningverlenings-, toezicht- en handhavingstaken, afhandeling van klachten en advisering.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Tilburg, Waalwijk, Woensdrecht, Zundert en Provincie Noord-Brabant.
Bijdrage Woensdrecht 2025	€514.313
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	€ 4.519.000
Belang Woensdrecht	ca. 1%
Aantal fte	349 FTE
Resultaatsbestemming en -verwerking	Van het gerealiseerde resultaat wordt € 400.000 toegevoegd aan de algemene reserve en € 3.938.000 uitgekeerd aan de deelnemers. € 181.000 wordt overgeheveld naar 2026. De gemeente Woensdrecht ontvangt € 45.805.

Omvang per	1-1-2025	31-12-2025
Eigen Vermogen	€ 6.086.000	€ 8.651.000
Vreemd Vermogen	€ 7.641.000	€ 10.548.000

A.3 GGD West-Brabant

Opgericht	1 januari 2000
Doelstelling	De GGD verzorgt de openbare gezondheidszorg en heeft als doel dat alle inwoners van West-Brabant gezond, veilig en gelukkig opgroeien, leven en werken. Daarbij heeft de GGD extra aandacht voor kwetsbare mensen in onze samenleving.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert
Bijdrage Woensdrecht 2025	582.798
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	1.070.711
Belang Woensdrecht	2,16 %
Aantal fte	302,75
Resultaatsbestemming en -verwerking	Van het positieve resultaat van € 1.070.711 wordt EUR 585.621 uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten (€ 17.989 aan de gemeente Woensdrecht). Het resterende bedrag van € 485.450 wordt toegevoegd aan de algemene reserve voor investeringen met een incidenteel en bedrijfsvoeringsmatig karakter.

Omvang per	1-1-2025	31-12-2025
Eigen Vermogen	€ 7.176.000	€ 8.995.000
Vreemd Vermogen	€ 20.860.000	€ 14.561.000

A.4 Regio West-Brabant (RWB)

Opgericht	1 januari 2011
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Doelstelling	De RWB bevindt zich momenteel in een transitiefase. De oorspronkelijke doelstelling van de 16 gemeenten in West-Brabant was om de regio via de RWB te versterken en te stimuleren op het gebied van economie, arbeidsmarkt, mobiliteit en ruimte. Deze taken worden momenteel ontvlochten en gaan over naar de stedelijke regio's. De RWB richt zich hierna met name op bedrijfsvoeringstaken als KCV, mobiliteitscentrum en archeologie
Bijdrage Woensdrecht 2025	€ 643.943
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	€ 579.000 (voorlopige cijfers, accountantscontrole vindt in mei plaats)
Belang Woensdrecht	Circa 3% (gebaseerd op de bijdrage zonder het KCV)
Aantal fte	78,9 FTE
Resultaatsbestemming en -verwerking	Het grootste deel van het positieve resultaat wordt toegevoegd aan de reserves. Het resultaat wordt als volgt bestemd: • Bestemmingsreserve Regiodeal €117.000 • Bestemmingsreserve ontvlechting economische taken €340.000 • Bestemmingsreserve aanbesteding vervoerscontact €140.000 • Bestemmingsreserve Flexpool €92.000 Het nadelige resultaat van €92.000 op de Flexpool wordt gedekt door een onttrekking aan de daardoor gevormde bestemmingsreserve Flexpool. Een bedrag van € 75.000 wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten. Woensdrecht ontvangt € 21.886 retour = (incl. teruggave op O&O, Flex West-Brabant en KCV).

Omvang per	1-1-2025	31-12-2025
Eigen Vermogen*	€ 1.782.000	€ 1.643.000
Vreemd Vermogen*	€ 6.381.000	€ 9.271.000

A.5 Belastingssamenwerking West-Brabant (BWB)

Opgericht	1 januari 2012
Doelstelling	De BWB is verantwoordelijk voor uitvoering van de Wet WOZ en de heffing en invordering van waterschapsbelastingen en verschillende gemeentelijke belastingen.
Deelnemers	Waterschap Brabantse Delta en de gemeenten Bergen op Zoom, Breda, Dongen, Etten-Leur, Halderberge, Loon op Zand, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2025	€ 565.000 (incl. verrekening van compensabele BTW)
Gerealiseerd resultaat 2025 financieel	€ 613.000
Belang Woensdrecht	2,86 %
Aantal fte	142,1
Resultaatsbestemming en verwerking	Het positieve jaarresultaat van € 613.000 wordt uitgekeerd aan de deelnemers. Woensdrecht ontvangt € 19.000

Omvang per	1-1-2025	31-12-2025
Eigen Vermogen	€ 1.321.000	€ 813.000
Vreemd Vermogen	€ 10.506.000	€ 9.467.000

A.6 WVS-Groep

Opgericht	1974
Doelstelling	Integrale uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW), alsmede het aanbieden van beschut werk, activiteiten t.b.v. arbeidsintegratie en aangepaste arbeid aan personen uit de deelnemende gemeenten, die op afstand van de reguliere arbeidsmarkt staan.
Deelnemers	Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2025	€ 345.899
Gerealiseerd resultaat 2025 financieel	€ 830.000
Belang Woensdrecht	ca. 4,5 %
Aantal fte	216 FTE (1.912 personen uit doelgroep)
Resultaatsbestemming en verwerking	Van het resultaat gaat € 500.000 naar de algemene reserve. € 330.000 gaat naar de deelnemers. Woensdrecht ontvangt hiervan € 15.361.

Omvang per	1-1-2025	31-12-2025
Eigen Vermogen	€ 9.518.000	€ 8.176.000
Vreemd Vermogen	€ 20.278.000	€ 19.306.000

A.7 West-Brabants Archief (Bergen op Zoom)

Opgericht	1 juli 2016
Doelstelling	Het West-Brabants Archief wil een duurzame en betekenisvolle bijdrage leveren aan belanghebbenden (overheid, inwoner en instellingen) door het verwerven, produceren, opslaan, toegankelijk maken en houden van archiefinformatie, met name door het mede realiseren en beheren van een e-depotvoorziening.
Deelnemers	Bergen op Zoom, Etten-Leur, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2025	€175.866
Gerealiseerd resultaat 2025	€ 93.545
Belang Woensdrecht	6,29%
Aantal fte	22,69

Resultaatsbestemming en -verwerking	De deelnemers hebben unaniem aangegeven het resultaat van 2025 graag in te willen zetten om de ontwikkelingen rond het E-Depot een extra impuls te geven.
	In de werkateliers die in 2026 gaan plaatsvinden zal centraal gekeken worden naar de planning van alle digitale overbrengingstrajecten. Gezien de huidige (E-Depot) bezetting bij het WBA en haar deelnemers is het een uitdaging hier grote stappen in te zetten. Als we hier een (tijdelijke) projectleider/dataspecialist extra op kunnen inzetten dan kan de planning van overbrengingen in 2026 en 2027 worden versneld. Deze persoon dient zowel project/proces én datakennis te hebben. Deze versnelling komt ten gunste aan de dienstverlening aan de burger en zal ook een impuls geven aan het kennisniveau van alle betrokken collega's bij de deelnemers.

Omvang per	1-1-2025	31-12-2025
Eigen Vermogen	€ 631.356	€ 439.371
Vreemd Vermogen	€ 390.283	€ 468.060

A.8 Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord

Opgericht	1 januari 2005
Doelstelling	De RAV verleent zowel acute ambulancezorg als besteld ambulancevervoer.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Bernheze, Boekel, Boxtel, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Halderberge, 's-Hertogenbosch, Heusden, Hilvarenbeek, Land van Cuijk, Loon op Zand, Maashorst, Meierijstad, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Oss, Roosendaal, Rucphen, Sint Anthonis, Sint-Michielsgestel, Steenbergen, Tilburg, Vught, Waalwijk, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2025	€ 0
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	€ 1.092.579
Belang Woensdrecht	n.v.t.
Aantal fte	731,31
Resultaatsbestemming en -verwerking	Het positieve resultaat over 2025 wordt verrekend met Reserve Aanvaardbare Kosten. Een toevoeging van € 1.263.425 vanuit de RAV Midden- en West-Brabant en onttrekking van € 170.846 vanuit de MKA Brabant Noord. Hierdoor wordt het overschot ingezet ter versterking van de financiële positie van de RAV.

Omvang per	1-1-2025	31-12-2025
Eigen Vermogen	€ 15.980.000	€ 17.073.000
Vreemd Vermogen	€ 26.118.000	€ 20.841.000

A.9 Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) Brabantse Wal

Opgericht	1 januari 2012
Doelstelling	De Intergemeentelijke Sociale Dienst Brabantse Wal (ISD BW) is een gemeenschappelijk orgaan (zonder rechtspersoonlijkheid). De ISD BW heeft tot doel het begeleiden naar werk van inwoners, schuldhulpverlening, inburgering, het verstrekken van uitkeringen en het bestrijden van armoede. De ISD kent geen eigen activa en passiva. De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bijdrage in de organisatiekosten op basis van het klantenbestand (% aandeel in het totaal).
Deelnemers	Bergen op Zoom, Steenbergen, Woensdrecht
Bijdrage Woensdrecht 2025	€ 1.353.729
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	€ 553.346
Belang Woensdrecht	11 %
Aantal fte	103,14 FTE
Resultaatsbestemming en -verwerking	Voor Woensdrecht betekent het positieve resultaat dat een bedrag van € 60.847 te verwachten is (onder voorbehoud accountantscontrole).

A.10 Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) West-Brabant

Opgericht	1 augustus 2012
Doelstelling	De samenwerking heeft als doelstelling om schoolverzuim en schooluitval samen verder terug te dringen. Het RBL West-Brabant voert een aantal wettelijke taken uit voor de gemeenten op het terrein van de Leerplichtwet en Doorstroompunt. Het RBL West-Brabant zoekt daarbij nadrukkelijk de samenwerking op met scholen en andere instellingen. De bundeling van mensen en middelen zal leiden tot een verdere verhoging van de deskundigheid van leerplichtambtenaren en trajectbegeleiders en tot meer continuïteit in de dienstverlening naar kinderen, jongeren, ouders en scholen. Het hogere doel is duidelijk: een impuls voor het voorkomen en terugdringen van verzuim en schooluitval; een ambitie waar gemeenten, onderwijs en andere ketenpartners samen voor staan. Het RBL West-Brabant werkt op twee niveaus. Alle gemeenten nemen niveau 1 af: de gezamenlijke leerplicht- en Doorstroompuntadministratie. Vijf gemeenten – Breda, Moerdijk, Drimmelen, Geertruidenberg en Oosterhout – nemen daarnaast niveau 2 af: de uitvoering van begeleiding en toezicht op leerplicht en kwalificatieplicht voor jongeren van 5 tot 27 jaar. Gemeente Woensdrecht neemt alleen niveau 1 af.
Deelnemers	Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2025	€ 20.599
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	In totaal is het (positief) resultaat € 192.258 .
Belang Woensdrecht	2,88% volgens verdeelsleutel aantal 5 t/m 22-jarigen
Aantal fte	23,64 (voor niveau 1 totaal 5,19 fte; voor niveau 2 17,67 fte)
Resultaatsbestemming en -verwerking	Voor Woensdrecht betekent dit een positief resultaat van € 20

Omvang per	1-1-2025	31-12-2025
Eigen Vermogen	€ 0	€ 0
Vreemd Vermogen	€ 2.089.240	€ 1.559.689

A.11 Belgisch-Nederlands Grensoverleg (BENEGO)

Opgericht	1967
Doelstelling	Bevorderen van grensoverschrijdende samenwerking door middel van grensoverschrijdend overleg en behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de 12 Nederlandse en 9 Belgische gemeenten. BENEGO kent geen vermogenspositie en geen financieel resultaat. Eventuele projectkosten worden direct verrekend.
Deelnemers	België: Baarle-Hertog, Essen, Hoogstraten, Kalmthout, Kapellen, Oud-Turnhout, Ravels, Stabroek en Wuustwezel. Nederland: Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Etten-Leur, Goirle, Hilvarenbeek, Reusel-De Mierden, Roosendaal, Rucphen, Tilburg, Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2025	€ 1.448,19
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	n.v.t.
Belang Woensdrecht	4,76%
Aantal fte	n.v.t.
Resultaatsbestemming en -verwerking	n.v.t.

A.12 Geweld in Afhankelijkheidsrelaties (GIA) en Meldpunt Crisiszorg West-Brabant (voorheen Stichting Veilig Thuis West-Brabant)

Opgericht	2019
Doelstelling	De gemeenschappelijke regeling is aangegaan met de volgende doelen: a. de samenwerking verankeren tussen de colleges van de gemeenten bij de regionale aanpak van het voorkomen en bestrijden van GIA en de zorg voor één Meldpunt Crisiszorg in de regio West-Brabant; b. de taken en bevoegdheden van de colleges van de gemeenten vanuit de Wmo, de Jeugdwet en het terrein van veiligheid en openbare orde ten aanzien van GIA en het Meldpunt Crisiszorg door mandaat op te dragen aan het college van de centrumgemeente

	Breda. wordt het volgende beoogd: het behalen van schaalvoordelen, het stimuleren van de samenwerking tussen de deelnemers door actief informeren en communiceren, het afstemmen en gezamenlijk vaststellen van het regionaal beleid op het terrein van GIA en het Meldpunt Crisiszorg, de uitwerking van het regionaal beleid in opdrachten aan uitvoeringsorganisaties en efficiënte inzet van de regionale middelen en gezamenlijke afstemming over eventuele besparingen of aanvullende kosten en de verevening van risico's.	Hiermee
Deelnemers	Altena, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Halderberge, Moerdijk, Oosterhout, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert.	
Bijdrage Woensdrecht 2025	€ 311.422	
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	n.v.t.	
Belang Woensdrecht	n.v.t.	
Aantal fte	n.v.t.	
Resultaatsbestemming en -verwerking	n.v.t.	

OVERZICHT VERBONDEN PARTIJEN - B. Vennootschappen en coöperaties

In de tabellen worden vermogen en resultaat genoemd. Uitgegaan is van de meest recente aangeleverde cijfers.

B.1 Provinciale Zeeuwse Elektriciteit Maatschappij (PZEM)

Opgericht	1919
Doelstelling	PZEM NV is een geïntegreerd energiebedrijf. Het is werkzaam op het gebied elektriciteits- gas, water- en watervoorziening. In 2022 zijn de voorbereidingen getroffen om PZEM Wholesale te verkopen. De resterende bedrijfsonderdelen gaan verder onder de naam ZEH.
Deelnemers	Provincie Zeeland, de Zeeuwse gemeenten, enige Zuid-Hollandse en Noord-Brabantse gemeenten den de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant.
Bijdrage Woensdrecht 2025	n.v.t.
Verwacht financieel resultaat 2025	In juni 2026 wordt in de aandeelhoudersvergadering van ZEH besloten over de bestemming van het resultaat.
Belang Woensdrecht 2025	De gemeente heeft zeggenschap in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders ter grootte van het aandeel in het geplaatste aandeelekapitaal (0,91%).
Aantal fte	
Grootste risico's in 2025	De fluctuaties van de energieprijzen.

B.2 SAVER N.V.

Opgericht	1999
Doelstelling	SAVER is een samenwerking op het gebied van het inzamelen, bewerken en verwerken van huishoudelijk- en bedrijfsafval en reiniging alsmede op het gebied van andere milieuvelden. De gemeente Woensdrecht is aandeelhouder, samen met de gemeente Bergen op Zoom, Roosendaal, Halderberge, Steenbergen, Rucphen en Zundert.
Deelnemers	Bergen op Zoom, Halderberge, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen (per 1 januari 2024), Woensdrecht en Zundert.
Bijdrage Woensdrecht 2025	Geen deelnemersbijdrage, maar bekostiging van inzameling, verwerking en reiniging.
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	n.n.b.
Belang Woensdrecht	8,4 %
Aantal fte	234,7
Resultaatsbestemming en -verwerking	De jaarcijfers over 2025 alsmede het voorstel voor resultaatbestemming worden eind 2e kwartaal 2026 door de AVA van SAVER vastgesteld. Zoals gebruikelijk is ervoor gekozen om geen cijfers te publiceren over de bijdrage van de gemeente Woensdrecht aan Saver N.V. De reden hiervoor is dat er geen sprake is van een algemene/vaste bijdrage aan deze verbonden partij. De bijdrage die de gemeente levert fluctueert enorm en is afhankelijk van andere posten, zoals het aantal opgehaalde containers of ingezamelde kilo's en daarmee dus van de prestaties van Saver.

B.3 Joint Venture Park Aviolanda

Opgericht	1955
Doelstelling	Business Park Aviolanda is gericht op het realiseren van een 'luchtvaartgebonden' maintenance- en innovatiecluster.
Deelnemers	Provincie 80% en gemeente Woensdrecht 20%
Bijdrage Woensdrecht 2025	€ 0
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	- € 89.174 (verlies)
Belang Woensdrecht	20%
Aantal fte	10
Resultaatsbestemming en verwerking	n.v.t.

Omvang per	1-1-2025	31-12-2025
Eigen Vermogen	€ 13.542.359	€ 13.453.186
Vreemd Vermogen	€ 21.309.000	€ 23.768.114

B.4 NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

Opgericht	1914
Doelstelling	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen.
Deelnemers	Aandeelhouders van de BNG zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen; de andere helft is in handen van gemeenten, elf provincies en een hoogheemraadschap.
Bijdrage Woensdrecht 2025	Bijdrage: € 0. Ontvangen: € 13.461,55 (in 2026 is dividend ontvangen van de BNG over de winst van 2025).
Gerealiseerd financieel resultaat 2025	€ 172 miljoen
Belang Woensdrecht	0,02%
Aantal fte	503,5 FTE
Resultaatsbestemming en -verwerking	De verdeling wordt overgelaten aan de aandeelhouders. BNG Bank behaalde over het jaar 2025 een nettowinst van € 172 miljoen. BNG Bank keert in overeenstemming met het beleid dividend uit als percentage van de nettowinst beschikbaar voor aandeelhouders, waarbij zij streeft naar een zo stabiel mogelijk uitkeringspercentage. Een dividenduitkering moet in lijn zijn met de kapitaaldoelstellingen van de bank, nu en naar verwachting in de toekomst. De voor te stellen dividenduitkering wordt jaarlijks bepaald als onderdeel van het Internal Capital Adequacy Assessment Process (ICAAP). Bij de jaarlijkse bepaling worden met name de (balans)ontwikkeling van BNG en (verwachte) ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving in overweging genomen. BNG Bank stelt een dividenduitkering over 2025 voor van € 79 miljoen. Dit is 50% van de nettowinst, gecorrigeerd voor de uitkering op het Additional Tier 1-kapitaal. Het dividend bedraagt € 1,41 per aandeel. Voor de gemeente Woensdrecht betekent dit een (mogelijke) dividenduitkering van € 13.461,55.

Omvang per	1-1-2025	31-12-2025
Eigen Vermogen	€ 4.777 miljoen	€ 4.863 miljoen
Vreemd Vermogen	€123.173 miljoen	€ 110.708 miljoen

B.5 Gemeenschappelijk Bezit Evides Aqua B.V. (GBE Aqua B.V.)

Opgericht	18 november 2021
Doelstelling	GBA Aqua B.V. is een vennootschapsstructuur waarmee de belangen van de publieke aandeelhouders in waterbedrijf Evides vertegenwoordigd worden.
Deelnemers	17 deelnemers: Provincie Zeeland, Zeeuwse gemeenten, Woensdrecht, Bergen op Zoom en Goeree-Overflakkee
Belang Woensdrecht	0,91%
Aantal fte	1 (parttime)
Resultaatsbestemming en -verwerking	GBE Aqua BV verwacht een positief resultaat over 2025 van € 30,9 miljoen. Dit resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve (bestendig beleid). Er wordt over 2025 een dividend uit de agioreserve uitgekeerd aan de deelnemers. Dit alles onder voorbehoud van besluitvorming in de aandeelhoudersvergadering medio mei 2026. Voor Woensdrecht is het verwachte dividend € 27.327.

Paragraaf 8 Grondbeleid

Algemeen

Onder grondbeleid verstaan we het geheel aan maatregelen dat een gemeente ter beschikking staat om haar vastgestelde ruimtelijke, volkshuisvestelijke en economische doelstellingen te realiseren. Grondbeleid is geen doel op zich, maar is 'dienstbaar' aan de hiervoor genoemde beleidsvelden. Grondbeleid kan op verschillende manieren worden uitgevoerd, waarbij een gemeente een actieve of een faciliterende rol kan innemen, met uiteraard diverse gradaties daar tussenin. Met grondbeleid zijn grote bedragen gemoeid. Daarnaast is het een beleidsveld waarbij niet alle handelingen en transacties even transparant gemaakt kunnen worden. Dit heeft alles te maken met de toch wat moeilijke positie die de gemeente op de huidige grondmarkt inneemt, want de concurrent in de vorm van marktpartijen en projectontwikkelaars is uiterst alert. Juist daarom is het raadzaam om over het te voeren grondbeleid helder te communiceren en vooraf duidelijkheid te verkrijgen over de gestelde kaders.

Grondbeleid is geen doel op zich maar een middel om ruimtelijk beleid op een doeltreffende en doelmatige wijze te realiseren. De gemeente wil haar grondbeleidsinstrumentarium optimaal inzetten zodat zij op eenduidige en transparante wijze haar ruimtelijke doelstellingen kan behalen, te komen tot het gewenste - financiële - resultaat en de financiële risico's beheersbaar kan houden.

In deze paragraaf grondbeleid wordt een beknopte toelichting gegeven op het gevoerde grondbeleid in het jaar 2025. Conform het *Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)* dient elke gemeente in de jaarlijks bij de programmabegroting en -rekening op te nemen 'paragraaf grondbeleid' tenminste inzicht te geven in de volgende zaken:

- een visie op het grondbeleid in relatie tot de te realiseren doelstellingen;
- een aanduiding van de wijze waarop het grondbeleid wordt uitgevoerd;
- een prognose van de te verwachten resultaten van de grondexploitatie;
- de beleidsuitgangspunten met betrekking tot de reserves voor grondzaken;
- de beleidsuitgangspunten met betrekking tot het te voeren risicomanagement; en
- een onderbouwing van de winst- en verliesneming.

Gemeentelijk grondbeleid

Woensdrecht voert grondpolitiek volgens de nota *Grondbeleid 2025-2029* zoals deze op 28 mei 2025 door de gemeenteraad is vastgesteld. Op basis van deze kader stellende nota kiezen we voor situationeel grondbeleid: faciliterend waar het kan en actief waar het gewenst is. Vanwege gewijzigde wet- en regelgeving en maatschappelijke ontwikkelingen is deze nota recent geactualiseerd. Verder heeft het college van burgemeester en wethouders de nieuwe nota *Grondprijzenbeleid 2025-2029* vastgesteld, waarbij de grondprijzen zijn geactualiseerd zodat de gemeente tegen marktconforme tarieven gronden uitgeeft.

Doelstelling van de gemeente is om een maximaal maatschappelijk rendement te behalen met een optimaal financieel resultaat. Voor nieuwe locaties en ontwikkelingen wordt per locatie afgewogen wat de juiste ontwikkelstrategie is.

De komende periode zetten wij in op de verdere uitwerking en ontwikkeling van de uit te geven locaties:

- Semmelweissstraat/Heistraat/Edward Jennerstraat in Hoogerheide;
- schoollocatie De Stappen aan de Bloemenlaan in Hoogerheide;
- schoollocatie De Poorte aan de Berglaan in Woensdrecht; en
- terrein voetbalvereniging VIVOO aan de Bergsestraat in Huijbergen.

Bij actieve grondpolitiek verwerft en ontwikkelt de gemeente voornamelijk zelf. Indien de gemeente zelf geen ontwikkelende rol heeft, worden met initiatiefnemers voor het stellen van randvoorwaarden, locatie-eisen voor de ontwikkeling afspraken gemaakt. De gemeente geeft er de voorkeur aan om die afspraken in een anterieure overeenkomst vast te leggen. In zo'n overeenkomst - die gesloten wordt voordat een planologische maatregel wordt vastgesteld - wordt het (wettelijk verplichte) kostenverhaal geregeld.

Bij het in ontwikkeling nemen van gronden is de gemeente verplicht zich te houden aan de algemene regels die zijn opgesteld door de commissie BBV voor het exploiteren van gronden. Voor het optimaal kunnen beheren en beheersen van de gemeentelijke grondexploitaties is het wenselijk om naast deze algemene regels van de BBV aanvullende regels vast te stellen. Deze aanvullende regels zijn opgenomen in de nota Grondbeleid (2025). Hierin is vastgesteld dat de gemeente een afzonderlijke grondexploitatie opstelt voor 'in exploitatie genomen gronden' waarbij er daadwerkelijk sprake is van een waardevermeerdering, er directe kosten worden gemaakt en er sprake is van een fysieke wijziging van de gronden. De grondexploitaties worden minimaal eenmaal per jaar geactualiseerd bij de vaststelling van de begroting en/of jaarrekening.

Er kan onderscheid gemaakt worden in twee soorten risico's ten aanzien van de grondexploitaties:

1. algemene risico's (conjuncturele of marktrisico's); en
2. risico's op planniveau (afzet en invulling)

1. Algemene risico's

Stikstofdepositie

In en direct rondom Woensdrecht liggen vier Natura 2000-gebieden, te weten: De Brabantse Wal, Het Markiezaat, het Land van Saeftinghe en de Oosterschelde. Deze uitzonderlijke ligging brengt ook uitzonderlijke problemen met zich mee. Alle ontwikkelingen op het gebied van economie, landbouw, natuur, energietransitie, infrastructuur én woningbouw hebben direct te maken de Wet natuurbescherming en stikstofdepositie. Hierdoor lopen verschillende projecten vertraging op, of kunnen deze voorlopig nog niet worden gerealiseerd. Met ontwikkelende partijen wordt op basis van maatwerk bekeken hoe te komen tot een passende oplossing.

Bouw en woningmarkt: wonen

Wonen is de nieuwe sociale kwestie: de vraag naar woningen blijft groot. Mede door stikstofproblematiek, stijging van bouwkosten en toename van de arbeidskosten haalt de overheid haar doelstellingen omtrent woningbouw niet. Op korte termijn ligt voor lopende projecten de grondwaarde deels vast. Om te zorgen dat projecten nog zoveel mogelijk door kunnen gaan onder de huidige omstandigheden moeten gemeenten, marktpartijen en woningcorporaties creatief kijken naar herprogrammering, fasering en eisen. De verwachting is dat door de hierboven geschetste ontwikkelingen de bouwproductie achter zal blijven bij wat gewenst is. Vooral de rente, inflatie en nieuw landelijk beleid als het gaat om stikstof zijn bepalend voor herstel.

Winstneming

Gemeenten zijn verplicht om tussentijds winst te nemen. De methode om winst te nemen (*Percentage of Completion*) is sinds van 2016 verplicht voor gemeenten.

2. Risico's op planniveau

Een berekening van de risico's op planniveau wordt jaarlijks, bij het opstellen van de begroting en jaarrekening, gemaakt. Hiertoe worden de grondexploitaties geactualiseerd. Actualisatie houdt in dat:

- de uitgiftetermijnen zijn bijgesteld;
- de lasten opnieuw zijn beoordeeld en bijgesteld; en
- grondprijzen zijn geraamd op basis van het grondprijzenbeleid.

Kosten

De gemeente heeft gemiddeld langlopende grondexploitaties waarbij een veilige marge is ingebouwd met betrekking tot de voortgang van verkoop. De raming van de investeringen en opbrengsten van de grondexploitaties zijn in de begroting geactualiseerd. De gehanteerde parameters zijn: 0% rentetoerekening, 2,5% kostenstijging, 0% opbrengstenstijging en 2% disconteringsvoet.

Vennootschapsbelasting overheden en BBV

Per 1 januari 2016 is de Vennootschapsplicht (Vbp-plicht) voor overheidsondernemingen in werking getreden. Het doel van het wetsvoorstel is het scheppen van een gelijk speelveld voor overheidsondernemingen en private ondernemingen. De grondexploitaties van de gemeente vallen onder bedrijfsactiviteiten. Dit betekent dat de gemeente vennootschapsbelastingplichtig is. De hoogte van de bijdrage per jaar is van een aantal factoren afhankelijk, waaronder de rekenmethode voor de afdracht. In mei 2025 is de definitieve aanslag 2023 van de Belastingdienst ontvangen. Op basis van de berekeningssystematiek en de uitgangspunten opgesteld door de Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden (SVLO) is een voorlopig nadelig fiscaal resultaat over 2025 gerealiseerd van € 1.600. Dit betekent dat over het jaar 2025 geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. Uiterlijk in april 2027 moet de aangifte over het jaar 2025 bij de Belastingdienst zijn ingediend.

In 2019 is een nieuwe notitie *Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2019)* verschenen. In deze notitie worden zogenoemde 'stellige uitspraken' en 'aanbevelingen' gedaan. Met stellige uitspraken geeft de commissie BBV een interpretatie van de regelgeving die leidend is. Dit betekent dat verwacht wordt dat stellige uitspraken worden gevolgd en indien een gemeente toch een afwijkende interpretatie kiest (de gemeente is van oordeel dat in haar specifieke omstandigheden een andere lijn beter past en ook 'BBV-proof' is), zij dit expliciet moet motiveren en kenbaar moet maken bij de begroting en jaarstukken. Bij aanbevelingen gaat het om uitspraken die 'steun en richting geven aan de praktijk'. Voor Woensdrecht is het uitgangspunt om de stellige uitspraken over te nemen en toe te passen. Ten aanzien van het grondbeleid staan in het BBV de bepalingen voor de inhoud van de paragrafen, de balans, de toelichting op de balans en de waardering in de begroting en jaarrekening. In de grondexploitaties is rekening gehouden met deze regelgeving van de notitie. In december 2023 is een nieuwe notitie *Grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023)* verschenen. Deze notitie is een actualisatie van de Notitie grondbeleid uit 2019. Vanwege de invoering van de Omgevingswet is een actualisatie noodzakelijk. Alle wijzigingen in de notitie die te maken hebben met de Omgevingswet treden in werking gelijktijdig met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, i.c. 1 januari 2024. Alle overige wijzigingen treden in werking met ingang van begrotingsjaar 2025. Toepassing van de nieuwe notitie met ingang van de jaarrekening 2024 is mogelijk maar niet verplicht. Voor de tussenliggende periode is de notitie uit 2019 leidend aangevuld met het addendum uit

december 2022 inzake warme gronden. Een nieuwe *Nota grondbeleid* is in 2025 door de gemeenteraad vastgesteld.

B Stand van zaken projecten

In onderstaande tabel wordt de prognose van de grondexploitaties weergegeven.

Prognose complexen in exploitatie (bedragen in €)	Te verwachten resultaten 2026-2028		Prognose gereed	
	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024	Jaarrekening 2025	Jaarrekening 2024
Centrum, Hoogerheide	€ 1.082.337	€ 1.088.565	2027	2026
Bergsestraat, Huijbergen	€ 1.063.871	€ 1.063.728	2028	2026
Kromstraat, Hoogerheide	€ 111.995	€ 113.650	2026	2025
Totaal	€ 2.258.203	€ 2.265.943		

Complexen in exploitatie

Complex Centrum, Hoogerheide

De structuurvisie “Kern Hoogerheide” met de daarbij behorende grondexploitatie ‘Centrum Hoogerheide’ zijn vastgesteld door de raad van Woensdrecht. Deze grondexploitatie sluit positief. De locatie Semmelweissstraat maakt deel uit van deze grondexploitatie. De voorgenomen realisatie van 32 woningen voor sociale verhuur (waarvan 20 grondgebonden woningen en 12 appartementen) sluit aan bij de woonvisie en is opgenomen in de woningbouwplanning. De ontwikkeling van de locatie en verkoop van gronden aan de Semmelweissstraat in Hoogerheide is gepland in de periode 2024-2027. De eindwinst van het complex wordt geraamd op € 3 miljoen. Indien rekening wordt gehouden met de kosten van de realisatie van de brandweerkazerne/gemeentewerf aan de Doelstraat in Hoogerheide bedraagt de eindwinst € 510.000. Het tussentijdse verlies voor 2025 bedraagt € 3.000, waarbij de methode Percentage of Completion (PoC-methode) is gehanteerd. In de *Programmabegroting 2025* is een verlies geraamd van € 1.600. De grond van de locatie Semmelweissstraat wordt naar verwachting in 2026 verkocht. Volgens planning wordt de grondexploitatie eind 2027 financieel afgewikkeld en afgesloten.

Complex Bergsestraat Huijbergen

De raad heeft in december 2025 een geactualiseerde grondexploitatie Bergsestraat Huijbergen vastgesteld. In het vastgestelde woningbouwprogramma 2025-2026 zijn voor de kern van Huijbergen 10 starters-/nultreden-woningen opgenomen. Om de 10 woningen te kunnen realiseren is in 2024/2025 het sportcomplex geherstructureerd. De opbrengsten uit de grondverkoop van de 10 woningen is voorzien in het jaar 2026. De opbrengsten uit de grondverkoop van de 10 woningen is voorzien in het jaar 2028. De grondexploitatie sluit met een voordelig resultaat van (afgerond) € 1.064.000 (voor aftrek van vennootschapsbelasting). Het resultaat (€ 803.000) na aftrek van de verschuldigde vennootschapsbelasting wordt ingezet voor het (deels) afdekken van de afschrijvingslasten van het investeringsbudget van de realisatie van twee kunstgrasvelden en verlichting op het gemeentelijk sportpark in Huijbergen.

Complex Kromstraat Hoogerheide

De raad heeft in december 2025 een geactualiseerde grondexploitatie Kromstraat Hoogerheide vastgesteld. Gelet op de behoefte aan betaalbare woningen worden op de locatie aan de Kromstraat 7 woningen (waarvan 5 starterswoningen) gerealiseerd. De ontwikkeling sluit aan bij de woonvisie en was - voor het onherroepelijk worden - opgenomen in de woningbouwplanning. De bestemmingsplanwijziging naar wonen is inmiddels doorlopen en de heeft een onherroepelijke status. De biedingenprocedure voor de verkoop van de grond is doorlopen. In november 2024 is een koopovereenkomst gesloten met de ontwikkelaar van de locatie. De opbrengsten uit de grondverkoop is voorzien in het jaar 2026. De voorziene winst van de grondexploitatie bedraagt € 112.000 (voor aftrek van vennootschapsbelasting).

Tussentijds verlies 2025

Het tussentijdse verlies van het complex Centrum Hoogerheide, naar rato van de voortgang, is voor 2025 berekend op (afgerond) € 3.000 (raming: € 1.600).

Reserves

Reserve anterieure overeenkomsten

Deze reserve komt tot stand op basis van een wettelijke verplichting. Deze verplichting houdt in dat alle gemaakte kosten verhaald worden op initiatiefnemer. Deze reserve wordt gevoed door vooruitbetaalde bedragen door derden en zal afnemen in de jaren dat het project tot uitvoering

wordt gebracht. De inkomsten kunnen niet gezien worden als winst, maar als het verhalen van gemaakte of nog te maken gemeentelijke kosten op de initiatiefnemer.

Paragraaf 9 Wet Open Overheid

De informatiehuishouding

In 2025 heeft de archivaris een inspectiebezoek gehouden waaruit blijkt dat de organisatie alles onder controle heeft voor wat betreft de informatiehuishouding. Visie en beleid zijn beschikbaar ten aanzien van de informatiehuishouding.

In de praktijk is de organisatie afhankelijk van informatieproducten: de medewerkers die documenten maken, die e-mails versturen en de systemen vullen met gegevens. Medewerkers worden geacht acties te ondernemen om informatie te kunnen beheren.

Contactpersoon Wet open overheid (Woo)

Sinds 5 juli 2022 zijn twee contactpersonen voor de Woo aangewezen als bedoeld in artikel 4.7 van de Wet open overheid. Dit zijn de Informatiemanager van het team Informatie & ondersteuning (I&O) of diens plaatsvervanger, voor de bestuursorganen college en burgemeester. Voor het bestuursorgaan gemeenteraad is dit de griffier (of diens plaatsvervanger).

De bevoegdheid tot het afhandelen van Woo-verzoeken en ondertekenen, voor zover dit niet wettelijk is uitgesloten, van Woo-besluiten is gemandateerd aan de teammanager.

Actieve openbaarmaking

De gemeente Woensdrecht maakt al veel van de uiteindelijk verplichte informatiecategorieën van de Wet open overheid openbaar. Onder de informatiecategorie adviezen zijn er alleen nog geen stukken gepubliceerd. Hiermee loopt de gemeente Woensdrecht voor op de verplichte ingangsdata van de verschillende categorieën.

De stukken zijn te vinden op de website www.woensdrecht.nl onder de knop 'Over de gemeente' onder het kopje 'Informatie- en Woo-verzoek'. Daarnaast zijn de koppelingen naar deze stukken toegevoegd in de Woo-index.

De resultaatverplichting van de verschillende categorieën zal naar verwachting in de periode tot 2027 ingaan.

Overige activiteiten voor de uitvoering van de Woo

De gemeente Woensdrecht heeft in 2025 samen met Equalit een generieke oplossing (eData) aangeschaft voor de uitvoering van de Woo. Met deze oplossing wordt het voor medewerkers makkelijker om documenten te anonimiseren en te publiceren op het juiste platform.

Besteding subsidie Wet open overheid

De subsidie is in 2025 aangewend ter financiering van de uren van de projectleider Woo en de licentiekosten van een anonimiseringstool. Daarnaast zijn er uitgaven geweest voor de aanschaf van een generieke oplossing, eData, die de gemeente gaat ondersteunen bij het uitvoeren van de processen van de Wet open overheid.

Jaarrekening 2025

Balans per 31 december 2025

Balans jaarstukken 2025	Per 31-dec-2025	Per 31-dec-2024
Vaste activa		
A. Immateriële vaste activa		
Activa in eigendom van derden	€ 269.447	€ 48.356
Kosten onderzoek en ontwikkeling	€ 87.057	€ -
Totaal	€ 356.505	€ 48.356
B. Materiële vaste activa		
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut		
Grond-, weg-, waterbouwkundige werken maatschappelijk nut	€ 9.112.720	€ 7.989.179
Gronden en terreinen maatschappelijk nut	€ 1.825	€ -
Machines, apparaten en installaties maatschappelijk nut	€ 141.489	€ 146.573
Overige materiële vaste activa maatschappelijk nut	€ 269.671	€ 206.963
Totaal	€ 9.525.706	€ 8.342.715
B. Materiële vaste activa		
Investerings met economisch nut		
Bedrijfsgebouwen	€ 23.122.184	€ 22.083.491
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken economisch nut	€ -	€ -
Gronden en terreinen economisch nut	€ 3.551.544	€ 3.586.699
Computers	€ -	€ -
Machines, apparaten en installaties economisch nut	€ 688.919	€ 619.328
Overige materiële vaste activa economisch nut	€ 2.625.400	€ 2.597.938
Vervoersmiddelen	€ 222.844	€ 288.200
Totaal	€ 30.210.891	€ 29.175.656
B. Materiële vaste activa		
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven		
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken economisch nut	€ -	€ -
Totaal	€ -	€ -
C. Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	€ 5.543.107	€ 5.543.107
Kapitaalverstrekking overige verbonden partijen	€ -	€ -
Leningen aan deelnemingen	€ 750.427	€ 750.427
Overige langlopende leningen	€ -	€ 3.565.635
Overige uitzettingen met een looptijd > 1 JR	€ 4.173.706	€ 365.837
Totaal	€ 10.467.241	€ 10.225.005
Totaal vaste activa	€ 50.560.342	€ 47.791.732
Vlottende activa		
D. Voorraden		
Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)	€ -913.472	€ -922.776
Gereed product en handelsgoederen	€ 3.308	€ 1.936
Totaal	€ -910.164	€ -920.841
E. Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
Overige vorderingen	€ 866.617	€ 1.056.179
Rekening courant verhouding met het Rijk	€ 18.128.284	€ 16.869.078
Vorderingen op openbare lichamen	€ 4.378.359	€ 5.278.309
Totaal	€ 23.373.260	€ 23.203.565
F. Liquide middelen		
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	€ 622.549	€ 442.250
Totaal	€ 622.549	€ 442.250

Balans jaarstukken 2025	Per 31-dec-2025	Per 31-dec-2024
G. Overlopende activa		
Overige overlopende activa	€ 4.233.605	€ 3.166.759
Totaal	€ 4.233.605	€ 3.166.759
Totaal vlottende activa	€ 27.319.251	€ 25.891.734
TOTAAL ACTIVA	€ 77.879.593	€ 73.683.466

Balans jaarstukken 2025	Per 31-dec-2025	Per 31-dec-2024
Vaste passiva		
H. Eigen Vermogen		
Algemene reserve	€ 25.865.302	€ 17.565.294
Overige bestemmingsreserves	€ 11.113.400	€ 13.039.498
Nog te bestemmen resultaat	€ 6.877.110	€ 7.253.662
Totaal	€ 43.855.812	€ 37.858.454
I. Voorzieningen		
Voorzieningen	€ 17.120.742	€ 17.675.028
Totaal	€ 17.120.742	€ 17.675.028
J. Vaste schuld met een rentetypische looptijd van een jaar of langer		
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	€ 4.800.000	€ 5.300.000
Waarborgsommen	€ 490.024	€ 356.170
Totaal	€ 5.290.024	€ 5.656.170
Totaal vaste passiva	€ 66.266.578	€ 61.189.652
Vlottende passiva		
K. Vlottende schuld met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Banksaldi	€ -	€ -
Overige kasgeldleningen	€ -	€ -
Overige vlottende schulden	€ 4.039.454	€ 5.119.548
Totaal	€ 4.039.454	€ 5.119.548
L. Overlopende passiva		
Overige overlopende passiva	€ 7.573.561	€ 7.374.266
Totaal	€ 7.573.561	€ 7.374.266
Totaal vlottende passiva	€ 11.613.014	€ 12.493.814
TOTAAL PASSIVA	€ 77.879.593	€ 73.683.466

Toelichting op de balans

Algemene grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verordening ex artikel 212 Gemeentewet, waarin door de gemeenteraad op 20 februari 2025 de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede de regels voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie zijn vastgesteld.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de gemeente.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

Waardering van passiva en activa alsmede de bepaling van het resultaat vinden in principe plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij in deze grondslagen anders is vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, onverschillig of zij tot inkomsten of uitgaven in dat jaar hebben geleid. Baten en lasten, waaronder ook begrepen de heffing van de vennootschapsbelasting, worden daarbij verantwoord tot hun brutobedrag. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar worden genomen als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidsgerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten verantwoord in het jaar dat uitbetaling plaats vindt. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt dan ook geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen.

De algemene uitkering is opgenomen conform de best mogelijke schatting gebaseerd op basis van de laatst beschikbare informatie. Ten aanzien van het component aangaande de accresmededeling wordt deze opgenomen conform de in verslagjaar t laatst gepubliceerde accresmededeling. Doorgaans is deze accresmededeling opgenomen in de septembercirculaire. De gevolgen van het bijgestelde accres zoals opgenomen in de meicirculaire van het verslagjaar t+1 worden verantwoord in de jaarrekening van het op het verslagjaar volgend boekjaar.

Dividenden zijn verantwoord in het jaar waarin het besluit tot toekenning van het dividend door de Algemene vergadering van de vennootschap is genomen.

De waarderingsgrondslagen per balansonderdeel worden in het vervolg van deze jaarrekening toegelicht.

Vaste activa

Algemeen

Hieronder is bij de diverse onderdelen van de vaste activa een toelichting gegeven.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen van derden, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief zijn onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- Het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen.
- De technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien staat vast.
- Het actief genereert in de toekomst economisch of maatschappelijk nut.
- De uitgaven die aan het actief toe te rekenen zijn, zijn betrouwbaar vast te stellen.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden volledig afgeschreven in maximaal vijf jaar.

De onder de kosten van onderzoek en ontwikkeling geactiveerde voorbereidingskosten voor grondexploitaties voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De kosten passen binnen de kostensoortenlijst (artikel 6.2.4) van het Bro; en
- de kosten blijven maximaal vijf jaar geactiveerd staan onder de immateriële vaste activa. Na maximaal vijf jaar hebben de kosten geleid tot een actieve grondexploitatie, dan wel worden deze afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
- plannen tot ontwikkeling van de grond waarvoor de voorbereidingskosten worden gemaakt, hebben bestuurlijke instemming, blijkend uit een raads- of - indien gedelegeerd - collegebesluit.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden geactiveerd indien aan de volgende vereisten is voldaan:

- Er is sprake van een investering door een derde.
- De investering draagt bij aan de publieke taak.
- De derde heeft zich verplicht tot het daadwerkelijk investeren op een wijze zoals is overeengekomen.
- De bijdrage kan door de gemeente worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Op de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden wordt afgeschreven, waarbij de afschrijvingsduur maximaal gelijk is aan de verwachte gebruiksduur van de activa (bij derden) waarvoor de bijdrage aan derden is verstrekt.

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Kosten onderzoek en ontwikkeling	€ 87.057	€ -
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	€ 269.447	€ 48.356
Totaal	€ 356.505	€ 48.356

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn fysiek aanwezige activa. Het BBV kent de volgende soorten materiële vaste activa:

- investeringen met een economisch nut;
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Alle investeringen met een economisch nut > € 10.000 worden conform de financiële verordening geactiveerd.

Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut worden geactiveerd en over de gebruiksduur afgeschreven.

Alle materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) of vervaardigingsprijs (de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige directe kosten, waaronder overheadkosten en rente), verminderd met de ontvangen subsidies en bijdragen die direct gerelateerd zijn aan het actief, de jaarlijkse afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.

Ten aanzien van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut geldt tot aan investeringsdatum 31 december 2016 dat eventuele bijdragen uit de reserves in mindering zijn gebracht op deze investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De op de oorspronkelijke verkrijgings- of vervaardigingsprijs toegepaste jaarlijkse afschrijvingen corresponderen met een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (kortste van de geschatte technische gebruiksduur) van de geactiveerde objecten en voorzieningen.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn opgenomen in de Financiële verordening 2025 zoals vastgesteld door de gemeenteraad in haar vergadering d.d. 13 februari 2025. De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode en starten op het moment van ingebruikname. Afschrijvingen geschieden daarnaast onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Op gronden wordt niet afgeschreven, tenzij de grond deel uitmaakt van een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Eventuele boekwinsten bij inruil of afstoting van een kapitaalgoed zijn als incidentele bate in de jaarrekening verwerkt.

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden/reserves	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut							
Gronden en terreinen	€ -	€ 1.888	€ -	€ -63	€ -	€ -	€ 1.825
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ 7.989.179	€ 1.902.124	-	€ -681.503	€ -97.080	€ -	€ 9.112.720
Machines, apparaten en installaties	€ 146.573	€ -	€ -	€ -5.084	€ -	€ -	€ 141.489
Overige materiële vaste activa	€ 206.963	€ 102.322	€ -	€ -36.113	€ -3.501	€ -	€ 269.671

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden/reserves	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
Totaal Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	€ 8.342.715	€ 2.006.333	€ -	€ -722.763	€ -100.581	€ -	€ 9.525.705

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
Investerings met economisch nut							
Gronden en terreinen	€ 3.586.699	€ -	€ -	€ -35.155	€ -	€ -	€ 3.551.544
Bedrijfsgebouwen	€ 22.083.491	€ 2.250.642	€ -	€ -1.145.973	€ -65.976	€ -	€ 23.122.184
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervoersmiddelen	€ 288.200	€ -	€ -	€ -65.356	€ -	€ -	€ 222.844
Machines, apparaten en installaties	€ 619.328	€ 191.830	€ -	€ -121.389	€ -850	€ -	€ 688.919
Overige materiële vaste activa	€ 2.597.938	€ 262.652	€ -	€ -235.190	€ -	€ -	€ 2.625.400
Totaal Investerings met economisch nut	€ 29.175.656	€ 2.705.124	€ -	€ -1.603.063	€ -66.826	€ -	€ 30.210.891

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven							
Gronden en terreinen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Bedrijfsgebouwen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	€ -	€ 1.509.622	€ -1.509.622	€ -	€ -	€ -	€ -
Vervoersmiddelen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Machines, apparaten en installaties	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige materiële vaste activa	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	€ -	€ 1.509.622	€ -1.509.622	€ -	€ -	€ -	€ -

Buiten gebruik gestelde vaste activa

Indien een vast actief buiten gebruik is gesteld, heeft op het moment van buitengebruikstelling een afwaardering van de boekwaarde plaatsgevonden naar de lagere restwaarde.

Afschrijvingen

De volgende afschrijvingstermijnen zijn vastgelegd in de financiële verordening, welke is vastgesteld door de gemeenteraad d.d. 13 februari 2025:

Omschrijving materiele activa	Afschrijvingstermijn in jaren	Omschrijving materiele activa	Afschrijvingstermijn in jaren
(Buiten)sportaccommodaties		Rioldoorspuit-apparaat	8
Ballenvangers (staafmat + net)	25	Rioolinspectiecamera	10
Beregeningsinstallatie met sproeiers	30	Rolveger	10
Beregeningsleidingen en pomp	30	Schrobmachine	10
Dug-outs	20	Schutfrees	10
Honk- en softbalveld – backstop	25	Sportveldenwals	15
Honk- en softbalveld – renovatie gravel	15	Sneeuwplough(en)	15
Kantplanken	20	Tractor(en)	10
Kunstgrasveld – toplaag	10	Trilplaat	10
Kunstgrasveld – sporttechnische laag	20	Veegmachine	8
Kunstgrasveld – onderbouw	30	Watertransporttank	15
Kunstgrasveld – aanbrengen walk-off mat	20	Wied-eg	10
Kunstgrasveld – aanbrengen put met slibvang	20	Zoutmeng-installatie	10
Leunhekwark	20	Zoutstrooier(s)	10
Natuurgras sportveld – toplaagrenovatie	15		
NEN-inspecties installaties	5	Openbare ruimte	
NEN inspecties installaties, aanpassingen a.g.v.	5	Bruggen - reconstructie	60
Pupillengoals	15	Openbare verlichting - aanleg/verbeteren	20
Tennisbanen – gravel toplaagrenovatie	15	Parkeervoorzieningen - aanleg	20
Tennisbanen/speelvelden – sporttechnische laag	30	Speelvoorzieningen	15
Tenniskooi	25	Voet- en fietspaden - aanleg	20
Tennispark – poort	25	Wegen - reconstructie	30
Tennispark – terreinhekwark nieuw	25		
Tennisstaanders en net	15	Riolering	
Veldinrichting (goals en hoekvlaggen)	15	Drukriolering - constructie onderdelen	75
Veldverlichting (armaturen)	20	Drukriolering - elektrische installaties	25
Veldverlichting (masten)	30	Drukriolering - pompen	13
Veldverlichting (groepenkast vervangen)	30	Gemalen - constructie onderdelen	70
Verhardingen – herstraten 5-10 jaar	40	Gemalen - pompen	17
Verhardingen – herstraten > 10 jaar	40	Gemalen - elektrische installaties	35
Overige sportvelden – toplaag	10	Riolering - aanleg / (re)constructie onderdelen	70
		Riolering - individuele behandeling afvalwater	30
Materieel team Wijk- & dorpsbeheer			
2 wielige frees	10	Vastgoed	
Aanhangwagen(s)	15	Gebouwen - dakisolatie	25
Beregeningshaspel(s)	9	Gebouwen - inrichting	20
Bladzuigwagen	8	Gebouwen - sport	25
Container(s)	15	Gebouwen - semi permanent	15
Grote bedrijfswagen (vrachtwagen)	15	Gebouwen - renovatie/ingrijpend onderhoud	Resterende gebruiksduur tenzij levensduur wordt verlengd
Hogedrukreiniger	8	Gebouwen - woon-, bedrijfs- en schoolgebouwen	40
Houtversnipperaar	9	Grote technische installaties / voorzieningen	20

Omschrijving materiele activa	Afschrijvingstermijn in jaren	Omschrijving materiele activa	Afschrijvingstermijn in jaren
Kipwagen	15	Kleine technische installaties / voorzieningen	10
Kipwagen t.b.v. zoutstrooier	15	Inventaris (meubilair, stoffering)	10
Kleine bedrijfswagens (pick-up)	7	Warmtepomp	15
Kleine bestelwagen	7		
Kunstmeststrooier	10	Overig	
Minigraafmachine	10	Hardware	4
Onkruidbestrijding borstelmachine	10	Kadaver-koelcontainer	6
Onkruidbestrijding hete-lucht-werktuig	10	Software & Kantoormachines	5
Personenauto team Wijk- & dorpsbeheer	10	Zonnepanelen	15

Warme gronden

Gronden verworven met het oog op gebiedsontwikkeling, maar waarvoor nog geen operationele grondexploitatie is vastgesteld, worden in de regel geduid als ‘warme gronden’. Conform de notitie grondbeleid in begroting en jaarstukken (2023) worden deze verantwoord onder materiële vaste activa (artikel 52 lid 1 onderdeel a BBV) tegen de verkrijgingsprijs. Het toerekenen (activeren) van andere kosten is daarbij niet toegestaan.

In de bepaling of er bij deze ‘warme gronden’ sprake is van een duurzame waardevermindering, zoals bedoeld in artikel 65 BBV lid 1, kan onder de volgende cumulatieve voorwaarden uitgegaan worden van de waarde in toekomstige bestemming in plaats van de geldende bestemming:

- de gronden moeten deel uitmaken van een door de gemeenteraad vastgestelde omgevingsvisie of programma voor (een) concrete en binnen afzienbare tijd te starten grondexploitatie(s), waarin de gebiedsontwikkeling van totaalplan naar deelgrondexploitaties is vastgelegd én;
- de (toekomstige) bestemming(en) / functies (ontwikkeling) betreffende het plangebied dien(en)t goed onderbouwd te worden én;
- de gebiedsontwikkeling mag niet zodanig conflicteren met de uitkomst van de inventarisatie van bedreigingen die de ontwikkeling in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld op het gebied van milieu of bereikbaarheid én;
- de visie / het masterplan mag niet strijdig zijn met beleid van de provincie en / of rijk én;
- periodiek (minimaal eens in de 2 jaar) worden de gronden getaxeerd tegen de waarde volgens de toekomstige bestemming, met inachtneming van de inherente onzekerheden van de ontwikkelmogelijkheden.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de oorspronkelijke verkrijgingsprijs (de inkoopprijs en de bijkomende kosten) verminderd met de jaarlijkse aflossingen, afschrijvingslasten en afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Zo nodig is een voorziening voor verwachte oninbaarheid op de boekwaarde in mindering gebracht. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de marktwaarde van de aandelen daalt tot onder de verkrijgingsprijs, vindt afwaardering naar deze lagere marktwaarde plaats.

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Kapitaalverstrekkingen aan:		
- Deelnemingen	€ 5.543.107	€ 5.543.107
- Overige verbonden partijen	€ -	€ -
Totaal kapitaalverstrekkingen	€ 5.543.107	€ 5.543.107

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Leningen aan:		
- Deelnemingen	€ 750.427	€ 750.427
Totaal leningen	€ 750.427	€ 750.427

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Overige langlopende leningen		
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	€ 3.565.635
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	€ 4.173.706	€ 365.837
Totaal overige langlopende leningen	€ 4.173.706	€ 3.931.472

TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA	€ 10.467.240	€ 10.225.005
---------------------------------------	---------------------	---------------------

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de financiële vaste activa gedurende het jaar 2025:

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen/ aflossingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
Kapitaalverstrekkingen aan:							
- Deelnemingen	€ 5.543.107	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.543.107
- Overige verbonden partijen	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal kapitaalverstrekkingen	€ 5.543.107	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 5.543.107

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen/ aflossingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
Leningen aan:							
- Deelnemingen	€ 750.427	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 750.427
Totaal leningen	€ 750.427	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 750.427

	Boekwaarde 1 januari 2025	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen/ aflossingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31 december 2025
Overige langlopende leningen							
Uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	-	-	-	-	€ -	€ -	-
Overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	€ 3.931.472	€ 700.506	-	€ -458.271	€ -	€ -	€ 4.173.706
Totaal overige langlopende leningen	€ 3.931.472	€ 700.506	€ -	€ -458.271	€ -	€ -	€ 4.173.706

TOTAAL FINANCIËLE VASTE ACTIVA	€ 10.225.005	€ 700.506	€ -	€ -458.271	€ -	€ -	€ 10.467.240
---------------------------------------	---------------------	------------------	------------	-------------------	------------	------------	---------------------

Vlottende activa

Vorraden

Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie

Het startpunt van een grondexploitatie is het raadsbesluit met de vaststelling van het complex, inclusief grondexploitatiebegroting. Vanaf dat moment wordt de grondexploitatie geopend en kunnen vervaardigingskosten worden geactiveerd.

De stand 'onderhanden werk' van grondexploitaties is opgenomen tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, verminderd met de opbrengst wegens verkopen. Indien de boekwaarde de marktwaarde van de grond overschrijdt, wordt een afwaardering naar de lagere marktwaarde verantwoord en/of wordt een voorziening voor het verwachte negatieve resultaat getroffen. De vervaardigingsprijs omvat de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten (limitatief opgesomd in de kostensoortenlijst zoals opgenomen in artikel 6.2.4 van het Besluit ruimtelijke ordening), welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs wordt daarnaast een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen en is de werkelijk over vreemd vermogen betaalde rente over het boekjaar toegerekend. De rente is toegerekend over de boekwaarde van de grondexploitatie per 1 januari van het betreffende boekjaar.

Voor winstneming geldt de percentage of completion methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, wordt tussentijds naar rato van de voortgang van de kosten en de opbrengsten winst genomen. Indien aan de volgende voorwaarden is voldaan, bestaat er voldoende zekerheid om winst te kunnen nemen:

1. Het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat; én
2. de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
3. de kosten zijn gerealiseerd (winst wordt naar rato van de realisatie gerealiseerd).

De verliezen op grondexploitaties worden voorzien zodra deze bekend zijn. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale waarde.

Gereed product en handelsgoederen

De voorraad eigen verklaringen is gewaardeerd tegen de laatst bekende verrekenprijzen van de leverancier. De overige voorraden worden gewaardeerd tegen historische kostprijs. Indien de marktwaarde lager is, dan wordt tegen marktwaarde gewaardeerd.

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie	€ -913.472	€ -922.776
Gereed product en handelsgoederen	€ 3.308	€ 1.936
Totaal voorraden	€ -910.164	€ -920.841

	Boekwaarde 1 januari 2025	Vermeerderingen	Verminderingen	Winstuitname	Boekwaarde 31 december 2025	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31 december 2025
<i>Complex Centrum Hoogerheide</i>	€ -1.080.679	€ 9.030		€ -3.038	€ -1.074.687	€ -	€ -1.074.687
<i>Complex Bergsestraat Huijbergen</i>	€ 86.835	€ 400	€ -	€ -	€ 87.235	€ -	€ 87.235

	Boekwaarde 1 januari 2025	Vermeerderingen	Verminderingen	Winstuitname	Boekwaarde 31 december 2025	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31 december 2025
<i>Complex Kromstraat Hoogerheide</i>	€ 71.068	€ 2.913	€ -	€ -	€ 73.980	€ -	€ 73.980
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	€ -922.776	€ 12.342	€ -	€ -3.038	€ -913.471	€ -	€ -913.471

	Balanswaarde 31 december 2025	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat (nominale waarde)
<i>Complex Centrum Hoogerheide</i>	€ -1.074.687	€ 597.350	€ -605.000	€ -1.082.337
<i>Complex Bergsestraat Huijbergen</i>	€ 87.235	€ 94.100	€ -1.245.207	€ -1.063.871
<i>Complex Kromstraat Hoogerheide</i>	€ 73.980	€ 49.025	€ -235.000	€ -111.995
Totaal onderhanden werk, bouwgronden in exploitatie	€ -913.471	€ 740.475	€ -2.085.207	€ -2.258.203

De waardering van de in exploitatie genomen gronden is gebaseerd op de inzichten van februari 2026 en de daarbij behorende inschatting van uitgangspunten, parameters en risico's. Uiteraard betreft dit een inschatting die omgeven is door onzekerheden, die periodiek, maar minimaal jaarlijks, wordt herzien en waarbij de waardering in het komende jaar zowel positief als negatief kan uitvallen. Het college is van mening dat op basis van de huidige informatie en inzichten de beste schatting is gemaakt voor de waardering van de in exploitatie genomen gronden.

Het college hanteert de volgende algemene uitgangspunten ten aanzien van haar schattingen:

- rentepercentage bedraagt 0%;
- kostenindexatie bedraagt 2,5%;
- opbrengstenindexatie bedraagt 0%;
- de geplande afzet is gebaseerd op het jaar van de verwachte notariële overdracht van de gronden.

De risico's zijn nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid en de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in het jaarverslag.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald.

	Stand 31 december 2025	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Vorderingen op openbare lichamen	€ -	€ -	€ 4.378.359	€ 5.278.309
Rekening-courantverhouding met het Rijk	€ -	€ -	€ 18.128.284	€ 16.869.078
Overige vorderingen	€ 252.853	€ -613.764	€ 866.617	€ 1.056.179

	Stand 31 december 2025	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	€ 252.853	€ -613.764	€ 23.373.260	€ 23.203.565

Schatkistbankieren

Drempelbedrag

In principe dienen alle overtollige middelen in de schatkist te worden aangehouden. Er zijn echter een aantal uitzonderingen. Eén daarvan is het drempelbedrag. Dat is een minimumbedrag (afhankelijk van de omvang van de decentrale overheid) dat gemiddeld per kwartaal buiten de schatkist mag worden gehouden. Voor gemeente Woensdrecht geldt voor 2025 een drempelbedrag van € 1.371.923.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren

Het drempelbedrag is bedoeld om het dagelijkse kasbeheer te vereenvoudigen: niet elke laatste euro hoeft in de schatkist te worden aangehouden. In principe hoeven dus alleen de liquide middelen die boven het drempelbedrag uitgaan in de schatkist te worden aangehouden. In 2025 hebben geen overschrijdingen plaatsgevonden van het drempelbedrag. In onderstaande tabel is te zien wat de benutting van het drempelbedrag schatkistbankieren gedurende de vier kwartalen 2025 is geweest:

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2025					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(1)	Drempelbedrag	1.372	1.372	1.372	1.372
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	742	802	714	737
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	630	570	658	635
(1) Berekening drempelbedrag		Verslagjaar			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	68.596			
(1a) = (4b)*0,02 met een minimum van €1.000.000	Drempelbedrag 2025	1.372			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	66.750	73.001	65.689	67.822
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	742	802	714	737

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Onder de faciliteiten in de SBV van BNG bank is een krediet in rekening-courant opgenomen met een maximum van 4,2 miljoen euro.

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Kassaldo	€ 5.342	€ 12.665
Banksaldi	€ 617.207	€ 429.585
Totaal	€ 622.549	€ 442.250

Overlopende activa

De overlopende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. Deze voorziening wordt statisch bepaald. Onder de nog te ontvangen bedragen zijn de gemaakte voorbereidingskosten voor faciliterende exploitatieplannen of nog te sluiten anterieure overeenkomsten als 'nog te verrekenen kosten' opgenomen indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

1. De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst Wro/Bro; en
2. de kosten mogen maximaal 5 jaar als overige nog te ontvangen bedragen blijven staan; na maximaal 5 jaar moet het kostenverhaal zijn gerealiseerd dan wel dienen de kosten te worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat; en
3. er is een besluit door de raad of het college genomen tot het maken van voorbereidingskosten voor faciliterend grondbeleid in een aangewezen gebied voor het ontwikkelen van het exploitatieplan of tot het sluiten van een anterieure overeenkomst.

De post overlopende activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
De voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, nog te ontvangen van:		
- Europese overheidslichamen	€ -	€ -
- het Rijk	€ 232.759	€ 260.634
- overige Nederlandse overheidslichamen	€ 6.566	€ 27.038
Overige nog te ontvangen bedragen	€ 3.205.205	€ 2.324.231
Vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	€ 789.075	€ 554.856
Totaal	€ 4.233.605	€ 3.166.759

De in de balans opgenomen van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Saldo 1 januari 2025	Toevoegingen	Ontvangen	Saldo 31 december 2025
	bedragen			
Europese overheidslichamen	€ -	€ -	€ -	€ -
Het Rijk				

	Saldo 1 januari 2025	Toevoegingen	Ontvangen	Saldo 31 december 2025
bedragen				
- Toeslagaffaire kinderopvang 2025	€ 52.077	€ 22.746	€ -52.077	€ 22.746
- Opvang vluchtelingen Oekraïne	€ 208.557	€ 140.014	€ -208.557	€ 140.014
- Bijdrage Realisatiestimulans woningbouw	€ -	€ 70.000	€ -	€ 70.000
Overige Nederlandse overheidslichamen				
- Jeugdzorg casus gemeente Noord Beveland	€ 15.290	€ -	€ -15.290	€ -0
- Haalbaarheidsstudie snelfietspad	€ 11.748	€ -	€ -11.748	€ -
- Terug te ontvangen BPM Belastingdienst	€ -	€ 6.566	€ -	€ 6.566
Totaal	€ 287.672	€ 239.325	€ -287.672	€ 239.325

Vaste passiva

Eigen vermogen

	Boekwaarde 31 december 2025	Boekwaarde 31 december 2024
Reserves, gespecificeerd naar:		
- algemene reserve	€ 25.865.302	€ 17.565.294
- bestemmingsreserve	€ 11.113.400	€ 13.039.498
Het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening	€ 6.877.110	€ 7.253.662
Totaal eigen vermogen	€ 43.855.812	€ 37.858.454

Reserves

In het BBV worden reserves omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die vanuit bedrijfseconomisch oogpunt vrij te besteden zijn. De vaststelling van de noodzakelijke omvang van reserves is een zaak van de gemeenteraad. Daarom worden reserves ook wel onderverdeeld in algemene en bestemmingsreserves. Zodra de raad aan een reserve een bepaalde bestemming heeft gegeven, is er sprake van een bestemmingsreserve. Om die reden kunnen bestemmingsreserves naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Heeft een reserve geen bestemming dan wordt het een algemene reserve genoemd. Mutaties in reserves zijn enkel mogelijk op basis van een raadsbesluit genomen voor het einde van het betreffende begrotingsjaar. De reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de reserves gedurende het jaar 2025:

								bedragen x € 1.000
Nr.	Naam reserve	Saldo 1 januari 2025	Resultaatbestemming 2024	Toevoegingen	Rente-toerekening	Onttrekkingen	Verminderings i.v.m. afschrijvingen op activa	Saldo 31 december 2025
1	Algemene reserve	17.565	7.254	3.027	0	1.893	88	25.865
	<i>Bestemmingsreserves</i>							
2	Reserve Personele veerkracht	350	0	480	0	480	0	350
3	Reserve revitalisering dorpskern Ossendrecht	31	0	0	0	2	0	29
4	Reserve Revitalisering dorpskern Woensdrecht	1	0	0	0	0	0	1

bedragen x € 1.000							
5	Reserve Maintenance Valley	24	0	0	0	0	24
6	Reserve budget gemeenteraad	228	0	0	0	0	228
7	Reserve Business Park Aviolanda BV	0	0	2.163	0	0	2.163
8	Reserve groenfonds	118	0	8	0	0	126
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer	237	0	144	0	55	326
10	Reserve budget dorpsplatforms	63	0	0	0	16	47
11	Reserve omgevingswet	67	0	0	0	0	67
12	Reserve AED-apparaten	7	0	0	0	7	0
13	Reserve anterieure overeenkomsten	55	0	0	0	15	40
14	Reserve Sociaal Domein	0	0	0	0	0	0
15	Reserve grote incidentele wielerevenementen	80	0	0	0	0	80
16	Reserve Warmtevisie (Klimaatmiddelen)	60	0	0	0	60	0
17	Reserve GBE Aqua BV	3.027	0	0	0	3.027	0
18	Reserve Leefomgeving	0	0	500	0	317	183
19	Reserve Duurzaamheid	0	0	575	0	25	550
20	Reserve Asielopvang	0	0	250	0	0	250
21	Reserve Ter dekking van kapitaallasten	8.692	0	708	0	2.163	6.650
Totaal		30.605	7.254	7.855	0	8.060	36.979

1. Algemene Reserve

De algemene reserve is bedoeld als buffer voor exploitatieverliezen en het opvangen van risico's in algemene zin, die op enig moment worden voorzien en waarvan de omvang en het moment van zich voordoen ervan onzeker is. De algemene reserve is een belangrijke component van het weerstandsvermogen. Het resultaat van de jaarrekening wordt gestort in/onttrokken aan de algemene reserve. De achterliggende jaren vormt dit de belangrijkste voeding voor de reserve.

Mutaties algemene reserve (Bedragen x 1.000)	
Stand per 1 januari 2025	€ 17.565
<i>Toevoegingen</i>	
Voordelig resultaat jaarrekening 2024 t.b.v. Algemene Reserve	€ 7.254
Opheffen Reserves GBE Aqua BV en Sociaal Domein	€ 3.027
	€ 10.281
<i>Onttrekkingen</i>	
Vorming reserve Duurzaamheid (€ 575 waarvan € 60 via voorm. Res. Warmtevisie)	€ 515
Vorming reserve Leefomgeving	€ 500
Realiseren studentenhuysvesting Volksabdij Ossendrecht	€ 251

Mutaties algemene reserve (Bedragen x 1.000)	
Bestemming jaarrekening resultaat 2024 tbv vorming reserve Asielopvang	€ 250
Creëren functie Strategisch adviseur transitie landelijk gebied	€ 71
Tijdelijke uitbreiding formatie RO & VTH handhaving, BOA's	€ 63
Herinrichting Nieuweweg Hoogerheide	€ 60
Privatisering theaterverlichting MFC Kloosterhof	€ 56
Krediet Vraagwijzer 2025	€ 37
Startkrediet realiseren woningbouwplanning 2025-2026	€ 36
Opgave stedelijke ontwikkeling, creëren functie adviseur	€ 35
Aanschaf digit. communicatie- en presentatieschermen MFC de Drieschaar	€ 26
Aanschaf digit. communicatie- en presentatieschermen MFC de Biezen	€ 23
Aanschaf digit. communicatie- en presentatieschermen MFC de Kloek	€ 21
Aanschaf digit. communicatie- en presentatieschermen MFC Kloosterhof	€ 12
Restantbudget Modernisering GBA software	€ 9
Invoering Omgevingsplan	€ 9
Overige onttrekkingen kleiner dan € 5.000	€ 7
	€ -1.981
Stand per 31 december 2025	€ 25.865

2. Reserve personele veerkracht

In 2021 is een reserve personele veerkracht gevormd om de snelheid van handelen te verhogen bij het ontstaan van personele knelpunten, zoals bijv. vervanging bij verzuim, opvangen piekbelasting, tijdelijke inhuur in geval van langlopende wervings- en selectietrajecten of loopbaan- en verbetertrajecten, minnelijke schikking vanuit een vaststellingsovereenkomst, afspraken vanuit van werk-naar-werktrajecten en mobiliteitsdienstverbanden. Het beoogde effect is dat mogelijke knelpunten voorkomen kunnen worden door sneller te handelen. De reserve is in 2025 gevoed met de vrijgevalen personele budgetten als gevolg van personele wisselingen en positieve afrekeningen van samenwerkingsverbanden. In 2025 is voor inhuur, extra inzet en vaststellingsovereenkomsten een bedrag van € 480.000 vanuit de reserve aangewend. De hoogte van de reserve is gemaximeerd op € 350.000 (plafondbedrag).

3-4 Reserves revitalisering dorpskern Ossendrecht en Woensdrecht

Om de leefbaarheid en uitstraling van de diverse kernen te bevorderen is er per kern een revitaliseringsreserve ingesteld. De reserves zijn gevormd vanuit de verkoopopbrengst van Intergas. Voor elke kern is een Integraal Dorps Ontwikkelingsplan (iDOP) opgesteld. De reserves worden ingezet ter financiering van de iDOP van de desbetreffende dorpskern. De gemeenteraad heeft in 2020 besloten de reserve 'revitalisering dorpskern Hoogerheide' vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve. De reserve 'revitalisering dorpskern Putte' en 'revitalisering dorpskern Huijbergen' zijn sinds 2018 respectievelijk 2023 geheel benut. In 2025 is voor een bedrag van € 2.000 uit de reserve 'revitalisering dorpskern Ossendrecht' aangewend. Er is in 2025 geen beroep gedaan op de reserve 'revitalisering dorpskern Woensdrecht'.

5. Reserve Maintenance Valley

Het doel van deze reserve is het stimuleren van ontwikkelingen rondom bedrijventerrein 'De Kooi' en vliegbasis Woensdrecht om de werkgelegenheid en het leefklimaat in Woensdrecht te bevorderen. In 2025 is geen beroep op de reserve gedaan.

6. Reserve budget gemeenteraad

Het doel van deze reserve is het kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen in Woensdrecht waaraan de raad specifiek waarde hecht. In 2025 is geen beroep op de reserve gedaan.

7. Reserve Business Park Aviolanda B.V.

Deze reserve is gevormd voor het financieel afdekken van het risico van de kapitaalverstrekking en -inbreng in 2011 voor een bedrag van € 2.162.720. Uitgegaan is van 100% dekking. De dekking was voorheen ondergebracht in de reserve Ter dekking van kapitaallasten, maar, omdat er niet op wordt afgeschreven, hoort deze daar niet thuis. Om die reden is nu een aparte reserve gevormd. Zowel de hoogte als de looptijd zijn gekoppeld aan de kapitaalverstrekking en -inbreng.

8. Reserve groenfonds

De reserve wordt gebruikt voor de financiering van activiteiten en projecten in het kader van de realisatie van het meerjarenprogramma Brabantse Wal, voor de inzet van derden ontvangen middelen voor landschapsverbetering / natuurontwikkeling voortvloeiende uit de provinciale regeling 'bevordering van ruimtelijke kwaliteit' om de aantasting van de kwaliteit van het buitengebied door de bouw van nieuwe woningen te compenseren en voor natuurcompensatie als gevolg van de realisatie van het Regionaal Centrum opleiding Wielersport in Ossendrecht. De reserve is in 2025 gevoed met een bedrag van € 8.000. Er is in 2025 geen beroep gedaan op deze reserve.

9. Reserve Materieel team Wijk- & Dorpsbeheer

De bestemmingsreserve is gevormd in verband met vervanging en het op voldoende niveau houden van materieel en machines die in gebruik zijn bij het team Wijk- & Dorpsbeheer. Het Beheerplan 2022-2025 materieel team Wijk- & Dorpsbeheer is in november 2021 door de gemeenteraad vastgesteld. Voor het aanschaffen en vervangen van het materieel wordt er jaarlijks een bedrag van € 134.000 aan de reserve toegevoegd. In juli 2023 heeft de raad de Perspectievennota 2024-2027 vastgesteld, waarbij deze dotatie met een bedrag van € 10.500 is opgehoogd tot een jaarlijkse storting van € 144.500. In 2025 is een bedrag van € 55.000 aangewend voor de vervanging/aanschaf van gladheidbestrijdingsmateriaal en een sportveldenwals.

10. Reserve budget Dorpsplatforms

De gemeente Woensdrecht kent sinds 2006 vijf 'dorpsplatforms'. De taak van een dorpsplatform bestaat uit het gevraagd en ongevraagd adviseren van het college van burgemeester en wethouders op het beleidsveld 'veiligheid en leefbaarheid' in de meest ruime betekenis. Voor het functioneren van de dorpsplatforms en het faciliteren bij de invulling van hun taken wordt door de gemeente jaarlijks een budget beschikbaar gesteld. In 2025 is een bedrag van € 16.000 aangewend uit de reserve voor o.a. extra jeu de boulesbanen bij MFC de Biezen in Putte, de aanplant van magnolia's in Ossendrecht, een groenproject in Ossendrecht en Hoogerheide, materiaal voor Sinterklaas en Pietenclub Woehoo, herdenking bevrijding bij het oorlogsmonument Rijzendeweg in Woensdrecht, geluidsapparatuur bij de kerststal in Huijbergen, promotiefilm van de jaarlijkse lichtstoet etc.

11. Reserve omgevingswet

Om bestemmingsplannen te hebben die voldoen aan de vereisten van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening is deze bestemmingsreserve (nieuwe Wro 2010) in 2010 ingesteld. De reserve is ingesteld om flexibel in te kunnen spelen op over- en overschrijdingen bij de herziening van plannen. De reserve is in 2018 hernoemd naar reserve 'Omgevingswet' en het doel is dekking van (een deel van) de kosten voor de implementatie van de omgevingswet. In februari 2025 heeft de gemeenteraad besloten het doel van de reserve te wijzigen in 'Dekking van (een deel van) de kosten voor de implementatie van de omgevingswet en van de transitie naar het definitieve omgevingsplan'. In 2025 is geen beroep op deze reserve gedaan.

12. Reserve AED-apparaten

De reserve is bedoeld voor de bekostiging van de vervanging van AED-apparaten die aan het eind van hun levensduur zijn, kapotte AED's, AED-kasten en AED-trainers en in geval van diefstal of vandalisme. Het is van levensbelang, dat de AED-apparaten goed functioneren en het aantal op peil wordt gehouden. Met ingang van 2019 worden er geen toevoegingen meer aan de reserve gedaan en wordt de reserve geleidelijk afgebouwd. De kosten van de AED's worden op termijn in de exploitatiebegroting opgenomen. Het risico van grote fluctuaties in de toekomstige exploitatiekosten is beperkt. Het restantbedrag van de reserve 'AED-apparaten' van € 7.000 is in 2025 volledig aangewend voor de vervanging en onderhoud van AED-apparatuur.

13. Reserve anterieure overeenkomsten

Voor het realiseren van werken in projecten waarbij de gemeente geen grondpositie heeft, maar wel verantwoordelijk is voor het werk, worden middelen gereserveerd. De voeding vindt plaats door bijdragen van partijen die deze op grond van een te sluiten anterieure overeenkomst verschuldigd zijn. Onttrekkingen vinden plaats als gevolg van de realisatie van werken. In 2025 is de reserve niet gevoed en is voor een bedrag van € 15.000 aan de reserve onttrokken.

14. Reserve Sociaal Domein

De reserve is gevormd om financiële schommelingen als gevolg van de 3 decentralisaties van rijkstaken naar gemeente (Wmo, Jeugd en Participatie) vanaf 2015 op te kunnen vangen. In 2024 is de reserve voor een bedrag van € 55.000 aangewend voor het Verbeterplan Integrale Toegang Sociaal Domein. De reserve is, op basis van een raadsbesluit van 13 februari 2025, opgeheven.

15. Reserve grote incidentele wielerevenementen

De gemeenteraad heeft in april 2021 het 'Fiets- en Wielplan 2021-2022' vastgesteld. Voor het kunnen realiseren van incidentele grote wielerevenementen is er gedurende vier jaar (2017 tot en met 2020) jaarlijks een bedrag van € 25.000 en in 2023 een eenmalig bedrag van € 225.000 aan de reserve toegevoegd voor de dekking van kosten van grote incidentele wielerevenementen in onze gemeente (ondersteuning van de UCI Cyclocross World Championships). In februari 2025 heeft de gemeenteraad besloten de uitvoeringsplannen van de economische visie bepalend te laten zijn voor en te koppelen aan de dan te bepalen omvang en looptijd van deze reserve. In 2025 is geen beroep gedaan op de reserve.

16. Reserve warmtevisie (klimaatmiddelen)

In 2020 is de reserve Warmtevisie gevormd voor een bedrag van € 100.000. In het Klimaatakkoord is de afspraak gemaakt dat Nederland in 2050 geheel van het aardgas af moet zijn. Deze transitie naar aardgasvrij wordt ook wel de warmtetransitie genoemd. Nederlandse gemeenten hebben de opdracht een Transitievisie Warmte (TVW) en bijbehorende Wijkuitvoeringsplannen (WUP) op te stellen. In februari 2025 heeft de gemeenteraad besloten de reserve op te heffen en het saldo van € 60.000 toe te voegen aan de bestemmingsreserve 'Duurzaamheid'.

17. Reserve GBE Aqua BV

In november 2021 heeft de ontvlechting van waterbedrijf Evides uit PZEM N.V. plaatsgevonden. GBE Aqua holding is opgericht en heeft de marktwaarde voor Evides betaald aan PZEM, in ruil voor Evides aandelen. Woensdrecht is mede-aandeelhouder in GBE Aqua BV. Ter financiering van de transactie heeft Aqua een lening bij de bank afgesloten, waarvoor de provincie Zeeland garant staat. In de aandeelhoudersovereenkomst hebben de aandeelhouders zich verplicht de dividenden uit PZEM / ZEH NV als kapitaalstorting door te storten naar Aqua, tot het moment dat de GBE Aqua haar lening voor de aankoop van de Evides aandelen heeft afgelost. In juli 2024 heeft GBE Aqua BV de lening bij de bank afgelost. De gemeenteraad heeft in februari 2025 besloten deze reserve op te heffen en toe te voegen aan de algemene reserve.

18. Reserve Leefomgeving

De gemeenteraad heeft in 2024 een amendement aangenomen om een bedrag van € 500.000 vanaf 2025 in te zetten in het Programma Leefomgeving, ter dekking van investeringen in de openbare ruimte. In 2025 is de reserve Leefomgeving gevormd voor een bedrag van € 500.000 ten laste van de algemene reserve. In 2025 is een bedrag van € 317.000 aangewend uit de reserve voor o.a. het realiseren van extra lichtpunten (motie donkere plekken), het aanbrengen van verharding in de parkeervakken in het plan Noordrand in Ossendrecht, het aanbrengen van openbare verlichting op het terrein van de Volksabdij in Ossendrecht en bij de Groene Papegaai-Postbaan in Hoogerheide, het realiseren van een wegversmalling in de Westerstraat in Huijbergen, de aanschaf en plaatsing van picknickbanken, het treffen van snelheidsbeperkende maatregelen, de aanschaf van afvalbakken, het verwijderen van straatmeubilair, het plaatsen van bloembakken, de aanschaf van vlaggenmasten, het aanbrengen van verlichting bij het monument 'Bren Carrier' in Woensdrecht en het aanbrengen van beplanting in de voortuin van het gemeentehuis.

19. Reserve Duurzaamheid

In februari 2025 is de 'Duurzaamheidsvisie gemeente Woensdrecht 2025' vastgesteld. Daarbij heeft de gemeenteraad besloten de reserve warmtevisie met een restantbedrag van € 60.000 te hernoemen naar reserve Duurzaamheid en de reserve Duurzaamheid verder te vullen tot een totaalbedrag van € 575.000. De reserve is benodigd voor bekostiging van de uitvoering van de 'Duurzaamheidsvisie' met als uiteindelijk doel de gemeente Woensdrecht in 2050 klimaatneutraal en klimaatbestendig te maken. In 2025 is een bedrag van € 25.000 aangewend voor werkzaamheden voortvloeiende uit de Duurzaamheidsvisie.

20. Reserve Asielopvang

De gemeenteraad heeft in juli 2025 besloten een bedrag van € 250.000 van het voordelig exploitatieresultaat 2024 te benutten voor de vorming van de 'reserve Asielopvang'. Het doel van de reserve is het opvangen van eventuele fluctuaties in het geval extra kosten moeten worden gemaakt voor asielopvang (nu de vergoedingen van het COA zijn verlaagd). Er is in 2025 geen beroep op de reserve gedaan.

21. Reserve Ter dekking van kapitaallasten

Het doel van deze reserve is het verlichten van de exploitatie via de inzet van reserves ter financiering van investeringen in activa. Deze reserve is gevormd ter dekking van met name genoemde kapitaalinvesteringen, zodat de jaarlijkse kapitaallasten gedekt worden door de aanwending van deze reserve (bruto-methode). In 2025 is de reserve gevoed met een bedrag van € 708.000 vanwege o.a. de realisatie van studentenhuisvesting op de Volksabdij in Ossendrecht, het aanbrengen van openbare verlichting op het terrein van de Volksabdij, het plaatsen van communicatie- en presentatieschermen bij de MFC's, werkzaamheden motie donkere plekken, het aanbrengen van openbare verlichting bij de Groene Papegaai-Postbaan in Hoogerheide, de herinrichting van de Nieuweweg in Hoogerheide, de aanschaf van picknickbanken, verharding parkeervakken, de aanschaf van gladheidbestrijdings-materiaal, de aanschaf van een sportveldenwals, het aanleggen van paden op de begraafplaats in Ossendrecht e.d.. Een bedrag van € 587.000 is aangewend voor de dekking van jaarlijkse afschrijving van investeringen. In februari 2025 heeft de gemeenteraad besloten een nieuwe bestemmingsreserve 'Business Park Aviолanda' te creëren en het in de reserve Ter dekking van kapitaallasten opgenomen bedrag van € 2.162.720 over te hevelen naar de nieuwe reserve 'Business Park Aviолanda'.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een reeds bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

bedragen x
€ 1.000

Nr.	Naam	Saldo 1 januari 2025	Toevoeging	Sparen	Vrijval	Aanwending	Saldo 31 december 2025
	Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen & risico's						
1	Voorziening wethouderspens. APPA	€ 2.453	€ 415	€ -	€ 12	€ 154	€ 2.702
2	Voorziening verlofsparen	€ 242	€ 94	€ -	€ -	€ -	€ 336
3	Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)	€ 117	€ 2	€ -	€ 2	€ 71	€ 46
	Onderhoudsegalisatievoorzieningen						
4	Voorziening onderhoud openbare verlichting	€ 154	€ 281	€ -	€ -	€ 115	€ 320
5	Voorziening onderhoud wegen	€ 1.680	€ 1.022	€ -	€ -	€ 1.786	€ 916
6	Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 763	€ 470	€ -	€ -	€ 427	€ 806

bedragen x
€ 1.000

	Voorzieningen van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden						
7	Voorziening vervangingsinvesteringen riolering	€ 11.635	€ 990	€ -	€ -	€ 1.509	€ 11.116
8	Voorziening riolering	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
9	Voorziening egalisatie afvalinzameling & -verwerking	€ 631	€ 306	€ -	€ -	€ 58	€ 879
	Totaal voorzieningen	€ 17.675	€ 3.580	€ -	€ 14	€ 4.120	€ 17.121

1. Voorziening wethouders pensioenen Wet APPA

De voorziening wethouders pensioenen 'Wet APPA' (APPA = algemene pensioenwet politieke ambtsdragers) is gevormd om de (toekomstige) pensioenaanspraken van (voormalige) wethouders te kunnen dekken. Jaarlijks wordt op basis van actuariële berekeningen getoetst of de voorziening toereikend is. Het kabinet heeft besloten dat met de invoering van het nieuwe pensioenstelsel ook de Appa-pensioenaanspraken van politieke ambtsdragers in een pensioenfonds ondergebracht moeten worden. Dit zal naar verwachting per 1 januari 2028 plaatsvinden. Dat betekent dat per die datum de genoemde voorziening toereikend moet zijn. In 2025 is een bedrag van € 415.000 aan de voorziening toegevoegd. Door vrijval en aanwending is de voorziening verlaagd met een bedrag van € 166.000. Bij de berekening van de hoogte van de voorziening is rekening gehouden met een rekenrente van 2,954% en een dekkingsgraad van 115,2%.

2. Voorziening verlofsparen

In de CAO gemeenten 2021-2022 is opgenomen dat medewerkers verlof kunnen sparen. Aangezien er bij verlofsparen sprake is van arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een niet gelijke omvang van de opbouw en afbouw, dient hier een voorziening voor gevormd te worden. Om de daadwerkelijke (toekomstige) opname van dit gespaarde verlof te kunnen dekken is in 2022 de voorziening 'verlofsparen' gevormd. In 2025 is een bedrag van € 94.000 aan de voorziening toegevoegd.

3. Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)

De Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) maakt het voor medewerkers die hiervoor in aanmerking komen mogelijk om ontslag te nemen en een ontslagvergoeding te ontvangen die de ex-medewerker in staat stelt om te overbruggen tot aan de AOW-leeftijd. Er dient een voorziening te worden gevormd voor de financiële verplichting die de gemeente op basis van deze regeling ten opzichte van de ex-medewerker en de fiscus heeft. Op grond van dit beleid is de voorziening 'Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)' in 2023 gevormd. In 2025 is een bedrag van € 2.000 aan de voorziening toegevoegd en is de voorziening voor totaal € 73.000 via aanwending en vrijval verlaagd.

4. Voorziening onderhoud openbare verlichting

De voorziening onderhoud openbare verlichting is gevormd voor de dekking van de jaarlijkse kosten voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de openbare verlichting. In november 2023 heeft de raad het 'Beleids- en beheerplan openbare verlichting 2024-2027' vastgesteld. Op basis van dit beleids- en beheerplan is in 2025 een bedrag van € 281.000 aan de voorziening toegevoegd. In 2025 is een bedrag van € 115.000 aan de voorziening onttrokken voor uitgevoerd groot onderhoud aan de openbare verlichting.

5. Voorziening onderhoud wegen

De voorziening onderhoud wegen dient ter dekking van de jaarlijkse kosten voor het uitvoeren van groot onderhoud aan de wegen. In november 2023 heeft de raad het 'Beleidsplan wegen 2024-2027' vastgesteld. Op basis van het beleidsplan is in 2025 een bedrag van € 1.022.000 aan de voorziening toegevoegd. In 2025 is een bedrag van € 1.786.000 onttrokken voor uitgevoerd groot onderhoud aan wegen.

6. Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Deze voorziening is gevormd voor het egaliseren van de jaarlijkse kosten van het groot onderhoud van gemeentelijke gebouwen. Eind 2021 is het 'Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) Gebouwenbeheer 2022-2025' door de raad vastgesteld. In 2025 is een bedrag van € 470.000 aan de voorziening toegevoegd. Een bedrag van € 427.000 is aan de voorziening onttrokken voor uitgevoerd groot onderhoud aan gemeentelijke gebouwen.

7. Voorziening vervangingsinvesteringen riolering

Het doel van de voorziening is om uitvoerskredieten met betrekking tot vervanging van het riool te dekken. In november 2023 heeft de raad het 'Gemeentelijk Waterprogramma Woensdrecht (GWP) 2024-2027' vastgesteld. De voorziening is voldoende om het hieraan ten grondslag liggende beheerplan volledig te kunnen uitvoeren. De toevoeging aan de voorziening van € 990.000 is gebaseerd op het Gemeentelijk Waterprogramma Woensdrecht (GWP) 2024-2027. Op de voorziening zijn de vervangingsinvesteringen van de riolering van € 1.509.000 in mindering gebracht. Zie voor een nadere toelichting de financiële toelichting in de paragraaf lokale heffingen, onderdeel 'rioolheffing'.

8. Voorziening riolering

De gemeente Woensdrecht werkt 100% kostendekkend binnen de rioolexploitatie. Dat wil zeggen dat de rioolheffingen alle kosten in de rioleringsexploitatie dekken. Het ene jaar is dat iets meer dan 100% en het andere jaar minder. Om de tarieven, behoudens indexering, niet ieder jaar aan te hoeven passen, wordt het saldo van de exploitatie van de riolering met deze voorziening verrekend. Het is dus een egalisatievoorziening voor de uitvoering van het gemeentelijk waterprogramma (GWP). In 2025 is er per saldo een negatief resultaat behaald op de exploitatie waardoor de voorziening per jaareinde nihil is. Voor een nadere toelichting op het budgettaire resultaat van de exploitatie van de riolering wordt verwezen naar de paragraaf lokale heffingen, onderdeel 'rioolheffing'.

9. Voorziening egalisatie afvalinzameling en -verwerking

De Commissie BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten) heeft in november 2014 een notitie 'riolering' uitgebracht, die ook van toepassing is verklaard op de egalisatiereserve 'afvalinzameling en -verwerking'. De voorziening is in 2014 omgevormd naar een voorziening 'van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden' (conform artikel 44, lid 2 van het BBV). De voorziening wordt ingezet voor het afdekken van risico's en financiële resultaten van afval. Het batig financieel resultaat over 2025 van (afgerond) € 306.000 is toegevoegd aan de voorziening. Een bedrag van (afgerond) € 58.000 is aan de voorziening onttrokken voor het plaatsen van sensoren in de openbare afvalbakken, waardoor het legen van de afvalbakken efficiënter kan worden gepland.

Vaste schulden, met een rentetypische looptijd van langer dan één jaar

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde (hoofdsom) verminderd met het totaal van de gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer. De onderverdeling van de in de balans opgenomen vaste schulden is als volgt:

bedragen x
€ 1.000

	Niet van toepassing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
	Het Rijk					
1	SPUK regeling H21 cliëntenondersteuning	€ 41	€ -	€ 13	€ -	€ 28
2	SPUK OAB onderwijsachterstandenbeleid	€ 270	€ 517	€ 357	€ -	€ 430
3	SPUK G10 Inburgering	€ 402	€ 459	€ 315	€ 290	€ 256
4	SPUK Onderwijsroute	€ 6	€ 37	€ 31	€ 12	€ -
5	SPUK GALA	€ -	€ 416	€ 311	€ 63	€ 42
6	SPUK Tijdelijke Impulsregeling klimaatadaptie 2021 - 2027 (E44B)	€ 131	€ -	€ -	€ -	€ 131
7	Subsidieregeling duurzaam maatschappelijk vastgoed (DUMAVA)	€ 6	€ 18	€ 6	€ -	€ 18
8	Spuk Middelen aanpak energiearmoede (J55)	€ 99	€ -	€ 68	€ -	€ 31
9	SPUK Lokale aanpak isolatie 2023 (J94)	€ 962	€ -	€ 19	€ -	€ 943
10	SPUK Lokale aanpak isolatie 2024 - 2027 (J94)	€ 1.380	€ -	€ -	€ -	€ 1.380
11	SPUK Lokale aanpak isolatie 2025 - 2028 (J94)		€ 963	€ -	€ -	€ 963
12	SPUK CDOKE 2024-2026 (K28)	€ 427	€ -	€ 427	€ -	€ -
13	SPUK CDOKE 2025-2027 (K28)	€ -	€ 891	€ 60	€ -	€ 831
14	SPUK Stimulering sport 2025 (H4)	€ -	€ 219	€ 219	€ -	€ -
15	Spuk Stimulering verkeersveiligheidsmaatreg. 2022-2027 (E84)	€ 38	€ -	€ 5	€ -	€ 33
16	SPUK Stimulering verkeersveiligheidsmaatreg. 2025-2030 (E120)	€ -	€ 88	€ 74	€ -	€ 14
	Overige Nederlandse overheidslichamen					
17	Project verkeerseducatie TT 2024-2025 W-I-54-2024	€ 2	€ -	€ 2	€ -	€ -
18	Subsidie Provincie realisatie opstelplaats 3 bluswatervoorzieningen 2025-2026	€ -	€ 15	€ -	€ -	€ 15
	Totaal van de van EU en NL overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor specifieke uitkeringen die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	€ 3.764	€ 3.623	€ 1.907	€ 365	€ 5.115

Niet in de balans opgenomen rechten/verplichtingen

Overige niet in de balans opgenomen rechten

Toelichting op overige niet in de balans opgenomen rechten. Bijvoorbeeld bestaande rechten aangaande mogelijk te verrekenen kosten uit hoofde van faciliterende grondexploitaties, als er geen zicht is op een toekomstige verrekening, dan rest slechts een vermelding als 'niet in de balans opgenomen recht' bij de toelichting op de balans.

Aan natuurlijke en rechtspersonen verstrekte borgstellingen of garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de balanstelling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen.

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Aard Omschrijving			Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningsbedrag borgstelling	Restant 1 januari 2025	Restant 31 december 2025
Waarborgfonds Sociale Woningbouw:						
Leningen aan woningstichtingen	Borg	Achtervang WSW	onbekend	50	€ 13.108.000	€ 14.315.000
Hypotheekparticulieren NHG	Borg	Achtervang WSW	onbekend		€ 46.000.000	€ 55.000.000

Aard Omschrijving			Oorspronkelijk bedrag	Percentage leningsbedrag borgstelling	Restant 1 januari 2025	Restant 31 december 2025
Stichting Gebouwbeheer Woensdrecht	Borg	Realisatie Integraal Kindcentrum (IKC) Woensdrecht	€ 9.566.600	100	€ 9.326.860	€ 9.207.298
Overig:						
Hypotheken particulieren ING	Borg	Gemeentegarantie	onbekend		€ 53.097	€ 53.097
Totaal					€ 68.487.957	€ 78.575.395

De garantstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Aard	Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Restant 1 januari 2025	Restant 31 december 2025	Betalingen gedurende 2025
Stichting Scouting Hoogerheide	Garantie Aankoop en nieuwbouw scoutinggebouw	€ 140.000	€ 25.402	€ 20.403	€ -
Totaal garantstellingen			€ 25.402	€ 20.403	€ -

Niet in de balans opgenomen belangrijke verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden

Overeenkomsten

Op grond van artikel 53 BBV worden in de toelichting bij de balans opgenomen de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de gemeente voor toekomstige jaren is gebonden.

Omschrijving van het contract	Ingangsdatum	Einddatum	Bedrag 2025	(inschatting) toekomstige verplichting per 31-12-2025
Onderhoudscontract maaien	01/03/2025	28/02/2026	€ 420.378	€ 70.063
Inzet jeugdprofessionals	01/01/2019	31/12/2026	€ 825.210	€ 825.210
Jeugdgezondheidstaken 0-4 jaar	01/01/2026	31/12/2029	€ 435.452	€ 1.695.124
Accountantsdiensten	01/07/2022	30/06/2026	€ 127.864	€ 63.932
Leerlingenvervoer	01/01/2019	01/08/2026	€ 82.326	€ 48.024
Ondersteuning interne controle	01/07/2022	30/06/2026	€ 84.485	€ 42.243
Levering Gas en elektra	01/01/2026	31/12/2028	€ 433.999	€ 1.301.997
Leerlingenvervoer	15/11/2019	31/07/2027	€ 409.429	€ 648.263
Renovatie openbare verlichting	01/01/2024	31/12/2026	€ 401.823	€ 401.823
Huur gymzaal	01/07/2024	30/06/2064	€ 96.140	€ 3.701.390
Beheer- en beveiliging DGO Putte	01/10/2025	01/05/2027	€ 180.355	€ 240.473
Totaal				€ 9.038.541

Arbeidskostengerelateerde verplichtingen

Per ultimo 2025 bedragen de verlofaanspraken € 407.343.

Derivaten

Op basis van artikel 9, lid 5 van het Treasurystatuut wordt er geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten zoals derivaten.

Eigen bijdrage op grond van de Wmo

Een aanvrager van een voorziening op grond van de WLZ en de WMO (zoals hulp in de huishouding, begeleiding, hulp- en vervoersmiddelen of beschermd wonen) is op grond van de Wmo een bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacyredenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen.

Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is. Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen.

Niet-afgeronde zorgarrangement trajecten

De gemeente is per ultimo 2025 voor ca. € 1,87 mln. (inclusief 5,13% indexatie) gebonden aan voorlopige verplichtingen uit contracten Jeugdzorg.

De regio Jeugdhulp West-Brabant West sluit met zorgaanbieders raamcontracten voor de inkoop van jeugdzorg. Met de raamcontracten zijn de algemene randvoorwaarden vastgelegd en krijgt de zorgaanbieder toegang tot de regio West-Brabant West. Met de zorgaanbieders worden door de gemeenten resultaatgerichte arrangementen gesloten, waarin - voor de intensiteiten Perspectief en Intensief en met ingang van 2018 voor hoogcomplex de intensiteiten A en B - twee door de zorgaanbieder te leveren prestaties zijn opgenomen:

- Het opstellen van behandelplan en arrangement bij start zorg en
- Het behalen van het resultaat bij einde zorg.

Wanneer het resultaat bij einde zorg niet wordt behaald heeft de zorgaanbieder geen recht op het overeengekomen tarief. De gemeente toetst of het resultaat is behaald. Op basis van ervaringscijfers blijkt dat de succesfactor gemiddeld 90 % beloopt. Het arrangement is juridisch het contract. In de arrangementen zijn geen afspraken opgenomen over looptijd van het zorgtraject. Het arrangementensysteem van de regio West-Brabant West werkt met Profiel Intensiteit Combinaties (PIC). Een PIC is een doelgroepomschrijving. Het profiel omschrijft de aard van het probleem en de intensiteit de zwaarte van het probleem. De diversiteit van zorg binnen een profiel intensiteit combinatie is groot en aan verandering onderhevig.

Het zorgtraject wordt beïnvloed door de bijdragen die de gemeente, het gezin en het netwerk kunnen leveren. Dat maakt het verloop en de doorlooptijd van ieder zorgtraject weer anders. Statistisch is aangetoond dat de doorlooptijd geen betrouwbare indicator vormt om de niet uit de balans blijken voorlopige verplichting van de PIC's te kunnen bepalen. Dat betekent dat ten aanzien van de nog niet

afgeronde zorgtrajecten de tweede 50% volledig wordt verantwoord bij einde zorg na het behalen van het resultaat.

Gebeurtenissen na balansdatum

Herfinanciering Aviolanda

In oktober 2025 heeft het college besloten om akkoord te gaan met een herfinancieringsvoorstel van Business Park Aviolanda BV (BPA), waar de gemeente voor 20% aandeelhouder van is. Onderdeel van dit voorstel was een volledige aflossing van de geldleningen die BPA in het verleden bij de gemeente heeft opgenomen en een aanvullende vermogensstorting door de aandeelhouders (voor Woensdrecht € 3.000.000).

De raad heeft in november 2025 aangegeven geen bezwaren te hebben bij het voorstel. Daarmee is het besluit definitief, mits de andere aandeelhouder (Provincie Noord-Brabant) ook instemt met het voorstel. Bij de provincie is het verlenen van die instemming in twee fases gebeurd. In januari 2026 is door gedeputeerde staten definitief ingestemd met het verschikken van de leningenportefeuille van BPA. In maart 2026 is door gedeputeerde staten ingestemd met de aanvullende vermogensstorting. Omdat door deze splitsing van besluitvorming BPA tijdelijk een liquiditeitsuitdaging had in februari 2026 heeft het college in die maand aan BPA een voorschot verleend op de komende vermogensstorting.

Concreet betekent het dat na 31 december 2025 nog de volgende financiële transacties hebben plaatsgevonden:

- In januari heeft BPA al haar geldleningen bij de gemeente per direct afgelost. In totaal was de uitstaande som € 750.426,50. De hypothecaire inschrijving vanuit de leningen zijn vervallen.
- In februari heeft de gemeente een voorschot van 20% op de voorgenomen aanvullende vermogensstorting betaald aan BPA. Het betreft een bedrag van € 600.000.
- In april heeft de gemeente het resterende deel van de aanvullende vermogensstorting betaald aan BPA. Het betreft een bedrag van € 2.400.000.

Ter dekking van het extra risico uit de aanvullende vermogensstorting wordt in 2026 aanvullend € 1.737.280 gestort in de reserve Aviolanda.

Algemene grondslagen voor de Rechtmatigheidsverantwoording

De in de jaarrekening opgenomen rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld op basis van de kaders zoals besloten in de financiële verordening en op basis van de kadernota rechtmatigheid 2025. Dat betekent dat:

- De rechtmatigheidsverantwoording toeziet op de financiële rechtmatigheid van baten, lasten, balansmutaties, alsmede de baten en lasten inzake de specifieke uitkeringen op grond van art. 17 Financiële-verhoudingswet;
- De financiële rechtmatigheid waaronder het voorwaardencriterium, het begrotingscriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium omvat:
 - Voor het voorwaardencriterium bestaat de norm uit het normenkader 2025 zoals op 12 februari 2026 door de raad is vastgesteld;

- Voor het begrotingscriterium geldt dat alle overschrijdingen van lasten en investeringskredieten onrechtmatig zijn, waarbij voor een aantal scenario's in de financiële verordening is beschreven wanneer deze overschrijdingen acceptabel zijn. Voor over- en onderscheidingen van baten, onderschrijdingen van lasten en onderschrijdingen van investeringskredieten geldt dat deze als onrechtmatig zijn aangemerkt indien ze niet tijdig aan de raad zijn gemeld.
- Ten aanzien van het M&O criterium is de nota M&O beleid van onze organisatie leidend bij het voorkomen en opsporen van misbruik en oneigenlijk gebruik. Omdat alleen bij misbruik sprake is van een onrechtmatigheid zijn eventuele gevallen van misbruik (mits cumulatief met andere fouten of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens) opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
- De rechtmatigheidsverantwoording is opgesteld binnen de kaders van de kadernota rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV alsmede onze eigen financiële verordening. Dit betekent dat:
 - Een verantwoordingsgrens van 2% van de totale lasten (exclusief stortingen in de reserves) is gehanteerd waarboven cumulatieve fouten en onduidelijkheden in de rechtmatigheidsverantwoording worden opgenomen;
 - Een rapporteringstolerantie van € 75.000 is gehanteerd waarboven fouten en onduidelijkheden in de paragraaf bedrijfsvoering worden opgenomen.

Overzicht van baten en lasten in de jaarrekening

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Baten					
1. Sociaal Domein					
1.1 Sociale veerkracht	137.572	3.661	141.233	181.578	40.345
1.2 Integrale Toegang Sociaal Domein	0	0	0	12.812	12.812
1.3 Werk en Inkomen	7.511.861	1.196.059	8.707.920	8.310.668	-397.252
1.4 Maatschappelijke ondersteuning	280.640	0	280.640	235.787	-44.853
1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid	0	0	0	54.956	54.956
1.6 Gezondheid en Sport	295.791	11.643	307.434	294.226	-13.208
1.7 Onderwijs	449.229	364.926	814.155	384.596	-429.559
Totaal 1. Sociaal Domein	8.675.093	1.576.289	10.251.382	9.474.622	-776.760
2. Ruimte					
2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken	792.483	-465.573	326.910	730.333	403.423
2.2 Grondbeleid	1.831.928	-1.689.018	142.910	153.416	10.506
2.3 Recreatie en toerisme	0	11.748	11.748	30.405	18.657
2.4 Sport en evenementen	32.779	48.518	81.297	142.741	61.444
Totaal 2. Ruimte	2.657.190	-2.094.325	562.865	1.056.894	494.029
3. Leefomgeving					
3.1 Landschap en natuur	0	50.000	50.000	50.000	0
3.2 Milieu & duurzaamheid	12.500	848.406	860.906	18.126	-842.780
3.3 Beheer openbaar gebied	2.531.740	-25.106	2.506.634	2.542.673	36.039
3.4 Verkeer en Vervoer	24.369	88.042	112.411	40.111	-72.300
3.5 Monumenten en Cultuur	43.000	0	43.000	42.329	-671
3.6 Burger- en overheidsparticipatie	13.396	559	13.955	13.955	0
3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties	194.716	-46.307	148.409	293.659	145.250
Totaal 3. Leefomgeving	2.819.721	915.594	3.735.315	3.000.853	-734.462
4. Economie					
4.2 Middenstand en winkelgebieden	22.000	0	22.000	19.977	-2.023
4.4 Afvalinzameling	3.298.095	168.785	3.466.880	3.565.855	98.975
4.5 Aviolanda	0	0	0	26.951	26.951
Totaal 4. Economie	3.320.095	168.785	3.488.880	3.612.782	123.902
5. Bestuurskracht					
5.01 Openbare orde en veiligheid	24.895	0	24.895	-5.978	-30.873
5.02 Handhaving	17.301	0	17.301	27.978	10.677

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
5.03 Dienstverlening en burgerzaken	411.635	0	411.635	473.346	61.711
5.04 Samenwerking en besturen	155.776	-56.461	99.315	117.636	18.321
5.05 Financiën	41.971.447	11.381.601	53.353.048	53.639.951	286.903
5.06 Belastingen en heffingen	6.924.365	185.059	7.109.424	7.056.338	-53.086
5.08 Overhead	259.590	-119.807	139.783	194.982	55.199
5.09 Personeel en organisatie	0	0	0	1.774	1.774
Totaal 5. Bestuurskracht	49.765.009	11.390.392	61.155.401	61.506.027	350.626
Totaal Baten	67.237.108	11.956.735	79.193.843	78.651.178	-542.665
Lasten					
1. Sociaal Domein					
1.1 Sociale veerkracht	-2.757.041	39.179	-2.717.862	-2.680.776	37.086
1.2 Integrale Toegang Sociaal Domein	-153.999	-90.999	-244.998	-184.508	60.490
1.3 Werk en Inkomen	-11.461.852	-1.703.623	-13.165.475	-12.646.327	519.149
1.4 Maatschappelijke ondersteuning	-9.774.783	1.005.930	-8.768.853	-8.473.467	295.386
1.5 Zorg voor Jeugd en Sociale Veiligheid	-7.707.385	-932.539	-8.639.924	-8.249.087	390.837
1.6 Gezondheid en Sport	-1.648.026	-14.219	-1.662.245	-1.636.779	25.466
1.7 Onderwijs	-3.001.746	-104.816	-3.106.562	-2.480.437	626.125
Totaal 1. Sociaal Domein	-36.504.832	-1.801.087	-38.305.919	-36.351.380	1.954.539
2. Ruimte					
2.1 Ruimtelijke ordening en bouwzaken	-294.329	-2.040.787	-2.335.116	-657.233	1.677.883
2.2 Grondbeleid	-761.838	684.673	-77.165	-66.409	10.756
2.3 Recreatie en toerisme	-220.008	-63.495	-283.503	-235.393	48.110
2.4 Sport en evenementen	-1.428.063	-240.509	-1.668.572	-1.654.545	14.027
Totaal 2. Ruimte	-2.704.238	-1.660.118	-4.364.356	-2.613.581	1.750.775
3. Leefomgeving					
3.1 Landschap en natuur	-3.592	-51.534	-55.126	-38.523	16.603
3.2 Milieu & duurzaamheid	-461.251	-497.482	-958.733	-420.797	537.936
3.3 Beheer openbaar gebied	-5.821.176	-37.273	-5.858.449	-6.034.460	-176.011
3.4 Verkeer en Vervoer	-712.637	-86.533	-799.170	-784.103	15.067
3.5 Monumenten en Cultuur	-80.378	-93.944	-174.322	-111.089	63.233
3.6 Burger- en overheidsparticipatie	-83.158	-88.391	-171.549	-161.935	9.614
3.7 Gemeentelijke gebouwen en accommodaties	-934.955	-343.656	-1.278.611	-1.340.190	-61.579
Totaal 3. Leefomgeving	-8.097.147	-1.198.813	-9.295.960	-8.891.096	404.864

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
4. Economie					
4.1 Werkgelegenheid	-69.317	-16.283	-85.600	-65.595	20.005
4.2 Middenstand en winkelgebieden	-85.251	10.400	-74.851	-82.409	-7.558
4.4 Afvalinzameling	-2.824.987	-160.078	-2.985.065	-3.057.012	-71.947
4.5 Aviolanda	0	-29.167	-29.167	-76.614	-47.447
Totaal 4. Economie	-2.979.555	-195.128	-3.174.683	-3.281.631	-106.948
5. Bestuurskracht					
5.01 Openbare orde en veiligheid	-2.021.473	-170.860	-2.192.333	-2.136.535	55.798
5.02 Handhaving	-290.785	-56.613	-347.398	-354.019	-6.621
5.03 Dienstverlening en burgerzaken	-222.636	-3.090	-225.726	-245.519	-19.793
5.04 Samenwerking en besturen	-2.147.031	-550.048	-2.697.079	-3.167.084	-470.005
5.05 Financiën	-508.501	-5.705.587	-6.214.088	-5.531.841	682.247
5.06 Belastingen en heffingen	-598.457	5.059	-593.398	-567.919	25.479
5.07 Informatievoorziening en automatisering	-285.505	678	-284.827	-263.565	21.262
5.08 Overhead	-9.715.320	1.416.534	-8.298.786	-8.208.623	90.163
5.09 Personeel en organisatie	-586.025	-597.670	-1.183.695	-1.010.557	173.138
5.10 Communicatie	-36.177	0	-36.177	-30.471	5.706
Totaal 5. Bestuurskracht	-16.411.910	-5.661.597	-22.073.507	-21.516.132	557.375
Totaal Lasten	-66.697.682	-10.516.743	-77.214.425	-72.653.820	4.560.605
Saldo	539.426	1.439.992	1.979.418	5.997.358	4.017.940
Onttrekkingen					
5. Bestuurskracht					
5.05 Financiën	1.602.220	4.371.762	5.973.982	8.735.796	2.761.814
Stortingen					
5. Bestuurskracht					
5.05 Financiën	-1.898.444	-1.182.256	-3.080.700	-7.856.044	-4.775.344
Mutaties reserves	-296.224	3.189.506	2.893.282	879.752	-2.013.530
Resultaat	243.202	4.629.498	4.872.700	6.877.110	2.004.410

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025			Begrotings-wijzigingen 2025			Begroting 2025 (incl. wijzigingen)			Realisatie 2025			Verschil 2025		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
1.3 Werk en Inkomen															
69230010 Integratie uitk. Sociaal Domein Participatiewet	2.448.657	0	2.448.657	122.984	0	122.984	2.571.641	0	2.571.641	2.571.641	0	2.571.641	0	0	0
5.05 Financiën															
69130100 Deelnemingen en beleggingen	679.109	-132	678.977	648.159	0	648.159	1.327.268	-132	1.327.136	1.310.923	-16	1.310.907	-16.345	116	-16.229
69141000 Renteresultaat/bespaarde rente	37.037	-1	37.036	3.789	0	3.789	40.826	-1	40.825	62.737	-41.302	21.435	21.911	-41.301	-19.390
69210000 Algemene uitkering gemeentefonds	41.255.301	-5.999	41.249.302	3.506.865	5.999	3.512.864	44.762.166	0	44.762.166	44.615.243	0	44.615.243	-146.923	0	-146.923
Totaal 5.05 Financiën	41.971.447	-6.132	41.965.315	4.158.813	5.999	4.164.812	46.130.260	-133	46.130.127	45.988.903	-41.318	45.947.585	-141.357	-41.185	-182.542
5.06 Belastingen en heffingen															
60611000 Onroerende zaakbelastingen woningen	3.796.442	0	3.796.442	4.302	0	4.302	3.800.744	0	3.800.744	3.805.203	0	3.805.203	4.459	0	4.459
60621000 Onroerende zaakbelastingen niet woningen	2.265.349	0	2.265.349	195.989	0	195.989	2.461.338	0	2.461.338	2.404.753	0	2.404.753	-56.585	0	-56.585
69350000 Forensenbelasting	55.674	0	55.674	-10.839	0	-10.839	44.835	0	44.835	55.815	0	55.815	10.980	0	10.980
69360000 Verblijfsbelasting	641.000	0	641.000	0	0	0	641.000	0	641.000	603.051	0	603.051	-37.949	0	-37.949
69370000 Hondenbelasting	121.900	0	121.900	-4.393	0	-4.393	117.507	0	117.507	119.788	0	119.788	2.281	0	2.281
Totaal 5.06 Belastingen en heffingen	6.880.365	0	6.880.365	185.059	0	185.059	7.065.424	0	7.065.424	6.988.609	0	6.988.609	-76.815	0	-76.815
Saldo	51.300.469	-6.132	51.294.337	4.466.856	5.999	4.472.855	55.767.325	-133	55.767.192	55.549.153	-41.318	55.507.835	-218.172	-41.185	-259.357

Algemene uitkeringen

Zoals uit bovenstaand overzicht blijkt, valt de algemene uitkering iets lager uit dan begroot. Dit komt door reguliere verrekeningen en actualisaties van het Rijk over voorgaande jaren, evenals door de actualisatie van de maatstaven die het Rijk hanteert voor de verdeling van het gemeentefonds.”

Bedrag van heffing voor de vennootschapsbelasting

De werkelijke baten en lasten uit hoofde van de heffing voor de vennootschapsbelasting is in overeenstemming met de begroting na wijziging. Over het boekjaar 2025 is een voorlopig nadelig fiscaal resultaat gerealiseerd van € 1.600. Dit betekent dat over het jaar 2025 geen vennootschapsbelasting verschuldigd is. Uiterlijk in april 2027 moet de aangifte over het jaar 2025 bij de Belastingdienst zijn ingediend.

In april 2026 is de aangifte vennootschapsbelasting over het boekjaar 2024 bij de Belastingdienst ingediend. Op basis van de berekeningssystematiek en de uitgangspunten opgesteld door de SVLO (Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden) is over 2024 een voordelig fiscaal resultaat gerealiseerd van € 18.200. Als gevolg van gerealiseerde implementatiekosten van de vennootschapsbelasting van € 24.600 resteert een verrekenbaar verlies per ultimo 2024 van € 6.400.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Lasten	-266.472	266.472	0	0	0

Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

De werkelijke toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves wijken ten opzichte van de begroting na wijziging af met een bedrag van per saldo - € 2.013.530

Verschillen zitten met name in een aantal grote posten bij de Algemene Reserve die niet tot ontwikkeling zijn gekomen in 2025 en/of waarvoor in 2025 minder is uitgegeven dan begroot:

- Krediet Omgevingsplan;
- Startkrediet realiseren woningbouwplanning 2025-2026;
- Krediet Herinrichting Nieuweweg Hoogerheide;
- Duurzaamheidsvisie 2025;
- Krediet vraagwijzer 2025;
- Budget van de uitvoeringsagenda van de kerken- en erfgoedvisie;
- Opstellen gebiedsvisie volksabdij Ossendrecht.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025			Begrotings-wijzigingen 2025			Begroting 2025 (incl. wijzigingen)			Realisatie 2025			Verschil 2025		
	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo	Onttrekkingen	Stortingen	Saldo
0.10 Mutaties reserves															
69800000 Mutaties Reserves	1.602.220	-1.898.444	-296.224	4.371.762	-1.182.256	3.189.506	5.973.982	-3.080.700	2.893.282	8.735.796	-7.856.044	879.752	2.761.814	-4.775.344	-2.013.530

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Onvoorziene uitgaven

Overzicht onvoorziene uitgaven Jaarrekening 2025 (conform art. 25, lid 1 c van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)) en de Financiële verordening gemeente Woensdrecht 2025.

Er is in 2025 geen gebruik gemaakt van de post Onvoorziene uitgaven.

Budget onvoorziene uitgaven Product 5.5 (bedragen in €)	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
Lasten	-35.000	0	-35.000	0	35.000

Overzicht van de incidentele baten en lasten per programma

Conform artikel 3, lid 6 van de Verordening financieel beleid, beheer en organisatie gemeente Woensdrecht 2025 worden in het overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten posten vanaf € 25.000,- afzonderlijk gespecificeerd. Kleinere bedragen worden samengevoegd in een totaalregel.

Incidentele baten				
Programma	Omschrijving	Begroot	Realisatie	Ref.
1. Sociaal Domein				
	Doeluitkering Integraal Zorgakkoord (IZA)	€ -	€ 122.623	1.1
	Doeluitkering 'Gezond en Actief Leven Akkoord'	€ 126.015	€ 72.028	1.2
	Overige < € 25.000	€ 18.862	€ 31.674	
2. Ruimte				
	SPUK huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties	€ -	€ 170.700	2.1
	Bijdrage Realisatiestimulans woningbouw	€ -	€ 70.000	2.2
	Opbrengsten grondexploitatie	€ 5.842	€ 9.304	2.3
	Opbrengsten reststroken en snippergroen	€ 108.500	€ 92.889	2.4
	Overige < € 25.000	€ 29.908	€ 42.646	
3. Leefomgeving				
	Subsidie project GGA Brabantse Wal 2025	€ 50.000	€ 50.000	3.1
	Terugbetaling subsidie geluidsanering woningen in de kern Putte	€ -59.700	€ -59.700	3.2
	Tijdelijk beheer en exploitatie MFC Kloosterhof Hoogerheide	€ -	€ 116.895	3.3
	Overige < € 25.000	€ -	€ 22.632	
4. Economie				
	Voorschot vergoeding UPV Single-Use-Plastics 2023 en 2024	€ -	€ 92.460	4.1
	Opbrengsten van huur en bijdragen in servicekosten van de studentenhuysvesting Curio / Aircraft Maintenance & Training School (AM&TS) Business Park Aviolanda	€ -	€ 26.951	4.2
5. Bestuurskracht				
	Opvang Ontheemden Oekraïne	€ 1.975.380	€ 2.077.245	5.1
	Duurzame Gemeentelijke Opvang (DGO) Putte	€ 4.942.408	€ 4.942.408	5.2
	Renteopbrengsten kort geld	€ 305.000	€ 407.323	5.3
	Ontvangen dividend ZEH NV	€ 1.228.076	€ 1.228.076	5.4
	Mutaties in de reserves	€ 5.353.675	€ 8.148.639	5.5
	Totale incidentele baten	€ 14.083.966	€ 17.664.793	

Incidentele lasten				
Programma	Omschrijving	Begroot	Realisatie	Ref.
1. Sociaal Domein				
	Uitgaven mbt Integraal Zorgakkoord (IZA)	€ -	€ 122.623	1.1
	Uitgaven mbt 'Gezond en Actief Leven Akkoord'	€ 126.015	€ 72.028	1.2
	Co-financiering lokale bibliotheekvoorzieningen	€ 55.000	€ -	1.3
	Versterken van het lokale bibliotheekstelsel	€ 100.000	€ 100.000	1.4

Incidentele baten				
	Aanpak Hervormingsagenda Jeugd	€ 100.000	€ 10.524	1.5
	Verbouwing Safegroup	€ 82.000	€ -	1.6
	Onderzoekskosten binnenklimaat en ventilatie ZuidWestHoek College	€ 25.000	€ -	1.7
	Overige < € 25.000	€ 19.000	€ 35.609	
	2. Ruimte			
	Huurlasten woningen statushouders Ossendrecht	€ 65.000	€ 46.575	2.1
	Afschrijvingslasten krediet 'Invoering omgevingswet'	€ 635.058	€ 348.839	2.2
	Afschrijvingslasten krediet 'Omgevingsplan'	€ 1.000.000	€ 8.877	2.3
	Afschrijvingslasten startkrediet realiseren woningbouw-planning 2025-2026	€ 400.000	€ 48.179	2.4
	Lasten grondexploitaties	€ 7.413	€ 12.342	2.5
	Vorbereiding opstellen gebiedsvisie volksabdij Ossendrecht	€ 40.000	€ -	2.6
	Belevingspunten Brabantse Wal (Geopark Schelde Delta)	€ 50.000	€ 45.568	2.7
	Haalbaarheidsstudie snelfietspad	€ 23.495	€ 31.995	2.8
	Bijdrage GP Adrie v.d. Poel	€ 25.000	€ 25.000	2.9
	Bijdrage vv Vivoo tijdelijke voorziening	€ 35.000	€ 35.000	2.10
	Overige < € 25.000	€ 69.950	€ 52.598	
	3. Leefomgeving			
	Vervroegde Tweede Kamer verkiezingen	€ 73.180	€ 69.671	3.1
	Incidentele uitgaven o.b.v. de Duurzaamheidsvisie 2025 ten laste van de reserve Duurzaamheid	€ 169.104	€ 25.390	3.2
	Uitvoeringsagenda Kerkenvisie en Erfgoedvisie	€ 60.000	€ 3.625	3.3
	Tijdelijk beheer en exploitatie MFC Kloosterhof Hoogerheide	€ 135.202	€ 205.020	3.4
	Overige < € 25.000	€ 73.876	€ 68.402	
	4. Economie			
	Bijdrage Stedelijke Regio West Brabant West 2024-2026 (SRWBW)	€ 54.819	€ 54.819	4.1
	Dotatie aan voorziening Egalisatie afvalinzameling & -verwerking: positief saldo afvalinzameling & -verwerking 2025	€ 158.077	€ 305.889	4.2
	Exploitatie- en afschrijvingslasten van de huisvesting van de studenten 'vliegtuigtechniek' van Curio / Aircraft Maintenance & Training School (AM&TS) Business Park Aviolanda van het gebouw Boszicht op de Volksabdij in Ossendrecht	€ 29.167	€ 76.614	4.3
	5. Bestuurskracht			
	Natuurbrandpreventie en -mitigatie	€ 40.000	€ 7.500	5.1
	Suppletie-uitkering Bommenregeling ter dekking kosten derden	€ 80.350	€ 80.350	5.2
	Opvang Ontheemden Oekraïne	€ 696.380	€ 784.630	5.3
	Duurzame Gemeentelijke Opvang (DGO) Putte	€ 3.961.336	€ 3.846.013	5.4
	Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	5.5
	Mutaties in de reserves	€ 3.080.700	€ 7.856.044	5.6
	Inzet van de reserve Personele veerkracht	€ 635.784	€ 457.392	5.7
	Pilot Emprover Ox	€ 38.880	€ 41.044	5.8
	Kosten onderzoek procesverbetering crediteurenbeheer	€ 46.000	€ 46.035	5.9
	Overig < € 25.000	€ 104.587	€ 103.917	
	Totale incidentele lasten	€ 12.295.373	€ 15.028.112	
	Per saldo incidentele baten minus lasten	€ 1.788.593	€ 2.636.681	

Toelichting op Incidentele Baten en Lasten

Incidentele baten	
Ref.	TOELICHTING
1.1	De gemeente Woensdrecht ontvangt IZA-middelen (Integraal Zorgakkoord) via de regionale samenwerking in West-Brabant, waarbij de gemeente Breda optreedt als penvoerder en mandaathouder voor het ontvangen, beheren en uitgeven van deze specifieke uitkeringen (SPUK). De regeling loopt tot en met 2026.
1.2	Het Gezond en Actief Leven Akkoord is een akkoord dat is opgesteld tussen de rijksoverheden, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het doel van het akkoord is het bereiken van een gezonde generatie in 2040. Vanuit het Rijk ontvangen we hiervoor middelen. De regeling loopt tot en met 2026.
2.1	De gemeente Woensdrecht ontvangt de specifieke uitkering doorstroomlocaties van het Rijk ter compensatie voor de realisatie en exploitatie van tijdelijke huisvesting voor statushouders.
2.2	De Realisatiestimulans woningbouw is een financiële regeling van het Rijk waarmee gemeenten worden beloond voor het toevoegen van betaalbare woningen aan hun woningvoorraad. Voor elke betaalbare woning waarvan de bouw is gestart, ontvangt de gemeente een vaste bijdrage van € 7.000.
2.3	Dit betreft de mutaties van de grondexploitaties Centrum Hoogerheide, Bergsestraat Huijbergen en Kromstraat Hoogerheide.
2.4	Dit betreft de opbrengsten van de verkoop van overige gronden/reststroken/snippergroen, verspreid over alle kernen van de gemeente Woensdrecht.
3.1	De gemeente Woensdrecht heeft van de Provincie Noord-Brabant een subsidie project 'GGA Brabantse Wal' 2025 ontvangen. De subsidie is ingezet voor de regievoering op de gebiedsgerichte aanpak van het landelijk programma natuur.
3.2	Aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is een subsidie terugbetaald. Het betreft een niet benodigde subsidie uit 2019 voor voorbereiding, toezicht en uitvoering van een geluidsanering aan een woning.
3.3	Tijdelijk beheer en exploitatie MFC Kloosterhof Hoogerheide Per 31 juli 2023 is de huur- en exploitatieovereenkomst met de voormalige beheerders van MFC Kloosterhof beëindigd. De gemeente heeft tijdelijk het beheer en de exploitatie van MFC Kloosterhof op zich genomen, wat opbrengsten uit o.a. verhuur van de sporthal en de horeca met zich meebrengt. In juli 2025 is dit beëindigd
4.1	In 2025 is van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in het kader van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) een voorschot SUP-vergoeding (Single-use plastics) over 2023 en 2024 ontvangen.
4.2	Voor de tijdelijke huisvesting van studenten 'vliegtuigtechniek' voor de: - Curio / Aircraft Maintenance & Training School (AM&TS) op Business Park Aviolanda (BPA); - de Koninklijke Militaire School voor de Luchtmacht (KMSL); wordt het gebouw Boszicht op het terrein van de volksabdij in Ossendrecht 'om niet' gehuurd van het Bisdom Breda. Het gaat om een tijdelijk huur voor de periode 1 juni 2025 tot 2030.
5.1	Compensatie vanuit het Rijk (o.b.v. normbedragen) t.b.v. de opvang van ontheemden uit Oekraïne.
5.2	Compensatie vanuit het COA (o.b.v. normbedragen) t.b.v. de opvang van vluchtelingen in Putte.
5.3	Als gevolg van onze liquide middelen en de rente op de kapitaalmarkt zijn de renteopbrengsten over het jaar 2025 hoger dan gemiddeld.
5.4	Ontvangen dividend ZEH NV ZEH heeft in juni 2025 een dividend van € 135 miljoen aan de aandeelhouders uitgekeerd. De incidentele dividenduitkering voor Woensdrecht bedraagt € 1.228.076.
5.5	De incidentele onttrekkingen aan de reserves worden in deze staat weergegeven.

Incidentele lasten	
Ref.	TOELICHTING
1.1	De IZA-middelen (Integraal Zorgakkoord) zijn bedoeld voor de uitvoering van het regionale IZA-plan, gericht op preventie, de "beweging naar de voorkant", en betere samenwerking tussen zorg en welzijn. De regeling loopt tot en met 2026.
1.2	Het Gezond en Actief Leven Akkoord is een akkoord dat is opgesteld tussen de rijksoverheden, gemeenten (VNG) en zorgverzekeraars. Het doel van het akkoord is het bereiken van een gezonde generatie in 2040. Het vanuit het Rijk ontvangen middelen besteden we aan gezondheidsbevordering, versterken sociale basis en cultuurparticipatie. De regeling loopt tot en met 2026.

Incidentele baten	
1.3	Het Rijk heeft in 2024 middelen toegekend voor lokale bibliotheekvoorzieningen. Voorwaarde is co-financiering van de overige 20%, wat neerkomt op € 55.000. Het gaat om de bibliotheekvoorzieningslocatie in Ossendrecht, welke wordt verbouwd en in de (ver)nieuwbouw van 't Paviljoen wordt gerealiseerd. De bouw daarvan is vertraagd.
1.4	Vanaf 2025 is er een zorgplicht voor de gemeente om de toegang tot de openbare bibliotheek te waarborgen . Ter voorbereiding op deze zorgplicht is er voor de periode 2025 en 2026 een budget ter beschikking gesteld.
1.5	De Hervormingsagenda bevat een groot pakket afspraken om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te krijgen. Hiervoor dienen we eerst kosten te maken als voorbereiding om de besparingen te realiseren. Niet alle afspraken zijn nog gerealiseerd. Voor zowel 2025 als 2026 heeft de gemeente hiervoor budget vrijgemaakt.
1.6	De gemeente Breda heeft als centrumgemeente van de GR GIA middelen beschikbaar gesteld voor het verbouwen van de vrouwenopvang in Breda. De vrouwenopvang is voor heel West-Brabant. De gemeente Breda heeft de andere gemeenten die onder de GR GIA vallen verzocht om bij te dragen aan de verbouwing van de vrouwenopvang. Uiteindelijk is dit betaald vanuit de centrale middelen (dat ligt bij gemeente Bergen op Zoom).
1.7	Het ventilatiesysteem van het ZuidWestHoek College voldoet mogelijk niet meer aan de huidige normen voor een goed binnenklimaat. Omdat vervanging nodig zal zijn vóór 2045, maar een eenvoudige één-op-één vervanging niet wenselijk is, wil het schoolbestuur onderzoeken welk systeem nodig is om te voldoen aan het huidige Programma van Eisen voor Frisse Scholen Klasse B of BENG. De gemeente had voor 2025 €25.000 beschikbaar gesteld voor het onderzoek.
2.1	Incidentele huurinkomsten zijn verantwoord met betrekking tot woningen die tijdelijk werden ingezet voor de huisvesting van statushouders. De betreffende huurovereen-komsten zijn inmiddels beëindigd.
2.2	Afschrijving budget 'Invoering omgevingswet'.
2.3	Afschrijving budget 'Omgevingsplan'.
2.4	Afschrijving 'Startkrediet realiseren woningbouwplanning 2025-2026'.
2.5	Dit betreft de mutaties van de grondexploitaties Centrum Hoogerheide, Bergsestraat Huijbergen en Kromstraat Hoogerheide.
2.6	Eenmalig budget ten behoeve van de voorbereiding voor het opstellen van de gebiedsvisie volksabdij Ossendrecht.
2.7	In samenwerking met Stichting Brabantse Wal zijn 25 jaar geleden tien belevingspunten gerealiseerd. Gezien de technische en kwalitatieve veroudering van de aanwezige voorzieningen, waaronder informatieborden en banken, en de aansluiting van de gemeente bij Geopark Schelde Delta, bestaat aanleiding om deze belevingspunten te actualiseren en te vernieuwen.
2.8	In 2025 is een subsidie van de provincie ontvangen voor het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie voor het (mogelijk) realiseren van een snelfietspad Bergen op Zoom - Hoogerheide - Antwerpen.
2.9	Bijdrage GP Adrie v.d. Poel.
2.10	Eenmalige vergoeding aan vv Vivoo voor de tijdelijke voorzieningen gedurende de realisatie van de nieuwbouw van de kantine en het kleed- en douchegebouw.
3.1	Diverse onderzoeken landschap en natuur Voor de opvolging van de kansenskaart bijenlandschap, beleidsnotitie bosbeheer en de groenstructuurkaart is in 2025 een eenmalig budget beschikbaar gesteld.
3.2	Incidentele uitgaven o.b.v. de Duurzaamheidsvisie 2025 ten laste van de reserve Duurzaamheid
3.3	Uitvoeringsagenda Kerkenvisie en Erfgoedvisie In 2024 zijn de voorbereidingen voor de uitvoeringsagenda kerken- en erfgoedvisie gestart. De kosten zullen voornamelijk later worden gemaakt.
3.4	Tijdelijk beheer en exploitatie MFC Kloosterhof Hoogerheide Per 31 juli 2023 is de huur- en exploitatieovereenkomst met de voormalige beheerders van MFC Kloosterhof beëindigd. De gemeente heeft tot juli 2025 tijdelijk het beheer en de exploitatie van MFC Kloosterhof op zich genomen, wat uitgaven voor o.a. inhuur van horecapersoneel met zich meebrengt.
4.1	Bijdrage Stedelijke Regio West Brabant West 2024-2026 (SRWBW).
4.2	Dotatie aan voorziening Egalisatie afvalinzameling & -verwerking Het voordelig financieel resultaat op 'afval' van het boekjaar 2025 is in 2025 toegevoegd aan de voorziening.
4.3	Voor de tijdelijke huisvesting van studenten 'vliegtuigtechniek' voor de: - Curio / Aircraft Maintenance & Training School (AM&TS) op Business Park Aviolanda (BPA); - de Koninklijke Militaire School voor de Luchtmacht (KMSL); wordt het gebouw Boszicht op het terrein van de volksabdij in Ossendrecht 'om niet' gehuurd van het Bisdom Breda. Het gaat om een tijdelijk huur voor de periode 1 juni 2025 tot 2030.

Incidentele baten	
5.1	Vanuit het Rijk ontvangen middelen met als doel om natuurbrandbeheersing te versterken.
5.2	In 2025 heeft de gemeente Woensdrecht namens een derde partij een aanvraag ingediend bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om in aanmerking te komen voor de zogenoemde bommenregeling. Deze aanvraag werd aanvankelijk afgewezen, maar na bezwaar van de derde partij alsnog gehonoreerd. De gemeente heeft het betreffende bedrag reeds aan de derde partij uitbetaald en zal de middelen zelf via de meicirculaire van 2026 ontvangen.
5.3	Gemaakte kosten t.b.v. de opvang van ontheemden uit Oekraïne (exclusief ambtelijke inzet)
5.4	Gemaakte kosten t.b.v. de opvang vluchtelingen in Putte (exclusief ambtelijke inzet)
5.5	Over het jaar 2025 is een voorlopig nadelig fiscaal resultaat gerealiseerd van € 1.600. Dit betekent dat over het jaar 2025 geen vennootschapsbelasting verschuldigd is.
5.6	De incidentele stortingen in de reserves worden in deze staat weergegeven.
5.7	Om personele knelpunten te voorkomen is de reserve Personele veerkracht in 2025 aangewend om de kwaliteit en continuïteit van dienstverlening te waarborgen.
5.8	De gemeente Woensdrecht is een pilot gestart met Emprover Ox om de ontwikkeling van de ambtelijke organisatie te ondersteunen. De organisatie richt zich daarbij op doelen zoals samenwerken, transparantie, zelforganisatie en eigenaarschap. Het management krijgt via het systeem inzicht in de voortgang en kan resultaatgericht sturen op het behalen van de bestuurlijke planning.
5.9	Om een uniforme en efficiënte werkwijze voor het crediteurenbeheer te realiseren, is het huidige proces - van het plaatsen van een bestelling tot en met de verwerking van de factuur - in kaart gebracht. Daarnaast is het gewenste proces opgesteld, zodat een vergelijking kan worden gemaakt en verbeteringen kunnen worden doorgevoerd.

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Overzicht conform artikel 28, lid d BBV (Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten).

Nr.	Naam reserve	Omschrijving mutatie	Begroting 2025	Realisatie 2025	I / S
	Structurele stortingen				
9	Bestemmingsreserve materieel team Wijk- & Dorpsbeheer	Jaarlijkse dotatie	€ 144.500	€ 144.500	S
21	Bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten	Jaarlijkse storting	€ 10.101	€ 10.101	S
	Totaal structurele stortingen		€ 154.601	€ 154.601	S
	Structurele onttrekkingen				
21	Bestemmingsreserve ter dekking van kapitaallasten	Jaarlijkse aanwending egalisatiereserves ter dekking van kapitaallasten	€ 620.307	€ 587.157	S
	Totaal structurele onttrekkingen		€ 620.307	€ 587.157	S

Legenda: I / S (= incidenteel / structureel)

Wet Normering Topinkomens

De WNT is van toepassing op de gemeente Woensdrecht. Het voor Woensdrecht toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2025 € 246.000. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband.

Gegevens 2025		
Bedragen x € 1		
	P.A.C. Bogers	D.J.M.R. van Bunder
Functiegegevens	gemeentesecretaris / algemeen directeur	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2025	jan-dec 2025	jan-dec 2025
Omvang dienstverband	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 117.063	€ 110.466
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.548	€ 17.553
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 135.611</i>	<i>€ 128.019</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 246.000	€ 246.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€ -	€ -
Bezoldiging	€ 135.611	€ 128.019
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2024		
Bedragen x € 1		
	P.A.C. Bogers	D.J.M.R. van Bunder
Functiegegevens	gemeentesecretaris / algemeen directeur	griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2024	jan-dec 2024	jul-dec 2024
Omvang dienstverband	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 112.478	€ 53.547
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 18.402	€ 8.711
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 130.880</i>	<i>€ 62.258</i>
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	€ 233.000	€ 117.137
Bezoldiging	€ 130.880	€ 62.258

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2025 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Rechtmatigheidsverantwoording

Verantwoordelijkheid college van burgemeester en wethouders

De baten en lasten alsmede de balansmutaties moeten getrouw in de jaarrekening worden opgenomen. Uit het getrouw opnemen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties, blijken een drietal rechtmatigheidscriteria niet expliciet. Dit betreffen het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium. In deze rechtmatigheidsverantwoording licht het college van burgemeester en wethouders toe in hoeverre bij de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium zijn nageleefd. Dit houdt in dat de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in overeenstemming zijn met door de raad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de relevante wet- en regelgeving. Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door de raad op 13 februari 2025 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door de raad bepaald en bedraagt 2% van de totale lasten exclusief toevoegingen aan de reserves en is daarmee vastgesteld op € 1.450.000. De grondslag voor deze verantwoording is de Kadernota Rechtmatigheid 2025 van de Commissie BBV van september 2025.

Bevinding

Het college stelt vast dat de omvang van de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen € 808.373 bedraagt. Dit is lager dan de daarvoor gestelde grens van € 1.450.000. Van de niet rechtmatig tot stand gekomen verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties is volgens het college overigens een bedrag van € 98.891 acceptabel op basis van door de gemeenteraad vastgestelde afspraken.

Begrotingscriterium	Bedrag in €
1) Overschrijding lasten programma's	€ 106.941
2) Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 403.642
3) Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
4) Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten, investeringen en baten die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of niet tijdig aan de raad zijn gemeld	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 510.583
<i>Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is geïd.</i>	<i>€ 98.891</i>
<i>De niet -acceptabele begrotingsonrechtmatigheden worden, indien zij de rapportagegrens van € 75.000 overschrijden, inhoudelijk in de rechtmatigheidsverantwoording en in de paragraaf bedrijfsvoering toegelicht.</i>	<i>€ 411.692</i>
Voorwaarden criterium	
5) Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed	€ 297.790
M&O criterium	
6) Geen bevindingen.	€ 0
Totaal Onrechtmatigheden	€ 808.373
<i>Waarvan acceptabel</i>	<i>€ 98.891</i>
<i>Waarvan niet-acceptabel</i>	<i>€ 709.482</i>

In de paragraaf bedrijfsvoering is op basis van de Kadernota rechtmatigheid van de commissie BBV en op basis van de afspraken met de raad aanvullende informatie opgenomen over de financiële

rechtmatigheid. In deze paragraaf heeft het college ook beschreven welke actie hij onderneemt om vermelde afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2025 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 07-01-2026								
Verstrekk er	Uitkeringsco de	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
FIN	B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek Gemeenten	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T)	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T)	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)	Normbedragen voor e (ja/nee)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
					Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2	Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2		
			Aard controle D2 Indicator: B2/01	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/03	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B2/05	
			0	13	Ja	Nee	Nee	
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/06	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle n.v.t. Indicator: B2/07				
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/08	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/09	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/10	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) Keuze werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/11	Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/12	Reeks 1 Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) Werkelijke kosten Aard controle R Indicator: B2/13
			€20.277	€ 280.076	€0	€0	€0	€11.600
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2

			Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal PvA's (jaar T) (artikel 3)	Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten en/of PvA's cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)						
			Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen	Keuze normbedragen						
			Aard controle R Indicator: B2/14	Aard controle R Indicator: B2/15	Aard controle R Indicator: B2/16	Aard controle R Indicator: B2/17	Aard controle R Indicator: B2/18	Aard controle R Indicator: B2/19						
			€402	€8.762	€0	€45.084	€0	€26.478						
			Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Reeks 2	Totaal							
Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3)			Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden) cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)			Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken (jaar T) (artikel 3)			Normbedrag onderdeel f x aantal driesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3)			Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling		
Keuze normbedragen			Keuze normbedragen			Keuze normbedragen			Keuze normbedragen			Aard controle n.v.t.		
Aard controle R Indicator: B2/20			Aard controle R Indicator: B2/21			Aard controle R Indicator: B2/22			Aard controle R Indicator: B2/23			Indicator: B2/24		
						€0			€ 0			€20.679		
BZK	C62	Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire	Gederfde opbrengsten	Eindverantwoording (Ja/Nee)										
			(jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen											
			Aard controle R Indicator: C62/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C62/02										
€ 1.069			Nee											
BZK	C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	Besteding (jaar T)	Bedrag doorgeschoven naar t+1	Aantal informatiepunten dat de gemeente financiert	Aantal vragen dat in het afgelopen jaar bij de Informatiepunten in de gemeente behandeld is	Aantal gebruikte leermiddelen							
			Aard controle R Indicator: C92/01	Aard controle R Indicator: C92/02	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/03	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C92/05							
			€ 23.253	€ 0	2	187	40							

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO)	Correctie besteding (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T)
		Gemeenten	<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i> <i>Let op bij correctie verder verwerken bij indicator 05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>
			€ 253.227	€ 58.302	€ 45.905	€ 0	€ 270.344	€ 429.859
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen		Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/10</i>		
		1						
		2						
		100						
OCW	D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	Beschikkingnummer/referentienummer	Aard van de activiteit besteding (jaar T)	Besteding (jaar T)	Indien van toepassing: bedrag dat wordt meegenomen van 2025 naar 2026.	Aard van de activiteit Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D23/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D23/06</i>

			1 SB240063	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 0	€ 0	c) De doorontwikkeling van een bestaande beperkte bibliotheekvoorziening	€ 220.000
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: D23/07					
			1 Nee					
IenW	E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één CBS(code) uit (jaar T) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Beschikingsnummer	Besteding (jaar T) ten laste van de verstrekker	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) ten laste van de verstrekker	Besteding ten laste van cofinanciering (jaar T)	Besteding cofinanciering cumulatief (t/m jaar T)
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/01	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/02	Aard controle R Indicator: E44B/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/04	Aard controle R Indicator: E44B/05	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/06
			1 060851 Gemeente Steenberg	IENW/BSK-2023/100220	€ 0	€ 103.313	€ 0	€ 206.627
			2 060851 Gemeente Steenberg	IENW/BSK-2023/100220	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3 060851 Gemeente Steenberg	IENW/BSK-2023/100220	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4 060851 Gemeente Steenberg	IENW/BSK-2023/100220	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Eindverantwoording (Ja/Nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/07	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/08	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/09			
			1 060851 Gemeente Steenberg	IENW/BSK-2023/100220	Nee			
			Kopie CBS(code)	Kopie beschikingsnummer	Naam/nummer maatregel	Maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee) - per maatregel		
			Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/10	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/11	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/12	Aard controle n.v.t. Indicator: E44B/13		

			1	060851 Gemeente Steenberg	IENW/BSK-2023/100220	Afkoppelen hemelwater, bergen en infiltreren, vergroenen, aanleg gescheiden riool Augustijnenstraat, Ossendrecht	Ja	
			2	060851 Gemeente Steenberg	IENW/BSK-2023/100220	Afkoppelen hemelwater, bergen en infiltreren, vergroenen, aanleg gescheiden riool Europalaan/prinsessen wijk, Putte	Nee	
			3	060851 Gemeente Steenberg	IENW/BSK-2023/100220	Bergen hemelwater, vergroenen, aanleg waterdoorlatende bestrating, vergroten infiltratievoorziening (wadi) Verlengde Duinstraat, Hoogerheide	Nee	
			4	060851 Gemeente Steenberg	IENW/BSK-2023/100220	Bergen & infiltreren hemelwater, vergroenen Nieuweweg, Hoogerheide	Nee	
IenW	E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)		Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)	
			Aard controle R Indicator: E84/01		Aard controle n.v.t. Indicator: E84/02	Aard controle R Indicator: E84/03	Aard controle n.v.t. Indicator: E84/04	
			€ 10.265		€ 31.573	€ 15.786	Nee	
			Naam/nummer per maatregel		Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk	

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E84/08</i>	
			1 331 Drempel aantal in Stuks	Ja	3		
			2 332 Wegversmalling aantal in Stuks	Nee	0		
			3 336 Inrichten van schoolzone met snelheidsverlagende maatregelen aantal in Stuks	Ja	1		
			4 347 Zebrapad aantal in Stuks	Nee	6		
IenW	E120	Regeling specifieke uitkering stimuleringsverkeersveiligheidsmaatregelen 2025-2030	Totale besteding (Jaar T)	Cumulatieve totale besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve eigen bijdrage en externe financiering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) t/m Jaar T?(ja/nee)	
			<i>Aard controle R Indicator: E120/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator E120/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E120/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/04</i>	
			€ 327.675	€ 148.360	€ 253.495	Nee	
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond t/m (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (stuks, meters)	Eventuele toelichting, indien noodzakelijk	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E120/08</i>	
			1 448 Aanleg van een fietsoversteek via een middeneiland, alleen bij een kruispunt op 50-wegen, aantal in st	Ja	1		
			2 462 Aanleg van één rijloper met fietsstroken en bermen, aantal in m	Ja	1		
			3 463 Aanbrengen bermverharding (grasbetontegel) ETW 60 km/h (uitbreiding aan 2-zijde), aantal in m	Ja	1		
			4 463 Aanbrengen bermverharding (grasbetontegel) ETW 60 km/h	Ja	1		

			(uitbreiding aan 2-zijde), aantal in m					
			5 433 Asverspringing - 2 st , aantal in st	Ja	1			
			6 413 Aanbrengen attentieverhogende markeringen (met ribbels) indien een paaltje moet blijven staan, aantal in st	Nee				
			7 417 Vervangen verharding fietspad, aantal in m	Nee				
			8 417 Vervangen verharding fietspad, aantal in m	Nee				
			9 436 Inrichten van schoolzone met snelheidsverlagende maatregelen, aantal in st	Nee				
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			<i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>
			€ 4.912.037	€ 77.042	€ 133.477	€ 2.023	€ 28.069	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (exclusief Rijk)	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaf faire
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente

			Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire		
			Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/09</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G3/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/11</i>	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja	
SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2025 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 550	€ 27.658	€ 851
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 9.748	€ 255
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 13.100	€ 427
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 550	€ 50.506	€ 1.533

			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	Gemeente <i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	Gemeente <i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/10</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja	
			6 Totaal	0	0	N.v.t.	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
			6 Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in	Levensonderhoud - Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen	

				jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	
				Gemeente	Gemeente	Gemeente	
			<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle D2</i>	<i>Aard controle R</i>	
			<i>Indicator: G4/16</i>	<i>Indicator: G4/17</i>	<i>Indicator: G4/18</i>	<i>Indicator: G4/19</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	
			3 Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			4 Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			5 Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	
			6 Totaal	0	0	0	
SZW	G10	Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2025	Besteding (jaar T)	Baten (jaar T) (exclusief Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		
		Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicator: G10/01</i>	<i>Indicator: G10/02</i>	<i>Indicator: G10/03</i>		
			€ 314.758	€ 0	Ja		
SZW	G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2025	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) i.v.m. de hersteloperatie	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)		

			Aard controle R Indicator: H4/03	Aard controle R Indicator: H4/04	Aard controle R Indicator: H4/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H4/06		
			€ 257.764	€ 6.001	€ 8.485			
VWS	H21	Specifieke uitkering cliëntondersteuning	Gerealiseerde activiteit Inzet projectleiding en/of Onderzoek lokale versterking functie (in jaar T) (Ja/Nee)	Toelichting - indien bij H21/01 indicator Nee is ingevuld is een toelichting verplicht	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Aard controle n.v.t. Indicator: H21/01	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/02	Aard controle R Indicator: H21/03	Aard controle R Indicator: H21/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H21/05	
			Ja		€ 12.812	€ 22.018	Nee	
VWS	H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	Totaalbedrag (jaar T) toegekend	Reservering 2025 voor 2026 (maximaal 10% van toegekende budget 2025 kan worden meegenomen naar 2026)	Besteding ten laste van Rijksmiddelen (jaar T)	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Voldaan aan afspraken in akkoorden (Ja/ Nee/ n.v.t.)?	Toelichting
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/01	Aard controle R Indicator: H30/02	Aard controle R Indicator: H30/03	Aard controle R Indicator: H30/04	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/05	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/06
			€ 416.287	€ 41.628	€ 310.998	€ 654.398	Ja	
			Meegewerkt aan de monitoring (Ja/Nee/ n.v.t.)?	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H30/07	Aard controle n.v.t. Indicator: H30/08				
			Ja	Nee				
VWS	H35B	Specifieke uitkering IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	Hieronder per regel één code selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die medeoverheid invullen	Besteding (jaar T)				
			Aard controle n.v.t. Indicator: H35B/01	Aard controle R Indicator: H35B/02				

			1	060758 Gemeente Breda	€ 125.924				
VRO	J17	Realisatiestimulans	Aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Geprognostiseerde aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T+1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Correctie aantal betaalbare woningen bouw gestart (jaar T-1), waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.				
			Aard controle D1 Indicator: J17/01	Aard controle n.v.t. Indicator: J17/02	Aard controle D1 Indicator: J17/03				
			10	60	0				
			Aantal betaalbare woningen bouw gestart in jaar T in het NPLV-gebied, waarvoor nog geen rijksbijdrage is verstrekt, als bedoeld in artikel 2.1. van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling (excl. Compensabele Btw) .	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van activiteiten ter verbetering van bovenplanse openbare ruimte en collectieve maatschappelijke voorzieningen in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.1 van de regeling.	Bestedingen (jaar T) ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling (excl. Compensabele Btw).	Bestedingen (jaar T) aan compensabele btw ten behoeve van de financiering van capaciteitsondersteuning voor de uitvoering van de woningbouwopgave in de NPLV-gebieden, als bedoeld in artikel 3.5 van de regeling.		
			Aard controle n.v.t. Indicator: J17/04	Aard controle R Indicator: J17/05	Aard controle R Indicator: J17/06	Aard controle R Indicator: J17/07	Aard controle R Indicator: J17/08		
			1						
			2						
VRO	J55	Aanpak energiearmoede	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten	

			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/06</i>
			18	€ 7.897	€ 293.950	137	€ 60.108	€ 197.479
		Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen.		Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: J55/08</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/09</i>			
			0	€ 0	€ 0			
		Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips)		Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen)	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.)	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.)	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg.	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/12</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/13</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/14</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: J55/15</i>
			1.132	1.279	0	0	224	127
VRO	J94	Regeling houdende regels verstrekking specifieke uitkering aan gemeenten verduurzaming [...] van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties	Beschikkingnummer	Besteding (jaar T), in J94/06 t/m J94/08 opgesplitst	Het totaal aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen dat voldoet aan artikel 6, eerste lid, onderdeel a	Het aantal woningen waar maatregelen zijn getroffen met een WOZ-waarde boven het gemeentelijk gemiddelde (peildatum 2024) of een WOZ-waarde van boven € 477.000	Bedrag dat van de vijfde kolom van bijlage III en bijlage IV besteed is aan doe-het-zelfmaatregelen, inclusief activiteiten als bedoeld in artikel 2, derde lid (zoals ondersteuning vanuit gemeente) (alleen van toepassing voor tranche 2 en tranche 3).	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan gerichte ondersteuning en/of het bedrag waarvoor derden met de benodigde expertise zijn ingeschakeld als bedoeld in artikel 2, derde lid, onderdeel b

			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/01	Aard controle R Indicator: J94/02	Aard controle D1 Indicator: J94/03	Aard controle D1 Indicator: J94/04	Aard controle R Indicator: J94/05	Aard controle R Indicator: J94/06
			1 LAI23-03506738	€ 19.024	0	0	€ 0	€ 0
			2 LAI24-03763954	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			3 LAI25-03847205	€ 0	0	0	€ 0	€ 0
			Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is ten behoeve van uitvoering als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel c	Bedrag dat vanuit de specifieke uitkering besteed is aan die energiebesparende isolatiemaatregelen, eventueel in samenhang met energiezuinige ventilatiemaatregelen.	Eindverantwoording (ja/nee)			
			Aard controle n.v.t. Indicator: J94/07	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/08	Aard controle n.v.t. Indicator: J94/09			
			1 € 0	€ 0	Nee			
			2 € 0	€ 0	Nee			
			3 € 0	€ 0	Nee			
KGK	K28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	Besteding apparaatskosten (jaar T) : salarissen en sociale lasten voor ambtelijk personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): kosten voor ingeleend personeel	Besteding apparaatskosten (jaar T): overige goederen en diensten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) apparaatskosten	Besteding (jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten	Cumulatieve bestedingen (t/m jaar T) overige kosten gerelateerd aan apparaatskosten
			Aard controle R Indicator: K28/01	Aard controle R Indicator: K28/02	Aard controle R Indicator: K28/03	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/04	Aard controle R Indicator: K28/05	Aard controle n.v.t. Indicator: K28/06
			€ 40.455	€ 420.913	€ 26.147	€ 1.063.806	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording (Ja/Nee)					
			Aard controle n.v.t. Indicator: K28/07					
			Nee					

AenM	M6	Bekostigingsregeling huisvesting vergunninghouders in doorstroomlocaties	Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T-1)	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T-1)	Besteding (jaar T-1) t.b.v. de transitie			
			Geldt alleen voor SiSa 2025	Geldt alleen voor SiSa 2025	Geldt alleen voor SiSa 2025			
			Aard controle R Indicator: M6/01	Aard controle R Indicator: M6/02	Aard controle R Indicator: M6/03			
			€ 0	€ 0	€ 0			
			Berekening totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per dag per geplaatste vergunninghouder in een doorstroomlocatie (jaar T)	Berekening totaal cumulatief te ontvangen aanvullende vergoeding per dag per in de doorstroomlocatie geplaatste vergunninghouder die gekoppeld is aan een andere deelnemende gemeente in de regio (jaar T)	Besteding (jaar T) t.b.v. de transitie	Berekening totale besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	
AenM	M16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	Aard controle R Indicator: M6/04	Aard controle R Indicator: M6/05	Aard controle R Indicator: M6/06	Som van de bestedings- en berekeningsindicatoren (04/05 en 06) Aard controle n.v.t. Indicator: M6/07	Aard controle n.v.t. Indicator: M6/08	
			€ 170.700	€ 0	€ 0	€ 170.700	€ 170.700	
			Vul in totaal te ontvangen normbedrag per gerealiseerde gemeentelijke plek per dag (GOO) (jaar T)	Vul in verschil bij hogere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst van M16/01 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO)	Vul in vrijwillige teruggave bij lagere werkelijke bestedingen ten opzichte van de uitkomst onder M16/01 (jaar T) –	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringskosten	Besteding (jaar T) van uitvoering ten behoeve van de transitie	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (GOO en POO)

		Gemeenten			uitzonderingsbepaling (GOO)			
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/02</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/03</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/04</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/05</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/06</i>
			€ 1.975.380			€ 0	€ 0	€ 153.950
			Totaal bedrag vorderingen (/ onrechtmatig uitgekeerde) verstrekkingen GOO en POO (jaar T)	Totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) (jaar T)	Totaal bedrag ontvangen eigen bijdrage van ontheemden GOO (jaar T)	Periode vanaf wanneer de eigen bijdrage is ingevoerd	Periode vanaf wanneer de verhoging eigen bijdrage is ingevoerd	
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicator: M16/09</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: M16/10</i>	<i>Aard controle D2</i> <i>Indicator: M16/11</i>	
			€ 0	€ 26.698	€ 78.783	01/12/2024	01/10/2025	
			Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01/02/04/05/06/07/08 verminderd met 09	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)				
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/12</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicator: M16/13</i>				
			€ 2.077.245	€ 8.878.974				

Overzicht van baten en lasten naar taakvelden

Gemeenten geven hun geld uit aan een breed scala aan deelterreinen, variërend van bijvoorbeeld onderwijshuisvesting, tot de gemeentelijke plantsoendienst of de jeugdzorg. Om te zorgen dat deze uitgaven geaggregeerd kunnen worden en vergeleken kunnen worden tussen gemeenten is een uniforme set van eenheden gedefinieerd waarin alle gemeenten hun baten en lasten classificeren. Deze eenheden worden 'taakvelden' genoemd.

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
Baten					
0.1 Bestuur	155.776	-153.276	2.500	15.045	12.545
0.2 Burgerzaken	411.635	0	411.635	473.346	61.711
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	43.000	0	43.000	203.941	160.941
0.4 Overhead	259.590	-214.071	45.519	299.347	253.828
0.5 Treasury	716.146	956.948	1.673.094	1.780.983	107.889
0.61 OZB woningen	3.796.442	4.302	3.800.744	3.805.203	4.459
0.62 OZB niet-woningen	2.265.349	195.989	2.461.338	2.404.753	-56.585
0.64 Belastingen overig	165.900	-4.393	161.507	187.517	26.010
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	43.703.958	3.629.849	47.333.807	47.186.884	-146.923
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	224.072	224.072
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	24.895	0	24.895	-5.978	-30.873
1.2 Openbare orde en veiligheid	17.301	0	17.301	27.978	10.677
2.1 Verkeer en vervoer	85.723	88.042	173.765	141.351	-32.414
2.2 Parkeren	438	0	438	0	-438
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	26.951	26.951
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	22.000	0	22.000	19.977	-2.023
3.4 Economische promotie	696.674	-10.839	685.835	661.866	-23.969
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	448.528	365.627	814.155	384.596	-429.559
5.1 Sportbeleid en activering	150.709	17.338	168.047	172.298	4.251
5.2 Sportaccommodaties	24.059	48.518	72.577	129.447	56.870
5.6 Media	49.827	0	49.827	56.137	6.310
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	24.222	50.000	74.222	70.646	-3.576
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	319.615	6.875.559	7.195.174	7.454.280	259.106
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	0	0	12.812	12.812
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	0	0	23.130	23.130
6.3 Inkomensregelingen	4.616.129	713.786	5.329.915	5.325.320	-4.595
6.5 Arbeidsparticipatie	447.075	359.289	806.364	390.591	-415.773
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	16.640	0	16.640	16.123	-517

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	264.000	0	264.000	219.664	-44.336
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	54.942	54.942
7.1 Volksgezondheid	131.685	5.494	137.179	151.881	14.702
7.2 Riolering	2.362.840	0	2.362.840	2.389.358	26.518
7.3 Afval	3.298.095	168.785	3.466.880	3.565.855	98.975
7.4 Milieubeheer	12.500	848.406	860.906	18.126	-842.780
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	91.606	-25.106	66.500	56.130	-10.370
8.1 Ruimte en leefomgeving	29.568	108.500	138.068	149.182	11.114
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.803.360	-1.797.518	5.842	9.304	3.462
8.3 Wonen en bouwen	781.823	-465.573	316.250	548.123	231.873
Totaal Baten	67.237.108	11.765.656	79.002.764	78.651.178	-351.586
Lasten					
0.1 Bestuur	-1.743.773	-47.375	-1.791.148	-2.257.881	-466.733
0.2 Burgerzaken	-264.576	-76.270	-340.846	-357.131	-16.285
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-66.937	-228.748	-295.685	-346.483	-50.798
0.4 Overhead	-10.611.238	533.650	-10.077.588	-9.976.438	101.150
0.5 Treasury	-37.556	0	-37.556	-82.620	-45.064
0.61 OZB woningen	-358.779	3.356	-355.423	-345.918	9.505
0.64 Belastingen overig	-239.678	1.703	-237.975	-222.001	15.974
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-5.999	5.999	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	-35.000	-1.098.722	-1.133.722	-432.478	701.244
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-266.472	266.472	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-1.878.863	-46.884	-1.925.747	-1.879.288	46.459
1.2 Openbare orde en veiligheid	-433.395	-180.589	-613.984	-611.265	2.719
2.1 Verkeer en vervoer	-3.088.612	-124.140	-3.212.752	-3.277.642	-64.890
2.2 Parkeren	-12.202	0	-12.202	-9.751	2.451
3.1 Economische ontwikkeling	-105.813	-16.283	-122.096	-100.371	21.725
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-233	-29.167	-29.400	-76.643	-47.243
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-48.755	10.400	-38.355	-47.634	-9.279
3.4 Economische promotie	-35.515	-1.042	-36.557	-40.557	-4.000
4.1 Openbaar basisonderwijs	-36.499	-6.000	-42.499	-53.995	-11.496
4.2 Onderwijshuisvesting	-1.441.158	203.110	-1.238.048	-1.183.872	54.176
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.446.549	-295.703	-1.742.252	-1.165.245	577.007

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Verschil 2025
5.1 Sportbeleid en activering	-580.981	-32.017	-612.998	-594.045	18.953
5.2 Sportaccommodaties	-1.176.020	-187.243	-1.363.263	-1.375.438	-12.175
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-142.994	-4.062	-147.056	-149.656	-2.600
5.4 Musea	-202.333	678	-201.655	-221.427	-19.772
5.5 Cultureel erfgoed	-13.441	-398	-13.839	-14.343	-504
5.6 Media	-806.119	29.715	-776.404	-721.011	55.393
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-1.638.650	-152.817	-1.791.467	-1.704.967	86.500
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-2.774.728	-5.078.933	-7.853.661	-7.751.105	102.556
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-261.666	9.433	-252.233	-240.586	11.647
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-871.627	-31.000	-902.627	-884.928	17.699
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-694.680	-91.136	-785.816	-675.599	110.217
6.3 Inkomensregelingen	-7.820.342	-1.351.270	-9.171.612	-9.077.519	94.093
6.4 WSW en beschut werk	-3.026.143	61.188	-2.964.955	-2.963.392	1.563
6.5 Arbeidsparticipatie	-991.322	-466.541	-1.457.863	-993.479	464.384
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-1.376.132	0	-1.376.132	-1.359.760	16.372
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	-4.890.695	406.000	-4.484.695	-4.389.126	95.569
6.712 Begeleiding (WMO)	-3.108.601	568.567	-2.540.034	-2.446.508	93.526
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	-15.000	0	-15.000	-15.000	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-3.407.414	-695.731	-4.103.145	-4.057.201	45.945
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	-119.360	-321.976	-441.336	-441.336	0
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-1.746.837	279.168	-1.467.669	-1.280.224	187.445
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-366.413	-194.000	-560.413	-560.413	0
6.791 PGB WMO	-188.518	0	-188.518	-163.491	25.027
6.792 PGB Jeugd	-71.280	31.000	-40.280	-33.327	6.953
6.811 Beschermd wonen (WMO)	-93.221	31.363	-61.858	-11.481	50.377
6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-23.265	0	-23.265	-12.501	10.764
6.821 Jeugdbescherming	-248.807	-20.000	-268.807	-288.411	-19.604
6.822 Jeugdreclassering	-64.385	20.000	-44.385	-39.994	4.391
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-242.583	0	-242.583	-163.018	79.565
7.1 Volksgezondheid	-1.249.256	-8.070	-1.257.326	-1.260.089	-2.763
7.2 Riolering	-1.947.183	29.875	-1.917.308	-2.025.053	-107.745
7.3 Afval	-2.824.987	-160.078	-2.985.065	-3.057.012	-71.947
7.4 Milieubeheer	-461.251	-497.482	-958.733	-420.797	537.936

Bedragen in €	Primaire Begroting 2025	Begrotings-wijzigingen 2025	Begroting 2025 (incl. wijzigingen)	Realisatie 2025	Vershil 2025
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-111.809	-17.550	-129.359	-128.647	712
8.1 Ruimte en leefomgeving	-90.250	-1.687.332	-1.777.582	-440.537	1.337.045
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijfventerreinen)	-703.936	696.523	-7.413	-12.342	-4.929
8.3 Wonen en bouwen	-187.851	-365.305	-553.156	-212.846	340.310
Totaal Lasten	-66.697.682	-10.325.664	-77.023.346	-72.653.820	4.369.526
Saldo	539.426	1.439.992	1.979.418	5.997.358	4.017.940
Onttrekkingen					
0.10 Mutaties reserves	1.602.220	4.371.762	5.973.982	8.735.796	2.761.814
Stortingen					
0.10 Mutaties reserves	-1.898.444	-1.182.256	-3.080.700	-7.856.044	-4.775.344
Mutaties reserves	-296.224	3.189.506	2.893.282	879.752	-2.013.530
Resultaat	243.202	4.629.498	4.872.700	6.877.110	2.004.410

Aan de Raad van
Gemeente Woensdrecht

Baker Tilly (Netherlands) B.V.
Stationspark 8b
Postbus 85
4460 AB Goes

T: +31 (0)113 24 20 00

goes@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van gemeente Woensdrecht te Hoogerheide gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van zowel de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 als van het vermogen van de gemeente Woensdrecht op 31 december 2025, alsmede een getrouw beeld van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 het overzicht van baten en lasten over 2025;
- 2 de balans per 31 december 2025;
- 3 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
- 4 de rechtmatigheidsverantwoording over 2025;
- 5 de sisa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
- 6 de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 12 februari 2026 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2025 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Woensdrecht zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 1.450.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt 2% van de totale lasten, exclusief de toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 en 3 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2025. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de gemeenteraad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 72.500 rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen, die naar onze mening om kwalitatieve, sisa- of WNT-redenen relevant zijn.

Controleaanpak frauderisico's

Als onderdeel van onze controle hebben wij inzicht verkregen in de gemeente en haar interne beheersingsomgeving. Wij hebben een frauderisicoanalyse uitgevoerd met als doelstelling het identificeren en inschatten van mogelijke risico's op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude. Wij hebben onze frauderisicoanalyse besproken met het college van burgemeester en wethouders en de financiële commissie.

Op basis van onze frauderisicoanalyse hebben wij geen frauderisico onderkend ten aanzien van de opbrengstverantwoording. Dit vloeit voort uit het feit dat een deel van de opbrengststromen bestaat uit een voor gedefinieerd bedrag op basis van een beschikking waarop de gemeente geen invloed heeft (zoals de rijksbijdrage en specifieke uitkeringen vanuit het rijk). De andere opbrengststromen zijn niet complex en routinematig van aard en bij deze opbrengststromen is weinig tot geen sprake van schattingselementen. Daarnaast zijn in de opbrengsten geen frauderisicofactoren aanwezig, zoals beloningsstructuur van het management, prestatie-indicatoren en andere factoren die aanleiding geven tot het bewust foutief manipuleren van de opbrengsten.

In onze frauderisicoanalyse hebben wij de volgende frauderisico's geïdentificeerd en geëvalueerd in het kader van onze controle.

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Het college of management bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken, die anderszins effectief lijken te werken. Een incentive van het college of management zou hierbij kunnen zijn om op die wijze een betere financiële situatie of prestatie te presenteren. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- analyseren en beoordelen van op basis van risicocriteria geselecteerde journaalposten en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht om de nauwkeurigheid van de geselecteerde journaalposten te controleren;
- analyse van aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt;

- beoordelen van belangrijke schattingen en de schattingsprocessen van het college of management zoals de waardering van de grondexploitaties, vaste activa, debiteuren en het toereikend zijn van voorzieningen. Hierbij hebben we in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het college bij deze posten. Wij hebben onder meer de volgende werkzaamheden verricht:
 - Met betrekking tot de grondexploitatie hebben wij de plausibiliteit van de uitgangspunten op projectniveau gecontroleerd aan de hand van de economische inputparameters alsook backtestingwerkzaamheden. Daarnaast hebben we de toereikendheid van de verliesvoorzieningen en de nauwkeurigheid en volledigheid van de tussentijdse winstneming gecontroleerd;
 - Met betrekking tot de activa hebben wij vastgesteld of er sprake is van duurzame waardeverminderingen;
 - Met betrekking tot vorderingen hebben wij de inschatting van het college van de inbaarheid van de vordering en dientengevolge de omvang van de voorziening dubieuze debiteuren gecontroleerd.
 - Met betrekking tot de voorzieningen hebben we vastgesteld dat de uitgangspunten voor de voorziening wethouderspensioenen plausibel zijn.
- beoordelen van significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening om;
- doornemen van notulen van vergaderingen van het management, college en de gemeenteraad.

Naast bovenstaande hebben wij, voor zover relevant voor onze controle, de opzet geëvalueerd en het bestaan vastgesteld van de beheersingsmaatregelen op organisatieniveau zoals het integriteitsbeleid, alsmede de maatregelen van interne beheersing in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten, het maken van schattingen en het bewaken van projecten. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken.

Onterechte betalingen, danwel betalingen aan niet-rechthebbende waardoor inkopen ten onrechte zijn verantwoord, doordat onjuiste mutaties doorgevoerd worden in crediteurenstamgegevens waardoor bankrekeningnummers van crediteuren in de betaling niet juist zijn

Het risico ziet toe op betalingen waarbij enerzijds betalingen niet via de reguliere crediteurenadministratie en de daaruit voortvloeiende betaallijsten gedaan worden, maar waarbij handmatig bankrekeningnummers worden ingevuld. Daarnaast ziet het risico anderzijds toe op betalingen naar crediteuren, die via het reguliere betaalproces lopen, waarbij de crediteur stamgegevens onrechtmatig gewijzigd zijn. Hierdoor bestaat het risico om via betalingen bewust betalingen aan onjuiste bankrekeningnummers te doen om zo gelden aan de organisatie te onttrekken waardoor de inkopen onjuist worden verantwoord. Om dit frauderisico te ondervangen hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- het evalueren van de opzet en implementatie van de maatregelen van interne beheersing in het proces rondom beheren van crediteurenstamgegevens;
- het verrichten van specifieke werkzaamheden ten aanzien van de toegangsbeveiliging in de IT-systemen en de mogelijkheid dat hierin functiescheiding kan worden doorbroken;
- het uitvoeren van data-analyses op de betalingen aan de hand van een export vanuit het bankpakket, waaronder:
 - o een analyse op uitgaande betalingen per crediteur op basis van geïdentificeerde risico-criteria, zoals de omvang van de betalingen per crediteur;
 - o bij welke crediteuren betalingen hebben plaatsgevonden naar meer dan één bankrekeningnummer waarbij we hebben gecontroleerd of dit terecht is;
 - o bij welke bankrekeningnummers meerdere begunstigden bestaan, waarbij we hebben gecontroleerd of dit terecht is;
 - o een analyse waarin we controleren of de namen van de partijen, waaraan is betaald overeenkomen met het voor deze partij bekende IBAN-nummer;

- o een analyse op betalingen aan key-functionarissen buiten de reguliere salarisbetalingen om; en
 - o op de restpopulatie aan betalingen hebben wij een controle van IBAN-nummers uitgevoerd.
- Het uitvoeren van controlewerkzaamheden op gewijzigde crediteurenstamgegevens in 2025.

De uitkomsten van de in deze alinea genoemde werkzaamheden, voor zover wij hebben kunnen vaststellen op basis van de verstrekte controle-informatie, geven geen aanleiding tot het vermoeden van fraude.

Wij zijn gedurende de gehele controle alert geweest op indicaties van (mogelijke) fraude. Daarnaast hebben wij middels een schriftelijke bevestiging door het college laten bevestigen dat alle gevallen van (mogelijke) fraude zijn gemeld aan ons. Wij hebben tijdens onze controle geen specifieke aanwijzingen gekregen voor (een vermoeden van) fraude.

Onze bevindingen hebben wij besproken met het college en de financiële commissie van de gemeente Woensdrecht.

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college heeft in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de gemeente om de door haar geïdentificeerde risico's op te vangen en haar bedrijfsvoering voort te zetten voor tenminste 12 maanden na het opstellen van de jaarrekening. De jaarrekening is opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling. Als onderdeel van onze controle hebben wij deze veronderstelling met het college geëvalueerd aan de hand van de tot het moment van het verstrekken van deze controleverklaring beschikbare informatie waaronder de begroting en de financiële kengetallen inclusief de weerstandsratio. Wij hebben vastgesteld dat de gemeente een sluitende meerjarenbegroting heeft.

Wij hebben, op basis van de verkregen controle-informatie, overwogen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Eventuele relevante gebeurtenissen na balansdatum die haar effect kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente zijn toereikend toegelicht in de toelichting op de balans. Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben een risicoanalyse uitgevoerd gericht op het risico dat er gerede twijfel bestaat over de mogelijkheden om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.
- Wij hebben kennisgenomen van de analyse in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van het college en overwogen of deze alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van de controle van de jaarrekening kennis hebben. Wij hebben met het college de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten besproken.
- Wij hebben kennisgenomen van de meerjarenbegroting en de Perspectievennota in relatie tot de ontwikkelingen in de sector decentrale overheden.
- Wij hebben kennisgenomen van de beoordeling van de (meerjaren)begroting van de gemeente door de toezichthouder.
- Wij hebben vastgesteld dat de volgens het BBV verplichte financiële kengetallen in lijn liggen met de gangbare normen.
- Wij hebben inlichtingen ingewonnen bij het college over zijn kennis van het niet in staat kunnen zijn om financiële risico's op te kunnen vangen vanuit de reguliere bedrijfsvoering.
- Wij hebben inlichtingen ingewonnen over gebeurtenissen of omstandigheden na de periode, waarvoor het college een beoordeling heeft gemaakt.

Op basis van onze kennis en ons begrip van de organisatie, verkregen tijdens onze jaarrekeningcontrole, en de financiële positie van de gemeente, zoals deze blijkt uit de jaarrekening, vinden wij het hanteren van de continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar. Onze bevindingen zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente niet langer in staat is om de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2025 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6 sub a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

De jaarstukken omvatten andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening, dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet hebben wij onderzocht of de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet (hierna: de specifieke uitkeringen) rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de jaarrekening is verantwoordingsinformatie opgenomen over deze specifieke uitkeringen (de sisa-bijlage).

Naar ons oordeel zijn de baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2025 met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - Regeling informatieverstrekking sisa.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen, in overeenstemming met de vereisten aan de specifieke uitkeringen bij en krachtens artikel 58a BBV en de Financiële-verhoudingswet - de Regeling informatieverstrekking sisa. In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het is onze verantwoordelijkheid een redelijke mate van zekerheid te krijgen voor ons oordeel ingevolge artikel 213 lid 3 (b) Gemeentewet. Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Nota Verwachtingen Accountantscontrole 2025, zoals opgenomen in de Nota procedure aanlevering sisa-verantwoordingsinformatie 2025 in bijlage 2 van de Regeling informatieverstrekking sisa. Wij hebben bij de controle van de baten en lasten, alsmede de balansmutaties met betrekking tot specifieke uitkeringen dezelfde materialiteit toegepast als bij de controle van de jaarrekening.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie, die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren of de baten en lasten alsmede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

D. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de gemeenteraad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening en getrouw weergeven van de grootte en de samenstelling van de baten en lasten over 2025 en van het vermogen op 31 december 2025 alsmede het getrouw weergeven van de financiële rechtmatigheid over 2025 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing, die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders de veronderstellingen inzake de financiële risico's in relatie tot de financiële positie onderbouwen en afwegen of de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden, waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de financiële risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het vaststellen van het normenkader voor de financiële rechtmatigheid en het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben, waar relevant, professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de gemeenteraad op 12 februari 2026 het Controleprotocol WNT 2025, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde veronderstellingen aanvaardbaar zijn inzake de afweging dat de gemeente in staat is de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te vangen zonder tussenkomst van de toezichthouder. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan omtrent de financiële positie. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen echter van materiële betekenis zijn voor de financiële positie van de gemeente;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de controle van de jaarrekening om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de in de jaarrekening van de gemeente opgenomen financiële informatie ten aanzien van activiteiten uitgevoerd door uitvoeringsorganisaties van de gemeente als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening.

Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de controle van de jaarrekening van de gemeente zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de gemeenteraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Goes, 25 juni 2026

Baker Tilly (Netherlands) B.V.

Was getekend
D. Eijke MSc. RA

Overzicht lopende investeringen

Overzicht lopende investeringen

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
1. Sociaal Domein							
70190001 Decentralisatie beschermd wonen	2019	25.000	We bevinden ons momenteel in de doordecentralisatie van het Beschermd Wonen en de Maatschappelijke Opvang. Vanuit het Rijk heeft het doorvoeren van bijbehorende zaken, zoals het nieuwe financieel verdeelmodel, wederom vertraging opgelopen. Het resterende krediet zal daardoor naar verwachting in latere jaren nodig zijn om alle wijzigingen te organiseren en implementeren.	Nee	10.637	0	10.637
74211703 Inrichting gymzaal IKC Woensdrecht	2023	85.220	De inrichting van de bergruimte wordt eerste kwartaal 2026 afgerond. Hierna volgt de definitieve afrekening.	Nee	12.436	4.216	8.220
74211704 Aanleg openbare ruimte IKC Woensdrecht	2023	508.000	De uitvoering van de aanpassingen aan de Fortuinstraat en de parkachtige inrichting aan de zijde van de school zijn eerste kwartaal 2025 afgerond. De aannemer die het park heeft aangelegd is de eerste 12 maanden verantwoordelijk voor het in stand houden van het groen. Eerste kwartaal 2026 krijgen we de laatste factuur. De plannen voor het groen ten zuiden van de Fortuinstraat worden niet uitgevoerd.	Nee	218.502	94.551	123.951
76200314 Verbouwing integrale toegang gebouwen	2020	221.386	Het project is afgerond.	Ja	97.186	0	97.186
76200414 Verbouwing integrale toegang techn. installaties	2020	20.126	Het project is afgerond. Het tekort op dit krediet wordt gedekt door het overschot op het bij dit		-40.434	0	-40.434

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			project behorende krediet 'Verbouwing integrale toegang gebouwen.'	Ja			
76200514 Verbouwing integrale toegang inventaris	2020	60.378	Het project is afgerond. Dit krediet moet gezien worden in combinatie met ook bij dit project behorende krediet 'Verbouwing integrale toegang gebouwen.'	Ja	-48.790	0	-48.790
76200600 Krediet vraagwijzer 2025	2025	95.000	Door de vertraging in het advies van Vraagwijzer is het resterende bedrag van de POK middelen op de exploitatierekening toegevoegd aan het krediet. Dit krediet zal in 2026 worden ingezet voor het inrichten van de 5 dorpssteams.	Nee	95.000	36.727	58.273
76201901 Software doorontwikkeling integrale toegang	2019	50.000	In de begroting was dit budget bestemd voor de aanschaf van een nieuwe website voor de sociale kaart van Woensdrecht. De huidige sociale kaart is tijdelijk ondergebracht op de gemeentelijke website. Hoewel dit voor de korte termijn voldeed, lopen we binnen de gemeentelijke website tegen diverse technische en functionele beperkingen aan die verdere doorontwikkeling van de sociale kaart in de weg staan. Voor het bepalen van een toekomstbestendige oplossing was een gedegen adviestraject noodzakelijk. Dit traject heeft vertraging opgelopen, waardoor het project in 2025 niet kon worden opgestart en het gereserveerde budget niet tot besteding is gekomen. Voor 2026 is besloten het budget niet langer in te zetten voor een nieuwe website voor de sociale kaart. In plaats daarvan wordt het budget gericht op de doorontwikkeling van het dashboard Sociaal	Nee	29.891	0	29.891

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			Domein. De nadruk ligt hierbij op het verbeteren van de bruikbaarheid van het dashboard voor sturing in het voorliggende veld. Hiervoor wordt een projectopdracht opgesteld en uitgezet bij externe partijen met de benodigde expertise. Met deze herprioritering wordt het beschikbare budget doelgericht ingezet voor een ontwikkeling die direct bijdraagt aan betere monitoring, inzicht en sturing binnen het sociaal domein.				
76502002 Nieuwbouw basisschool Huijbergen 2024	2020	2.236.000	Na afronding van de vernieuwbouw van het Paviljoen in Ossendrecht is de school in Huijbergen aan de beurt voor een upgrade. De verwachting is dat de planvorming hiervoor in het voorjaar van 2026 start.	Nee	0	0	0
76502004 Nieuwbouw 't Paviljoen Ossendrecht	2020	3.365.000	De uitspraak van de Raad van State rondom het stikstofakkoord op 18 december 2024 heeft ervoor gezorgd dat het bouwplan voor 't Paviljoen aangepast moest worden. Een bouwplan passend binnen het bestemmingsplan is uitgewerkt. In december 2025 is de definitieve kredietvoting voor de ver(nieuw)bouw goedgekeurd door de gemeenteraad.	Nee	96.534	108.325	-11.791
Totaal 1. Sociaal Domein					470.962	243.819	227.143
2. Ruimte							
70152410 Zonnepanelen 2024 sportpark De Buizerd Putte	2023	64.687	Dit project zal geen doorgang vinden gezien de geplande nieuwbouw in 2027. Verwerking van de budgetten zal plaats vinden conform het raadsbesluit zoals vastgesteld in de vergadering van 11 december 2025.	Ja	0	0	0
70152411 WTB installatie 2024 sportpark De Buizerd Putte	2023	100.624	Dit project zal geen doorgang vinden gezien de geplande nieuwbouw in 2027. Verwerking van de budgetten zal plaats vinden conform het raadsbesluit van 11 december 2025 De huidige	Ja	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			kredieten worden afgesloten en er wordt een nieuw krediet gevormd voor nieuwbouw.				
70152412 Dakisolatie 2024 sportpark De Buizerd Putte	2023	228.559	Dit project zal geen doorgang vinden gezien de geplande nieuwbouw in 2027. Verwerking van de budgetten zal plaats vinden conform het raadsbesluit van 11 december 2025 De huidige kredieten worden afgesloten en er wordt een nieuw krediet gevormd voor nieuwbouw.	Ja	0	0	0
70152505 ET installaties 2025 tennispark Hoogerheide	2023	7.986	Er zijn voorbereidende besprekingen gevoerd. Uitvoering moet nog plaats vinden. Zal zijn in 2026.	Nee	7.986	0	7.986
70152506 WTB installatie 2025 tennispark Hoogerheide	2023	20.764	Vorbereidende besprekingen hebben plaatsgevonden. Uitvoering start in 2026.	Nee	20.764	0	20.764
70152507 Dakisolatie 2025 tennispark Hoogerheide	2023	81.457	Vorbereidende besprekingen hebben plaatsgevonden. Uitvoering start in 2026.	Nee	81.457	-5.872	87.329
70152705 Zonnepanelen 2027 sportpark J.van Hoek Hoogerheide	2023	14.375	Krediet en uitvoering verwacht in 2027.	Nee	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70152706 WTB installatie 2027 sportpark v. Hoek Hoogerheide	2023	54.305	Krediet en uitvoering verwacht in 2027.	Nee	0	0	0
70152707 Dakisolatie 2027 sportpark J.van Hoek Hoogerheide	2023	101.262	Krediet en uitvoering verwacht in 2027.	Nee	0	0	0
70152806 ET installaties 2028 sportpark De Fortuin Woensdr.	2023	6.389	Krediet en uitvoering verwacht in 2028.	Nee	0	0	0
70152807 WTB installatie 2028 sportpark De Fortuin Woensdr.	2023	15.972	Krediet en uitvoering verwacht in 2028.	Nee	0	0	0
70152808 Dakisolatie 2028 sportpark De Fortuin Woensdr.	2023	23.958	Krediet en uitvoering verwacht in 2028.	Nee	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70152904 Aanleg zonnepanelen 2029 tennispark Huijbergen	2023	20.764	Voorbereiding en uitvoering worden verwacht in 2029.	Nee	0	0	0
70152905 Aanleg WTB installatie 2029 tennispark Huijbergen	2023	43.258	Voorbereiding en uitvoering worden verwacht in 2029.	Nee	0	0	0
70152906 Aanbrengen dakisolatie 2029 tennispark Huijbergen	2023	52.867	Voorbereiding en uitvoering worden verwacht in 2029.	Nee	0	0	0
75302110 Verpl.masten en verv.verlichting 8 armat. TV Putte	2021	33.692	Wordt afgerond in 2026	Nee	37.632	0	37.632
75302300 Toplaagrenovatie gravel veld 1/4 TV Putte	2023	51.945	De bestaande 4 gravelbanen worden omgebouwd naar 3 all-weatherbanen. De banen zijn in maart 2026 opgeleverd.	Nee	50.467	0	50.467

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
75302301 Vervanging tenniskooi veld 1/4 TV Putte	2023	18.473	Renovatiewerkzaamheden zijn in q1 van 2026 gestart.	Nee	17.947	0	17.947
75302302 Vervang. tennisstaanders/net bn 1/4 TV Putte	2023	3.844	Renovatiewerkzaamheden zijn in q1 van 2026 gestart.	Nee	3.844	0	3.844
75302303 Verhardingen - herstraten 5-10 jaar TV Putte	2023	7.257	Renovatiewerkzaamheden zijn in q1 van 2026 gestart.	Nee	8.343	0	8.343
75302500 Verv.verlichting bn 1/2 (4 armaturen)TV Huijbergen	2025	19.367	Er zijn nieuwe armaturen geplaatst en de masten zijn gekeurd.	Ja	19.367	13.373	5.994
75302501 Verv.verlichting bn 3/4 (4 armaturen)TV Huijbergen	2025	19.367	Is uitgevoerd in 2025.	Ja	19.367	13.372	5.995

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
75302600 Verv.aanpassingen nav NEN-inspecties TV Huijbergen	2026	3.724	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	Nee	0	0	0
75302602 Vervanging NEN inspecties installaties TV Putte	2026	3.724	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	Nee	0	0	0
75312118 Renovatie natuurgras softbalveld De batters Putte	2021	14.277	De werkzaamheden zijn uitgevoerd.	Ja	14.277	1.965	12.312
75312121 Vervanging Backstop softbalveld De Batters Putte	2021	9.407	Werkzaamheden zijn uitgevoerd.	Ja	9.407	8.228	1.179
75312123 Renovatie natuurgras honkbalveld De Batters Putte	2021	9.408	De werkzaamheden zijn slechts gedeeltelijk uitgevoerd omdat het veld nog redelijk in conditie was.	Ja	9.408	3.932	5.476

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
75312125 Vervanging leunhek honkbalveld De Batters Putte	2025	6.369	Het leunhek van het honkbalveld is in 2015 voor het laatst vervangen. Volgens het in september 2025 vastgestelde MJOP buitensportaccommodaties 2025-2028 wordt het hekwerk in 2035 vervangen.	Ja	6.369	0	6.369
75312126 Vervanging Backstop honkbalveld De Batters Putte	2021	25.015	De werkzaamheden zijn nog niet uitgevoerd vanwege afstemming tussen gemeente en de vereniging i.v.m. bestaansrecht en zelfredzaamheid van de vereniging. Het frame van de backstop is in goede staat. Aan de onderzijde moeten aanpassingen plaatsvinden. In afstemming met de vereniging zal dit plaatsvinden.	Nee	25.015	0	25.015
75312302 Toplaagrenovatie natuurgras trainingsveld VV Meto	2023	16.811	De topplaagrenovatie is in 2023 uitgevoerd. Het budget is niet eerder afgesloten i.v.m. mogelijke vervolgwerkzaamheden. Deze blijken nu niet nodig te zijn.	Ja	16.811	0	16.811
75312312 Realisatie kantine sportpark Huijbergen	2023	565.675	Gebouw is gerealiseerd en opgeleverd, krediet is in combinatie met 75312313 en heeft een positief saldo van 10.207,97	Ja	535.675	3.328	532.348
75312313 Realis. kleed- en douchegebouw sportp. Huijbergen	2023	565.675	Het gebouw is gerealiseerd en opgeleverd. Krediet is in combinatie met 75312312 en heeft een positief saldo van 10.207,97	Ja	440.484	962.624	-522.140

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
75312314 Aanleg 2 kunstgrasvelden sportpark Huijbergen	2023	1.611.861	De laatste werkzaamheden zijn gepland aan het begin van 2026 voor een maximaal bedrag van € 30.000,-	Nee	312.841	124.731	188.110
75312504 Toplaagrenovatie natuurgras veld 4 VV Meto	2025	30.674	De werkzaamheden zijn uitgevoerd.	Ja	30.674	6.924	23.750
75312505 Verv.veldinrichting 2025 veld 4 VV Hoogerheide	2025	5.281	De vervanging van de veldinrichting (doelen en hoekvlaggen) dient nog plaats te vinden. Dit gebeurt in overleg met de vereniging.	Nee	5.281	0	5.281
75312507 Verv. beregeningsinstall. softbalveld HSV Putte	2025	13.455	Er wordt geen beregeningsinstallatie aangelegd omdat er geen waterleiding ligt.	Ja	13.455	0	13.455
75312508 Verv. beregeningsinstall. honkbalveld HSV Putte	2025	13.455	Er wordt geen beregening aangelegd en het zit niet meer in het MJOP.	Ja	13.455	0	13.455

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
75312509 Verv. beregeningsinstall. overig HSV Putte	2021	12.067	deze valt er uit in het nieuwe MJOP	Ja	12.067	0	12.067
75312510 Verhardingen - herstraten 5-10 jaar VV Ossendrecht	2025	12.067	De werkzaamheden zijn uitgevoerd, factuur is nog niet ontvangen.	Nee	12.067	0	12.067
75312511 Verv. terreinhekwerk 2025 sportp. De Heiloo Odr.	2025	12.290	Het terreinhekwerk is nog in goede staat en is nog niet aan vervanging toe, het budget komt hierdoor te vervallen.	Ja	12.290	0	12.290
75312512 Toplaagrenovatie natuurgras wedstrijdveld 2 VV WVV	2025	27.262	Het bestaande budget voor 2025 wordt op basis van het in september 2025 vastgestelde MJOP buitensportaccommodaties 2025-2028 in 2026 aangepast naar € 48.100	Nee	27.262	0	27.262
75312601 Vervanging NEN-inspecties installaties Meto	2026	3.724	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	Nee	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
75312602 Vervanging NEN-inspecties installaties VV Putte	2026	3.724	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	Nee	0	0	0
75312603 Verv.NEN inspecties installaties VV W'drecht 2026	2026	3.724	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	Nee	0	0	0
75312801 Toplaagrenov.2028 kunstgrasveld1 sportp.De Heiloo	2028	451.700	Dit wordt uitgevoerd in 2028 volgens het nieuw MJOP.	Nee	0	0	0
75312802 Toplaagren.2028 kunstgrasveld 2 sportp. De Heiloo	2028	451.700	Dit wordt uitgevoerd in 2028 volgens het nieuw MJOP.	Nee	0	0	0
75312803 Herstraten verhardingen 2028 sportp.De Heiloo Odr	2028	25.789	Dit wordt uitgevoerd in 2028 volgens het nieuw MJOP.	Nee	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
75312804 Vervangen kolken 2028 sportpark De Heiloo O'dr	2028	6.883	Dit wordt uitgevoerd in 2028 volgens het nieuw MJOP.	Nee	0	0	0
75312805 NEN inspect. install.+aanp. 2029 sportp.De Heiloo	2026	6.000	De NEN/inspecties staan gepland in 2026 volgens het nieuwe MJOP.	Nee	0	0	0
78101802 Invoering omgevingswet deel 2	2022	282.220	Er wordt volop gewerkt aan het opstellen van het omgevingsplan binnen de gemeentelijke organisatie. Krediet is beschikbaar opleidingen en inhuur van deskundigen voor de beleidscyclus.	Nee	650.019	348.839	301.180
78101803 Invoering Omgevingsplan	2025	1.000.000	Het krediet is beschikbaar voor 2026 en verder voor het opstellen van het Omgevingsplan van de Gemeente Woensdrecht. Het betreft personele lasten (inhuur derden) en materiële kosten.	Nee	1.000.000	8.877	991.123
78202501 Startkrediet realiseren woningbouwplann. 2025-2026	2025	400.000	De gemeenteraad heeft in 2025 een startkrediet van € 400.000 beschikbaar gesteld voor de realisatie van de woningbouwplanning 2025-2026. Zoals afgesproken, informeren wij u per kwartaal over de voortgang en besteding van dit krediet.	Nee	400.000	35.625	364.375

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			De middelen worden ingezet voor het aantrekken van extra personele capaciteit binnen het ruimtelijk domein. Per 1 mei 2025 is een bestaande medewerker doorgestroomd naar een zwaardere functie, waarmee een extra casemanager Ruimtelijke Ordening (RO) is gecreëerd. Het verschil in salariskosten wordt ten laste gebracht van het startkrediet. Daarnaast heeft er per 1 september 2025 urenuitbreiding plaatsgevonden bij een medewerker Omgevingsvergunningen. Deze uren worden ook ten laste gebracht van het startkrediet. Ten slotte is er per 1 september 2025 een extra case manager RO aangetrokken. In totaal is in 2025 een bedrag uitgegeven van 35.624,88.				
78302501 Herontwikkeling locatie Berglaan 10 W'dr De Poorte	2025	54.000	Er is een concept-stedenbouwkundig plan opgesteld. Het participatietraject met de omgeving is gestart De ruimtelijke onderzoeken zijn in uitvoering. Er is een fiscaal advies ingewonnen ten behoeve van de grondexploitatie. Het advies is doorgerekend in een financiële haalbaarheidsanalyse om inzicht te geven in de financiële en fiscale consequenties van de tenderopties.	Nee	54.000	38.185	15.815
78302502 Herontw. locatie Bloemenlaan 52 H'heide De Stappen	2025	54.500	Er is een concept-stedenbouwkundig plan opgesteld. Het participatietraject met de omgeving is gestart.	Nee	54.500	38.235	16.265

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			De ruimtelijke onderzoeken zijn in uitvoering. Er is een fiscaal advies ingewonnen ten behoeve van de grondexploitatie. Het advies is doorgerekend in een financiële haalbaarheidsanalyse om inzicht te geven in de financiële en fiscale consequenties van de tenderopties.				
Totaal 2. Ruimte					3.922.531	1.602.367	2.320.164
3. Leefomgeving							
70152408 Uitbreiding MFC de Biezen 2024	2024	393.250	De Vergunningsprocedure (BoPa) is gestaakt. Vanwege de stikstofbelemmeringen is het project niet haalbaar. Onderzocht wordt welke eventuele uitbreidingsmogelijkheden wel haalbaar zijn, passend binnen een (binnenplanse) OPA procedure.	Nee	489.661	2.000	487.661
70152413 Zonnepanelen 2024 MFC De Drieschaar Ossendrecht	2023	201.154	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding van de werkzaamheden vindt plaats in 2026.	Nee	197.686	104.193	93.493
70152414 WTB installatie 2024 MFC De Drieschaar Ossendrecht	2023	185.670	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding vindt plaats in 2026.	Nee	171.888	159.797	12.091
70152415 Dakisolatie 2024 MFC De Drieschaar Ossendrecht	2023	717.119	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding van de werkzaamheden wordt verwacht in 2026.		374.475	255.379	119.096

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
				Nee			
70152416 Dakisolatie 2024 MFC De Biezen Putte	2023	477.090	De werkzaamheden zijn nog niet afgerond. Omdat het noodzakelijk bleek om extra constructieve voorzieningen aan te brengen is het geraamde budget van de dakbedekking overschreden. zodra alle werkzaamheden zijn afgerond volgt de definitieve afrekening.	Nee	-8.993	0	-8.993
70152417 Voorbereidingskred. nieuwbouw clubgeb. de Buizerd	2024	30.000	Dit krediet is lopende gezien de geplande nieuwbouw in 2027 en wordt in 2026 opgenomen in het krediet voor de nieuwbouw. Verwerking van de budgetten zal plaats vinden conform het raadsbesluit van 11 december 2025. De huidige 3 kredieten voor de verduurzamingsmaatregelen van het bestaande clubgebouw komen te vervallen en worden samengevoegd in het nieuwe krediet voor nieuwbouw.	Nee	30.000	25.867	4.133
70152508 Zonnepanelen 2025 MFC De Biezen Putte	2023	202.235	De werkzaamheden zijn inmiddels afgerond. Vanwege onvoorziene aanpassingen aan de constructie van het dak, is het toegekende investeringsbedrag overschreden.	Ja	151.313	149.493	1.820
70152509 WTB installatie 2025 MFC De Biezen Putte	2023	82.416	De werkzaamheden zijn afgerond met uitzondering van de sporthal die nog is aangesloten op het oude systeem. Een omzetting van de sporthal op een warmtepomp is nu nog niet haalbaar. Deze wordt later meegenomen in de realisatie van het uitvoeringsprogramma. Daarnaast kan het nodig zijn om nog aanvullende maatregelen te treffen in het kader van de juiste afstelling van het huidige systeem.	Nee	82.416	3.954	78.462
70152603 Zonnepanelen 2026 scouting Ossendrecht	2023	20.764	Krediet en uitvoering gepland voor 2026.		0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
				Nee			
70152604 WTB installatie 2026 scouting Ossendrecht	2023	15.972	Krediet en uitvoering verwacht in 2026.	Nee	0	0	0
70152605 Dakisolatie 2026 scouting Ossendrecht	2023	175.692	Krediet en uitvoering verwacht in 2026.	Nee	0	0	0
70152606 Zonnepanelen 2026 MFC De Kloek Huijbergen	2023	124.914	Krediet en uitvoering verwacht in 2026/2027.	Nee	0	0	0
70152607 WTB installatie 2026 MFC De Kloek	2023	226.190	Krediet en uitvoering verwacht in 2026/2027.	Nee	0	0	0
70152608 Dakisolatie 2026 MFC De Kloek Huijbergen	2023	192.511	Krediet en uitvoering verwacht in 2026/2027.		0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
				Nee			
70159000 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2024	2021	559.840	Uitvoeringsprogramma is gerealiseerd. Laatste financiële afwikkeling moet nog plaatsvinden.	Nee	278.012	250.686	27.326
70159100 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2025	2021	645.486	Het uitvoeringsprogramma is in uitvoering en zal nog doorlopen in 2026.	Nee	645.486	176.307	469.179
70159200 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2026	2021	488.402	Het nieuw MJOP voor de periode 2026-2029 wordt in 2026 ter besluitvorming aangeboden.	Nee	0	0	0
70159300 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2027	2021	252.764	Het nieuwe MJOP voor de periode 2026-2029 wordt in 2026 ter besluitvorming aangeboden.	Nee	0	0	0
70159400 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2028	2021	361.024	Het nieuwe MJOP voor de periode 2026-2029 is in 2025 voorbereid en wordt in 2026 ter vaststelling aangeboden.		0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
				Nee			
70159500 Uitvoeringsprogramma gebouwenbeheer 2029	2021	221.891	In 2025 is een nieuw MJOP voor de periode 2026-2029 voorbereid. De financiële doorrekening is complex en heeft meer tijd gevraagd dan gepland. Het MJOP wordt in 2026 vastgesteld.	Nee	0	0	0
70190007 Kerktoren Woensdrecht	2019	150.000	Wij zijn in afwachting van een voorstel van de eigenaar. Hierna kunnen college en raad een besluit nemen voor toekenning van het gereserveerde krediet.	Nee	0	0	0
72100000 Renovatie Grensstraat Putte	2021	549.000	Het project vervanging riolering Grensstraat Putte is nagenoeg afgerond. Er is sprake van een overschrijding omdat de beschikbare middelen voor aanpassing van de bovengrond niet helemaal toereikend waren als gevolg van de fors gestegen grondstofprijzen van de afgelopen jaren.	Ja	280.182	302.223	-22.041
72102401 Reconstr. Verlengde Duinstraat Hoogerheide 2025	2023	250.000	De beoogde werkzaamheden zijn na een doorlopen traject in 2025 aanbesteed. Uitvoering van het project vindt plaats in 2026.	Nee	242.747	42.402	200.345
72102501 Reconstructie Prinsessenwijk Putte 2026	2024	300.000	Het project is in voorbereiding (bestekfase) en zal in 2026 in uitvoering worden genomen, de middelen voor het project zijn vanaf 2026 beschikbaar. In 2025 zijn echter reeds de eerste		-1.310	13.467	-14.777

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			kosten gemaakt voor de voorbereiding en deze zijn ook al geboekt hetgeen een negatief saldo laat zien in 2025.	Nee			
72102502 Herinrichting Nieuweweg Hoogerheide 2025	2024	250.000	De beoogde civieltechnische werkzaamheden zijn in 2025 voorbereid. Daarnaast hebben nutspartijen diverse werkzaamheden uitgevoerd die vooraf dienden te gaan aan uitvoering van het gemeentelijke project.	Nee	246.290	60.266	186.024
72102503 Reconstructie brug Langeweg Ossendrecht 2025	2024	600.000	De werkzaamheden zijn uitgevoerd en afgerond. De kosten voor de werkzaamheden zijn hoger uitgevallen door onvoorziene ondergrondse obstakels (bv oude funderingen) en slechte uitkomende grondkwaliteit. De betreffende grond is afgevoerd en een betere kwaliteit grond is aangebracht. Het werk bevindt zich nu in de garantie periode. Krediet wordt na afloop garantieperiode pas afgesloten.	Nee	600.000	711.111	-111.111
72102504 Aanschaf/vervanging 10 picknickbanken div.locaties	2025	22.350	Het grootste deel van de werkzaamheden voor het vervangen en plaatsen van de picknickbanken is in 2025 uitgevoerd. In 2026 zijn in Ossendrecht, Putte en Woensdrecht nog 6 banken geplaatst. In totaal zijn 11 picknickbanken vervangen en geplaatst.	Nee	22.350	31.696	-9.346
72102601 Rec. Kapuc.str. Wilhelm.str, Kartuijz.st Leempad 27	2023	300.000	Start van het project is gepland in 2026.	Nee	0	0	0
72102701 Reconstructie Montgomerystraat Huijbergen 2024	2023	195.000	De werkzaamheden zijn volledig afgerond en de garantieperiode op het werk is verstreken. Het krediet kan worden afgesloten.		176.257	178.436	-2.179

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
				Ja			
72102702 Herinrichting Antwerpsestraat Putte 2027		450.000	Plantonwikkeling en uitvoering kunnen pas worden opgepakt na realisatie van de plannen op het Sneek terrein.	Nee	0	0	0
72102800 Renovatie openbare verlichting 2024	2023	244.000	Werkzaamheden zijn afgerond.	Ja	40.784	22.091	18.693
72102900 Renovatie openbare verlichting 2025	2023	247.750	De werkzaamheden zijn in 2025 grotendeels uitgevoerd. Afronding vindt plaats in 2026.	Nee	247.750	80.542	167.208
72103000 Renovatie openbare verlichting 2026	2023	264.750	De voorbereiding van de renovatie start in 2026.	Nee	0	12.071	-12.071
72103100 Renovatie openbare verlichting 2027	2023	259.500	De beoogde werkzaamheden worden t.z.t. voorbereid en uitgevoerd.		0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
				Nee			
72103200 Renovatie openbare verlichting 2028	2023	300.000	De beoogde renovatie wordt t.z.t. voorbereid en uitgevoerd.	Nee	0	0	0
72103300 Renovatie openbare verlichting 2029	2023	237.750	Tzt wordt bepaald welke armaturen moeten worden vervangen.	Nee	0	0	0
72103400 Plaatsen 34 extra lichtpunten openb. verlichting	2024	51.000	De werkzaamheden zijn in afrondende fase. De eindafrekening volgt in 2026.	Nee	51.000	63.690	-12.690
72103500 Aanbrengen openb. verlichting terrein Volksabdij	2024	45.000	Het project in afgerond.	Ja	45.000	47.339	-2.339
72103600 Aanbrengen verharding parkeervakken Noordrand O'dr	2025	65.000	De beoogde en met inwoners afgesproken werkzaamheden zijn gerealiseerd. De inwoners hebben echter gevraagd om nog meer verharding		65.000	32.353	32.647

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			aan te brengen. De wenselijkheid daarvan wordt onderzocht.	Nee			
72103800 Openb.verlichting Groene Papegaai-Postbaan H'h	2024	108000	De masten zijn geplaatst, de garantieperiode loopt nog.	Nee	108.000	94.908	13.092
72105000 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2024	2023	1.253.000	De nog beschikbare middelen worden ingezet voor realisatie van maatregelen aan de Middenweg in Hoogerheide.	Nee	1.164.514	1.072.943	91.571
72105100 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2025	2023	1.253.000	Het onderhoud elementenverharding is in voorbereiding. Het asfalt bestek volgt hierna en wordt gecombineerd met geplande onderhoudswerkzaamheden in 2026.	Nee	1.253.000	685.659	567.341
72105200 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2026	2023	1.047.000	Het uitvoeringsprogramma is in voorbereiding en de bestekken 2025 en 2026 worden gecombineerd.	Nee	0	27.849	-27.849
72105300 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2027	2023	1.047.000	Voorbereiding van de bestekken start in 2026		0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
				Nee			
72105400 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2028	2023	1.047.000	Het uitvoeringsprogramma wegbeheer 2028 is in 2025 nog niet in voorbereiding genomen. Dat gebeurt op een later moment.	Nee	0	0	0
72105500 Uitvoeringsprogramma wegbeheer 2029	2023	1.047.000	Het uitvoeringsprogramma wegbeheer 2029 is nog niet in voorbereiding genomen.	Nee	0	0	0
72112601 Verkeersk.maatregelen Groene Papegaai-Postbaan H'h	2025	125.000	De werkzaamheden zijn grotendeels uitgevoerd. Er volgen nog aanvullende verkeersmaatregelen.	Nee	35.000	0	35.000
72402501 Reconstructie kunstwerk De Blaffert O'dr 2026	2021	900.000	In 2026 start de engineering van dit project waarna de uitvoering volgt.	Nee	0	0	0
75412401 Uitvoeringsagenda Kerken- & Erfgoedvisie 2023-2033	2024	60.000	Sinds 2024 is gestart met het uitvoering geven aan de uitvoeringsagenda uit de Kerken- en erfgoedvisie. Er worden diverse acties opgepakt waar kosten aan verbonden zijn, zoals het		60.000	3.625	56.375

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			organiseren van de open monumentendag, het inwinnen van advies over eventueel nieuw aan te wijzen gemeentelijke monumenten en het zichtbaar en beleefbaar maken van deze monumenten . Het krediet kent een looptijd tot en met 2033 en de kosten lopen in heel deze periode door.	Nee			
75601901 Geosite Groeve Boudewijn	2019	108.800	De eindafrekening van de Provinciale subsidie is door de Streekorganisatie ingediend. Wij zijn in overleg met gemeente Bergen op Zoom en de Provincie Noord-Brabant voor de uitkering van de restant subsidie á 20%	Nee	-36.259	0	-36.259
75602001 Groen initiatieven 2019	2022	25.000	Hier komen geen facturen meer op binnen. Dit krediet kan afgesloten worden.	Ja	1.081	0	1.081
75800005 Vervang./aanschaf speelvoorzieningen en -locaties	2025	250.000	Naar aanleiding van het nieuwe beleidsplan wordt er nu een beheerplan opgesteld waarin de vervangingen, nieuwe locaties e.d vastgelegd worden. Uitvoering begroot in 2026 en 2027.	Nee	0	0	0
76300900 Benutten iDOP-gelden kern Ossendrecht	2020	68.490	Voor het gebied van de Eikelhof is door een aantal initiatiefnemers in samenwerking met het Dorpsplatform een inrichtingsplan ontwikkeld. Doel is om te komen tot een aanpassing en verfraaiing van het park waardoor deze nog beter kan worden benut als centrale ontmoetingsplaats in het dorp. Het bijgaande budget kan worden ingezet om die ontwikkeling mogelijk te maken.	Nee	14.652	0	14.652
76302501 Dig.communic.- & presentiescherm MFC de Drieschaar	2025	18.252	Conform raadsbesluit d.d. 26-06-2025, agendanr. .2025-039 is er een totaal bedrag toegekend van € 75.209,- voor de uitbreiding van de		18.252	18.649	-397

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			communicatie-en presentatieschermen alsmede de internetfaciliteiten bij alle MFC's. De werkzaamheden zijn grotendeels gerealiseerd. Definitieve afronding is begin 2026 gepland.	Nee			
76302502 Dig. communicatie- & presentiescherm MFC de Kloek	2025	15.379	Conform raadsbesluit d.d. 26-06-2025, agendanr. .2025-039 is er een totaal bedrag toegekend van € 75.209,- voor de uitbreiding van de communicatie-en presentatieschermen alsmede de internetfaciliteiten bij alle MFC's. Stand van zaken; we zijn op dit moment bezig met het treffen van de voorzieningen en verwachten de laatste facturen begin 2026.	Nee	15.379	15.775	-396
76302503 Dig. communicatie- & presentiescherm MFC de Biezen	2025	15.379	Conform raadsbesluit d.d. 26-06-2025, agendanr. .2025-037 is er een totaalbedrag van € 75.209,- toegekend voor de uitbreiding van de communicatie- en presentatieschermen alsmede de internetfaciliteiten bij de MFC's. Stand van zaken; we zijn op dit moment bezig met het treffen van de voorzieningen en verwachten de laatste facturen begin 2026.	Nee	15.379	15.775	-396
77228000 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2023	2023	1.612.621	Dit budget wordt ingezet op het project vervanging riolering en aanpak van de Grensstraat in Putte. Het project is nog in uitvoering.	Nee	1.612.621	831.132	781.489
77228100 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2024	2023	583.526	Deze middelen zijn ingezet voor realisatie van het ondergrondse deel van de Montgomerystraat en de maatregelen en reparaties die nodig bleken te zijn na de in 2024 uitgevoerde rioolinspectie. De eventuele restant middelen kunnen worden ingezet voor de beoogde vervanging van het riool in de Nieuweweg .	Nee	583.526	368.777	214.749
77228200 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2025	2025	1.786.869	Met de voorbereiding van de noodzakelijk renovatie van het riooldeel van de verlengde Duinstraat en de Nieuweweg is gestart en de eerste voorbereidingskosten zijn geboekt. De		1.786.869	296.861	1.490.008

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
			resterende middelen worden in 2026 aangewend voor de uitvoering van deze werkzaamheden en het reguliere riool - onderhoud van 2026.	Nee			
77228300 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2026	2024	736.600	In 2025 zijn voorbereidingskosten gemaakt. Uitvoering van de werkzaamheden vindt plaats in 2026.	Nee	-7.310	12.852	-20.162
77228400 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2027		675.800	Wordt in 2026 voorbereid.	Nee	0	0	0
77228500 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2028		2.533.000	Voorbereiding in 2027	Nee	0	0	0
77228600 Uitvoeringsprogramma rioolbeheer 2029	2023	2.533.000	Voorbereidingen in 2028.	Nee	0	0	0
77228700 Vervangen riolering Nieuweweg Hoogerheide 2025	2023	670.000	Project is in voorbereiding. Uitvoering vindt plaats in 2026,		670.000	0	670.000

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
				Nee			
77228800 Vervangen riolering Antwerpsestraat Putte 2027	2023	1.050.000	Dit rioolproject is gekoppeld aan de ontwikkeling van het Sneekterrein. Het rioolproject ligt stil in afwachting van de verdere ontwikkelingen.	Nee	0	0	0
77230000 opstellen/uitvoeren warmtevisie	2021	100.000	er uit halen		0	0	0
77232301 Lokale Aanpak Isolatie (Spuk LAI)	2023	814.920	Het budget vanuit de Lokale Aanpak Isolatie (Spuk LAI) vanuit de Rijksoverheid onder kredieten 77232301, 77232303, 77232304 wordt ingezet voor de uitvoering van het Nationaal Isolatie Programma. loopt van 2026 tot en met 2028. Het programma bestaat uit een isolatiebudget van €3.000,- per woning, waarbij de bewoners de keuze hebben voor een maatwerkadvies, een doe-het-zelf-cadeaukaart of een isolatiebedrijf die de werkzaamheden uitvoert. Per 2 januari 2026 is het Nationaal Isolatie Programma gelanceerd en kunnen mensen zich aanmelden voor subsidie.	Nee	0	0	0
77232302 Aanpak energiearmoede – inzet energiefixers	2023	134.268	Er is destijds een aanbesteding doorlopen in samenwerking met de RWB en enkele andere West-Brabantse gemeenten. In 2024 is gestart met de klus-bus gericht op realisatie van energiebeperkende maatregelen bij inwoners die financieel minder draagkrachtig zijn en waarvan de woning een laag energielabel heeft. De opdracht van de klus-bus is per 31 juli 2025 officieel afgerond. Uit het eindrapport blijkt dat 1398 adressen zijn benaderd. Met 65% van deze adressen is contact geweest met de bewoners. Bij 16% van de adressen zijn daadwerkelijk energiebesparende maatregelen uitgevoerd, en deze inwoners hebben het initiatief beoordeeld met het rapportcijfer 8,4.	Nee	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
77232303 Lokale Aanpak Isolatie (Spuk LAI) 2024-2027	2024	1.389.946	We zijn eerst aan de slag gegaan met benutting van het budget van de SPUK LAI 2023-2026. Na uitputting van dit budget zal de SPUK LAI 2024-2027 worden aangesproken. Het budget is bedoeld voor een grootschalige isolatieaanpak voor eigenaren van woningen met een laag energielabel.	Nee	0	0	0
77232304 Lokale Aanpak Isolatie (Spuk LAI) 2025-2028	2025	962.902,00	Het budget vanuit de Lokale Aanpak Isolatie (Spuk LAI) vanuit de Rijksoverheid onder grootboeknummer 77232301, 77232303, 77232304 wordt ingezet voor de uitvoering van het Nationaal Isolatie Programma. Dit programma, wat valt onder de goedgekeurde subsidieregeling lokale aanpak isolatie Woensdrecht 2025 van 4 november 2025, loopt van 2026 tot en met 2028. Tijdens dit programma heeft de gemeente het doel om eigenaar-bewoners met een slecht geïsoleerde woning te helpen isoleren conform de voorwaarden van de Spuk LAI. Het programma bestaat uit een isolatiebudget van €3.000,- per woning, waarbij de bewoners de keuze hebben voor een maatwerkdadvies, een doe-het-zelf-cadeaukaart of een isolatiebedrijf die de werkzaamheden uitvoert. Per 2 januari 2026 is het Nationaal Isolatie Programma gelanceerd en kunnen inwoners zich aanmelden voor subsidie.	Nee	0	0	0
77232501 Onderzoek bovenlokaal warmtenet 2025 - 2026	2025	49.800	De Gemeente Woensdrecht is penvoerder voor een onderzoek de haalbaarheid van een bovenlokaal warmtenet. Dit onderzoek wordt uitgevoerd door zes betrokken partijen, waarvan er drie partijen het onderzoek betalen. De Gemeente Woensdrecht schiet als penvoerder de betalingen voor, maar ontvangt alle middelen weer terug in 2026.	Nee	0	10.140	-10.140
77240000 Paden op de begraafplaats Ossendrecht	Begin 2026 zal de aannemer het pad op de begraafplaats Eikelhof in Ossendrecht aanleggen. Het eventueel niet benutte budget wordt tzt teruggestort in	14.296	De aanleg van paden op de begraafplaats is onderdeel van een groter plan en wordt als laatste onderdeel uitgevoerd. Er is in mei 2025 aan het Dorpsplatform Ossendrecht gevraagd om samen met de initiatiefnemers met een integraal inrichtingsvoorstel te komen voor de begraafplaats en het Eikelhof. Dat voorstel is inmiddels gereed en wordt nu ambtelijk voorbereid voor bestuurlijke besluitvorming.	Nee	14.296	1.888	12.408

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
	'76300900 Benutten iDOP-gelden kern Ossendrecht'.						
78200001 Klimaat- en energiebeleid 2024-2026 (CDOKE)	2024	544.776	Het budget 'Klimaat- en energiebeleid (CDOKE)' is bedoeld voor alle apparaatskosten die samenhangen met maatregelen voor klimaat- en energiebeleid. We zetten dit in voor capaciteit voortvloeiende uit de door de raad vastgestelde duurzaamheidsvisie, met bijbehorende uitvoeringsprogramma's. In 2025 zijn we onder meer met diverse haalbaarheidsstudies aan de slag gegaan en de verdere voorbereiding van het Nationale Isolatie Programma (NIP). In 2025 zijn we langzaam verder aan de slag gegaan met het uitbreiden van de personele capaciteit op duurzaamheid. Dit ging niet zo snel als gehoopt, enerzijds omdat we rustig en weloverwogen willen opbouwen, anderzijds vanwege de krappe arbeidsmarkt. Toch zijn we er wel in geslaagd het volledige budget dat we nog uit de tranche van 2024 hadden, op te maken. Daarom sluiten we deze jaarschijf af.	Ja	0	0	0
78200002 Klimaat- en energiebeleid 2025-2027 (CDOKE)	2025	890.915	De resterende middelen uit de tranche van 2024 waren vrijwel helemaal voldoende voor de kosten in 2025. Daarom is slechts een klein deel van het budget van 2025 benut. Het resterende budget blijft beschikbaar in 2026.	Nee	0	0	0
Totaal 3. Leefomgeving					11.736.994	6.182.196	5.554.798
4. Economie							
73100800 Uitvoeringsagenda project HCA	2020	14.670	In 2023 is een onderzoek uitgevoerd naar het verbeteren van de bereikbaarheid, de huisvesting, en het vestigingsklimaat van Aviolanda en de Vliegbasis. Het restant wordt op een later tijdstip ingezet ten behoeve van de uitvoeringsagenda. In 2025 zijn geen kosten gemaakt.	Nee	5.146	0	5.146

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
73100900 Vorbereidingskosten nieuwe Europese projecten	2021	25.000	Dit betreft een revolverend fonds, waarmee kosten voor Europese subsidie aanvragen kunnen worden gedekt. Het krediet dient derhalve beschikbaar te blijven. We zijn aangesloten bij een subsidietool die kansrijke subsidietrajecten tijdig signaleert waardoor we beter voorbereid zijn op eventuele aanvragen.	Nee	25.000	597	24.403
77211700 Plaatsen ondergrondse afvalinzamelingcontainers	2017	60.280	Eind 2025 is een GFTE-voorziening gerealiseerd bij een hoogbouwlocatie bij wijze van pilot. De huur van deze container wordt met ingang van 2026 door SAVER in rekening gebracht bij de gemeente.	Nee	7.966	0	7.966
77212501 Pilot plaatsen sensoren in openbare prullenbakken	2025	52.000	De meeste prullenbakken zijn inmiddels voorzien van een sensor. Het restant budget wordt benut voor de definitieve afronding en verdere optimalisatie van het project.	Nee	52.000	57.364	-5.364
Totaal 4. Economie					90.112	57.961	32.151
5. Bestuurskracht							
70151706 Aanschaf sportveldenwals 2025	2025	10.000	Sportveldenwals is vervangen in 2025.	Ja	10.000	10.312	-312
70151709 70152401 Aanschaf plateauwagen 2026(drangh.)	2026	11.000	Zal in 2026 worden aangekocht.	Nee	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70152304 Aanleg zonnepanelen 2023 bedrijfsgebouw team W&D	2022	39.044	De werkzaamheden zijn uitgevoerd. Bij de opbrengstbeoordeling wordt bekeken of er nog panelen moeten worden bijgeplaatst. Deze extra zonnepanelen staan pas gepland voor fase 2 medio 2030 i.c.m. verduurzaming en aanleg warmtepompen. (Cv-ketels zijn nu nog te jong om te vervangen). Hiervoor is een ander krediet beschikbaar.	Ja	8.774	0	8.774
70152305 Aanleg zonnepanelen 2023 brandweerkazerne H'heide	2022	39.000	De werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Fase 1 is voltooid. Bij de opbrengstbeoordeling wordt bekeken of er nog panelen moeten worden bijgeplaatst. Deze extra zonnepanelen staan pas gepland voor fase 2 medio 2030 i.c.m. verduurzaming en aanleg warmtepompen. (Cv-ketels zijn nu nog te jong om te vervangen). Voor fase 2 is een apart krediet beschikbaar.	Ja	16.630	0	16.630
70152309 Aanleg zonnepanelen 2023 brandweerkazerne Huijb.	2022	43.000	Werkzaamheden zijn voltooid, a.d.h.v. verbruik en opbrengst van de panelen moeten er mogelijk in de toekomst nog panelen bijgeplaatst worden.	Ja	5.401	0	5.401
70152401 Aanleg zonnepanelen 2024 gemeentehuis (incl.bibl.)	2022	345.161	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding is gepland in Q1 van 2026.	Nee	285.296	140.801	144.495
70152402 Aanleg WTB-install.2024 gem.huis (incl.bibl kapel)	2022	411.677	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding in 2026.	Nee	-2.909	86.155	-89.064

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70152403 Vernieuwen dakbedekking 2024 gem.huis (incl.bibl.)	2022	39.950	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding is gepland in Q1 van 2026.	Nee	12.582	1.973	10.609
70152404 Aanleg zonnepanelen 2024 MFC Kloosterhof H'heide	2022	181.000	De werkzaamheden zijn in uitvoering. Afronding is gepland in eerste helft 2026.	Nee	153.294	66.119	87.175
70152405 Aanleg WTB-install.2024 MFC Kloosterhof incl.sport	2022	542.000	De werkzaamheden zijn nog in uitvoering. Afronding is gepland in 2026. Er is een subsidie aangevraagd welke na verantwoording zal worden uitgekeerd. De definitieve verantwoording volgt later.	Nee	717	83.178	-82.461
70152406 Aanbr. dakisolatie 2024 sporthal MFC Kloosterhof	2022	292.000	De werkzaamheden zijn nog in uitvoering. Afronding is gepland in 2026.	Nee	72.097	12.493	59.604
70152407 Aanbouw brandweerkazerne Ossendrecht 2024	2023	75.000	De voorbereidingsfase van het project is inmiddels doorlopen, uitvoering zal plaats vinden vanaf medio 2026.	Nee	74.165	0	74.165

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70152501 Aanschaf 3 pick-ups 2026 team Wijk- & Dorpsbeheer	2026	185.500	In 2026 zal er een aanbesteding plaatsvinden.	Nee	0	0	0
70152502 Gladheidsbestrijdingsmaterieel 2025	2025	44.750	De vijf sneeuwplougen zijn in november / december 2025 geleverd.	Ja	44.750	45.000	-250
70152504 Aanschaf container 2025 team Wijk- & Dorpsbeheer	2025	20.000	Deze container komt terug in het nieuwe Beheerplan 2026-2029 materieel Wijk- & dorpsbeheer. De container is nog in goede staat en de vervanging wordt uitgesteld van 2025 naar 2027.	Nee	20.000	0	20.000
70152510 Aanschaf oplaadunit elektr. werkmaterieel teamW&D	2025	18.721	De werkzaamheden zijn uitgevoerd en de oplaadunit is in gebruik genomen.	Ja	18.721	8.256	10.465
70152601 Aanschaf bladzuigwagen 2026 team Wijk- & Dorpsbeh.	2026	35.000	Staat op materieelnota voor 2026.	Nee	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70152701 Aanschaf veegmachine 2027 team W&D	2027	125.000	De veegmachine zal niet meer worden geactiveerd in de nieuwe materieel nota. Omdat het werk wordt uitbesteed aan Saver per 2026.	Ja	0	0	0
70152702 Aanschaf riooldoorspuitapparaat 2027 team W&D	2027	20.000	Zal worden opgenomen in de materieelnota voor 2027.	Nee	0	0	0
70152703 aanschaf hogedrukreiniger 2027 team W&D	2027	3.500	Zal worden opgenomen in de materieel nota voor 2028.	Nee	0	0	0
70152801 Aanschaf tractor 2028 team Wijk- & Dorpsbeheer	2028	80.000	Zal worden opgenomen in de materieel nota van 2028.	Nee	0	0	0
70152802 Aanschaf houtversnipperaar 2028 team W&D	2028	37.500	Zal in de nieuwe materieel nota voor 2028 terugkomen.	Nee	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70152803 Aanschaf kunstmeststrooier 2028 team W&D	2028	6.000	Zal worden opgenomen in de materieel nota van 2028.	Nee	0	0	0
70152804 Aanschaf 2 aanhangwagens 2028 uitleendranghekken	2028	12.000	Zal worden opgenomen in de materieel nota voor 2028.	Nee	0	0	0
70152901 Aanschaf schutrees 2029 team Wijk- & Dorpsbeheer	2029	25.500	Zal worden opgenomen in de materieelnota voor 2029.	Nee	0	0	0
70152902 Aanschaf wied-eg 2029 team Wijk- & Dorpsbeheer	2029	5.000	Dit wordt uitgevoerd in 2029 volgens de nieuwe materieelnota.	Nee	0	0	0
70152903 Aanschaf rolveger gladheidbestrijding 2029 team WD	2029	9.000	Zal worden opgenomen in de materieelnota voor 2029.	Nee	0	0	0

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70162401 Vervanging hardware raadzaal 2024	2023	80.000	De hardware in de raadszaal is vervangen volgens plan.	Ja	10.673	10.635	38
70162501 Audiovisuele middelen raadzaal	2024	67.700	De aanschaf en vervanging van de audiovisuele middelen in de raadszaal zijn volledig gerealiseerd.	Ja	67.700	66.579	1.121
70162502 Aanpassingen inventaris raadzaal	2024	177.000	Aanpassingen zijn gedaan en project is opgeleverd	Ja	177.000	176.075	925
70162503 Softwarepakket 0-prognose aanschaf + implementatie	2025	40.500	Implementatie is gestart en eind 2025 afgerond. Werkelijke kosten zijn iets hoger dan gepland doordat er een gebouw meer is opgenomen in het MJOP dan voorzien was.	Ja	40.500	43.436	-2.936
70167016 Modernisering GBA (software)	2017	50.564	Dit traject is afgerond, het restant komt te vervallen	Ja	10.165	9.032	1.133

Bedragen in €	Jaar van toekenning	Toegekend investeringsbedrag	Stand van zaken	Krediet afsluiten?	Begroting 2025	Realisatie 2025	Resteert
70405000 Vervanging vloerbedekking en bureaus gemeentehuis	2024	184.000	De werkzaamheden voor het vervangen van de vloerbedekking in het gemeentehuis zijn gestart in het vierde kwartaal van 2024 en werden voortgezet in 2025. De kredietoverschrijding wordt veroorzaakt doordat bij de balies en de receptie is gekozen voor maatwerkmeubilair in plaats van standaardoplossingen.	Ja	34.864	77.545	-42.681
73202501 Aanpass. inrichting gebouw Boszicht Volksabdij O'd	2025	250.000	Het grootste deel van de werkzaamheden voor het aanpassen en inrichten van het gebouw Boszicht in Putte is in 2025 gerealiseerd. In 2026 zijn nog aanvullende werkzaamheden uitgevoerd o.a. voor het aanpassen van de ventilatieroosters in de slaapvertrekken. Het budget wordt naar verwachting met een bedrag van ca € 10.000 overschreden.	Nee	250.000	250.657	-657
Totaal 5. Bestuurskracht					1.310.420	1.088.247	222.173
Saldo					17.531.019	9.174.589	8.356.430

Bijlagen

A. Subsidieoverzicht

Op grond van de Algemene subsidieverordening gemeente Woensdrecht 2023 stelt de raad jaarlijks het subsidieplafond vast. Na de vaststelling van het subsidieplafond in november 2024, bij de behandeling van de programmabegroting 2025, werd dit plafond later nog eenmaal verhoogd. In de vergadering van 3 juli 2025 heeft de raad besloten over te gaan tot indexering van de waarderingssubsidies voor het jaar 2025. Dit besluit leidde tot een noodzakelijke verhoging van het vastgestelde subsidieplafond met een bedrag van € 12.657. Het nieuwe subsidieplafond komt hiermee op € 2.264.409.

Het subsidieplafond is per thema uitgewerkt. In de kolom 'realisatie' zijn de daadwerkelijke verstrekte bedragen opgenomen. Het totale bedrag aan verstrekte subsidies heeft het subsidieplafond niet overschreden. Alle subsidies zijn verstrekt conform de beschikkingen.

Subsidiethema	Subsidieplafond 2025	Realisatie 2025	Verschil 2025
Cultuur en recreatie	€ 632.018	€ 641.374	€ - 9.356
Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	€ 1.488.385	€ 1.494.084	€ - 5.699
Volksgesondheid	€ 142.044	€ 125.288	€ 16.756
Milieu	€ 1.962	€ 1.962	€ 0
Totaal	€ 2.264.409	€ 2.262.708	€ 1.701

B. Stand van zaken rekenkamer

Inleiding

Zoals vastgelegd in artikel 185 van de gemeentewet zendt het college jaarlijks naar de gemeenteraad een overzicht van de aan het college gedane voorstellen van de rekenkamer, vergezeld van zijn standpunt daaromtrent en van de wijze waarop aan de voorstellen vervolg is gegeven.

Ook over de aanbevelingen aan de raad wordt vanaf 2024 gerapporteerd. Waar relevant zijn daarbij de gebeurtenissen na balansdatum vermeld. In de rapportage worden alle onderzoeken die nog lopen, of waarvan de aanbevelingen nog in opvolging zijn, meegenomen. Zodra de aanbevelingen zijn opgevolgd, of er een besluit is genomen om ze niet over te nemen, wordt dit gemeld in het eerstvolgende jaarverslag. Daarna wordt een onderzoek als definitief afgerond beschouwd, en niet meer vermeld in navolgende jaarverslagen.

In deze paragraaf worden per onderzoek de aanbevelingen en de stand van zaken weergegeven per 31 december 2025. De huidige rekenkamer is in 2024 gestart. Voor 2024 had Woensdrecht een rekenkamercommissie. Onderzoeken van deze rekenkamercommissie, waarvan de adviezen nog in opvolging zijn, worden voor de volledigheid ook meegenomen in deze rapportage.

Commissieonderzoek 2020: Overheidsparticipatie

Toelichting

De raad heeft op 2 december 2021 een besluit genomen op basis van een initiatiefvoorstel van het presidium. Vanwege de uitspraken over aanbeveling 1 (= onderschrijven reactie college van 21 mei 2021) en 2 (= niet noodzakelijk om invulling te geven middels een opdracht tot het ontwikkelen van beleid en nadere regelgeving) zijn deze niet opgevolgd.

Aanbevelingen

De laatst openstaande aanbeveling betreft het jaarlijks informeren van de raad door het college van de raad over nieuwe, lopende en beëindigde initiatieven.

Stand van zaken

In 2025 is er niet een specifieke rapportage geweest over deze initiatieven. In de praktijk verloopt de communicatie over dergelijke initiatieven gedurende het jaar via de bestaande overlegstructuren en informatiekkanalen. In 2026 onderzoekt de rekenkamer het onderwerp overheidsparticipatie opnieuw. Ditmaal via een spiegelonderzoek. Wellicht zal de informatiestructuur in dat onderzoek wederom worden onderzocht door de rekenkamer. Het college beschouwt het onderzoek uit 2020 anders als afgehandeld. Dit enerzijds gelet op de relatieve ouderdom van de adviezen, en anderzijds omdat het onderwerp in 2026 opnieuw onderzocht gaat worden door de rekenkamer. Het college wacht dan liever de actuele adviezen van het komende onderzoek af.

Spiegelonderzoek 2024: Beleidspraktijk wonen

Toelichting

De Rekenkamer Woensdrecht heeft in augustus 2024 besloten om de aanbevelingen uit de landelijke meta-analyse woonbeleid te spiegelen aan de 'beleidspraktijk wonen' van de gemeente Woensdrecht. Geconcludeerd is dat onze gemeente het beleidsproces goed voor elkaar heeft en eerder dan veel andere gemeenten aan de landelijk verplichte beleidspraktijk voldoet. Ook is het woonbeleid goed uitgewerkt.

Aanbevelingen

Met oog op de kaderstellende rol van de gemeenteraad: Vul het bestaande beleid aan met smart geformuleerde taakstellend te bereiken resultaten (output) en beoogde maatschappelijke prestaties (outcome).

Met oog op de controlerende rol van de gemeenteraad: Monitor het behalen van de resultaten en maatschappelijke prestaties en rapporteer hierover.

Stand van zaken

De aanbevelingen zijn waar mogelijk meegenomen in het Volkshuisvestingsprogramma dat in 2026 ter vaststelling aan de raad zal worden aangeboden.

[Eigen Onderzoek 2025: Armoedeaanpak](#)

Toelichting

In 2025 heeft de rekenkamer een onderzoek uitgevoerd naar armoedeaanpak binnen de gemeente Woensdrecht. Onderzocht is hoe Woensdrecht uitvoering geeft aan het armoedebeleid, en welke effecten daarbij optreden gezien vanuit de doelgroep.

Stand van zaken

In januari 2026 is het rapport opgeleverd voor de bestuurlijke reactie van het college. In het rapport worden aanbevelingen gedaan gericht op het beleid en de beleidsdoelstellingen, gericht op de uitvoering van het beleid en gericht op het bereik en monitoring. Op het moment van schrijven van dit jaarverslag was de bestuurlijke reactie nog onderhanden, en heeft het rapport derhalve nog een concept status. Na de gemeenteraadsverkiezingen zal het rapport worden aangeboden aan de nieuwe gemeenteraad. Pas dan kunnen de aanbevelingen openbaar worden gemaakt, daarom wordt er in deze paragraaf nog niet nader op ingegaan.

[Doe Mee Onderzoek 2025: Onderbesteding](#)

Toelichting

In 2025 heeft de rekenkamer meegedaan aan het jaarlijkse landelijke Doe Mee Onderzoek. In 2025 was het onderwerp onderbesteding ('meevallers'). Het cijfermatige onderzoek is daarbij landelijk uitgevoerd door de Radboud Universiteit te Nijmegen. Het onderzoek bood de optie om lokaal aanvullend onderzoek te doen naar de (financiële) realisatie van begrote investeringen. De rekenkamer Woensdrecht heeft gebruik gemaakt van deze mogelijkheid.

Stand van zaken

Het eigen aanvullende onderzoek van de rekenkamer naar de realisatie van de investeringen is in 2025 afgerond. Het landelijk onderzoek liep echter vertraging op, omdat het voor de universiteit lastiger bleek dan vooraf verwacht om de data van alle deelnemende gemeente te vergelijken. Met name de inrichtingen van de diverse administraties en rapportages, en lokale omstandigheden met financiële impact, speelden daarbij een rol. Eind februari 2026 is het landelijke rapport opgeleverd, waarna de rekenkamer in maart 2026 de eigen rekenkamerbrief voor Woensdrecht kon opstellen. Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag bevindt deze zich in de fase van ambtelijke en bestuurlijke wederhoor. Na de gemeenteraadsverkiezingen zal de rekenkamerbrief worden aangeboden aan de nieuwe

gemeenteraad. Pas dan kunnen de aanbevelingen openbaar worden gemaakt, daarom wordt er in deze paragraaf nog niet nader op ingegaan.

C. Afkortingenlijst

Afkorting	Definitie
APPA	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BES	Bijzondere Economische Steun
BESLUIT	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BOPZ	Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
BWB	Belastingsamenwerking West-Brabant
BWI	Brede Welzijnsinstelling
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPI	Consumentenprijsindex
DNB	De Nederlandsche Bank
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ENSIA	Eenduidige Normatiek Single Information Audit
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GIP	Grens Informatie Punt
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
IBT	Interbestuurlijk Toezicht
IHP	Integraal Huisvestingsplan
ISD	Intergemeentelijke Sociale Dienst
IZA	Integraal Zorgakkoord
JZOJP	Juiste Zorg op de Juiste Plek
KCC	Klant Contact Centrum
MFC	Multifunctioneel Centrum
MJOP	Meerjaren Onderhoudsplan
NEET	Not in Education, Employment or Training
NIP	Nationaal Isolatie Programma
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
OV	Openbaar Vervoer
P&C	Planning en Control
PVOP	Persoonlijk VervoersOntwikkelingsPlan
RAV	Regionale Ambulancevoorziening
RES	Regionale Energie Strategie
RMC	Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten
SPUK	Specifieke Uitkering
SRWB	Stedelijke Regio West-Brabant
VANG	Van Afval Naar Grondstof
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VRMWB	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WBA	West-Brabants Archief
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
ZI2T	Zorg Inkoop en Informatie Team

